

KOMUNITNĚ VEDENÁ STRATEGIE MÍSTNÍHO ROZVOJE

- MAS PŘÍDĚTE POBEJT PRO OBDOBÍ 2014-2020

MAS "Přiděte pobejt!" o.s.

Roztocká 500

514 01 Jilemnice

Obsah

1.	Úvod s popisem základních informací.....	5
1.1.	Základní informace o MAS.....	6
1.2.	Historie MAS, zkušenosti s rozvojem území.....	7
1.3.	Definování odpovědností za realizaci.....	10
2.	Zapojení veřejnosti a členů místního partnerství do přípravy strategie SCLLD	10
3.	Přehled členů týmu pro přípravu a zpracování strategie	13
4.	Popis způsobu vyhodnocování strategie SCLLD	13
5.	Analytická část.....	14
5.1.	Cíl Analytické části ISÚ.....	14
5.2.	Základní informace o území	14
5.2.1.	Vymezení regionu.....	14
5.2.2.	Základní charakteristika obcí.....	15
5.2.3.	Image regionu.....	16
5.2.4.	Přírodní podmínky	17
5.2.5.	Hlavní závěry kapitoly.....	19
5.3.	Vyhodnocení současného stavu	20
5.3.1.	Obyvatelstvo.....	20
5.3.2.	Technická infrastruktura	31
5.3.3.	Doprava	39
5.3.4.	Občanská vybavenost obcí a základní služby obyvatelům	54
5.3.5.	Bydlení	62
5.3.6.	Životní prostředí	73
5.3.7.	Život v obcích - spolky , kulturní a sportovní vybavenost a aktivity	84
5.3.8.	Podnikání, výroba, zaměstnanost	88
5.3.9.	Vzdělání, školství	100
5.3.10.	Řízení obcí, informovanost a spolupráce	104
5.3.11.	Bezpečnost	109
5.3.12.	Turistický ruch	111
5.4.	Vyhodnocení rozvojového potenciálu území.....	121
5.4.1.	Územní plánování.....	121
5.4.2.	Rozvojová území.....	122
5.4.3.	Oblasti s lidským potenciálem.....	124
5.4.4.	Oblasti s potenciálem rozvoje	126

5.4.5.	Využití vlastních prostředků	129
5.5.	Analýza rozvojových potřeb území.....	131
5.6.	SWOT analýza celková	133
5.7.	SWOT analýzy vybraných oblastí rozvoje	137
5.8.	Analýza velkoplošných chráněných území	144
5.8.1.	Analýza území KRNAP a ochranného pásma KRNAP	144
5.8.2.	Analýza území CHKO Jizerské hory	155
5.9.	Vazba na strategické dokumenty	164
5.9.1.	Zmapování relevantních strategií.....	164
5.9.2.	Typologie území podle relevantních strategií	165
6.	Strategická část.....	167
6.1.	Preambule	167
6.2.	Mise	167
6.3.	Vize	168
6.4.	Strategické oblasti a podoblasti	169
6.4.1.	Strategická oblast: Pracovní místa, podnikání, místní výroba a spotřeba	170
6.4.2.	Strategická oblast: Život v obcích, spolky, kultura, tradice, vedení obcí, péče o potřebné, spolupráce a komunikace, bydlení a rozvoj obcí.....	173
6.4.3.	Strategická oblast: Doprava a infrastruktura	182
6.4.4.	Strategická oblast: Cestovní ruch	187
6.4.5.	Strategická oblast: Krajina, životní prostředí a přírodní zdroje	190
6.5.	Návaznost na jiné strategické dokumenty	196
6.6.	Zdroj inspirace – příklady dobré praxe.....	196
6.7.	Integrační prvky.....	196
6.8.	Inovativní prvky	197
6.9.	Udržení stávající situace	198
6.10.	Měřitelné indikátory přiřazené ke stanoveným cílům	198
7.	Implementační část	199
7.1.	Popis implementačního procesu na úrovni MAS a typy projektů a postupů implementace..	199
7.2.	Popis spolupráce mezi MAS na národní a mezinárodní úrovni a přeshraniční spolupráce	199
7.3.	Popis integrovaného přístupu napříč programovými rámci	199
7.4.	Výběr konkrétních opatření	199
7.5.	Fiche definující jednotlivé oblasti podpory	199
7.6.	Převedení cílů strategie do konkrétních typů projektů.....	199

7.7.	Definice projektů realizovaných samotnou MAS v rámci Programového rámce.....	199
7.8.	Měřitelné indikátory.....	199
7.9.	Popis opatření pro řízení a sledování strategie.....	199
8.	Literatura	200
9.	Přílohy.....	203

1. Úvod s popisem základních informací

Region v působnosti MAS „Přidte pobejt!“ se rozkládá v západních Krkonoších a Podkrkonoší. Nachází ve východní části Libereckého kraje. Krátkým horským úsekem na severu hraničí s územím Polské republiky. Území MAS „Přidte pobejt!“ se nalézá v pohraniční oblasti České republiky. Region reprezentuje oblast, která je situována **do okrajových (opomíjených) partií všech dotčených správních celků** (republikový - Praha i oba kraje: Liberecký a Královéhradecký). Tato situace spolu s historickým vývojem území dlouhodobě přinášela útlum místních podnikatelských aktivit i zemědělské velkovýroby, nízkou daňovou výtěžnost a nezaměstnanost.

Území je tvořeno osmnácti obcemi sdruženými ve Svazku obcí Jilemnicko (Benecko, Bukovina u Čisté, Čistá u Horek, Horka u Staré Paky, Horní Branná, Jestřabí v Krkonoších, Jilemnice, Kruh, Levínská Olešnice, Martinice v Krkonoších, Mříčná, Peřimov, Poniklá, Roztoky u Jilemnice, Studenec, Svojeck, Víchova nad Jizerou, Vítkovice) a dalšími čtyřmi obcemi (městy): Jablonec nad Jizerou, Paseky nad Jizerou, Rokytnice nad Jizerou a Vysoké nad Jizerou.

Celkem je do území zahrnuto dvacet dva obcí

Obrázek č. 1: Mapa působnosti MAS

MAS působí v regionu venkovského charakteru s výjimečným přírodním bohatstvím (na polovině území se nachází národní park), dříve se ekonomicky opírající o zemědělskou činnost, doplněnou dalšími zdroji příjmů: řemesla, služby, textilní průmysl, cestovní ruch.

Společné problémy vyplývají z geografické polohy regionu (pohraničí), rozpadu socialistických zemědělských struktur, zániku tradičního textilního průmyslu (nezaměstnanost, dojíždění za prací), úbytku a stálého ubývání obyvatelstva. Území pro svůj rozvoj potřebuje nové ekonomické zdroje do státního i soukromého sektoru. Území MAS „Přidte pobejt!“ bylo vždy pro svou

odlehlost a hornatý charakter nuceno budovat důmyslnou síť zdrojů lokální ekonomiky. Avšak řada problému není z místní úrovně řešitelná.

1.1. Základní informace o MAS

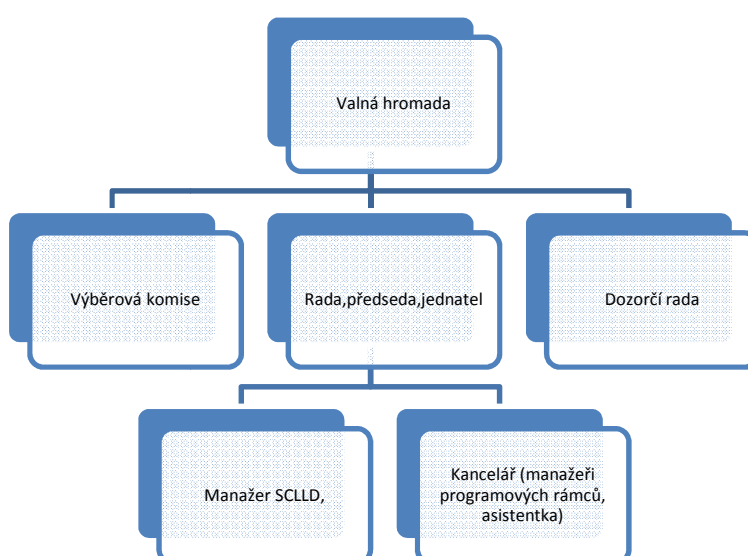
Tabulka/úvod č.1: Identifikace právnické osoby a její orgány

Název organizace	MAS „Přidte pobejt!“ z.s.
Forma	Spolek
Registrace	Spolkový rejstřík vedený u Krajského soudu v Hradci Králové
Základní organizační dokument	Stanovy
IČ	26661675
Sídlo	Roztocká 500, Jilemnice 514 01
Kontakt	Tel. 548 207 734, email.maspridtepobejt@xxxx.cz
Nejvyšší orgán	Valná hromada
Řídící/statutární orgán	Rada
Kontrolní orgán	Dozorčí rada
Orgán pro výběr projektů	Výběrová komise
Zveřejňování informací	www.maspridtepobejt.cz

Popis místního partnerství a jeho orgány

Principem partnerství v MAS je všestranná podpora trvale udržitelného rozvoje daného území – venkovského regionu, zejména veřejně prospěšnými činnostmi ve prospěch místního partnerství obcí, neziskových organizací, drobných podnikatelů, malých a středních podniků a dalších subjektů působících na území, s ohledem na ochranu přírody a krajiny.

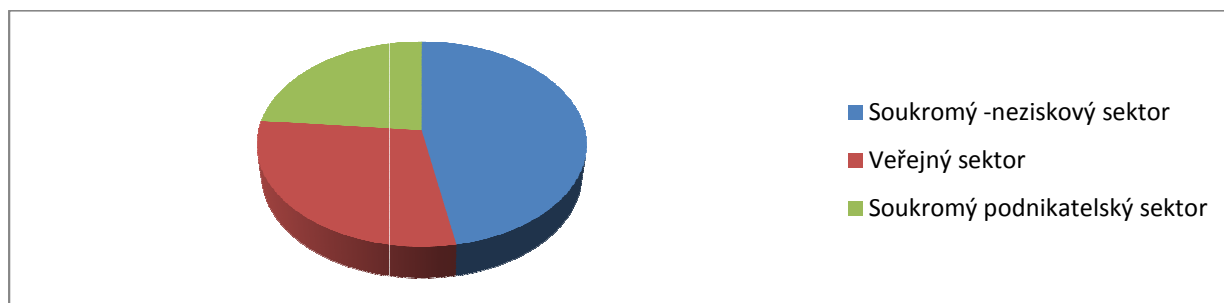
Obrázek č. 2: Organizační schéma pro řízení SCLLD

1.2. Historie MAS, zkušenosti s rozvojem území

MAS „Přidte pobejt!“ z.s. vznikla v dubnu 2004 jako občanské sdružení. Na základě platnosti nového Občanského zákoníku je od 1.1. 2014 organizace spolkem. Upravené stanovy byly schváleny valnou hromadou v lednu 2015. V březnu 2015 je spolek zapsán do rejstříku vedeného Krajským soudem v Hradci Králové. Členská základna vyrovnaně reprezentuje soukromý (podnikatelský), neziskový a veřejný sektor. Podrobný popis členské základny je zveřejněn na www.maspridtepobejt.cz.

Obrázek č. 3: Členská základna MAS

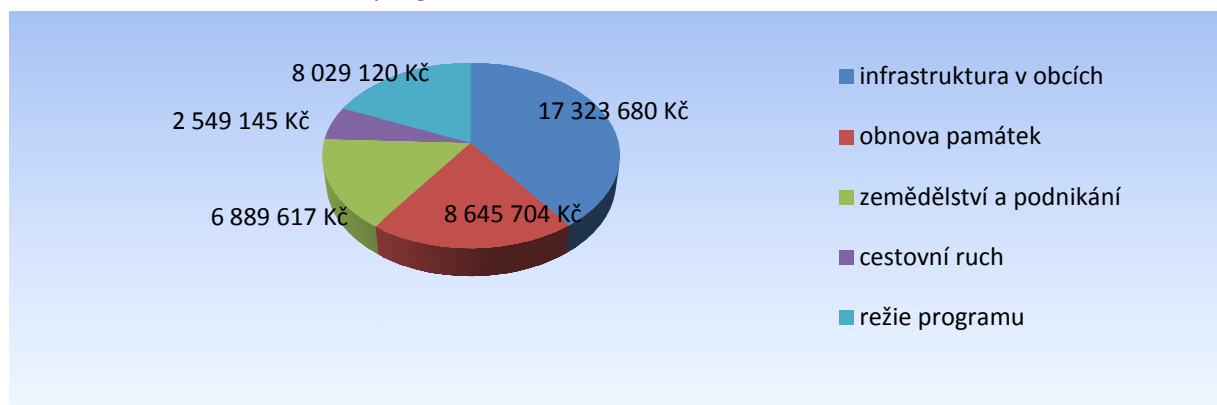
MAS v letech 2005-2006 připravila dva roční záměry do programu Leader ČR. Podpořena byla až v roce 2007 v rámci OP Zemědělství op. 2.1.4..

Tabulka/úvod č.2: Finanční zdroje

Projekt	Kč	Rok	Fin. zdroj
Ať to frčí Jilemnicko	400 000,-	2005	MZE, OP Zem. 2.1.4.
Strategický plán Leader MAS „Přidte pobejt!“ o.s.	45 002 400,-	2007-2013	MZE, PRV, osa IV

V období 2007 -2013 byla Strategie programu Leader MAS „Přidte pobejt!“ podpořena z Programu rozvoje venkova. Rozvojové dokumenty, stejně jako monitoring a vyhodnocování jejich naplňování zpracovává místní partnerství s využitím místních odborných kapacit a se zapojením členů, obyvatel území a subjektů, které zde působí. Předběžnou evaluaci Strategie programu Leader zpracoval za období 2007-2012 externí hodnotitel. Na tyto výsledky bude navázáno při evaluaci ex post.

Obrázek č.4 Rozdělení dotaci z programu Leader 2007-2013

MAS „Přidte pobejt!“ splnila a překročila většinu stanovených indikátorů rozvojové strategie na období 2007-13, a to i po úpravě na základě střednědobého hodnocení strategie, kdy byla většina indikátorů upravena v souvislosti s poklesem zájmu především podnikatelů a zemědělců o dotace s vazbou na ekonomickou stagnaci.

Podrobné hodnocení strategie přinese až evaluace v červnu 2015, přehled plnění indikátorů je předběžný, je však možné identifikovat přínosy, které Strategie programu Leader pro region znamenala:

• Počet nakoupených strojů, výrobního zařízení technologie	35
• Počet vybudovaných nebo obnovených objektů	34
• Počet obnovených památek	24
• Počet nově vybavených objektů	18
• Počet vybudovaných nebo obnovených expozic	2
• Počet vydaných publikací nebo vytvořených studií	3
• Počet km vzniklé nebo obnovené stezky	4

Dopad realizace jednotlivých projektů byl sledován v těchto oblastech:

(počet dotčených subjektů)

• Zvýšení aktiv příjemce	10
• Zkvalitnění pracovních podmínek	12
• Zachování zemědělské prvovýroby	8
• Nižší náklady na provoz	12
• Zkvalitnění welfare zvířat	3
• Zvýšení obrátu v nezemědělské činnosti příjemce	2
• Zvýšení zisku v nezemědělské činnosti příjemce	3
• Zvýšení obrátu příjemce	2
• Počet objektů, využity v cestovním ruchu	20
• Počet osob navštěvující dotčené objekty	12 840
• Snížené náklady na údržbu	22
• Zvýšení bezpečnosti a komfortu návštěvníků	30
• Počet projektů se zvýšenou mírou využití u dotčených projektů	12
• Vznik nových spolků/ nebo aktivit v důsledku realizace projektu	13
• Počet vyškolených účastníků	73

Pro zvýšení absorpční kapacity pořádala MAS školení pro žadatele, školení pro realizaci projektu, konzultace při zpracování žádostí o dotace. Informace jsou průběžně aktualizovány na www.maspridtepobejt.cz. K řízení realizace Strategie programu Leader zřídila MAS kancelář s 3 stálými zaměstnanci, kteří zajišťovali většinu koordinačních, poradenských a animačních činností a veškerou administrativní činnost související s řízením programu.

MAS „Přidte pobejt!“ realizovala další projekty, které umožnily podpořit rozvoj vybraných témat ve spolupráci s dalšími územími. Tyto projekty reagovaly na místní potřeby a při jejich realizaci se MAS zapojila do spolupráce na národní úrovni i mezinárodní.

Tabulka/úvod č.3: Další rozvojové projekty na mezinárodní a národní úrovni

Projekt	Zaměření	Rok	KČ	Fin. zdroj	Spolupracující subjekty
Zelená energie na Jilemnicku	Poradenství v oblasti obnovitelných zdrojů energie	2007	10 000,-	Liberecký kraj	Správa KRANAP

Plány šetrného hospodaření pro obce a zemědělce v NP	Poradenství pro obce a zemědělce působící na území Národního parku Krkonoše	2011-2012	100.000,-	SFŽP	Daphne ČR – Institut aplikované ekologie
Geopark – rozvoj, poznání, sjednocení	Geopark pod značkou UNESCO	2012	632.196,-	MZE, IV.2.1	GAL Valle del Crocchio (italský partner), OPS pro Český ráj, MAS Brána do Českého ráje
Geopark – šance pro region	Přiblížení hodnot geoparku návštěvníkům a obyvatelům	2013-2014	480.636,-	MZE, IV.2.1	Leader DalAlvarna (švédský partner), OPS pro Český ráj, MAS Brána do Českého ráje
Chuť a vůně domova	Regionální tradice v oblasti kulinářství	2013-2014	367.830,-	MZE, IV.2.1	MAS Krajina srdce, Leader Loucko, MAS Český les
Podpora vzniku SCLLD pro území MAS „Příďte pobejt!“ o.s.	Vytvoření kvalitní strategie komunitně vedeného místního rozvoje	2014	529.389,-	MMr, 3.2a,3.2b	NS MAS

V rámci místního partnerství MAS „Příďte pobejt!“ organizovala, nebo se zapojovala do akcí místního významu:

Tabulka/úvod č.4: Akce MAS místního významu

Akce	Zaměření	Rok	Spolupracující subjekty
Slevíme Den Země	Přiblížení bohatství regionu v rámci svátku Země	každoročně	Správa KRNAP, ZŠ v Jilemnici, Město Jilemnice
Den neziskovek	Putování po zajímavých místech v regionu	2008-2013	Starý kravín, SDH Nedaříž, NO v regionu
Krasojízdy na rohačkách	Dobové závody na historických saních	2010,2012, 2013,2015	Město Jilemnice, Spolek paní a dam z Jilemnice
Dožínky Posvícení Stlaní svatojánské postýlky	Oživení tradice dožinek a posvícení	2012	Muzeum krkonošských řemesel v Poniklé, Okrašlovací spolek v Poniklé, Starý kravín, Spolek paní a dam z Jilemnice
Za ovečkám na Frýdlansko	Exkurze za chovem ovcí	2007	MAS Frýdlansko
Za alternativními způsoby vytápění	Exkurze za výrobcem kotlů Werner a bioplynové stanice	2007	
Za jezdeckými stezkami na Šumavu	Exkurze za agroturistikou	2008	MAS Český les
Za zkušenostmi Leader	Exkurze do regionu pracující metodou Leader	2008	MAS Posázaví
Za automatem na mléko	Exkurze za zkušenostmi s automatem na mléko a ekologicky hospodařící farmou	2008	
Za zpracováním masné produkce	Exkurze na farmu s chovem masného skotu a prodejem ze dvora	2012	

1.3. Definování odpovědností za realizaci

Strategie MAS „Přidte pobejt!“ 2013-2020 bude realizována prostřednictvím programových rámců, které stanoví konkrétní aktivity v jednotlivých strategických oblastech a odpovědnost za jejich plnění.

Základní odpovědnost vyplývá z pozice MAS v území a z vnitřního nastavení organizace.

MAS „Přidte pobejt!“ z. s. je spolek podle zákona 89/2012, Občanský zákoník, jehož základním dokumentem jsou Stanovy (schválené 20.1.2015), uložené ve sbírce listin Krajského soudu v Hradci Králové. Dokumenty jsou zveřejněny na www.maspridtepobejt.cz.

Vnitřní chod organizace upravuje soubor směrnic a vnitřních předpisů.

2. Zapojení veřejnosti a členů místního partnerství do přípravy strategie SCLLD

Motto:

Trvale udržitelný svět se nestane skutečností, dokud jej neuvidíme ve svých představách. Mají-li tyto představy – vize být úplné a přesvědčivé, musí k nim svým dílem přispět mnoho lidí.

(Donella Meadows)

Design zapojení veřejnosti do procesu zpracování komunitně vedené strategie rozvoje území MAS Přidte pobejt byl **motivován zejména těmito cíli:**

- využít nejen statistická data, ale též místní znalost, osobní zkušenost obyvatel
- zapojením veřejnosti posílit místní spoluvlastnictví procesu i výsledku
- vytvořit prostor pro diskusi, bohatství a různost názorů
- pracovat s konfliktem jako s pozitivním impulsem pro další vývoj
- otevřeností předcházet mýtům, pomluvám, fámám
- nabídnout bezpečný, srozumitelný a rozpoznatelný prostor pro diskusi
- vést k uvědomění si nejen vlastní lokality, vlastního problému a zájmu, ale též souvislostí v rámci širšího společenství, komunity lidí žijících v území
- vytvořit a využít příležitost pro tematickou i procesní osvětu v oblasti participace (zapojení veřejnosti má smysl, zkušenost s otevřenou diskusí je důležitá, zapojení není nebezpečné)
- získat více energie pro následnou realizaci formulovaných projektových záměrů, ať už v podobě jejich pasivní podpory nebo aktivního zapojení se
- hledat a pojmenovat přesahy a spojitosti s cílem uvědomit si problémové pole v celé jeho komplexnosti a zvýšit tak pravděpodobnost odhalení a následného využití možných synergií

Vlastní proces zapojení veřejnosti probíhal v následujících krocích:

1. Strukturované rozhovory s vůdčími osobnostmi v území (jaro 2013)

Vedení MAS zpracovalo návrh 20 místních vůdčích osobností – výrazných místních aktérů, kteří reprezentují určitou odbornost, zaměření nebo lokalitu, jsou uznávanými experty ve svém oboru a současně disponují širším rozhledem a vnímají souvislosti v území; obvykle jsou tito lidé též formálními či neformálními autoritami ve své obci a/nebo v širším okolí. Mezi respondenty byli zástupci všech geografických částí MAS Přidte pobejt, různých sektorů (veřejná správa, neziskový sektor, podnikatelský sektor) a různých resortů (školství, zemědělství, kultura, zdravotnictví, doprava, průmysl, životní prostředí, cestovní ruch...). Rozhovory trvaly 2 – 4 hodiny; strukturovaný rozhovor

obsahoval otevřené otázky i prostor pro volnou diskusi na téma zvolené respondentem. Záznamy z rozhovoru byly pak zpracovány do excerptu, který shrnoval a vzájemně propojoval všechna sdělení respondentů. Tento dokument se pak stal základem pro vymezení diskusních témat první veřejné diskuse.

Metoda strukturovaných rozhovorů s vůdčími osobnostmi regionu vychází ze základů Root Cause Analysis a Theory of Change.

2. První veřejná diskuse (19.6.2013), společenský dům Jilm Jilemnice

Cílem první veřejné diskuse bylo představit členům MAS Přiděte pobejt a zájemcům z řad obyvatel území místní akční skupiny dosavadní stav poznání v oblasti analýzy a některých návrhových částí rozvojové strategie. Účastníci první veřejné debaty komentovali jednotlivá sdělení prezentovaná zpracovateli, doplňovali informace dle vlastní zkušenosti, navrhovali změny a úpravy, upozorňovali na odlišnosti v rámci jednotlivých částí území MAS PP. V pracovních skupinách se věnovali třem z pěti navržených klíčových diskusních témat a rozpracovali je do podoby návrhu projektových záměrů, které by pomohly udržet stávající dobrý stav nebo řešit identifikované problémy.

3. Jednání pracovních skupin (léto a podzim 2013)

Pro podrobnější diskusi klíčových témat jsme zvolili formát tematicky zaměřených pracovních skupin. Vzniklo **šest pracovních skupin**, jejichž jednání probíhalo v období 21.6. - 12.9.2013:

- cestovní ruch jako přínos pro území
- pracovní místa, podnikání, místní výroba a spotřeba, zemědělství
- místní pospolitost, vztahy, spolky, život v obcích, vedení obcí, spolupráce a komunikace
- děti, mládež, vzdělávání
- péče o potřebné
- podnikání

Jednání pracovních skupin se uskutečnila v užším kroužku (účast 10 – 20 osob) a probíhala v neformální atmosféře ve **formátu tří bloků**:

- a. Stav v dané oblasti dnes (brainstorming bez rozlišení pozitiv a negativ);
- b. Žádoucí stav v dané oblasti v budoucnosti (brainstorming);
- c. Návrhy konkrétních opatření (projektů), které by vedly k žádoucí změně v dané oblasti (brainstorming, diskuse)

4. Představení analytické části SCLLD zástupcům obcí, společné zpracování SWOT analýzy (městský úřad Jilemnice, 27.3.2014)

Diskuse nad analytickou částí probíhala formou úvodní prezentace a následné diskuse v plénu. Pro zpracování SWOT analýzy vznikly čtyři pracovní skupiny, které postupně pracovaly na všech částech SWOT analýzy a doplňovaly svá sdělení; po prezentaci výstupů následovala diskuse.

5. Připomínkování návrhu SWOT analýzy a návrhu strategických oblastí se ujala rada MAS Přiděte pobejt dne 15.4.2014. Upravená podoba strategických oblastí se stala základem pro jejich další rozpracování.

6. **Společné jednání zástupců MAS Přidte pobejt, MAS Krkonoše a Správy KRNP** dne 13.6.2014 ve Vrchlabí mělo za cíl projednat ty oblasti analytické i návrhové části, které se dotýkají území KRNP, a získat podklady pro formulaci sdíleného postupu při zpracování a realizaci strategie na území KRNP. Obdobně se konalo společné jednání MAS Mikroregionu Frýdlantsko, MAS Podještědí, MAS Přidte pobejt a MAS Rozvoj Tanvaldska s vedením Správy CHKO Jizerské hory v Liberci dne 22.7.2014.

7. **Druhé veřejné projednání komunitně vedené strategie** rozvoje MAS Přidte pobejt proběhlo dne 24.6.2014; autorský tým zpracoval připomínky vzešlé z jednání do návrhu strategie.

8. **Jednání rady MAS Přidte pobejt** dne 18.8.2014 bylo závěrečnou diskusí nad návrhovou částí strategie.

Kromě výše uvedených osobních jednání a veřejných diskusí, které tvořily základ zapojení veřejnosti do zpracování komunitně vedené strategie rozvoje MAS Přidte pobejt, měli místní aktéři trvale příležitost seznámit se s postupem zpracování dokumentu a uplatnit své připomínky elektronickou formou, telefonicky, písemně či osobně v kanceláři MAS Přidte pobejt. Součástí získávání podkladů pro zpracování strategie byly také dvě dotazníkové akce: dotazník pro vedení obcí, který cílil na potřebné informace, které nelze získat z dostupných statistických informačních zdrojů, a dotazník zaměřený na mapování potřeb nejrozličnějších aktérů a zájmových skupin v území, který by pomohl lépe formulovat zejména návrhovou část strategie.

Zhodnocení:

Úspěšné zapojení veřejnosti do plánovacích a rozhodovacích procesů, které ve svém důsledku usnadňuje vlastní realizaci zpracované strategie a výrazně aktivizuje místní komunitu, vyžaduje kromě využití odpovídajících metod a technik také časový harmonogram, podporující vnitřní dynamiku procesu; jednotlivé kroky v rámci procesu na sebe logicky a dynamicky navazují, poutají pozornost místních aktérů a přispívají tak k udržení jejich zájmu, pocitu spoluautorství a zodpovědnosti a odhodlání podílet se následně na naplňování obsahu strategie v praxi. Metodické a programové nejasnosti a z nich plynoucí prodlužování doby zpracování strategie a pocit nejistoty zpracovatelů nedovolilo bohužel výše uvedené ambice naplnit.

3. Přehled členů týmu pro přípravu a zpracování strategie

Za zpracování strategie odpovídá Rada MAS, zpracováním je pověřen manažer MAS. Zpracování je z části provedeno vlastní kapacitou a z části externím dodavatelem:

Tabulka/úvod č.5: Schéma a termíny zpracování strategie

Kapitola	obsah	Termín	Zpracování
1-4	Informace o MAS a přípravě strategie	12/2014	Manažer SCLLD
5	Analytická část	6/2014	ARR Nisa, Labyrinth Pro, manažer SCLLD
6	Strategická část	8/2014	ARR Nisa, Labyrinth Pro, manažer SCLLD
7	Implementační část	6/2015	ARR Nisa, manažer SCLLD

Do konzultací během přípravy a připomínkování dílčích částí byly zapojeny pracovní skupiny a představitelé všech obcí na území působnosti MAS viz. kapitola 2.

Tematické pracovní skupiny:

- Cestovní ruch jako přínos pro území
- Pracovní místa, podnikání, místní výroba a spotřeba, zemědělství
- Děti, mládež, vzdělávání a péče o potřebné
- Podnikání

Při přípravě implementační části strategie se očekává účast členů pracovních skupin dle aktuálně řešených témat.

4. Popis způsobu vyhodnocování strategie SCLLD

5. Analytická část

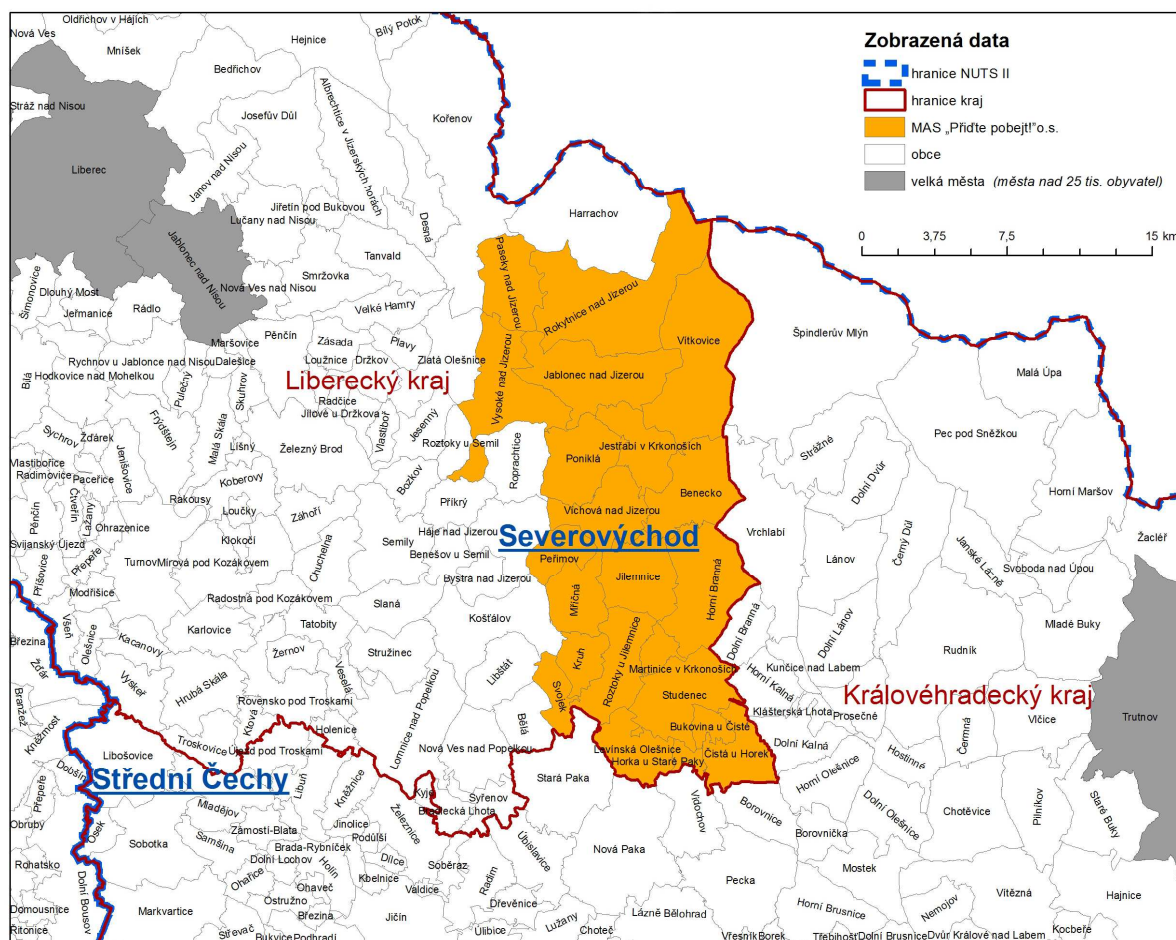
5.1.Cíl Analytické části ISÚ

Cílem analytické části je popis sledovaného území především na základě dostupných statistických dat, informací od jednotlivých obcí, ale i dalších zdrojů informací, které umožní definovat rozdíly i společné znaky v rámci MAS v jednotlivých tematických oblastech, porovnat sledovanou oblast s vyššími územně správními jednotkami (Liberecký kraj a Česká republika). V souladu s vydanou metodikou zajištěná datová základna umožní hodnotiteli porovnávat MAS Přidte pobejt! i s jinými MAS v rámci ČR. Celková SWOT analýza a definování vybraných oblastí rozvoje jsou klíčovými vstupy pro zpracování strategické části dokumentu a navazujícího akčního plánu.

5.2.Základní informace o území

5.2.1. Vymezení regionu

Území MAS Přidte pobejt! se nachází v nejvýchodnější části Libereckého kraje v okrese Semily. Na východě a jihu sousedí s Královéhradeckým krajem, konkrétně se správním obvodem obce s rozšířenou působností Vrchlabí na východě a se správním obvodem Nová Paka na jihu. Severní a severozápadní hranice odděluje území od správního obvodu Tanvald, krátkým horským úsekem na severu hraničí MAS se sousedním Polskem. Západně pak leží správní obvod Semily. Území MAS je tvořeno obcemi sdruženými ve Svazku obcí Jilemnicko a dále obcemi Jablonec nad Jizerou, Paseky nad Jizerou, Rokytnice nad Jizerou a Vysoké nad Jizerou. Celkem tvoří území MAS 22 obcí.

Zdroj: <http://www.nsmas.cz>

5.2.2. Základní charakteristika obcí

Na území MAS Přiděte pobejt! se nachází 22 obcí. V nich žilo na konci roku 2012 celkem 23 827 obyvatel. Celková rozloha území činí 299 km². Průměrná hustota zalidnění je necelých 80 obyvatel na km², což je výrazně pod průměrem Libereckého kraje (138 ob./km²) i České republiky (133 ob./km²). Důvodem je samozřejmě horský a podhorský charakter celé oblasti, který v mnoha lokalitách neumožňuje existenci výraznějšího osídlení.

Administrativní struktura území MAS je poměrně jednoduchá. Jak již bylo řečeno výše, celé území se nachází v okrese Semily v Libereckém kraji. Celá oblast patří do správního obvodu obce s rozšířenou působností (ORP – obec III. stupně) Jilemnice, jedinou výjimku tvoří město Vysoké nad Jizerou, která spadá pod ORP Semily.

Na území MAS se nachází dva obvody obcí s pověřeným obecním úřadem (POÚ – obec II. stupně) – Jilemnice a Rokytnice nad Jizerou. Do obvodu POÚ Jilemnice je řazeno 18 obcí, do obvodu POÚ Rokytnice nad Jizerou 3 obce (kromě Rokytnice i Paseky nad Jizerou a Jablonec nad Jizerou).

Některými aktéry v území je negativně vnímána poloha území na samé hranici Libereckého kraje a značná vzdálenost od krajského města.

Tabulka č. 1: Velikostní struktura obcí v regionu

Velikostní kategorie	počet obcí	Celkový počet obyvatel (31.12.2013)
0 - 199	1	167
200 - 499	8	2 461
500 - 999	5	3 687
1 000 - 1 999	6	9 018
2 000 - 4 999	1	2 822
5 000 - 9 999	1	5 596

Zdroj: ČSÚ

Největším administrativním i hospodářským centrem celé oblasti je město Jilemnice. Druhou nejvýznamnější obcí v MAS je potom na severu území správní středisko a významné centrum cestovního ruchu – Rokytnice nad Jizerou. Z tabulky 1 je evidentní, že populační těžiště leží v obcích ve velikostní kategorii 1000 – 2000 obyvatel, kde se nachází celkem 6 obcí, v nichž žije asi 38 % obyvatel. Nejpočetněji zastoupenou kategorií (8 obcí) jsou ty s počtem obyvatel 200 – 500, jejich populační váha je ale vzhledem k nízkému počtu obyvatel malá (asi 10 %).

Tabulka č. 2: Členské obce MAS Přiděte pobejt

P.č.	Město, obec, městys	IČ	Adresa
1	Benecko	00275581	Štěpanická Lhota 35, 514 01 Jilemnice
2	Bukovina u Čisté	00275646	Bukovina u Čisté č.p. 19, 514 01 Jilemnice
3	Čistá u Horek	00275662	Čistá u Horek 152, 51235 Čistá u Horek
4	Horka u Staré Paky	00854671	512 34 Horka u Staré Paky
5	Horní Branná	00275735	Horní Branná, 512 36

6	Jablonec nad Jizerou	00275778	Jablonec nad Jizerou 277, 51243 Jablonec nad Jizerou
7	Jestřabí v Krkonoších	00275794	Roudnice 42, 514 01 JILEMNICE
8	Jilemnice	00275808	Masarykovo náměstí 82, 514 01 Jilemnice
9	Kruh	00275859	Obec Kruh č.p. 165, 514 01 Jilemnice
10	Levínská Olešnice	00854662	Levínská Olešnice č.p. 94, 514 01 Jilemnice
11	Martinice v Krkonoších	00580805	Martinice v Krkonoších 131, 512 32 Martinice v Krkonoších
12	Mříčná	00275930	Mříčná č.p. 211, 51204 Mříčná
13	Paseky nad Jizerou	00580791	512 47 Paseky nad Jizerou 242
14	Peřimov	0027599	Peřimov 107, 512 04 Mříčná
15	Poniklá	00276006	Poniklá 65, 512 42 Poniklá
16	Rokytnice nad Jizerou	00276057	Horní 197, 512 44 Rokytnice nad Jizerou
17	Roztoky u Jilemnice	00276081	Roztoky u Jilemnice 240, 512 31 Roztoky u Jilemnice
18	Studenec	00276162	512 33 Studenec 364
19	Svojek	00276171	Svojek 1, 507 91 Stará Paka
20	Víchová nad Jizerou	00276251	Víchová nad Jizerou 8, 51241 Víchová nad Jizerou
21	Vítkovice	00276260	512 38 Vítkovice v Krkonoších 243
22	Vysoké nad Jizerou	00276294	Náměstí Dr. Karla Kramáře č.p. 227, 512 11 Vysoké nad Jizerou

Zdroj: internetové stránky obcí

5.2.3. Image regionu

Společným prvkem MAS je poloha na území turistického regionu Krkonoše. Většina území je řazena k turistické oblasti Krkonoše – západ. Image regionu je tvořena historickým vývojem, hospodářskou strukturou, kulturním zázemím a významnou rolí cestovního ruchu.

Vzhledem ke klimatickým podmínkám, které neumožňovaly intenzivní hospodaření, se obyvatelstvo tradičně věnovalo chovu dobytka, pastevectví, sklizni sena, v horských oblastech se postupem času rozvinulo tzv. budní hospodářství. Rovněž se zde pěstoval ve velké míře len a další plodiny, které dopomohly k rozmachu tkalcovství a plátenictví, jež jsou společným historickým prvkem pro celou krkonošskou oblast. Později se k těmto tradičním odvětvím přidalo také sklářství. K historickému dědictví oblasti patří i těžba drahých kovů a zpracování dřeva, které však postupně zanikly nebo ustoupily do pozadí.

Zcela zásadním prvkem tvořícím image regionu je turistický ruch, který se začal rozvíjet již v 19.století. Hornická městečka a sklářské osady se začaly postupně měnit na turistická a rekreační střediska. Slibný vývoj po vyhlášení samostatného Československa v roce 1918 narušily události spojené s nástupem nacismu v Německu a 2.světovou válkou. Němečtí kolonisté přicházeli do této oblasti již od 13.století, jižní část však byla osídlena převážně českým obyvatelstvem. Především severní část MAS proto byla podobně jako jiné oblasti v pohraničí ovlivněna odsunem německého obyvatelstva po 2.světové válce. Velmi intenzivní byl poválečný rozvoj cestovního ruchu v horské části oblasti, charakterizovaný často necitlivou výstavbou velkých rekreačních areálů a obřích hotelů. Krkonošský národní park byl vyhlášen v roce 1963 k zajištění ochrany unikátních hodnot celého pohoří. V posledních letech sílí snahy po obnově přírodního bohatství Krkonoš.

Přirozeným kulturním a hospodářským centrem je město Jilemnice, specifický charakter má celá severní horská oblast MAS, orientovaná na cestovní ruch a rekreaci s centrem v Rokytnici nad Jizerou.

Nezpochybnitelnou součástí image regionu je i kultura a místní tradice. Můžeme sem řadit tradiční lidovou architekturu (roubenky), ale i místo, které region zaujímá v literatuře (Karel Václav Rais, Josef Šír – „krkonošský Klostermann“, Jaroslav Havlíček, Jan Weiss, Antal Stašek) a tradici ochotnického divadla. Nezpochybnitelným symbolem oblasti v českém i německém prostředí je pak vládce hor Krkonoš. Krkonoše jsou také významně spojeny s počátky lyžování u nás, v Jilemnici byl založen první lyžařský klub už v roce 1895.

5.2.4. Přírodní podmínky

MAS Přidte pobejt! se může chlubit rozmanitostí přírodních podmínek, a to od horských oblastí západních Krkonoš, přes pahorkatiny, které tvoří střední část oblasti až po mírně vlnitou oblast, kam zasahuje Geopark Český ráj.

Po stránce geologické stavby náleží území MAS převážně do dvou oblastí. Převážnou část území tvoří starší prvohory, nejjižnější část pak mladší prvohory. Vrcholové partie Krkonoš, zasahující do MAS tvoří starší vyvřeliny (převážně prvohorní), úzký pás na jih od nich pak krystalické břidlice ze starohor či prvohor.

Oblast geomorfologicky náleží do provincie Česká vysočina a do Krkonošsko – jesenické (Sudetské) subprovincie. Horská část MAS leží v geomorfologickém celku Krkonoše, jižněji položená podhorská v celku Krkonošské podhůří. Nejvyšším bodem území je vrchol hory Kotel (1 435 m), který je zároveň nejvyšší horou Libereckého kraje a leží na území obce Vítkovice, nejnižším místo, kde na území obce Víchova nad Jizerou v části obce Horní Sytová řeka Jizera opouští území MAS (380 m). Výšková členitost odpovídá charakteristikám pahorkatiny. Nejníže položenou obcí na území MAS je Peřimov (394 m n.m.) a naopak nejvýše položenou je Benecko (850 m.n.m), dále pak Jestřabí v Krkonoších 714 m, Vysoké nad Jizerou 692 m, Vítkovice 683 m a Paseky nad Jizerou 675 m. Nutné je podotknout, že se jedná o nadmořskou výšku, kde se nachází centrum obce, některé obce jsou rozprostřeny i na rozsáhlých horských svazích. Pro účely sledování v tomto dokumentu a podchycení rozdílných stavů a trendů v území byla oblast rozdělena na horskou a podhorskou. Rozdělení je zřejmé z následující tabulky.

Tabulka č.3: Přehled nadmořských výšek obcí

obec	m n.m.
Peřimov	394
Víchova nad Jizerou	411
Čistá u Horek	422
Kruh	426
Svojek	427
Roztoky u Jilemnice	428
Mříčná	431
Bukovina u Čisté	433
Jablonec nad Jizerou	450
Horní Branná	459
Jilemnice	464

Obec	m n.m.
Levínská Olešnice	472
Martinice v Krkonoších	482
Poniklá	490
Horka u Staré Paky	503
Rokytnice nad Jizerou	520
Studenec	520
Paseky nad Jizerou	675
Vítkovice	683
Vysoké nad Jizerou	692
Jestřabí v Krkonoších	714
Benecko	850

Zdroj: internetové stránky obcí, cs.wikipedia.org.

Pozn.: Tučně jsou označeny horské obce.

Díky své poloze v horské a podhorské oblasti náleží území MAS Přidte pobejt! do chladné a mírně teplé klimatické oblasti. Na území MAS nalezneme celkem 4 klimatické oblasti, jak byly vymezeny dle Quitta (Quitt, 1971), když v celé ČR je 13 těchto oblastí. Nejsevernější část MAS na hřebenech Krkonoš náleží k chladné oblasti CH4 (nejstudenější oblast v celé ČR), naopak obce tvořící jih oblasti leží v mírně teplé oblasti MT2 (charakteristické podhorské vlhké klima s převažujícím západním směrem proudění větru), celkově však platí, že jde o 4 nejchladnější klimatické oblasti v ČR. Charakteristická jsou krátká léta, mírné až mírně chladné a mírně vlhké jaro a podzim. Zima je charakteristická delší dobou s mírnými teplotami a poměrně suchem a převažujícími sněhovými srážkami. Soustavná sněhová pokrývka se vyskytuje po dlouhou dobu. Průměrný roční úhrn srážek se pohybuje v Jilemnici kolem 720 – 860 mm a průměrná roční teplota vzduchu kolem 6,7 °C.

Tabulka č. 4: Klimatické oblasti v MAS Přidte Pobejt!

Parametr	MÍRNĚ TEPLÁ	CHLADNÁ		
	MT2	CH7	CH6	CH4
počet letních dnů	20-30	10-30	10-30	0-20
počet dnů s pr.teplotou ≥ 10 °C	140-160	120-140	120-140	80-120
počet mrazových dnů	110-130	140-160	140-160	160-180
počet ledových dnů	40-50	50-60	60-70	60-70
pr.teplota v lednu v °C	-3 - -4	-3 - -4	-4 - -5	-6 - -7
pr.teplota v dubnu v °C	6 - 7	4 - 6	2 - 4	2 - 4
pr.teplota v červenci v °C	16-17	15-16	14-15	12-14
pr.teplota v říjnu v °C	6-7	6-7	5-6	4-5
počet dnů se srážkami ≥ 1 mm	120-130	120-130	140-160	120-140
srážky ve vegetačním období	450-500	500-600	600-700	600-700
srážky v zimním období	250-300	350-400	400-500	400-500
počet dnů se sněhovou pokrývkou	80-100	100-120	120-140	140-160
počet dnů zamračených	150-160	150-160	150-160	130-150
počet dnů jasných	40-50	40-50	40-50	30-40

Zdroj: Quitt 1971

Dle typů půd převažují v horských polohách hnědé půdy horské s přechody k podzolům, v podhorské jižní části pak hnědé půdy vrchovin a podzoly. Dle druhů půd jsou to v horské části půdy převážně silně šterkovité až kamenité (obsah skeletu > 50 %), v podhorské oblasti půdy hlinitopísčité a písčitohlinité (10 – 30 % jílnatých částic).

Hydrograficky patří celá oblast k povodí Labe, je odvodňována řekou Jizerou a jejími přítoky, zleva jsou to Mumlava, Huťský potok, Jizerka (neplést s Jizerkou v Jizerských horách) s pravostranným přítokem Jilemkou, Olšina a Oleška. Jihovýchodní část MAS u obcí Čistá u Horek a Horka u Staré Paky

je odvodňována říčkou Olešnicí a dále Kalenským potokem do Labe. Horský a podhorský charakter oblasti se vyznačuje velkým množstvím malých vodních toků s velkým spádem.

Jedním z nejvýraznějších znaků území jsou významné přírodní hodnoty. Velká část území MAS leží na území Krkonošského národního parku (KRNAP), Vítkovice (tvoří jakousi enklávu v území KRNAP), Rokytnice nad Jizerou a velké plochy ve středu území patří do ochranného pásma KRNAP. Na území MAS se rovněž nachází lokality soustavy Natura 2000 – evropsky významná lokalita Krkonoše a ptačí oblast Krkonoše. Dále zde nalezneme i přírodní památky a památné stromy.

5.2.5. Hlavní závěry kapitoly

Hlavní závěry lze shrnout takto:

- Horský a podhorský charakter oblasti
- Příhraniční poloha ve východní části Libereckého kraje
- Významná role obcí střední velikosti a malých měst v sídelní struktuře
- Tradiční oblast extenzivního zemědělství, textilu, sklářství
- Dominantní role cestovního ruchu v severní části MAS s vrcholem v zimní sezóně – hlavní turistická oblast v ČR
- Bohaté kulturní dědictví – lidová architektura, písemnictví, lidové pověsti
- Významná role ochrany přírody

5.3. Vyhodnocení současného stavu

5.3.1. Obyvatelstvo

Sledování základních ukazatelů ve stavu a vývoji počtu obyvatel je základním prvkem každého strategického dokumentu a umožňuje definovat základní charakteristiky v rozmístění obyvatel, vývoji jejich počtu, populačním chování, složení populace. Výraznější změny počtu obyvatel mívají zásadní dopad do života obcí i celé oblasti ve vztahu k místní ekonomice, občanské vybavenosti, fyzické infrastruktury i životu v obcích. Získané hodnoty také umožňují srovnání s nadřazenými administrativními celky (kraj, stát) k zarámování celkové situace.

Tabulka č. 5: Základní charakteristiky obcí v MAS

obec	počet obyvatel k 31.12.2013	rozloha (ha)	hustota osídlení (ob./km ²)	počet částí obce	části obce
Benecko	1 123	1651,7	68,0	8	Benecko, Dolní Štěpanice, Horní Štěpanice, Mrklov, Rychlov, Štěpanická Lhota, Zákoutí, Žalý
Bukovina u Čisté	205	317,3	64,6	1	Bukovina u Čisté
Čistá u Horek	588	1053,4	55,8	1	Čistá u Horek
Horka u Staré Paky	266	202,8	131,1	2	Horka u Staré Paky, Nedaříž
Horní Branná	1 864	2086,6	89,3	2	Horní Branná, Valteřice
Jablonec nad Jizerou	1 733	2232,2	77,6	11	Blansko, Bratrouchov, Buřany, Dolní Dušnice, Dolní Tříč, Horní Dušnice, Hradsko, Jablonec nad Jizerou, Končiny, Stromkovice, Vojtěšice
Jestřabí v Krkonoších	241	1030,6	23,4	3	Jestřabí v Krkonoších, Křižlice, Roudnice
Jilemnice	5 596	1386,2	403,7	3	Hrabačov, Javorek, Jilemnice
Kruh	471	604,5	77,9	1	Kruh
Levínská Olešnice	363	1005,4	36,1	2	Levínská Olešnice, Žďár
Martinice v Krkonoších	599	327,0	183,2	1	Martinice v Krkonoších
Mříčná	542	1004,6	54,0	1	Mříčná
Paseky nad Jizerou	247	1269,9	19,4	1	Paseky nad Jizerou
Peřimov	234	663,8	35,3	1	Peřimov
Poniklá	1 143	1375,8	83,1	1	Poniklá
Rokytnice nad Jizerou	2 822	3695,0	76,4	7	Dolní Rokytnice, Františkov, Hledsebe, Horní Rokytnice, Hranice, Rokytno, Studenov
Roztoky u Jilemnice	998	1303,1	76,6	1	Roztoky u Jilemnice

Studenec	1 867	1686,4	110,7	3	Rovnáčov, Studenec, Zálesní Lhota
Svojek	167	537,7	31,1	2	Svojek, Tample
Víchová nad Jizerou	960	1229,6	78,1	3	Horní Sytová, Víchová nad Jizerou, Víchovská Lhota
Vítkovice	434	3196,4	13,6	1	Vítkovice
Vysoké nad Jizerou	1 288	2066,9	62,3	5	Helkovice, Horní Tříč, Sklenařice, Stará Ves, Vysoké nad Jizerou
CELKEM	23 751	29927,2	79,4	61	

Pozn.: Města jsou vyznačena tučně

Zdroj: ČSÚ

Jak již bylo zdůrazněno výše, největší obcí v MAS je Jilemnice, následovaná Rokytnicí nad Jizerou. Významnou roli zde hrají obce střední velikosti od 1 do 2 tisíc obyvatel, kterých je celkem 7. Ve srovnání s jinými oblastmi je zde méně roztržštěná sídelní struktura (pouze 4 obce se skládají více než ze 3 částí, méně než 200 obyvatel má pouze jedna obec – Svojek, v obcích nad 1 000 obyvatel žije více než 75 %(!) obyvatel). Největší územní rozlohu mají z logiky věci horské obce Rokytnice nad Jizerou a Vítkovice, do jejichž katastru spadají rozlehlé oblasti Krkonoš. Nejmenší hustotu zalidnění mají opět malé horské obce – Vítkovice, Paseky nad Jizerou a Jestřabí v Krkonoších (méně než 25 obyv./km²).

Nejvyšší hustotu zalidnění (přes 400 ob./km² má Jilemnice -významně díky malé rozloze) a s velkým odstupem i Martinice v Krkonoších, ke krajskému a celostátnímu průměru se blíží i Horka u Staré Paky, ostatní obce mají hustotu zalidnění podprůměrnou až výrazně podprůměrnou.

Statut města mají v MAS 4 obce – kromě Jilemnice a Rokytnice nad Jizerou je to i Jablonec nad Jizerou a Vysoké nad Jizerou. Zajímavostí je, že obce Horní Branná a Studenec, které jsou populačně 3. a 4. největší obcí v MAS statut města nemají.

Vývoj počtu obyvatelstva

Tabulka č. 6: Vývoj počtu obyvatel v letech 1991, 2001 a 2011 v jednotlivých obcích s uvedeným procentuálním přírůstkem či úbytkem obyvatel

Název obce	Obyvatelstvo s trvalým pobytem			Změna počtu obyvatel v %		
	3.3.1991	1.3.2001	26.3.2011	1991–2001	2001–2011	1991–2011
Benecko	1 075	1 141	1 128	6,14	-1,14	4,93
Bukovina u Čisté	189	182	197	-3,70	8,24	4,23
Čistá u Horek	516	546	543	5,81	-0,55	5,23
Horka u Staré Paky	261	255	269	-2,30	5,49	3,07
Horní Branná	1 664	1 770	1 853	6,37	4,69	11,36
Jablonec nad Jizerou	2 028	1 976	1 780	-2,56	-9,92	-12,23
Jestřabí v Krkonoších	268	232	244	-13,43	5,17	-8,96
Jilemnice	5 829	5 753	5 648	-1,30	-1,83	-3,11
Kruh	520	499	480	-4,04	-3,81	-7,69
Levínská Olešnice	372	379	367	1,88	-3,17	-1,34

Martinice v Krkonoších	583	574	577	-1,54	0,52	-1,03
Mříčná	448	474	508	5,80	7,17	13,39
Paseky nad Jizerou	293	256	245	-12,63	-4,30	-16,38
Peřimov	222	202	237	-9,01	17,33	6,76
Poniklá	1 176	1 208	1 153	2,72	-4,55	-1,96
Rokytnice nad Jizerou	3 469	3 388	2 965	-2,33	-12,49	-14,53
Roztoky u Jilemnice	933	922	982	-1,18	6,51	5,25
Studenec	1 712	1 704	1 842	-0,47	8,10	7,59
Svojek	191	185	162	-3,14	-12,43	-15,18
Víchová nad Jizerou	868	935	932	7,72	-0,32	7,37
Vítkovice	392	392	452	0,00	15,31	15,31
Vysoké nad Jizerou	1 417	1 353	1 296	-4,52	-4,21	-8,54
Celkem MAS	24 426	24 326	23 860	-0,41	-1,92	-2,32
horské obce	8 942	8 738	8 110	-2,28	-7,19	-9,30
podhorské obce	15 484	15 588	15 750	0,67	1,04	1,72
Liberecký kraj	425 120	428 184	437 894	0,72	2,27	3,00
Česká republika	10 302 215	10 230 060	10 490 609	-0,70	2,55	1,83

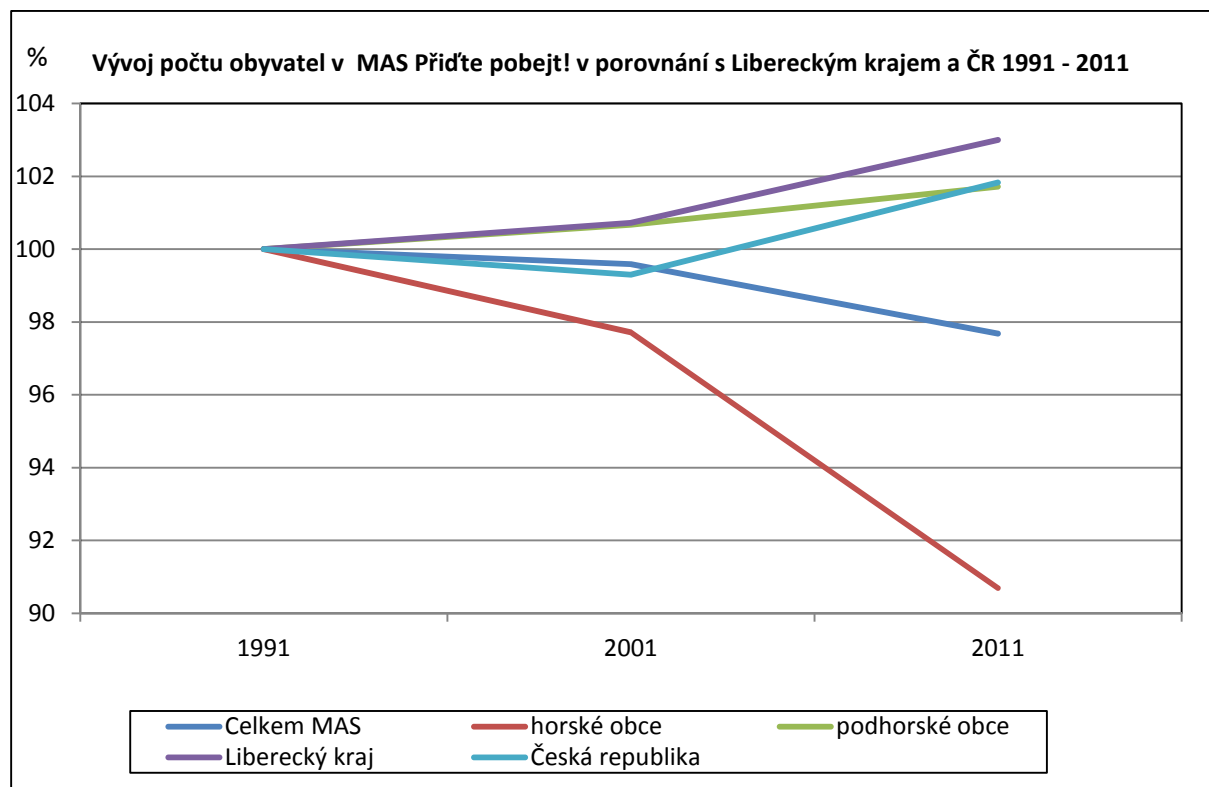
Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Pozn.: Počet obyvatel se určuje podle místa trvalého pobytu, od roku 2001 včetně cizinců s dlouhodobým pobytem; data přepočtena na současnou územní strukturu. Tučně jsou označeny obce patřící do horské oblasti, zbytek jsou podhorské obce.

Ze srovnání vývoje počtu obyvatel za posledních 20 let je zřejmý negativní populační vývoj v MAS Přidte pobejt! Zatímco v Libereckém kraji počet obyvatel za stejné období stoupl o 3 % a v celé ČR o 1,8 %, v MAS se naopak počet obyvatel snížil o 2,3 %. Rozdíly mezi jednotlivými obcemi jsou však velmi vysoké. Přesně polovina, tedy 11 obcí zaznamenalo přírůstek počtu obyvatel, druhá polovina úbytek. Nejvíce obyvatel ubylo v některých horských obcích – Pasekách nad Jizerou, Rokytnici nad Jizerou a Jablonci nad Jizerou – ale i v na jihozápadě ležící obci Svojek. Naopak nejvíce obyvatel přibýlo opět v horské obci – Vítkovice a zároveň v Horní Branné a Mříčné na Jilemnicku. Je však evidentní rozdíl v populačním vývoji mezi horskou a podhorskou oblastí (rozdělení viz tabulka výše) - úbytek o téměř 10 % vs. růst o 1,7 % - byť výjimky (výše popsané) existují a nelze proto zcela paušalizovat.

Nejvyšší absolutní úbytek – přes 500 obyvatel zaznamenala Rokytnice nad Jizerou, největší přírůstek – necelých 200 obyvatel Horní Branná, celkově ale lze prohlásit, že žádná obec nezaznamenala výrazný nárůst o desítky procent, který lze pozorovat v zázemí některých velkých měst.

Graf č. 1: Vývoj počtu obyvatel v letech 1991 - 2011

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Tabulka č. 7: Pohyb obyvatel v obcích MAS Přiděte pobejt! od 1.1.2008 do 31.12.2013

Název obce	Narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přírůstek přirozený	Přírůstek migrační	Přírůstek celkový
Benecko	63	79	165	120	-16	45	29
Bukovina u Čisté	13	4	36	25	9	11	20
Čistá u Horek	41	47	119	65	-6	54	48
Horka u Staré Paky	20	15	34	25	5	9	14
Horní Branná	127	102	213	204	25	9	34
Jablonec nad Jizerou	94	112	178	279	-18	-101	-119
Jestřabí v Krkonoších	10	18	33	22	-8	11	3
Jilemnice	391	325	665	831	66	-166	-100
Kruh	32	24	62	71	8	-9	-1
Levínská Olešnice	22	26	68	54	-4	14	10
Martinice v Krkonoších	37	44	96	68	-7	28	21
Mříčná	51	21	105	65	30	40	70
Paseky nad Jizerou	17	22	28	26	-5	2	-3
Peřimov	20	12	43	34	8	9	17
Poniklá	54	86	134	155	-32	-21	-53
Rokytnice nad Jizerou	153	281	271	430	-128	-159	-287

Roztoky u Jilemnice	63	50	152	125	13	27	40
Studenec	144	105	219	222	39	-3	36
Svojek	8	10	15	13	-2	2	0
Víchová nad Jizerou	66	54	145	120	12	25	37
Vítkovice	26	17	46	65	9	-19	-10
Vysoké nad Jizerou	69	101	171	177	-32	-6	-38
CELKEM	1 521	1 555	2 998	3 196	-34	-198	-232
horské obce	432	630	892	1 119	-198	-227	-425
podhorské obce	1 089	925	2 106	2 077	164	29	193

Pozn.: V souvislosti se sčítáním v roce 2011 byly prováděny korekce počtu obyvatel.

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

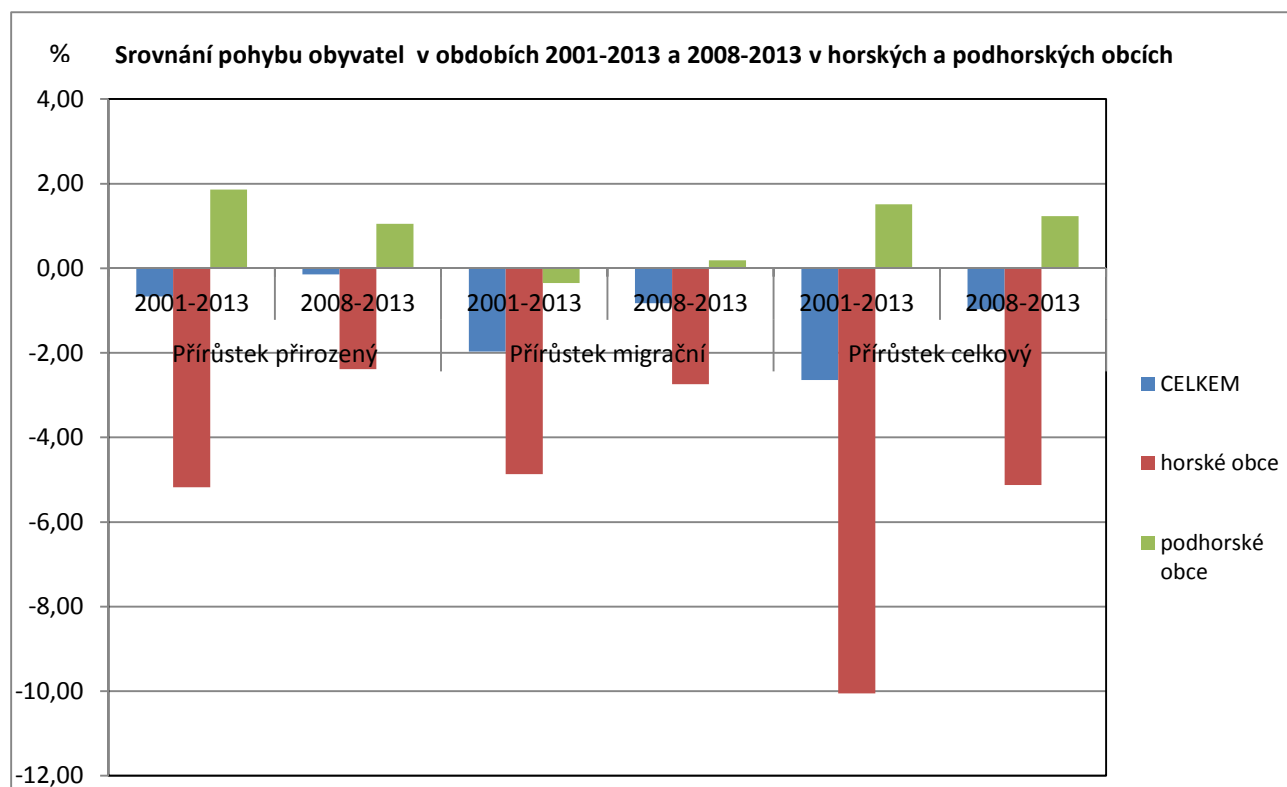
Výše uvedená tabulka zobrazuje souhrn pohybu obyvatel přirozenou (narození, zemřelí) i migrační (přistěhovalí, vystěhovalí) měnou v jednotlivých obcích v letech 2008 - 2013. Vývoj absolutního počtu obyvatel v letech 2008-2013 podle pohlaví udává tabulka v příloze č.5. Z tabulky lze vyčíst několik faktů. Obrat migrací je ve srovnání s přirozeným pohybem (narození, zemřelí) dvojnásobný. Zároveň ovšem platí, že celkový úbytek počtu obyvatel ve sledovaném období má na svědomí hlavně emigrace obyvatel, neboť přirozenou měnou zde obyvatel ubylo jen nepatrně. Velké rozdíly nalézáme mezi horskými a podhorskými obcemi. Zatímco v horských obcích obyvatel poměrně rovnocenně ubývalo přirozenou měnou i migrací, pak v podhorských obcích obyvatel přirozenou měnou významně přibývalo, migrací se počet obyvatel zvýšil jen nepatrně. Opět však nelze paušalizovat, neboť i zde existují na úrovni jednotlivých obcí výjimky, u horských obcí je výsledek významně ovlivněn hodnotami Rokytnice nad Jizerou.

Celkovému velmi nízkému přirozenému úbytku odpovídá i vyrovnaná bilance obcí, kde u poloviny obcí obyvatel přirozenou měnou přibývalo a u druhé poloviny ubývalo. 14 obcí zaznamenalo přírůstek migrací, zbylých 8 úbytek. V absolutním vyjádření zaznamenala největší změny počtu obyvatel migrací zásluhou své velikosti Jilemnice, změna celkového počtu i počtu obyvatel přirozenou měnou byla nejvyšší v Rokytnici nad Jizerou. V relativním vyjádření (na 100 obyvatel) byly nejvýraznější změny celkového počtu obyvatel v Mříčné (14,9 %) a Bukovině u Čisté (10,8 %). Migrací rostl počet obyvatel nejvýrazněji v Čisté u Horek (10,2 %) a Mříčné (8,5 %), přirozenou měnou pak opět v Mříčné (6,4 %) a Bukovině u Čisté (4,8 %). Největší migrační úbytek byl v Jablonci nad Jizerou (5,4 %) a Rokytnici nad Jizerou (5,1 %), ostatní změny nepřesahují 5 % celkového počtu, lze proto prohlásit, že vývoj počtu obyvatel nepodléhá velkým změnám, byť zároveň platí, že některé trendy jsou dlouhodobé (úbytek obyvatel ve většině horských obcí), což v delším časovém horizontu má již výrazný vliv.

Srovnání populačního přírůstku v horských a podhorských obcích v letech 2001-2013 a 2008-2013 udává následující graf.

Graf č.2: Srovnání pohybu obyvatel v obdobích 2001-2013 a 2008-2013 v horských a podhorských obcích v MAS Přiděle pobejt!

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Věková struktura obyvatelstva

Věková struktura obyvatelstva patří vedle samotného vývoje počtu obyvatel a populačních pohybů k základním sledovaným charakteristikám, jež do určité míry umožňuje predikovat budoucí vývoj. Převládající trend stárnutí obyvatelstva je jedním z nejvýznamnějších procesů, které mohou do budoucna negativně ovlivnit celkový vývoj lidské společnosti s významnými dopady na mnoho oblastí kvality života (sociální věci, zdravotnictví, ekonomický vývoj apod.)

Tabulka č. 8: Struktura obyvatel podle věku a pohlaví k 31.12.2013

Název obce	Počet obyvatel						Průměrný věk			Index stáří
	celkem	v tom		ve věku						
		muži	ženy	0-14	15-64	65 a více	Σ	M	Ž	
Benecko	1 123	573	550	158	766	199	41,3	40,9	41,7	125,9
Bukovina u Čisté	205	111	94	27	147	31	41,3	38,7	44,4	114,8
Čistá u Horek	588	291	297	91	398	99	41,1	39,3	42,8	108,8
Horka u Staré Paky	266	138	128	48	170	48	40,2	37,2	43,3	100,0
Horní Branná	1 864	934	930	307	1 257	300	40,2	39,1	41,4	97,7
Jablonec nad	1 733	851	882	215	1 176	342	43,6	41,9	45,2	159,1

Jizerou										
Jestřabí v Krkonoších	241	129	112	40	154	47	43,4	41,7	45,3	117,5
Jilemnice	5 596	2 731	2 865	852	3 778	966	41,3	39,6	42,9	113,4
Kruh	471	232	239	67	312	92	43,1	42,2	43,9	137,3
Levínská Olešnice	363	189	174	51	250	62	40,8	40,7	41,0	121,6
Martinice v Krkonoších	599	311	288	117	392	90	39,8	38,7	40,9	76,9
Mříčná	542	289	253	91	368	83	38,9	38,0	39,9	91,2
Paseky nad Jizerou	247	126	121	28	167	52	44,0	43,6	44,5	185,7
Peřimov	234	119	115	34	155	45	40,8	40,9	40,6	132,4
Poniklá	1 143	560	583	132	777	234	43,7	41,6	45,7	177,3
Rokytnice nad Jizerou	2 822	1 424	1 398	361	1 887	574	44,1	41,5	46,7	159,0
Roztoky u Jilemnice	998	486	512	163	664	171	40,6	39,1	42,0	104,9
Studenec	1 867	929	938	352	1 192	323	40,2	38,4	42,0	91,8
Svojeck	167	85	82	23	112	32	42,6	39,0	46,3	139,1
Víchová nad Jizerou	960	467	493	159	650	151	39,5	39,3	39,8	95,0
Vitkovice	434	221	213	68	306	60	41,1	42,0	40,1	88,2
Vysoké nad Jizerou	1 288	672	616	170	858	260	43,2	41,3	45,3	152,9
CELKEM MAS	23 751	11 868	11 883	3 554	15 936	4 261	41,7	40,2	43,2	119,9
Horské obce	7 888	3 996	3 892	1 040	5 314	1 534	43,2	41,6	45,0	147,5
Podhorské obce	15 863	7 872	7 991	2 514	10 622	2 727	40,9	39,4	42,4	108,5
Liberecký kraj	438 609	215 178	223 431	68 196	296 026	74 387	41,1	39,7	42,5	109,1
Česká republika	10 512 419	5 162 380	5 350 039	1 577 455	7 109 420	1 825 544	41,5	40,0	42,9	115,7

Zdroj: ČSÚ

Výše uvedená tabulka udává absolutní počty obyvatel a průměrný věk k 31.12.2013 podle pohlaví a hlavních věkových skupin. Podrobnější údaje o věkové struktuře a jejím vývoji viz příloha č.5.

Mezi jednotlivými obcemi existují značné rozdíly ve věkové struktuře obyvatel. Jak je z výše uvedené tabulky zřejmé, nejmladší věkovou strukturu měly obce Mříčná, Víchová nad Jizerou a Martinice v Krkonoších, kde byla hodnota průměrného věku nižší než 40 let. Naopak nejstarší obyvatelstvo bylo v obcích Rokytnice nad Jizerou, Paseky nad Jizerou, Poniklá a Jablonec nad Jizerou. I zde se tak projevuje rozdíl mezi horskou a podhorskou oblastí (všechny obce s nejmladší věkovou strukturou jsou v podhorské oblasti a 3 ze 4 nejstarších jsou v horské oblasti). To ostatně potvrzují i hodnoty průměrného věku pro obě oblasti v tabulce. Věková struktura celé MAS je srovnatelná s Českou republikou a mírně starší než struktura Libereckého kraje. Index stárí, který je podílem mezi seniorskou a dětskou složkou potvrzuje do značné míry údaje z průměrného věku. V Pasekách nad Jizerou a Poniklé je počet seniorů vůči dětem téměř dvojnásobný, naopak v Martinicích pouze třičtvrtinový.

Ze srovnání údajů o věkové struktuře v letech 1991, 2001 a 2011 (viz příloha č.5) je evidentní trend stárnutí obyvatelstva. Podíl dětské složky (0-14 let) v populaci celé MAS se za sledovaných 20 let snížil z 21,3 % na 14,9 %, to znamená pokles o 30 %. To je téměř v souladu s daty za Liberecký kraj (pokles z 21,6 % na 14,9 %, tedy o necelých 31 %) a za Českou republiku (pokles z 21,0 % na 14,3 % tj. o 32 %). Ve srovnání s krajem i republikou má MAS dlouhodobě vyšší podíl seniorské složky – 14,7 %

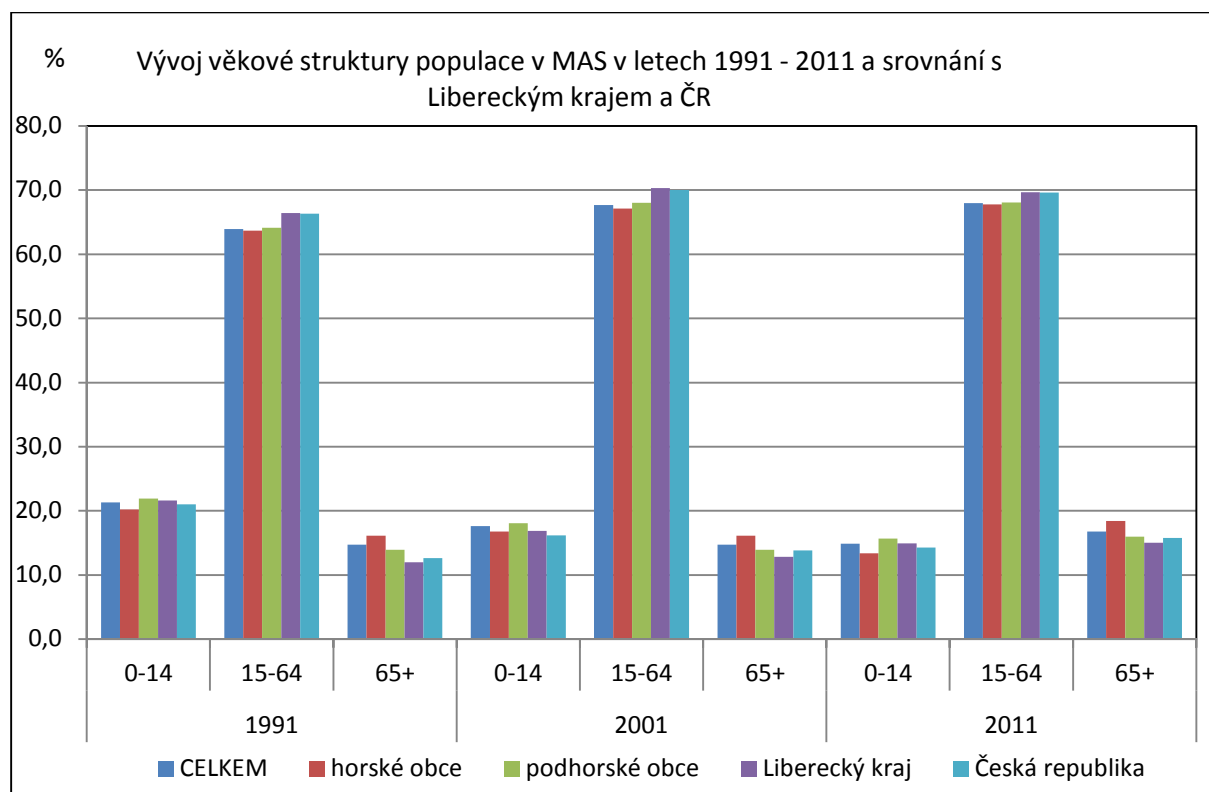
v roce 1991 a 16,8 % v roce 2011. Vzhledem k vysoké počáteční hodnotě proto rostl podíl této složky pomaleji než v Libereckém kraji i ČR.

Celostátní trend stárnutí obyvatelstva a jeho přesun z dětské (předproduktivní) do produktivní a z produktivní do seniorské (poproduktivní) následují téměř všechny obce, byť i zde existují výjimky.

V Jestřabí v Krkonoších se podíl dětské složky zvýšil za 20 let z 13 % na více než 18 % a podíl seniorů naopak klesl z 23,1 % na 18,9 %. To může být způsobeno imigrací mladých rodin do obce a naopak emigrací starších občanů, byť migrační přírůstek zde není výrazný a přirozenou měnou obyvatel ubylo. K mírnému zlepšení věkové struktury došlo i ve Svojkú. Velmi výrazný je naopak proces stárnutí v Poniklé, Pasekách nad Jizerou a Vítkovicích (podíl dětské složky se snížil o 40 – 50 %!) a rovněž v Bukovině u Čisté, Horkách u Staré Paky a Jilemnici (růst podílu seniorské složky o více než 40 %!).

Široce rozšířený trend stárnutí obyvatel lze rovněž dokladovat na faktu, že z 22 obcí MAS se podíl dětské složky snížil ve 20 (mimo Jestřabí a Svojkú – viz výše), podíl seniorské složky se zvýšil ve 13 obcích. Tento trend bude ještě akcelarovat, až hranici 65 let překročí silné poválečné ročníky.

Graf č. 3: Vývoj věkové struktury v MAS v letech 1991 - 2011

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Vzdělanostní struktura obyvatelstva

Vzdělanostní struktura je základní velmi významnou charakteristikou lidské populace a úroveň vzdělanosti lze považovat za jeden z hlavních pilířů ekonomického a sociálního rozvoje oblasti. Současný vývoj společnosti s důrazem na inovativnost, podporu vědy a výzkumu, globalizaci a stále se stupňující konkurenci výrazným způsobem akcentuje význam vzdělání pro budoucnost.

Tabulka č. 9: Struktura obyvatel v roce 2011 podle nejvyššího dokončeného stupně vzdělání v %

obec	základní vč. neukončeného			střední vč. vyučení (bez maturity)			úplné střední (s maturitou) a vyšší odborné (vč. nástavbového)			vysokoškolské			bez vzdělání		
	Σ	M	Ž	Σ	M	Ž	Σ	M	Ž	Σ	M	Ž	Σ	M	Ž
Benecko	20,34	16,53	24,40	38,76	48,76	28,13	28,12	22,93	33,63	8,63	7,64	9,67	0,32	0,21	0,44
Bukovina u Čisté	24,53	14,10	34,57	40,25	52,56	28,40	23,27	17,95	28,40	6,29	7,69	4,94	0,00	0,00	0,00
Čistá u Horek	19,87	12,84	26,25	39,74	52,75	27,92	29,91	22,48	36,67	5,46	5,50	5,42	0,22	0,46	0,00
Horka u Staré Paky	20,96	12,96	28,10	44,54	57,41	33,06	24,02	16,67	30,58	4,80	3,70	5,79	0,44	0,93	0,00
Horní Branná	18,88	14,85	22,95	39,29	48,01	30,47	30,62	24,93	36,38	7,74	7,82	7,65	0,73	0,93	0,54
Jablonec nad Jizerou	21,89	15,07	28,13	41,75	50,56	33,68	26,33	24,51	28,00	5,99	5,92	6,06	0,54	0,42	0,65
Jestřabí v Krkonoších	23,62	18,87	29,03	36,68	50,94	20,43	32,16	22,64	43,01	4,52	2,83	6,45	0,50	0,94	0,00
Jilemnice	16,70	13,90	19,25	33,21	41,73	25,47	35,25	29,42	40,55	11,58	11,82	11,35	0,27	0,13	0,40
Kruh	21,93	16,43	27,40	38,55	48,79	28,37	28,43	24,15	32,69	7,47	6,28	8,65	0,48	0,97	0,00
Levínská Olešnice	25,17	16,35	34,97	41,06	54,72	25,87	21,85	15,72	28,67	5,30	5,66	4,90	0,33	0,00	0,70
Martinice v Krkonoších	17,17	9,80	25,34	42,27	53,88	29,41	28,33	23,67	33,48	9,44	10,20	8,60	0,00	0,00	0,00
Mříčná	20,09	14,80	26,00	39,24	48,88	28,50	25,53	19,28	32,50	6,38	6,28	6,50	0,47	0,00	1,00
Paseky nad Jizerou	22,58	12,73	32,71	37,79	50,91	24,30	29,95	24,55	35,51	5,99	7,27	4,67	0,00	0,00	0,00
Peřimov	19,80	12,87	27,08	39,59	54,46	23,96	29,95	21,78	38,54	6,09	6,93	5,21	0,00	0,00	0,00
Poniklá	29,90	20,25	38,94	37,98	48,02	28,57	22,32	21,29	23,29	6,16	6,68	5,68	0,10	0,00	0,20
Rokytnice nad Jizerou	23,53	15,32	31,36	35,23	45,40	25,53	28,03	25,35	30,58	8,52	8,72	8,33	0,64	0,90	0,39
Roztoky u Jilemnice	19,12	15,01	22,93	40,32	50,38	30,97	31,13	25,45	36,41	6,37	6,87	5,91	0,12	0,00	0,24
Studenec	20,77	13,26	28,11	36,89	48,34	25,68	29,03	26,38	31,62	8,88	7,73	10,00	0,75	0,83	0,68
Svojet	19,69	12,90	26,15	57,48	66,13	49,23	14,96	12,90	16,92	3,94	3,23	4,62	0,00	0,00	0,00
Výchová nad Jizerou	21,73	18,18	25,13	33,90	43,05	25,13	31,41	27,54	35,13	7,59	5,61	9,49	0,52	0,80	0,26
Vítkovice	16,53	12,04	21,20	36,80	50,26	22,83	30,40	23,56	37,50	6,40	7,33	5,43	0,27	0,52	0,00
Vysoké nad Jizerou	20,29	14,63	26,36	36,61	46,34	26,17	29,94	24,39	35,89	8,57	9,93	7,10	0,45	0,35	0,56
CELKEM	20,42	14,85	25,81	37,12	47,11	27,44	29,85	25,22	34,34	8,41	8,40	8,42	0,41	0,43	0,40
horské obce	21,80	15,17	28,36	37,57	47,74	27,49	28,29	24,46	32,09	7,68	7,88	7,48	0,50	0,56	0,44
podhorské obce	19,70	14,67	24,50	36,88	46,78	27,41	30,67	25,63	35,49	8,79	8,68	8,90	0,37	0,36	0,37
Liberecký kraj	18,62	14,67	22,35	35,92	42,25	29,95	29,83	26,34	33,12	9,64	10,19	9,13	0,55	0,51	0,59
Česká republika	17,56	13,32	21,57	32,99	39,19	27,14	31,18	27,62	34,55	12,46	13,29	11,67	0,47	0,45	0,49

Vysvětlivky: Σ – celkem, M – muži, Ž – ženy

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Výše uvedená tabulka udává vzdělanostní strukturu při sčítání lidu v roce 2011. Podrobné tabulky s přehledem vzdělanosti za léta 1991, 2001 a 2011 naleznete v příloze.

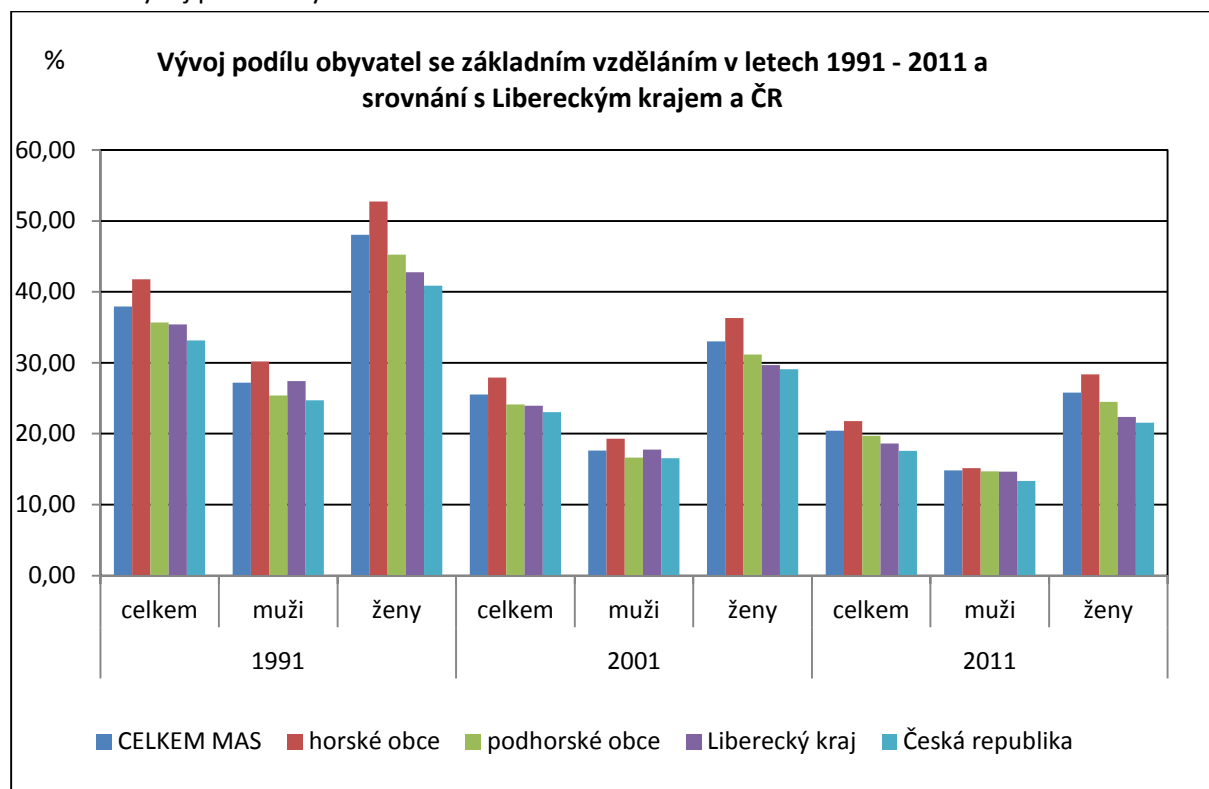
Z údajů za rok 2011 a časového srovnání z let 1991 – 2011 opět vyplývá několik základních skutečností. Podobně jako u věkové struktury, existují i ve vzdělanostní struktuře obyvatel značné rozdíly mezi jednotlivými obcemi. Nejvyšší podíl vysokoškolsky a úplně středoškolsky (s maturitou) vzdělaného obyvatelstva byl v roce 2011 zaznamenán v hlavním centru celé MAS – Jilemnici. Překvapivě i na této měřítkové úrovni se tak projevuje obecná závislost, kdy s rostoucí velikostí obce se zvyšuje vzdělanost obyvatel (s určitými rozdíly např. ve vztahu k průmyslovým centrům). Ve srovnání s celou MAS nadprůměrný počet vysokoškoláků mají i obce Martinice v Krkonoších, Studenec, Benecko a Rokytnice nad Jizerou. Nejvyšší podíl středoškoláků s maturitou byl pak kromě Jilemnice zaznamenán v Jestřabí v Krkonoších, Víchové nad Jizerou a Roztokách u Jilemnice. Naopak nejvíce obyvatel pouze se základním vzděláním má Poniklá (celkově necelých 30 % a u žen téměř 39 %!) a dále Levínská Olešnice a Bukovina u Čisté.

Ve srovnání s Libereckým krajem i Českou republikou má MAS mírně zhoršenou vzdělanostní strukturu – větší podíl mají obyvatelé se základním vzděláním a středním vzděláním bez maturity, naopak nižší je podíl vysokoškoláků. Zde je třeba poznamenat, že průměr ČR je poměrně významně ovlivněn výsledky Prahy, kde přes 20 % obyvatelstva tvoří absolventi VŠ. V rámci MAS se rozdíl projevuje i mezi horskou a podhorskou oblastí, kde podhorská oblast dosahuje lepších parametrů vzdělanosti. Do určité míry je to způsobeno velmi dobrými výsledky Jilemnice a její populační vahou v rámci podhorské oblasti (více než třetina obyvatel podhorské oblasti žije v Jilemnici).

Při časovém srovnání mezi lety 1991 a 2011 je zcela evidentní růst vzdělanosti obyvatel. Podíl obyvatel s vysokoškolským vzděláním se zvýšil ve všech obcích MAS a v celé MAS ze 4,3 % na 8,4 %, tedy téměř na dvojnásobek. Stejně tak se ve všech obcích zvýšil podíl obyvatel se středním vzděláním s maturitou, a to z necelých 20 % na necelých 30 %, tedy o polovinu. Rovněž ve všech obcích došlo k poklesu podílu obyvatel se základním vzděláním, a to z necelých 38 % na 20 %! Rozdíly nalezneme i mezi horskou a podhorskou oblastí. V horské oblasti byl trend zlepšování vzdělanosti silnější – podíl vysokoškoláků i středoškoláků s maturitou zde rostl rychleji než v podhorské oblasti, v obou však rychleji než činil průměr za Liberecký kraj. Dynamičtější růst je zřejmě způsoben původní horší úrovní. Podíl obyvatel bez vzdělání zůstává velmi nízký, stojí však za zaznamenání, že se jejich podíl na obyvatelstvu zvyšuje (za 20 let o necelých 60 %, v ČR o necelých 40 %, ale v Libereckém kraji o 110 %!).

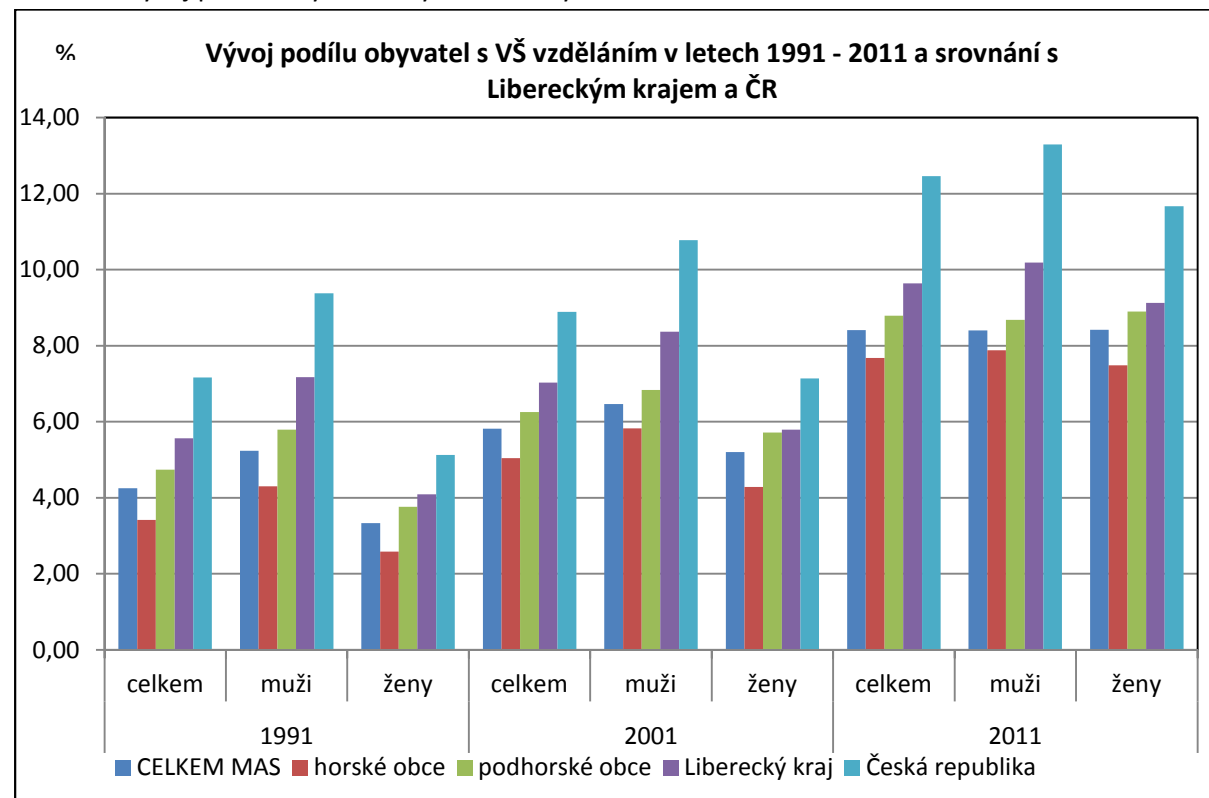
Zajímavé jsou rozdíly mezi vzdělaností mužů a žen. V souladu s krajským a celostátním průměrem jsou muži silněji zastoupeni v kategorii obyvatel se středním vzděláním bez maturity a ženy v kategoriích základního vzdělání a středního vzdělání s maturitou. Podíl absolventů VŠ je v MAS mezi muži a ženami totožný, v krajském a celostátním srovnání převažují muži. Zároveň lze prohlásit, že vzdělanost žen v kategoriích VŠ a SŠ s maturitou se zvyšovala rychleji než u mužů. Samostatnou kapitolou, která by si zasloužila zvláštní studii a již nemůžou data z ČSÚ postihnout, je srovnání požadavků na dosažení určitého stupně vzdělání dříve a nyní.

Graf č. 4: Vývoj podílu obyvatel se základním vzděláním

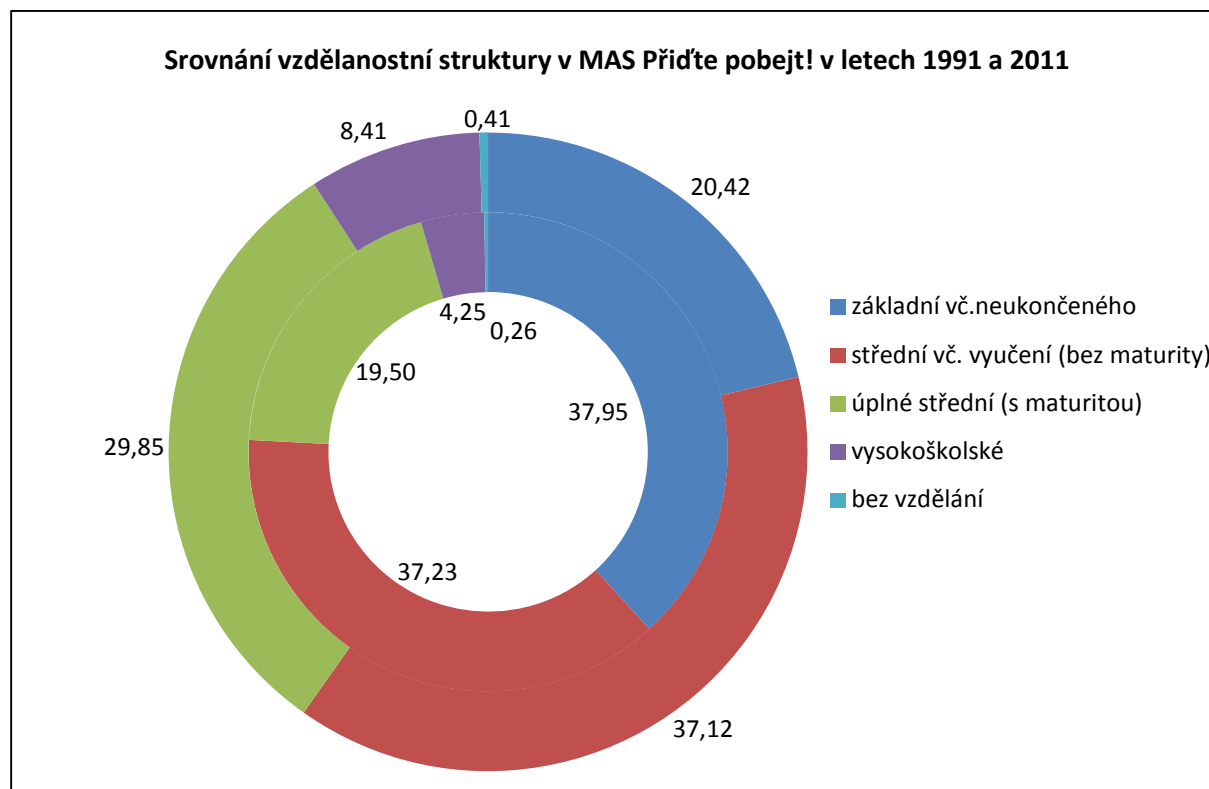
Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Graf č. 5: Vývoj podílu obyvatel s vysokoškolským vzděláním

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Graf č. 6: Srovnání vzdělanostní struktury v letech 1991 a 2011

Pozn.: Vnitřní prstenec představuje rok 1991, vnější prstenec rok 2011

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Hlavní závěry kapitoly

Hlavní závěry lze shrnout takto:

- Oblast s podprůměrnou hustotou zalidnění
- Negativní demografický vývoj – pokles počtu obyvatel, stárnutí obyvatelstva
- negativnější demografické chování (přirozený vývoj, migrace, věková struktura) v horské oblasti než podhorské
- Významné zvýšení vzdělanosti od roku 1991
- Vzdělanostní struktura horší než v Libereckém kraji a ČR
- Horší vzdělanostní struktura v horské oblasti než v podhorské (částečně vlivem dobré vzdělanostní struktury v Jilemnici)

5.3.2. Technická infrastruktura

Pořízení a provoz jednotlivých zařízení technické infrastruktury je u jednotlivých typů v gesci jiných orgánů. Vodní hospodářství a likvidace komunálního odpadu náleží podle zákona o obcích č. 128/2000 Sb. do samostatné působnosti jednotlivých obcí. Naopak pořízení a provoz zařízení spojených s dodávkami plynu, elektrické energie a datových sítí (pevné telefonní linky, mobilní sítě,

internet) je v kompetenci jednotlivých provozovatelů, kteří jsou primárně odpovědní nejen za investiční rozvoj sítí těchto zařízení, ale i za jejich provoz.

Možnosti pro zajištění technické infrastruktury jsou do značné míry odrazem velikosti obce, neboť malé obce mají omezené rozpočtové možnosti pro budování nákladné infrastruktury a dodavateli se vzhledem k malému počtu zákazníků rovněž nevyplatí technické sítě budovat. To platí hlavně pro kanalizaci a plynovody. Významným faktorem, který vybavenost sítěmi ovlivňuje je jednoznačně i charakter osídlení. Na jednu stranu lze jako pozitivum v tomto směru spatřovat méně roztržštěnou sídelní strukturu (obce se skládají z méně sídel), na druhou stranu mnohé obce především na Jilemnicku vznikly historicky jako přípotoční obce, které dnes mají délku až několik kilometrů, což samozřejmě na vybudování sítí klade značné nároky. Velkým handicapem je potom samotný charakter reliéfu, který je zde značně obtížný, především v horské části. Je proto např. u kanalizace nutné budovat přečerpávací stanice, což infrastrukturu dále prodražuje. Níže uvedená tabulka udává vybavenost základními druhy technické infrastruktury v jednotlivých obcích.

Tabulka č. 10: Vybavenost obcí základní technickou infrastrukturou

Obec	Vodovod	Kanalizace bez napojení na ČOV	Kanalizace s napojením na ČOV	Plynofikace	Veřejné osvětlení
Benecko	Ano	Ne	Ano	Ano	Ano
Bukovina u Čisté	Ano	Ne	Ne	Ne	Ano
Čistá u Horek	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano
Horka u Staré Paky	Ano	Ano	Ne	Ne	Ano
Horní Branná	Ano	Ano	Ne	Ano	Ano
Jablonec nad Jizerou	Ano	Ne	Ano	Ne	Ano
Jestřabí v Krkonoších	Ano	Ne	Ne	Ne	Ano
Jilemnice	Ano	Ne	Ano	Ano	Ano
Kruh	Ne	Ano	Ne	Ne	Ano
Levínská Olešnice	Ano	Ne	Ne	Ne	Ano
Martinice v Krkonoších	Ano	Ano	Ne	Ne	Ano
Mříčná	Ano	Ne	Ne	Ne	Ano
Paseky nad Jizerou	Ano	Ne	Ano	Ne	Ano
Peřimov	Ne	Ano	Ne	Ne	Ano
Poniklá	Ano	Ne	Ano	Ne	Ano
Rokytnice nad Jizerou	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Roztoky u Jilemnice	Ano	Ano	Ne	Ne	Ano
Studenec	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano
Svojek	Ano	Ne	Ne	Ne	Ano
Víchová nad Jizerou	Ano	Ano	Ne	Ano	Ano
Vítkovice	Ano	Ne	Ano	Ano	Ano
Vysoké nad Jizerou	Ano	Ne	Ano	Ano	Ano

Zdroj: Malý lexikon obcí ČR 2012, ČSÚ, Dotazníkové šetření v obcích, Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Libereckého kraje

Vybavenost obcí technickou infrastrukturou je na území MAS Přidě pobejt podprůměrná. Údaje o podílu obyvatel napojených na vodovod a kanalizaci, jak je uvedly obce ve svém dotazníkovém šetření, udává následující tabulka. V příloze jsou potom podrobné údaje o délce sítí a podílu napojených obyvatel pro všechny sítě technické infrastruktury. K jednotlivým sítím dále podrobněji.

Tabulka č. 11: Přehled stavu vodovodů a kanalizací v obcích, napojení obyvatel

Obec	Vodovod	Kanalizace
Benecko	Napojeno 25% trvale bydlících obyvatel	Jednotná kanalizační síť napojeno 20% trvale bydlících obyvatel; Splašková kanalizace zakončená ČOV, napojeno 20% trvale bydlících obyvatel; Dešťová kanalizace napojeno 5% trvale bydlících obyvatel
Bukovina u Čisté	Napojeno 100% trvale bydlících obyvatel	NE
Čistá u Horek	Napojeno 93% trvale bydlících obyvatel	Splašková kanalizace zakončená ČOV o délce 0,5km; dešťová kanalizace o délce 0,5km
Horka u Staré Paky	Napojeno 100% trvale bydlících obyvatel	Jednotná kanalizační síť napojeno 40% trvale bydlících obyvatel
Horní Branná	Napojeno 90% trvale bydlících obyvatel	Dešťová kanalizace napojeno 20% trvale bydlících obyvatel
Jablonec nad Jizerou	Napojeno 66% trvale bydlících obyvatel	Splašková kanalizace zakončená ČOV, napojeno 66% trvale bydlících obyvatel
Jestřabí v Krkonoších	Napojeno asi 30 % trvale bydlících obyvatel, délka vodovodního potrubí 8 km	Ne
Jilemnice	Napojeno 99,9% trvale bydlících obyvatel	Jednotná kanalizační síť napojeno 86,6% trvale bydlících obyvatel
Kruh	NE	Jednotná kanalizační síť a dešťová kanalizace
Levínská Olešnice	Napojena většina trvale bydlících obyvatel, délka vodovodního potrubí 6,835 km	Ne
Martinice v Krkonoších	Napojeno 95% trvale bydlících obyvatel	Jednotná kanalizační síť napojeno 70% trvale bydlících obyvatel; Splašková s ČOV napojeno 5% trvale bydlících obyvatel
Mříčná	Napojeno více než 50 % trvale bydlících obyvatel, délka vodovodního potrubí 12km	Ne
Paseky nad Jizerou	Napojeno 33% trvale bydlících obyvatel	Splašková kanalizace zakončená ČOV, napojeno 59% trvale bydlících obyvatel
Peřimov	NE – spolkové vodovody	Jednotná kanalizační síť – 100m
Poniklá	Napojeno 92% trvale bydlících obyvatel	Splašková kanalizace zakončená ČOV, napojeno 67% trvale bydlících obyvatel
Rokytnice nad Jizerou	Napojeno více než 50 % trvale bydlících obyvatel, délka vodovodního potrubí 24km	Splašková kanalizace zakončená ČOV o délce 22km; dešťová kanalizace o délce 9km
Roztoky u Jilemnice	Napojeno 90% trvale bydlících obyvatel	Jednotná kanalizační síť napojeno 10% trvale bydlících obyvatel
Studenec	Napojeno 99% trvale bydlících obyvatel	Jednotná kanalizační síť napojeno 10% trvale bydlících obyvatel; Splašková s ČOV napojeno 10% trvale bydlících obyvatel
Svojk	Napojeno 100% trvale bydlících obyvatel	Ne
Víchová nad Jizerou	Napojeno 92% trvale bydlících obyvatel	Jednotná kanalizace pro 5 % obce a dešťová pro 2 % zástavby
Vítkovice	Napojeno 40% trvale bydlících obyvatel	Splašková kanalizace zakončená ČOV, napojeno 40% trvale bydlících obyvatel
Vysoké nad Jizerou	Napojeno 80% trvale bydlících obyvatel	Jednotná kanalizace zakončená ČOV, napojeno 55% trvale bydlících obyvatel

Zdroj: Dotazníkové šetření v obcích, Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Libereckého kraje

1. vodovod, zásobování vodou

Severní část analyzovaného území se nachází na území CHOPAV Krkonoše (navazuje na CHOPAV Jizerské hory, na území pramení levostranné přítoky Jizery) a jihozápadní část potom na území CHOPAV Severočeská křída.

2 obce – Kruh a Peřimov – nemají vodovod pro veřejnou potřebu. V Kruhu je obyvatelstvo zásobováno ze 3 vrtaných studní (samozřejmě mimo studny na soukromých pozemcích). Poměrně raritní je zásobování vodou v Peřimově, které probíhá přes 5 nezávislých spolkových vodovodů vybudovaných ve 30.-60.letech 20.století, jež přivádí vodu z 5 pramenišť. Z údajů jednotlivých obcí a dat z Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací plyne rozdílná úroveň zasíťovanosti obcí. Z 20 obcí s vodovodem jich 11 udává zasíťovanost 90 % a vyšší. Nejnižší množství napojených obyvatel nalezneme v horských obcích, kde vyššímu připojení obyvatel na vodovody brání obtížný terén a rozptýlená zástavba.

Nejčastějším majitelem a provozovatelem vodovodních sítí jsou samotné obce. V největších obcích Jilemnice a Rokytnice nad Jizerou je majitelem vodovodů Vodohospodářské sdružení Turnov, správu sítí vykonávají Severočeské vodovody a kanalizace. Správu vodovodních sítí vykonávají i další společnosti např. KrVaK s.r.o., Vodohospodářské služby RT, s.r.o. V této oblasti probíhají často změny, někteří dřívější správci zanikli, případně založili nový subjekt s jiným názvem.

Problémem je nejen nedostatečná zasíťovanost, ale i stáří rozvodů. V Jilemnici, Rokytnici nad Jizerou a Vysokém nad Jizerou existují vodovody vybudované v roce 1913 či ve 20.letech 20.století. Nejmladší vodovod mají Roztoky u Jilemnice, Levínská Olešnice a Martinice v Krkonoších (z 90.let 20.st.) a dále Bukovina u Čisté, Čistá u Horek, Jablonec nad Jizerou a Víchova nad Jizerou (z 80.-90.let 20.st.). Staré sítě proto vyžadují rekonstrukci litinových, ocelových a osinkocementových rozvodů. Na samé hranici životnosti jsou však i rozvody budované v 60. a 70.letech. Z větších investičních akcí do vodovodní sítě je nutné zmínit akci Čistá Jizera – vodovodní sítě v Rokytnici nad Jizerou - a rekonstrukci úpravny vody v Jilemnici – Hrabačově. Plán rozvoje vodovodů a kanalizací uvádí téměř u všech obcí různé plány na rozvoj, nejčastěji jde o dostavbu a rekonstrukci vodovodních řadů, propojení jednotlivých vodovodů, ale i rekonstrukci či výstavbu vodojemů nebo úpravny vody. Navrhuje se zde i propojení sousedních obcí, konkrétně Mříčná – Peřimov a Kruh – Roztoky u Jilemnice. V dotazníkovém šetření celkem 9 obcí uvedlo svůj zájem na rozvoji či rekonstrukci vodovodní sítě nebo výstavbě vodojemu, z toho 5 obcí uvedlo, že má připraven konkrétní projekt. Spotřeba vody zůstává dle dostupných údajů v letech 2008-2012 poměrně stabilní, bližší údaje lze získat v příloze. Negativně je vnímána vysoká cena vodného a stočného.

2. kanalizace

Vybavenost kanalizacemi je výrazně horší než u vodovodů. Kanalizační síť (buď oddílnou splaškovou nebo jednotnou) zaústěnou na ČOV má pouze 10 obcí, z toho v Čisté u Horek a Studenci je rozsah odkanalizování velmi malý. Bohužel poměrně častým jevem je existence pouze dešťové kanalizace, kam jsou svedeny i odpadní vody z některých nemovitostí, někdy i bez předčištění (Čistá u Horek, Horka u Staré Paky, Horní Branná, Martinice v Krkonoších, Roztoky u Jilemnice, Víchova nad Jizerou). Tam, kde není kanalizační síť se k zachycení a likvidaci odpadních vod využívají bezodtokové jímky, přepady ze septiků a malé domovní čistírny. Nejstarší kanalizační rozvody jsou v Jilemnici (z 50.let 20.st.). Stejně jako u vodovodů je problémem rozvoje složitý místní terén. Nejvýznamnější investiční akcí v posledních letech byl projekt Čistá Jizera, který mj. řešil výstavbu a rekonstrukci kanalizačních sítí v Jilemnici a Rokytnici nad Jizerou.

V Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací Libereckého kraje jsou prezentovány poměrně rozsáhlé plány na rozvoj kanalizačních sítí, výstavbu ČOV, propojení kanalizačních sítí jednotlivých obcí, které však vzhledem k finanční situaci obcí nelze považovat za realizovatelné. Z dotazníkového šetření v obcích vyplývá, že celkem 11 obcí má zájem o budování či rozšíření kanalizačních sítí a ČOV, z toho 7 obcí má v přípravě konkrétní projekty.

Dne 25.5.2010 byl usnesením zastupitelstva Libereckého kraje č. 148/10/ZK zřízen fond ochrany vod Libereckého kraje, který je určen pro poskytování investičních dotací obcím do 2000 obyvatel nebo svazkům obcí v působnosti Libereckého kraje na rekonstrukci a modernizaci stávajících a výstavbu nových vodních děl (ČOV, kanalizací, vodovodů a náhradních zdrojů pitné vody) v souladu s Plánem rozvoje vodovodů a kanalizací LK. Dotace však činí max. 70 % a 2 mil.Kč.

3. elektrická energie

Zásobování elektrickou energií je na relativně dobré úrovni. Dodávku elektřiny zajišťuje společnost ČEZ Distribuce, a.s., jež patří do koncernu ČEZ, a.s. Distribuce je zajišťována z páteřních vedení velmi vysokého napětí (VVN) 110 kV Semily – Rokytnice nad Jizerou, Semily – Nová Paka a Nová Paka – Vrchlabí. Pro území MAS je distribuce zajišťována přes rozvodny RZ 110/35 kV v Semilech a RZ 110/35 v Rokytnici nad Jizerou. Odtud jsou vedeny řady vysokého napětí VN 22 a 35 kV, na které jsou napojena všechna sídla v oblasti. Pro analyzované území slouží rozvodna RZ 110/35 kV v Semilech a RZ 110/35 v Rokytnici n. J. Společnost ČEZ, a.s. Distribuce připravuje na rok 2015 rekonstrukci vedení VVN Nová Paka – Vrchlabí.

Spotřeba elektřiny v letech 2006 – 2012 stagnovala, přesto se charakter celé sítě významně mění, od poloviny 90.let totiž významně vzrostlo množství přenášené elektřiny. Rovněž se projevuje zájem o připojování stále nových odběrných míst. Trend výstavby dalších vedení a posilování stávajících proto bude dále pokračovat. Nutná je také kabelizace v zastavěném území.

V souvislosti s odlehlostí některých sídel je důvodné předpokládat možný přechod některých domácností na ohřev teplé vody aspoň částečně za pomoci elektrické energie (např. i ve spolupráci se slunečním ohřevem) a tedy navýšení spotřeby elektrické energie. Proto je nutné prováděné rekonstrukce a posílení distribuční sítě projektovat již i s předpokládaným zvýšením odběru elektrické energie.

V území neexistují kontaktní místa pro majoritního dodavatele elektřiny (ČEZ, a.s. Distribuce), což znamená složitější komunikaci při problémech spojených s dodávkou elektřiny i plynu.

Mezi obcemi není zajištění elektrickou energií spatřováno jako významný problém, žádná z oslovených obcí neuvedla projekt takto zaměřený.

4. plyn

Z 22 obcí MAS je pouze 7 plynofikováno. Souvisí to s investiční náročností, malým počtem odběratelů a tedy ekonomickou nerentabilitou. Plynofikovány jsou proto především větší obce, minimálně okolo 1 000 trvale bydlících obyvatel, výjimkou jsou Vítkovice se 440 obyvateli (k 31.12.2012).

Zasítovanost obcí plynovody je velmi rozdílná, nejmenší uvádějí Vítkovice (asi 30 %), naopak Horní Branná uvádí téměř úplnou plynofikaci (98 %).

Vzhledem k ceně zemního plynu ve srovnání s jinými topnými médii, podpoře úspor energie a celkově složité administrativě při stavbách sítí technické infrastruktury nelze očekávat zavádění plynu v dalších obcích. Žádná obec také v anketárním šetření neuvedla zájem o plynofikaci. Územní energetická koncepce Libereckého kraje uvádí, že celkem 9 z neplynofikovaných obcí má zájem o plynofikaci (Bukovina u Čisté, Čistá u Horek, Horka u Staré Paky, Kruh, Levínská Olešnice, Martinice v Krkonoších, Mříčná, Roztoky u Jilemnice a Studenec), tento požadavek je však vzhledem k aktuální situaci už časově překonán.

5. veřejné osvětlení

Veřejné osvětlení lze považovat za základní typ technické infrastruktury, jsou jím vybaveny všechny obce. Ne všechny obce dodaly údaje o procentuální zasilovanosti. Nejmenší zasilovanost uvádějí Paseky nad Jizerou a Vítkovice, tedy horské obce s rozptýlenou zástavbou. Naopak obce Horka u Staré Paky, Jilemnice a Martinice v Krkonoších uvádějí 100 % pokrytí, většina ostatních obcí více než 80 % pokrytí. Obce Benecko a Studenec uvedly, že mají připravené projekty na rozšíření veřejného osvětlení. Problematické je vysoké stáří a velké množství typů svítidel s dopadem v podobě ne hospodárneho provozu a složité údržby.

Vzhledem k tomu, že náklady na veřejné osvětlení tvoří nezanedbatelnou položku v obecních rozpočtech, existuje snaha náklady snížit např. výměnou klasických výbojkových svítidel za nová úspornější (např. LED). Zde je třeba mít na paměti, že snížení úrovně veřejného osvětlení má přímý negativní dopad na úroveň dopravní nehodovosti (bezpečnost chodců) a úroveň kriminality.

6. obnovitelné zdroje energie

Celkem 11 obcí uvedlo, že má na svém území obnovitelné zdroje energie. Jejich přehled udává následující tabulka.

Tabulka č. 12: Seznam obnovitelných zdrojů energie

Obec	obnovitelné zdroje ve správním území v MW					
	solární panely (počet)	MW	vodní elektrárny (počet)	MW	větrné elektrárny (počet)	MW
Benecko			5			
Čistá u Horek	2 na domech					
Jablonec nad Jizerou			2	0,6		
Jilemnice	1					
Martinice v Krkonoších	1 na domě					
Paseky nad Jizerou			1	0,19		
Rokytnice nad Jizerou	1	0,03				
Studenec	6	42				
Víchová nad Jizerou			2			
Vítkovice			1			
Vysoké nad Jizerou	2	0,01				

Zdroj: Dotazníkové šetření v obcích

Nejvýznamnějšími zdroji jsou vodní elektrárny, k jejichž instalaci jsou zde vhodné přírodní podmínky. Zastoupeny jsou i solární elektrárny ve formě panelů na střechách domů. Lze předpokládat, že těchto

solárních zdrojů je zde vzhledem k rozloze území více, pouze obce nemají o jejich existenci přesné informace. Podrobnější informace o malých vodních elektrárnách na Jizeře udává následující tabulka.

Tabulka č. 13: Seznam malých vodních elektráren na Jizeře

MVE	Výkon	Roční výroba	Turbíny	obec
MVE Horní Sytová	150 kW	0,350 GWh	3 x Kaplan	Víchová nad Jizerou
MVE Poniklá II.	608 kW	1,367 GWh	1 x Kaplan	Poniklá
MVE Poniklá I.	160 kW	0,897 GWh	1 x Kaplan	Poniklá
MVE Hradsko	192 kW	1,142 GWh	1	Jablonec nad Jizerou
MVE Jablonec nad Jizerou	290 kW	0,824 GWh	2 x Kaplan	Jablonec nad Jizerou
MVE Paseky nad Jizerou	360 kW	0,920 GWh	2 x Kaplan	Paseky nad Jizerou
MVE Vilémov	180 kW	0,646 GWh	1	Rokytnice nad Jizerou

Zdroj: <http://www.tv-adams.wz.cz/jizera-mve.html>

Atlas zařízení využívajících obnovitelné zdroje energie uvádí v Rokytnici nad Jizerou solární elektrárnu se 176 panely na ploše celkem 1200 m², ve Vysokém nad Jizerou – Sklenařicích termický systém na chalupě, v Horkách u Staré Paky ve firmě JILOS Horka s.r.o. kotle na biomasu (dřevní odpad) s celkovým výkonem 1707 kW slouží k vytápění výrobní haly, administrativní budovy a šesti sušáren na dřevo. Přehled licencí Energetického regulačního úřadu uvádí na území okresu Semily celkem více než 200 udělených licencí, řada z nich je lokalizována i na území MAS Příděte pobejt, nejčastěji v Jilemnici a Studenci. V drtivé většině se jedná o solární panely na střechách domů s výkonem do 0,2 MW, jež vznikly nejčastěji v letech 2007 – 2009 v době velkého solárního boomu.

Pouze obec Benecko uvedla, že existuje konkrétní záměr na využití vodní energie. Město Jilemnice připravuje instalaci kogenerační jednotky v centrální plynové kotelně na sídlišti Spořilov. MAS Příděte pobejt vzhledem k charakteru území upřednostňuje malé vodní elektrárny. Kromě využití alternativních zdrojů energie významný potenciál skýtají především energetické úspory v bytových i nebytových objektech.

7. komunikační systémy

Tabulka č. 14: Technická infrastruktura obcí MAS Příděte pobejt - ostatní

Obec	internet WIFI provozovaný obcí	Signál mobil.sítí – O2	Signál mobil.sítí – T - Mobile	Signál mobil.sítí – Vodafone	Obecní rozhlas	Kabelová televize	kamerový systém	Obecní SMS informační systém
Benecko	Ne	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne	Ne	Ne
Bukovina u Čisté	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne	Ne
Čistá u Horek	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne	Ne
Horka u Staré Paky	Ne	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne	Ne	Ne
Horní Branná	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano	Ne	Ne

Jablonec nad Jizerou	Ne	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne	Ne	Ne
Jestřabí v Krkonoších	Ne	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne	Ne	Ne
Jilemnice	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano	Ne
Kruh	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne	Ne
Levínská Olešnice	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne	Ne
Martinice v Krkonoších	Ne	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne	Ne	Ne
Mříčná	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne	Ano
Paseky nad Jizerou	Ne	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne	Ne	Ne
Peřimov	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne	Ne
Poniklá	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne	Ne
Rokytnice nad Jizerou	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano**
Roztoky u Jilemnice	Ne	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne	Ne	Ne
Studenec	Ne	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne	Ne	Ne
Svojek	Ne	Ne*	Ne*	Ne*	Ano	Ano	Ne	Ne
Víchová nad Jizerou	Ne	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne	Ne	Ano
Vítkovice	Ne	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne	Ne	Ano
Vysoké nad Jizerou	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne	Ne

Zdroj: Dotazníkové šetření v obcích

Vysvětlivky: * - v rozporu s mapami pokrytí signálem jednotlivých operátorů, ** - varovný protipovodňový (informační) systém

Veřejně přístupný internet provozovaný obcí (dostupný na větší území obce) má v současné době jediná obec Horní Branná. Ve většině obcí se lze na internet připojit prostřednictvím jiných provozovatelů internetu. Dále se dá využít služeb místních knihoven či informačních středisek. Pokrytí signálu mobilních operátorů je ve všech obcích plné. Pouze obec Svojek uvedla, že na jejím území není signál ani jednoho ze 3 hlavních operátorů – o2, T-mobile a Vodafone, mapy pokrytí na webech jednotlivých operátorů ale tuto skutečnost nepotvrzují. Obec Víchová nad Jizerou uvádí pokrytí signálem u všech 3 operátorů jako částečné. Kamerovým systémem disponuje pouze město Jilemnice, sestává ze 4 kamerových bodů, které jsou ovládány ze služeben Městské policie a obvodního oddělení Policie ČR. 4 obce mají obecní SMS informační systém (v Rokytnici nad Jizerou jde o varovný protipovodňový systém), 3 kabelovou televizi. 10 obcí má k dispozici obecní rozhlas. Tento informační prostředek se potýká s vysokým stářím a poruchovostí sítí, proto řada obcí rozhlas přestala využívat.

8. rozvojové záměry

Konkrétní záměry na investice do sítí technické infrastruktury udává následující tabulka.

Tabulka č. 15: Seznam konkrétních rozvojových záměrů obcí, týkajících se technické infrastruktury

Obec	Rozvojový záměr
Benecko	Rozšíření veřejného osvětlení
Bukovina u Čisté	Výstavba vodojemu, posílení vodního zdroje a propojení vodovodní sítě
Čistá u Horek	Rekonstrukce zbytku veřejného osvětlení, pořízení bezdrátového rozhlasu
Horní Branná	Odkanalizování obce
Jablonec nad Jizerou	Výstavba nové ČOV, oprava vodovodní sítě, varovný protipovodňový systém
Jestřabí v Krkonoších	Výstavba 2 ČOV – Jestřabí v Krkonoších, Křížlice

Martinice v Krkonoších	Nový vodovod a kanalizace, veřejné osvětlení a povrch místních komunikací
Paseky nad Jizerou	Oprava vodovodu včetně zdrojů, oprava a rozšíření veřejného osvětlení
Poniklá	Propojení stávajících 3 ČOV, prodloužení vodovodu – pension Klára, Přívlaka, postupná rekonstrukce komunikací, vodovodních řadů, veřejného osvětlení
Rokytnice nad Jizerou	Rozšiřování vodovodní a kanalizační sítě, výstavba a rekonstrukce dešťové kanalizace
Studenec	Rozšíření veřejného osvětlení
Vítkovice	Výstavba ČOV a kanalizační sítě
Vysoké nad Jizerou	Výstavba nové ČOV a rozšíření kanalizační sítě

Zdroj: Dotazníkové šetření v obcích

Hlavní závěry kapitoly

Hlavní závěry lze shrnout takto:

- Podprůměrná vybavenost základními sítěmi technické infrastruktury
- Stáří vodovodních a kanalizačních sítí, jež vyžadují rekonstrukci u některých obcí
- U obcí pouze s dešťovou kanalizací je v některých případech užívána i pro odpadní vody z některých nemovitostí
- Značný zájem obcí o další rozvoj sítě vodovodů a kanalizací
- Vysoká cena vodného a stočného
- Lze očekávat zájem o další posílení sítí vysokého i nízkého napětí
- Nezájem obcí o plynofikaci
- Z obnovitelných zdrojů energie využívána vodní (řeka Jizera) a solární (panely na střeších domů)
- Dobré pokrytí signálem mobilních telefonních operátorů

5.3.3. Doprava

Dopravní spojení uvnitř regionu a s okolím je jedním z klíčových faktorů, který do významné míry determinuje současný a budoucí rozvoj každého regionu. Kvalitní dopravní síť zvyšuje atraktivitu regionu pro investory i návštěvníky a přispívá k růstu kvality života místních obyvatel. Špatné dopravní spojení s okolím a nedostatečná dopravní obslužnost je jedním z faktorů, jež mohou přispět k emigraci obyvatel.

Místní přírodní podmínky, charakter sídelního systému a poloha nadřazených center ležících mimo region do značné míry ovlivnily rozvoj dopravní sítě. Územím neprochází žádná dálnice ani rychlostní komunikace, v regionu je trasováno několik železničních tratí, které však neumožňují příliš kvalitní a rychlé spojení, letiště pak v oblasti neexistuje žádné, stejně jako možnosti pro lodní dopravu. Horský a podhorský charakter osídlení, rozptýlená zástavba především v horské oblasti a drsné přírodní podmínky pak kladou zvýšené nároky na údržbu dopravní sítě. Zcela neopominutelná je pak existence Krkonošského národního parku i jeho ochranného pásma, který je z důvodu ochrany cenných přírodních území limitujícím faktorem pro rozvoj i způsob údržby dopravní infrastruktury.

Mapa č. 1: Schematická mapa dopravní sítě v MAS s vyznačením chráněných území

Zdroj: <http://maps.kraj-lbc.cz/mapserv/php/maps.php>

dopravní infrastruktura

1. silniční doprava

Hlavní silniční osou v celém území je silnice I. třídy I/14 Liberec – Jablonec nad Nisou – Tanvald – Vrchlabí – Trutnov – Náchod. Tato komunikace propojuje oblast na krajské město Liberec, Jablonec nad Nisou a rekreační oblast Jizerských hor na západě a střední a východní Krkonoše a Trutnov na východě. Umožňuje rovněž spojení s hraničním přechodem Harrachov / Jakuszyce na severozápadě a Královec / Lubawka na východě. V území MAS prochází přes obce Rokytnice nad Jizerou, Jablonec nad Jizerou, Poniklá, Víchová nad Jizerou, Jilemnice (Hrabačov) a Horní Branná (Valteřice). V Horní Sytové se kříží tato komunikace s II/292, čímž je zabezpečena vazba na Semily. Zatížení komunikace I/14 od Harrachova po Horní Sytovou není příliš vysoké. Územně je trasa stabilizována, neboť potenciální výstavba vodního díla Vilémov (dotýká se obcí Rokytnice nad Jizerou, Paseky nad Jizerou a Harrachov) se předpokládá až v dlouhodobém horizontu (50 – 100 let). V úseku Harrachov – Valteřice probíhala v nedávné době rekonstrukce vozovky, v prosinci 2013 bylo vyhlášeno další výběrové na dodatečné stavební práce.

Na samé jižní hranici území prochází v krátkém úseku přes obce Čistá u Horek a Horka u Staré Paky druhá silnice I.třídy - I/16 Trutnov – Chotěvice – Horka u St. Paky – Nová Paka – Jičín – Mladá Boleslav. Ta zajišťuje přímé spojení Prahy a Mladé Boleslavi s Trutnovem, východními Krkonošemi a Náchodskem.

Silnice I/14 a I/16 vykazují velké množství dopravních závad a pro tranzitní dopravu jsou nevhodné. Svou kvalitou neodpovídají požadavkům na rychlý západovýchodní přesun mezi jednotlivými regionálními středisky.

Podle programu EURORAP, hodnotícího rizikovost hlavních silničních tahů je úsek silnice I/16 hodnocen nejvyšším 5.stupněm – vysoké riziko, celá silnice I/14 potom 4.stupněm – středně vysoké riziko.

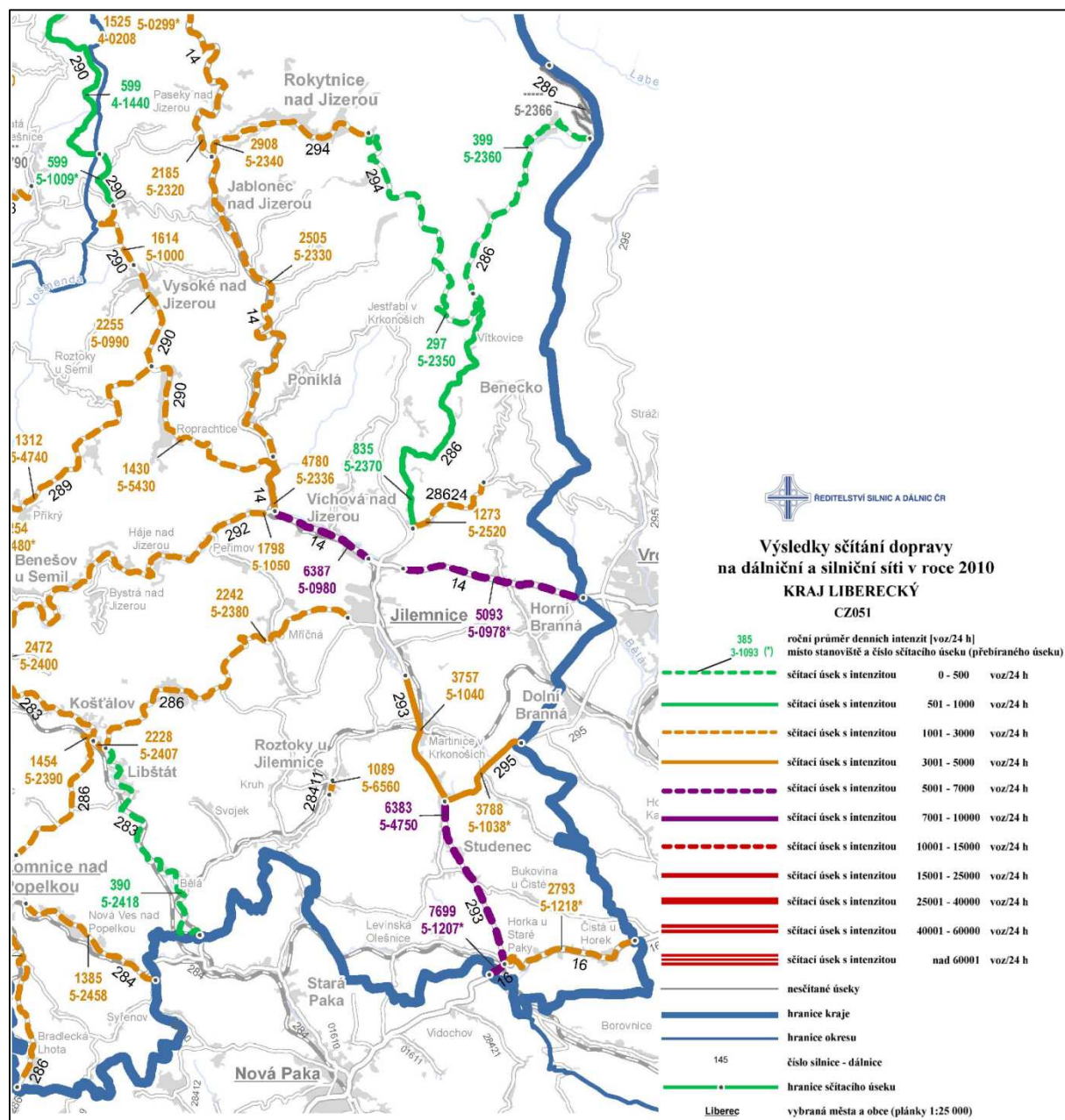
Nadřazenou dopravní síť doplňují následující silnice II.třídy:

- II/286 Horní Mísečky – Jilemnice – Lomnice n. Popelkou – Jičín
- II/290 (Tesařov (I/14)) – Vysoké nad Jizerou – Roprachtice – Nová Ves (I/14)
- II/292 (Železný Brod – Semily – Dolní Sytová) – Horní Sytová (I/14)
- II/293 Horka u Staré Paky – Studenec – Martinice v Krkonoších – Jilemnice (II/286)
- II/294 Rokytnice nad Jizerou – Vítkovice (II/286)
- II/295 (Špindlerův Mlýn – Vrchlabí – Dolní Branná) – Studenec

Dopravní kostru pak dotváří množství silnic III.třídy, které spojují všechny obce. Za poslední dvě desetiletí došlo celorepublikově k výraznému nárůstu intenzity silniční dopravy, na kterou nebyla stávající síť dimenzována. Dopravně nejzatíženějšími úseky jsou silnice II/293 – zejména průtah přes Jilemnici a úsek z Horek u Staré Paky do Studence a dále úsek I/14 z Horní Sytové přes Jilemnici – Hrabačov a Horní Brannou na Vrchlabí. Těžká nákladní vozidla tvoří v nejzatíženějších úsecích 10-20 procent počtu projíždějících vozidel. Intenzita dopravy a podíl těžké nákladní dopravy představuje v některých obcích velký problém, dlouhé průjezdy obcemi komplikují a prodlužují dopravní spojení. Ostatní silnice mají nižší zatížení, nejméně zatížené ze sledovaných úseků jsou logicky horské silnice vedoucí přes území Krkonošského národního parku (KRNP) z Vítkovic do Rokytnice nad Jizerou

(II/294) a na Horní Mísečky (II/286), což je samozřejmě způsobeno i omezeními provozu na území KRNP.

Mapa č. 2: Intenzita provozu na hlavních komunikacích podle sčítání dopravy v roce 2010

Zdroj: Analýza stavu dopravy na území Libereckého kraje, aktualizace 2013

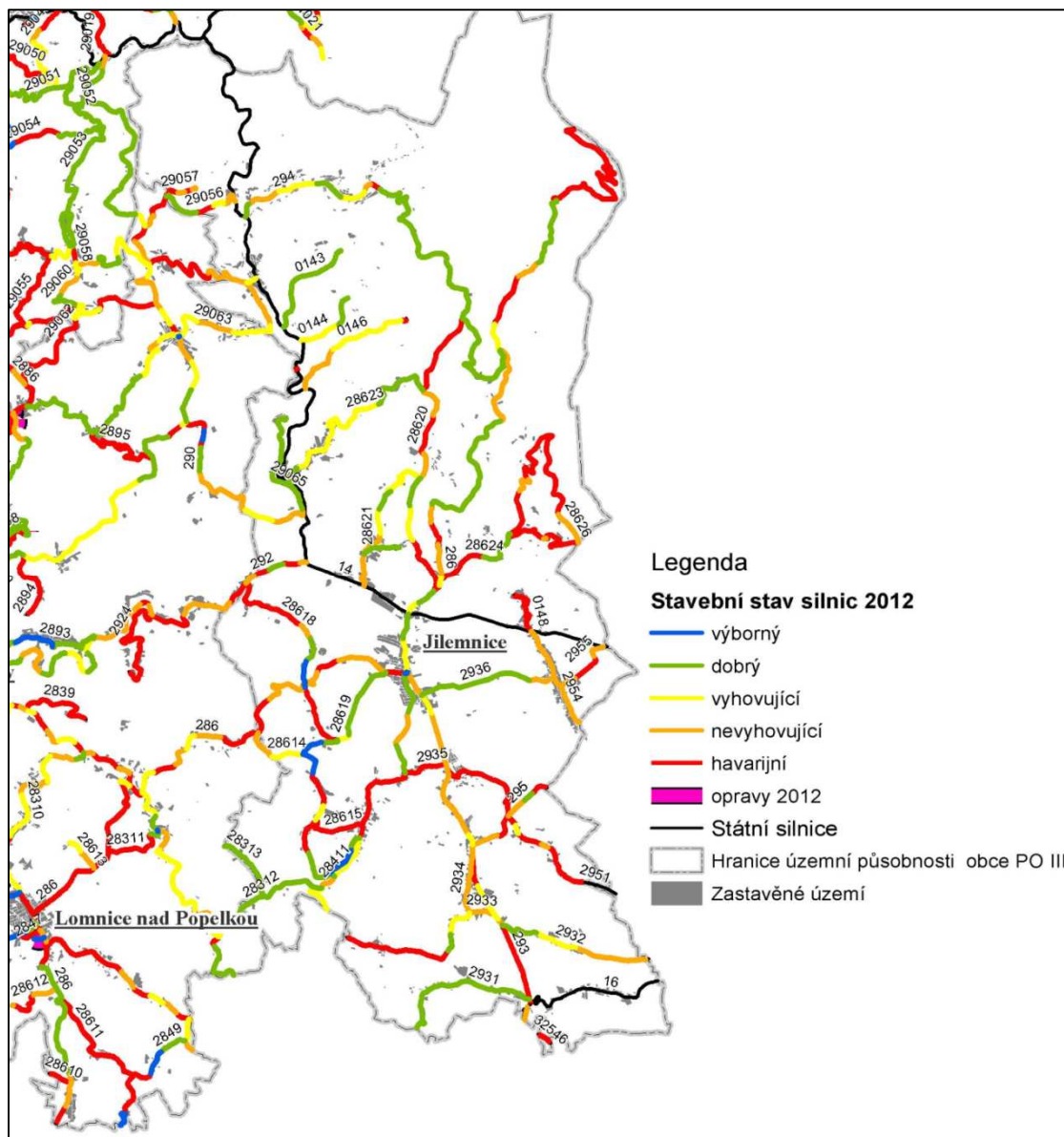
Vysoká intenzita dopravy se ve spojení s horskými podmínkami výrazně podepisuje na opotřebení povrchu komunikací. Při zimní údržbě se chemické ošetření aplikuje na silnice I.tříd a dále na silnice II.tříd a výjimečně i III.tříd ležících mimo území KRNP. Ostatní silnice se ošetřují zdršňujícím posypem, výjimky pak pouze pluhováním.

Dopravně technický stav komunikací II. a III. třídy je různorodý, komunikace mají řadu dopravních nedostatků, ať už je to nedostatečné šířkové uspořádání, častý výskyt směrových oblouků malého poloměru, nepřehledné výškové oblouky, nedostatečný rozhled na křižovatkách, v nebezpečných úsecích chybí patníky s odrazkami, krajnice jsou neudržované a schází jejich značení, konstrukční

vrstvy vozovek mají nízkou tloušťku, náletové vegetace narušují zemní těleso). Zaznamenán je obdobný problém, s jakým se potýká celý Liberecký kraj, tedy že současný dopravně technický stav silnic II. a III. třídy neodpovídá normám ČSN. Problémem je rovněž vedení cyklistické dopravy po těchto komunikacích.

Velkým problémem je stavební stav silnic II. a III. třídy, který se i přes každoroční investice Libereckého kraje stále zhoršuje. V celém okrese Semily je více než 35 % délky silnic II. a III. třídy hodnoceno nejhorším 5. stupněm – havarijní stav. Tyto komunikace vyžadují vzhledem k nefunkčnosti některého ze stavebních prvků okamžité provedení opravy nebo rekonstrukce. Dalších asi 15 % délky silnice je řazeno do 4. kategorie – nevyhovující. Tyto komunikace rovněž vyžadují vzhledem k závažným poruchám opravu nebo rekonstrukci. Vzhledem k velkému množství silnic ve špatném stavu (situace v celém Libereckém kraji se ještě zhoršila po povodních v roce 2010) bohužel v nejbližších letech nelze očekávat zlepšení stavu. Situaci samozřejmě nepomáhá ani intenzivní nákladní doprava. Podrobnější informace o stavebním stavu silnic podává následující mapa.

Mapa č. 3: Stavební stav silnic v MAS Přidte pobejt v květnu 2012

Zdroj: Analýza stavu dopravy na území Libereckého kraje, aktualizace 2013

V letech 2006 – 2012 byla rekonstruována řada silničních úseků, největší délka silnic z úvěru Libereckého kraje a z Regionální operačního programu NUTS II Severovýchod (ROP SV). Z fondů EU mimo ROP SV byla rekonstruována silnice II/294 Rokytnice nad Jizerou – Vítkovice.

Hustota silnic vykazuje v okrese Semily u silnic I. třídy 0,096 km/km², u silnic II. třídy 0,27 km/km² a u silnic III. třídy 0,546 km/km², tedy celkem 0,911 km/km² silnic (údaje z roku 2003). Hustota silniční sítě v okrese Semily je tak nižší než v okrese Jablonec nad Nisou, avšak vyšší než v okresech Česká Lípa a Liberec.

Z údajů jednotlivých obcí plyne, že největší délku místních komunikací nalezneme v obcích v severní části MAS – ve Vysokém nad Jizerou, Rokytnici nad Jizerou a Jablonci nad Jizerou (vždy více než 50 km). Celkem 14 obcí uvedlo, že ještě nejsou dobudovány všechny potřebné chodníky. Největší délku chybějících chodníků udává Rokytnice nad Jizerou (7 km) a Roztoky u Jilemnice (6 km). Podrobné údaje o výše uvedené infrastruktuře je v příloze.

Pěší a cyklistická doprava v rámci jednotlivých obcí, kterou využívají trvalí obyvatelé regionu, je většinou vedena podél komunikací a ne vždy jsou v odpovídajícím stavu, aby vyhovovaly i standardu turistických cest, které na ně navazují. Na vozovkách se nevyskytují pruhy pro cyklisty.

Parkování

S individuální automobilovou dopravou souvisí parkování, které je v Krkonoších specifické. Kromě zvýšeného zájmu o parkování v centrech obcí dochází k největší zátěži v zimním období v horských střediscích. Kapacita parkovišť je dle vyjádření obcí dostačující, největší je v Rokytnici nad Jizerou - přibližně 1 150 míst, z toho přibližně 1 000 na hromadných kapacitních parkovištích. Určité problémy způsobuje vysoký pohyb vozidel na místních komunikacích v prostoru pod skiareálem Studenov. V Skiregionu Paseky-Rokytnice je problematika parkování zmírněna prostřednictvím zajištění skibusů.

Způsob parkování si řídí jednotlivé obce, případně provozovatelé skiareálů. Existují parkoviště placená i bezplatná, situace se liší mezi jednotlivými obcemi i turistickými zařízeními. Např. v Rokytnici nad Jizerou existují ve skiareálu Horní Domky 4 parkoviště, placené je jedno z nich, ve skiareálu Studenov je placeno větší ze dvou parkovišť. Z 22 obcí jich 14 uvedlo, že má na svém území veřejná parkoviště. Největší kapacitu uvedla Rokytnice nad Jizerou (1 150 míst) a Benecko (600 míst). Souhrn počtu parkovišť a parkovacích míst je v příloze.

2. železnice

Územím jsou vedeny 3 železniční tratě.

Zcela na jihu území přes Levínskou Olešnici a Horka u Staré Paky vede trať **030 Liberec – Turnov – Stará Paka – Jaroměř – Pardubice**, která zajišťuje dálkovou přepravu z Libereckého do Královéhradeckého a Pardubického kraje a dále na Moravu. V úseku Železný Brod – Stará Paka byla provedena racionalizace, spočívající ve výstavbě zabezpečovacího zařízení dálkově ovládaného ze stanice Železný Brod. Je předpoklad možného rozšíření i na úsek Stará Paka – Jaroměř. Druhou tratí je trať **040 Chlumec nad Cidlinou – Stará Paka – Trutnov**, která prochází přes Roztoky u Jilemnice, Martinice v Krkonoších a Horní Brannou. Trať zajišťuje spojení Prahy na jedné straně a Krkonoš a Trutnova na druhé straně. Na trati byla v nedávné době provedena rekonstrukce. Obě trati jsou řazeny do kategorie celostátních tratí. Nenahraditelný význam pro celé území má železniční uzel Stará Paka, která leží těsně za hranicí Libereckého kraje. Zde byla s přispěním dotace z Operačního

programu Doprava provedena rekonstrukce stanice a zabezpečovacího zařízení, včetně rekonstrukce 12 železničních přejezdů v okolí stanice. Úseky na tratích 030 do Horky u Staré Paky a 040 do Roztok u Jilemnice byly nově osazeny automatickými hradly, na ostatních úsecích probíhá telefonické dorozumívání.

Maximální traťová rychlost na úseku trati 030 Stará Paka – Horka u Staré Paky je 65-70 km/h, na úseku trati 040 Stará Paka – Martinice v Krkonoších – Kunčice nad Labem 75-80 km/h. Na trati 030 jsou provozovány rychlíky a osobní vlaky, na trati 040 spěšné a osobní vlaky.

V severojižním směru prochází přes území MAS regionální železniční trať **042 Martinice v Krkonoších – Jilemnice – Vichová nad Jizerou – Poniklá – Jablonec nad Jizerou – Rokytnice nad Jizerou**. Na trati jezdí pouze osobní vlaky a má horší technické parametry – nižší traťovou rychlost (45-50 km/h), nižší povolené zatížení na nápravu, neexistuje zde traťové zabezpečovací zařízení. Zcela nevyhovující je zde řešení křížení silnice a železnice. Z 46 úrovnových železničních přejezdů je zabezpečeno (buď mechanicky nebo signalizací) pouze 5.

V rámci ambiciózního projektu Regiotram Nisa, který byl vládou ČR zastaven pro nedostatek finančních prostředků, byla vytvořena i studie železničního propojení Harrachova a Rokytnice nad Jizerou, čímž by bylo umožněno přímé železniční **spojení z Liberce přes Jablonec nad Nisou a Tanvald do Rokytnice nad Jizerou, Jilemnice a dále na trať 040**. Realizací projektu by došlo k zásadnímu zklidnění individuální automobilové dopravy v celé oblasti a využití vysokého potenciálu tratě pro cestovní ruch, vzhledem k vysokým finančním nákladům (mj. tunel délky 2,5 km z Harrachova - Rýžoviště do Rokytnice) je však tato možnost zatím utopická.

Problémem zůstává často nevyhovující stav železničních tratí, v dlouhodobém pohledu také klesá počet přepravených cestujících (detailní údaje viz příloha). Problematická je především trať 042, která patří mezi dvě nejméně vytížené v Libereckém kraji, taktový interval mezi spoji 120 minut zde zůstává zachován. Vzniklá finanční ztráta je provozovateli – Českým drahám – hrazena z rozpočtu Libereckého kraje (pro regionální dopravu) a ze státního rozpočtu (pro dálkovou dopravu). Celkový charakter ekonomiky s důrazem na přesnost dodávek „od dveří ke dveřím“ hendikepuje železniční dopravu v přepravě nákladů (technické parametry tratí, omezené množství vleček – např. na trati 042 existuje pouze jedna do podniku Cutisin, nutnost překládky zboží). Celkové výkony železniční nákladní dopravy v celé ČR klesly od roku 1997 do roku 2012 z 21,0 na 14,3 mld.tkm, tedy asi o 32 %, naopak výkony silniční nákladní dopravy stouply z 40,6 na 51,2 mld.tkm, tedy o 26 %.

3. letecká doprava

V území se nenalézá letiště se zpevněnou dráhou. Nejbližší letiště je v Liberci (toto má pozastavený statut veřejného mezinárodního letiště). Nejbližší situovaná plocha pro sportovní létání (bez statutu letiště) se nachází v Lomnici nad Popelkou (nachází se tam rovněž stanoviště letecké záchranné služby) a ve Vrchlabí. Obce v dotaznících uvádějí 3 letiště, a to v Jestřabí v Krkonoších, Jilemnici a Svojkou. Ke sportovním aktivitám se používá letiště v Jestřabí, Jilemnice uvádí, že letiště na jejím území je bez vyhlídkových letů, ve Svojkou existuje nouzová přistávací travnatá plocha. V Horní Branné je letiště pro letecké modeláře. Existuje plán na vylepšení letiště ve Vrchlabí a počítá s vybudováním plochy pro malá dopravní letadla.

4. dopravní obslužnost

Tabulka č. 16: Počet spojů veřejné dopravy v jednotlivých obcích MAS Přidte pobejt

obec	počet spojů						veřejná doprava nezajištěna
	všední den		sobota		neděle		
	vlak	bus	vlak	bus	vlak	bus	
Benecko		37		15		15	
Bukovina u Čisté		10					S, N
Čistá u Horek		28		4		5	
Horka u Staré Paky	12	84	8	24	8	23	
Horní Branná	18	42	19	13	17	14	
Jablonec nad Jizerou	18	65	18	29	16	31	
Jestřabí v Krkonoších		20		7		7	
Jilemnice	21	189	22	34	20	40	
Kruh		10					S, N
Levínská Olešnice	12	7	8		8		
Martinice v Krkonoších	37	41	37	2	33		
Mříčná		45		10		15	
Paseky nad Jizerou		11		2		2	
Peřimov		18				2	S
Poniklá	18	43	18	13	16	17	
Rokytnice nad Jizerou	2	66	2	47	2	44	
Roztoky u Jilemnice	18	12	16		14		
Studenec		66		22		20	
Svojek	18	10	16		14		
Víchová nad Jizerou	18	61	18	13	16	17	
Vítkovice		14		7		7	
Vysoké nad Jizerou		63		12		16	

Pozn.: všední den: 16.1.2013, sobota: 19.1.2013, neděle: 20.1.2013

Vysvětlivky: S- sobota, N- neděle

Zdroj: Analýza stavu dopravy na území Libereckého kraje, aktualizace 2013

Dopravní obslužnost veřejnou dopravou je v obcích MAS Přidte pobejt dosti variabilní a je výsledkem působení několika faktorů - polohy jednotlivých obcí (na hlavních komunikacích, u větších měst), sídelní struktury (obec sestávající z více sídel vs. obec tvořená jedním sídlem) a rovněž spádovosti za službami vyšší vybavenosti, jež obec nenabízí. Výraznou výhodou pro obce po stránce dopravního spojení je existence železnice, kterou může využít 11 obcí. I zde však existují výjimky. Na území obce Rokytnice nad Jizerou je sice lokalizována konečná stanice na železniční trati 042, ale její význam je pro obyvatele obce minimální, protože leží asi 3 km od centra a denně sem přijíždí pouze 2 vlaky. Zastávka Horní Branná již leží kousek za hranicí MAS na území sousední obce Dolní Branná v Královéhradeckém kraji, vzdálenost od centra Horní Branné je asi 2 km. Stanice Roztoky u Jilemnice je od centra obce vzdálena asi 1,5 km, zároveň může vzhledem ke své poloze sloužit i pro obsluhu části obce Kruh.

Nejlepší dopravní obslužnost v území má logicky největší sídlo v oblasti Jilemnice, která je hlavním dopravním uzlem v MAS, neboť je do ní směřována většina spojů z jižní části MAS. Dalšími významnými cíli, ležícími nedaleko za hranicí MAS jsou Vrchlabí, Nová Paka a Semily. Velmi významnou roli zde hrají dálkové autobusové spoje především v relaci Praha – Krkonoše. Jsou zde však provozovány i linky do Hradce Králové a Brna, jezdí i linky spojující Trutnov nebo Vrchlabí s Libercem a Ústím nad Labem. Regionální doprava na celém území MAS je organizována stejně jako v celém Libereckém kraji v rámci Integrovaného dopravního systému IDOL. Pro optimalizaci veřejné dopravy vznikly v návaznosti mezi jednotlivými železničními a autobusovými spoji přestupní uzly veřejné dopravy.

- Benecko, Mrklův, na Křížovkách (bus)
- Horka u Staré Paky, autobusové stanoviště (vlak-bus)
- Jablonec nad Jizerou, náměstí (bus)
- Jablonec nad Jizerou, železniční stanice (vlak-bus)
- Jilemnice, autobusové nádraží (bus)
- Jilemnice, Hrabačov, křižovatka (bus)
- Rokytnice nad Jizerou, hostinec (bus)
- Vítkovice, Horní Mísečky (bus)
- Vysoké nad Jizerou, náměstí (bus)

Dobré dopravní spojení má i Rokytnice nad Jizerou a většina obcí na železnici. Zcela evidentní je diametrální rozdíl v počtu spojů ve všední dny a o víkendech. Zároveň platí, že většinu víkendové obsluhy autobusy zajišťují dálkové linky, které mají v území hustou síť zastávek, což je pro místní obyvatele nespornou výhodou. Zcela bez spojení veřejnou dopravou jsou tak o víkendu pouze obce Bukovina u Čisté a Kruh a v sobotu navíc i Peřimov. Velmi malý je rovněž počet víkendových spojů v Pasekách nad Jizerou a Čisté u Horek. Problematické je u některých obcí i zajištění dopravní obsluhy ve všední dny večer. Nejhorší situace je v Bukovině u Čisté, kde poslední spoj přijíždí již před 15. hodinou! U ostatních obcí jsou autobusy zajištěny minimálně do 18 hodin.

V území se nachází nejvýše položená autobusová zastávka v ČR, a to na Vrbatově Boudě (1396 m) na území obce Vítkovice. Většinu místní dopravní obsluhy v území zajišťuje společnost Busline a.s. (vznikla transformací společností ČSAD Jablonec nad Nisou a.s. a ČSAD Semily a.s.), v jižní části MAS jezdí i KAD spol. s r.o. Dálkové linky z Krkonoš provozuje řada dalších společností - ČSAD Střední Čechy a.s., OSNADO s.r.o., ČSAD Ústí nad Orlicí a.s., Trutnovská autobusová doprava s.r.o.

V oblasti železniční dopravy nastala významná změna cestování v roce 2008 na trati 040 mezi Starou Pakou a Martinicemi v Krkonoších, kde nasazení modernějších vozidel řady 854 umožňuje zastavení spěšných vlaků Chlumec nad Cidlinou - Trutnov ve všech stanicích a zastávkách, vedení samostatných osobních vlaků se tak stalo zbytečné. Rovněž na trati 030 jsou nasazovány pro dálkovou dopravu motorové vozy řady 843 a jako osobní vlaky vozy řady 814 Regionova, které vznikly přestavbou motorových dvounápravových vozů řady 810 a jsou vybaveny přípojnými vozy s řídicím stanovištěm. Tím je mj. umožněna rychlejší manipulace ve vratných stanicích. Na trati 042 jsou stále nasazovány motorové vozy řady 810.

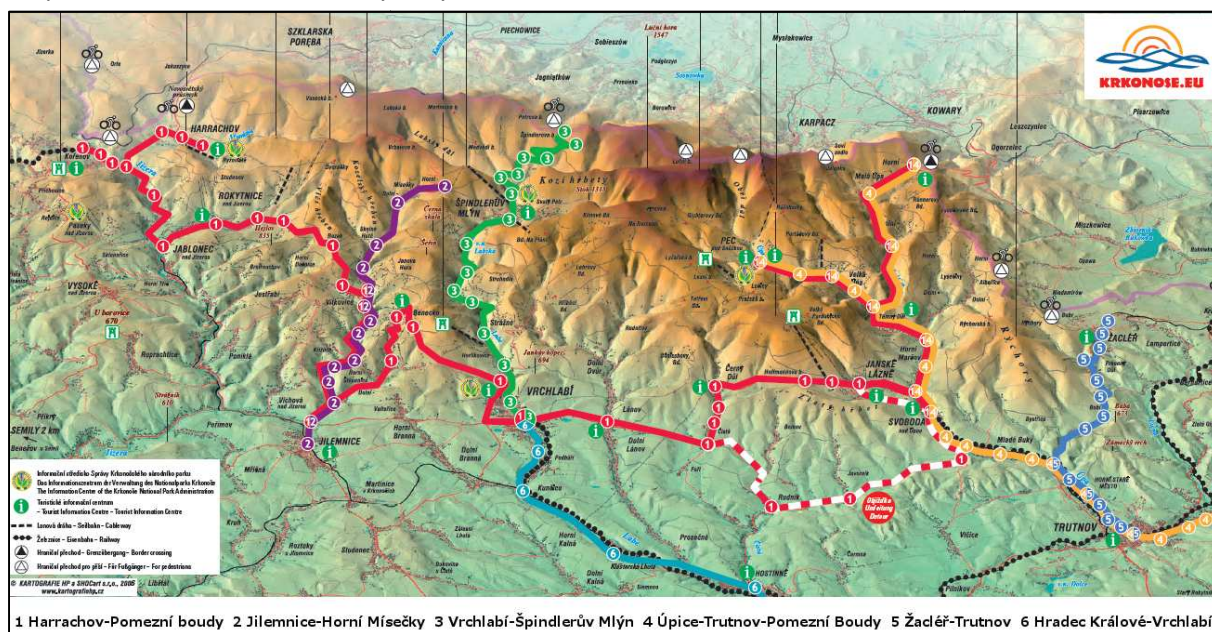
Jistou zvláštností tohoto regionu je i její sezónní autobusová doprava, především v zimě, v posledních letech i v průběhu letní „cyklistické“ sezóny, a naopak značný útlum v mimosezónách. Je to samozřejmě dáno zvýšenými potřebami cestovního ruchu. Frekvence víkendových spojů nejen ve

vedlejší sezóně je v některých obcích nedostatečná a nutí občany používat osobní automobilovou dopravu. To je v rozporu s trvale udržitelným rozvojem a snahou o co nejmenší ekologické zatížení regionu. Navíc v zimním období, z důvodu zhoršené situace na silnicích a menší kapacitě míst k parkování, vznikají značné problémy, jak kvůli přehněným parkovištím a nevhodně zaparkovaným automobilům, tak uvízlým vozidlům na vozovce, které brání průjezdu a někdy způsobují i dopravní kolapsy.

Řešením této situace by mohlo být zajištění častější víkendové autobusové dopravy, úspornějšími mikrobusem s nižší kapacitou míst (běžné autobusy jsou zde z ekonomického hlediska nerentabilní) (využití ekologických paliv – plyn, el. energie). Tyto mikrobusem by mohly v zimním období také suplovat roli skibusů, a tím by se zlepšila dopravní spojení mezi horskou a podhorskou oblastí.

Ke zlepšení dopravní obslužnosti v měsících červen až září v posledních letech nepochybně přispělo zavedení Krkonošských cyklobusů. Jedná se o autobusové linky, s pravidelným jízdním řádem, uzpůsobené k přepravě jízdních kol. Páteří linka této dopravy je vedena z Harrachova do Horní Malé Úpy – Pomezní Boudy (jezdí dvakrát denně v obou směrech), a na ní se napojuje dalších šest návazných linek (propojují H. Mísečky, Špindlerův Mlýn, Trutnov, Žacléř, Hostinné a Láňov). Tento systém se snaží o stále koordinovanější a sofistikovanější spolupráci jednotlivých autobusových dopravců spolu s optimalizací napojení na spoje ČD mimo region Krkonoš, ať již z území Jizerských hor nebo Českého Ráje.

Mapa č. 4: Trasování krkonošských cyklobusů v sezóně 2013

Zdroj: <http://www.krkonoše.eu/cs/cyklobusy>

K sezónní letní autobusové přepravě patří i kyvadlová doprava z Horních Míseček na Vrbatovu Boudu (Zlaté Návrší), provozovaná společností Busline a.s. Tento spoj je v provozu od poloviny května do konce října. V zimním období jsou provozovány lyžařské autobusy – skibusy. Expresní linka jede z Prahy přímo do Rokytnice nad Jizerou ke skiareálu Horní Domky, za balíček jízdenka + skipas zaplatí zájemci 700 Kč. Místní skibus jezdí i v rámci Rokytnice nad Jizerou. Vzhledem k přehnělosti některých středisek a problémům s parkováním v zimní sezóně, především Rokytnice nad Jizerou, lze v tomto konceptu spatřovat značný růstový potenciál, nezanedbatelné jsou i pozitivní ekologické

vlivy. Malá vůle ke spolupráci skiareálů v této oblasti, ať již z důvodů konkurence (odliv turistů z „našeho“ střediska do jiného), nedostatku financí na jejich provoz, či malé personální zainteresovanosti situaci ale příliš nezlepšují.

Alternativní formy individuální dopravy jako car sharing (společné vlastnictví automobilů) a car pooling (spolujízda) v území oficiálně neexistují.

Celkově lze prohlásit, že sledované území je ve srovnání s jinými lokalitami ČR poměrně solidně obslouženo veřejnou dopravou. Z oslovených obcí žádná neuvedla dopravní obslužnost jako problém, byť se aktéři v území kriticky vyjadřovali k absenci dobrého spojení ze severní části MAS do Jilemnice. Nedostatkem zůstává fyzický stav a vybavení autobusových a železničních stanic a zastávek.

5. Vertikální doprava

Vzhledem k horskému charakteru území zde má značný význam vertikální doprava, tedy lanovky a vleky. Tato zařízení plní v podstatě výhradně turistický účel, tvoří základní infrastrukturu lyžařských areálů. Provozovatelé těchto areálů v posledních letech vložili do rozvoje této infrastruktury významné finanční prostředky. Největší koncentrace těchto zařízení je v Rokytnici nad Jizerou. Tabulky níže udávají základní přehled lanovek a vleků v MAS.

Tabulka č. 17: Provozované lanovky v MAS Příděte pobejt

obec – název lanovky	délka (m)	převýšení (m)	přepravní kapacita (osob/h)
Benecko - Kejnosa	765	183	2400
Rokytnice nad Jizerou - Horní Domky	1240	252	2390
Rokytnice nad Jizerou - Lysá hora	2198	591	1800
Paseky nad Jizerou - Garaventa 4 er	750	170	2240
Vítkovice - Prezidentský expres	?	135	2400

Zdroj: internetové stránky provozovatelů jednotlivých skiareálů

Tabulka č. 18: Celkový přehled vleků a lanovek v MAS Příděte pobejt

vleky	vleků	lanovek	vleků ve snowparku
Ski areál Benecko	12	1	1
Ski areál Studenov, Rokytnice nad Jizerou	11		
Ski areál Horní Domky Rokytnice nad Jizerou	6	2	1
Ski areál Skiservis Udatný, Rokytnice nad Jizerou	7		
Ski areál Šachty, Vysoké nad Jizerou	5		
Ski areál Paseky nad Jizerou	4	1	
Ski areál Modrá Hvězda - Bahýnka - Rokytnice n. J.	4		
Lyžařský vlek Homole, Poniklá	2		1
Ski areál Kamenec, Jablonec nad Jizerou	2		
Ski areál Pařez - Rokytnice nad Jizerou	2		
Ski areál Metlák, Jablonec nad Jizerou	2		
Ski areál Větrov, Vysoké nad Jizerou	2		
Ski areál Aldrov, Vítkovice	1	1	
Ski areál Kozinec, Jilemnice	1		

O2 Extra dětský park - skiareál Šachty, Vysoké n.J.	1		
Lyžařský areál Sachrovka, Rokytnice nad Jizerou	1		
Lyžařský areál Bosíno, Rokytnice nad Jizerou	1		
Lyžařský vlek Jarák, Jablonec nad Jizerou	1		
Lyžařský vlek Na Stráňce, Jestřabí v Krkonoších	1		
Ski areál Špindlerův Mlýn (část na území MAS)	4		

Zdroj: internetové stránky provozovatelů jednotlivých skiareálů

6. Cyklistická doprava

Alternativou k výše popsaným druhům dopravy je cyklistická doprava. Ta se ovšem v krkonošském prostoru díky členitosti a klimatickým podmínkám objevuje spíše ve formě rekreační aktivity, než každodenního dojíždění na kole. Její význam je proto spojen s cestovním ruchem a rekreací, čímž vytváří alternativní možnost k zimní lyžařské sezóně. V případě každodenní dojížděky na kole do zaměstnání či škol lze význam spatřovat také v prostorové nenáročnosti a šetrnosti tohoto způsobu přepravy z hlediska emisí, zdraví i životního stylu populace. Zásadní dopad pro rozvoj rekreační i každodenní cyklistiky v krkonošském regionu může mít zvyšování dostupnosti elektrokol.

Nejvýznamnějšími turistickými cyklotrasami v regionu jsou cyklokoridory mezinárodního a nadregionálního významu. Tyto páteřní cyklotrasy jsou doplněny o síť cyklotras regionálního významu, které spojují zejména sídla a významné lokality uvnitř regionu.

Celá oblast je však protkána hustou sítí cyklotras, a to i v horské oblasti. Přes značně členitý terén má většina cyklotras zpevněný povrch. Přehled cyklotras procházejících v MAS udává následující tabulka.

Tabulka č. 19: Přehled cyklotras v MAS Přiděte pobejt

č.22 (Chrastava – Jizerka – Horní Polubný) – Rokytnice nad Jizerou – Hrabačov – Valteřice – (Vrchlabí)
č. 4170 Turnov – Semily – Vysoké n. J.
č. 4171 Jilemnice – Lomnice n. P. – Jičín
č. 4173 Vysoké n. J. – Jilemnice
č. 4174 Vysoké n. J. – Lomnice n. P.
č. 4175 Železný Brod – Semily – Nová Paka - byl dodělán úsek 4175 přes Kruh na hranice kraje
č. 4206 Dolní Sytová – Horní Branná
č. 4207 Horní Branná – Kozinec
č. 4277 Končiny – Bělá – Klepanda – Svojek
č. 4294 Libštát – Svojek – Bukovina u Čisté
č. KR-1A Harrachov – Dvoračky – hotel Skála – Horní Mísečky – Špindlerův Mlýn – Pec p. Sněžkou – Žacléř
č. KR-3 Harrachov – Paseky n. J. – Mýto
č. KR-4 Ručičky – Studenov – Janova skála – Čertova hora – Janova cesta – pila Janov – Harrachov
č. KR-5 Rokytnice n. J. – Kostelní cesta - Ručičky
č. KR-6 Dvoračky – silnice č. 294 – Jablonec n. J.
č. KR-7 Vidlice – Rezek – Rýžoviště – Jablonec n. J.
č. KR-8 Sv. Jan – Hejlov – Dolní Dušnice – silnice č.14 - Poniklá – Jestřabí v Krk. – Zabylý – Ve Starém Mlýně – Horní Dušnice - Sv. Jan (okruh)
č. KR-8A Ve Starém Mlýně – Vejpalice - Rezek – Jablonec n. J.

č. KR-9 Hrabačov – Vítkovice – hotel Skála
č. KR-10 Benecko – Rovinka – Janova hora – hotel Praha – Vítkovice OÚ – Pecínek na Benecku
č. KR-10A Dům služeb – hotel Zlatá vyhlídka – Přední Žalý – Zadní Žalý – Janský vrch – Na Rovince
č. KR-11 Na Rovince – Třidomí – Přední Labská – Krausovy Boudy – Špindlerův Mlýn
č. KR-12 Třidomí – Horní Mísečky – Medvědín – Špindlerův Mlýn
č. KR-13 Horní Mísečky – Zlaté návrší
č. KR-13A Horní stanice lanové dráhy Medvědín – napojení na trasu 13

Pozn.: Tučně jsou označeny cyklotrasy s celostátním nebo nadregionálním významem

Řada cyklotras vede po silnicích III.třídy, v horské oblasti ale i po místních komunikacích. Vzhledem k značným výškovým rozdílům mají cyklotrasy primárně turistický účel. K dojíždění do zaměstnání či do školy mohou sloužit cyklotrasy v jižní části MAS, problémem v některých úsecích je ale vedení po silnicích s intenzivní automobilovou dopravou. Obce v dotaznících uvádějí různou délku cyklostezek, ale evidentně se jedná o cyklotrasy, tedy trasy vedené po krajských silnicích nebo místních komunikacích. V území nejsou evidovány samostatně vybudované cyklostezky nebo cyklopruhy na silnicích. Území se však týká projekt Greenways Jizera, který by měl řešit vybudování páteřní cyklostezky podél toku řeky Jizery. Za realizaci projektu od pramene Jizery po Horní Sytovou odpovídá Svazek obcí Krkonoše. Cyklodoprava proto není pro každodenní dojížděku vhodná. Na železničních zastávkách není dostatečný počet krytých stojanů, které by umožňovaly absolvovat cestu na kole a dále do větších měst pokračovat vlakem.

Aby byl potenciál cyklostezek smysluplně využit, je nutné zajistit pro návštěvníky kvalitní a turisticky zajímavé cyklistické trasy. Nutné je správné značení a stručné popisky k lokalitě na jednotlivých významných místech. Stejně důležité je i zajištění základního servisu pro jednotlivé návštěvníky. Cykloslužby (půjčovny a úschovny kol, cykloservisy) v regionu Krkonoš jsou poskytovány ve větších městech, většinou však mimo území MAS. Svazek obcí Krkonoše vede v MAS pouze jeden cykloobchod v Jilemnici.

7. Pěší doprava

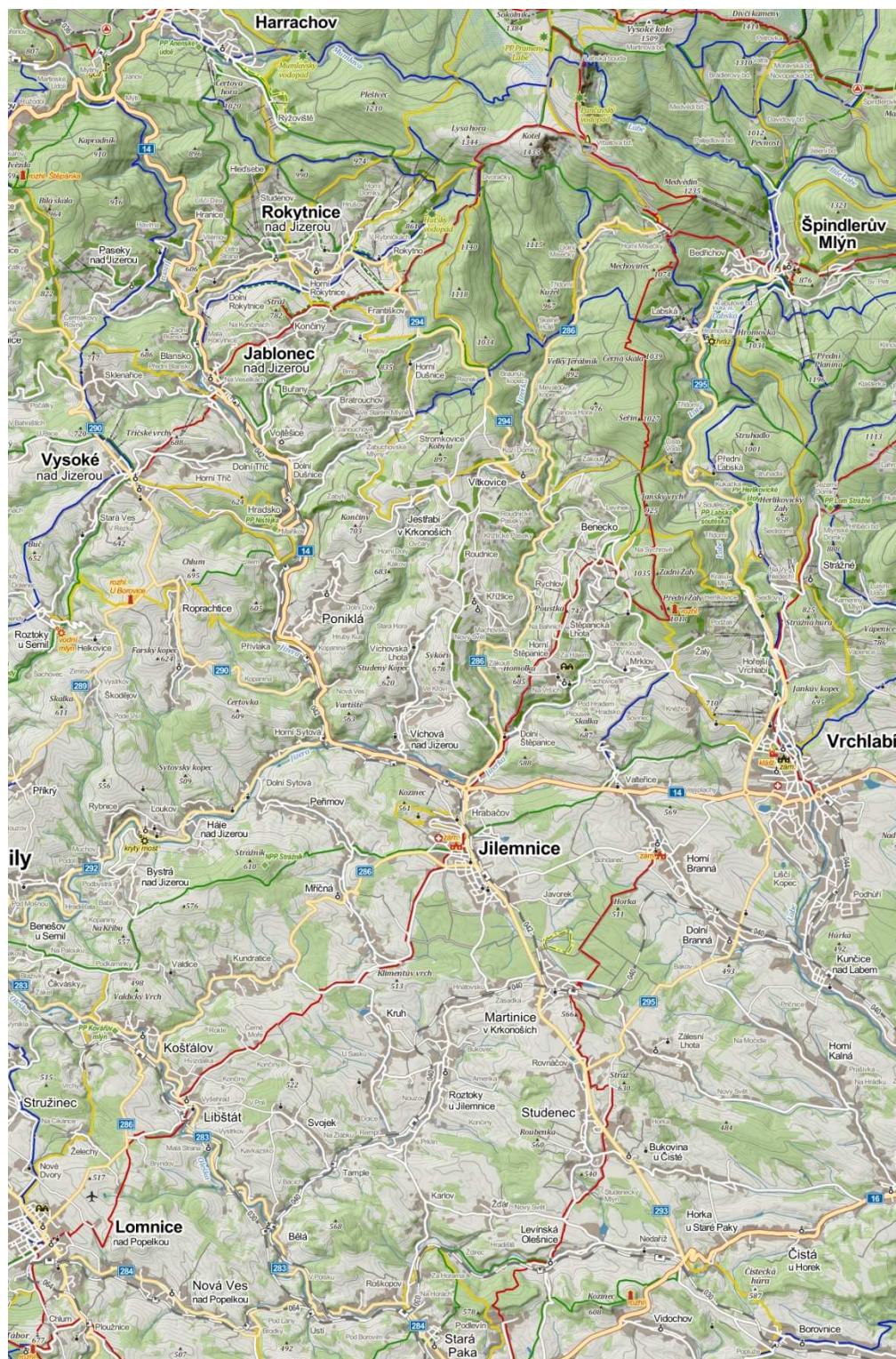
V území MAS existuje značné množství značených turistických tras, jejichž budování a značení má zde dlouhou tradici, existuje ale velký rozdíl v jejich hustotě mezi horskou severní částí a podhorskou částí na jihu. To je ostatně vzhledem k rozdílům v přírodní atraktivitě mezi severem a jihem území logické. Nejvíce turistických tras tak nalezneme okolo Rokytnice nad Jizerou a Horních Míseček. Krkonošským specifikem ve značení jsou tzv. němé značky Krkonoš, což jsou plechové červeně natřené značky symbolizující jednotlivé významné lokality v Krkonoších, které se umísťují na vršky tyčového značení. Značení se začalo používat již v roce 1923. Z rozsáhlého souboru pěších tras se vymyká několik nejvýznamnějších. V nejsevernější části MAS po hraničním hřebeni prochází krátkým úsekem Cesta česko-polského přátelství z Tvarožníku přes Sněžné jámy, Špindlerovu boudu a Sněžku na Pomezní boudy. Vybudována byla v roce 1962. Cesta Jana Buchara (pojmenovaná po propagátoru české turistiky a lyžování) vede z Jilemnice přes Dolní Štěpanice a Mrklův (obec Benecko), Žalý, Horní Mísečky (obec Vítkovice) k prameni Labe.

Krátkým úsekem v nejsevernější části území prochází i Harrachova cesta vytyčená již roku 1876 z Labského dolu přes Labskou louku a dále Mumlavským dolem do Harrachova. Z Bedřichova (část Špindlerova Mlýna) přes Horní Mísečky a Dvoračky do Horní Rokytnice vede Krakonošova cesta, vybudovaná v letech 1889-94. Cesta ing.Krejčího je trasována z Dvoraček po Vlčím a Sachrově hřbetu nad Rokytnicí do Jablonce nad Jizerou.

Naopak značnou nevýhodou je vedení některých turistických cest v jižní části MAS, hlavně v okolí Jilemnice, po silnicích.

V rámci projektu Krkonoše bez bariér byly na území MAS vyznačeny 3 trasy pro pohyb vozíčkářů, případně dalších osob se sníženou schopností pohybu, rodiny s malými dětmi v kočárcích a podobně.

Mapa č. 5: Značené pěší turistické trasy v MAS Přidte pobejt

Zdroj: www.mapy.cz

5.3.4. Občanská vybavenost obcí a základní služby obyvatelům

Tabulka č. 20: Přehled občanské vybavenosti a základních služeb obyvatelům v obcích MAS Přídle pobejt

obec	obchod – potraviny	Pojízdná prodejna potravin (jak často)	pošta	autoservis	pneuservis	kadeřnictví	materšské / rodinné centrum	dům dětí a mládeže	subjekt zajišťující rozvoz obědů
Benecko	2	1x měsíčně	1	1	1	3	0	0	1
Bukovina u Čisté		2; 12x měsíčně							
Čistá u Horek	2		1	2		1	1	0	3 (všechny mimo Čistou)
Horka u Staré Paky	1		1		2	1			
Horní Branná	2		1	1		1			1
Jablonec nad Jizerou	3	1; 4x měsíčně	1	2	2	2			1
Jestřabí v Krkonoších	1	1; 4x měsíčně							
Jilemnice	8		1	6	3	8	1	0 (ICM)	2
Kruh	1			1	1	2			1
Levínská Olešnice	1								
Martinice v Krkonoších	1	1 (ovoce - zelenina), 4x měsíčně	1	3	1	2			0 (ale 3 zajiždí z Jilemnice)
Mříčná	1		1	1	1	1			1
Paseky nad Jizerou	1		1						
Peřimov	1			1	1	1			
Poniklá	2		1	4	4	1			2
Rokytnice nad Jizerou	7	2; každá 4x měsíčně	2	2	1	4		1	1
Roztoky u Jilemnice	1		1	3		1			1
Studenec	5	2, 12x měsíčně	Ano	Ano	Ano				Ano
Svojek		1, 0x měsíčně		Ano	Ano				Ano
Víchová nad Jizerou	1	1, 4x měsíčně	1	2					1
Vítkovice	1		1						1
Vysoké nad Jizerou		1, 4x měsíčně	1	1	1				1

Vysvětlivky: ICM – informační centrum mládeže

Zdroj: Dotazníkové šetření v obcích

Občanská vybavenost obcí je podobně jako jiné sledované jevy dosti rozdílná. Odráží se v ní nejen velikost obce či její poloha, ale i její turistický význam. Některé obce tak mají dobrou občanskou vybavenost, naopak v jiných schází i nejzákladnější služby.

Pouze 2 obce – Bukovina u Čisté a Svojek uvádí, že se na jejich území nenachází žádné stravovací zařízení. Nejčastějším typem stravovacího zařízení je hospoda / restaurace s kuchyní, které uvedlo 18 obcí, druhým nejčastějším typem je případ, kdy je restaurace součástí ubytovacího zařízení. Tuto variantu uvedlo 13 obcí, lze ale důvodně předpokládat, že skutečný počet je ještě vyšší. Nižší kategorii stravování – rychlé občerstvení a hospodu / restauraci bez kuchyně uvedlo 10 resp. 9 obcí. Cukrárny a kavárny jsou typem zařízení, které pro ekonomickou rentabilitu potřebují širší okruh zákazníků, proto není překvapivé, když cukrárny jsou jen v 5 populačně větších obcích a kavárny jen v Jilemnici.

Z údajů o ubytovacích zařízeních je zcela zřejmý naprosto zásadní turistický význam především horské oblasti. Pouze 2 obce – Horka u Staré Paky a Levínská Olešnice – uvedly, že na svém území nemají žádné ubytovací zařízení. Obce Roztoky u Jilemnice, Peřimov a Bukovina u Čisté mají ubytovací zařízení s celkovou kapacitou do 10 lůžek. Všechny zmíněné obce se nachází na jihu MAS v podhorské oblasti. Celkově obce v MAS evidují asi 14 200 lůžek v ubytovacích zařízeních, z toho v obcích horské oblasti jich je více než 13 100! Rozdíl mezi horskou a podhorskou oblastí MAS je tedy v umístění ubytovacích zařízení zcela diametrální. Největší kapacity jsou dle předpokladu v Rokytnici nad Jizerou (6 081 lůžek!), následovanou Vítkovicemi (2 757) a Beneckem (2 123). S velkým odstupem pak následují Paseky nad Jizerou (732), Vysoké nad Jizerou (600) a Jestřabí v Krkonoších (500). Největší část ubytovacích kapacit je v ubytování v soukromí (8 344), následují penziony (3 549) a hotely (1 578). Co do četnosti logicky převažují menší ubytovací zařízení – v soukromí (ve 20 obcích) a penziony (15 obcí) – ubytovny jsou pak v 10 obcích a hotely v 9. Podrobnější statistika stravovacích i ubytovacích zařízení je v příloze.

Stálý obchod s potravinami funguje ve všech obcích, s výjimkou Bukoviny u Čisté, kam zajíždí 12x měsíčně pojízdná prodejna. Některé další obce sice prodejnu potravin neuvedly, ale taková přitom v obci existuje. Ekonomická situace malých prodejen je však nejistá, negativně se na nich projevuje výrazný vliv prodejen velkých obchodních řetězců. Rozšířené jsou služby autoservisů (16 obcí) a pneuservisů (13 obcí) a rovněž kadeřnictví (také 13 obcí). Rozšíření těchto služeb je do značné míry odrazem velikosti obce. Jednotky sboru dobrovolných hasičů, které ze zákona zřizují obce povinně, existují ve všech obcích, potýkají se však s problémem zastaralého vybavení a nedostatku osob, ochotných zde sloužit.

Poměrně hustá je síť poboček České pošty, což jistě souvisí se sídelní strukturou celé MAS, kde významné postavení zaujímají středně velké obce. Pobočky pošty tak opravdu chybí výhradně v obcích s méně než 500 obyvateli. Lze bohužel předpokládat, že tento stav se do budoucna zhorší. V současné době má Česká pošta asi 3 300 poboček a má zájem na snížení jejich počtu. Český telekomunikační úřad stanovil jako minimální hranici 2 100 poboček. Z poštou nevybavených obcí by cesta na nejbližší pobočku neměla přesáhnout 10 km. I tato vzdálenost ale může být při slabé obsluze obcí veřejnou dopravou zejména pro starší občany nepřekonatelná.

Mateřské nebo rodinné centrum již lze považovat za službu vyšší vybavenosti, existuje jen ve 2 obcích – Čisté u Horek a Jilemnici. Dům dětí a mládeže je pouze v Rokytnici. V Jilemnici existuje informační centrum pro mládež, které slouží mládeži nejen pro vyhledávání různých informací, ale i pro trávení volného času formou např. deskových her, ručních prací apod. Rozvoz obědů probíhá do většiny obcí, na tuto aktivitu nemají obce vliv, je proto pravděpodobné, že je tato služba zajišťována i v obcích, které tento jev neuvedly.

Rozšířené jsou služby řemeslníků, které dle údajů obcí schází v Bukovině u Čisté, Roztokách u Jilemnice a Vítkovicích (ani Rokytnice údaj neuvedla, ale zde jde evidentně o chybu). Přesto část místních aktérů vnímá jejich počet jako nedostatečný. Celkem ve 13 obcích existuje dle obdržených údajů nějaký zemědělský podnik (konvenční ve 12 obcích, ekologický ve 4), soukromí zemědělci jsou v 18 obcích (konvenční v 17, ekologičtí v 6). Bohužel data tohoto typu podléhají velkým změnám a zejména větší obce ani nemohou mít dokonalý přehled o všech těchto službách, proto je třeba publikovaná data brát s velkou rezervou. Spíše lze předpokládat, že počet různých služeb je ve skutečnosti vyšší než uváděný. Podrobné údaje o těchto službách viz příloha.č.

Zdravotnické služby

Tabulka č. 21: Přehled zastoupení lékařských služeb obyvatelům v obcích MAS Přidte pobejt

	Praktický lékař	Dětský lékař	Gynekolog	Stomatolog	Lékař - specialista	Lékárna
Benecko	-	-	-	-	-	-
Bukovina u Čisté	-	-	-	-	-	-
Čistá u Horek	-	x	-	-	-	-
Horka u Staré Paky	X	X	-	X	-	-
Horní Branná	x	-	-	X	-	-
Jablonec nad Jizerou	X	X	X	X	-	X
Jestřabí v Krkonoších	x	-	-	-	-	-
Jilemnice	X	X	X	X	X	X
Kruh	-	-	-	-	-	-
Levínská Olešnice	-	-	-	-	-	-
Martinice v Krkonoších	X	-	-	-	-	-
Mříčná	-	-	-	-	-	-
Paseky nad Jizerou	-	-	-	-	-	-
Peřimov	-	-	-	-	-	-
Poniklá	X	X	-	-	-	-
Rokytnice nad Jizerou	X	X	-	X	X	X
Roztoky u Jilemnice	X	X	-	X	-	-
Studenec	X	X	-	X	-	X
Svojek	-	-	-	-	-	-
Víchová nad Jizerou	-	X	-	-	-	-
Vítkovice	-	-	-	-	-	-
Vysoké nad Jizerou	X	X	-	-	-	X

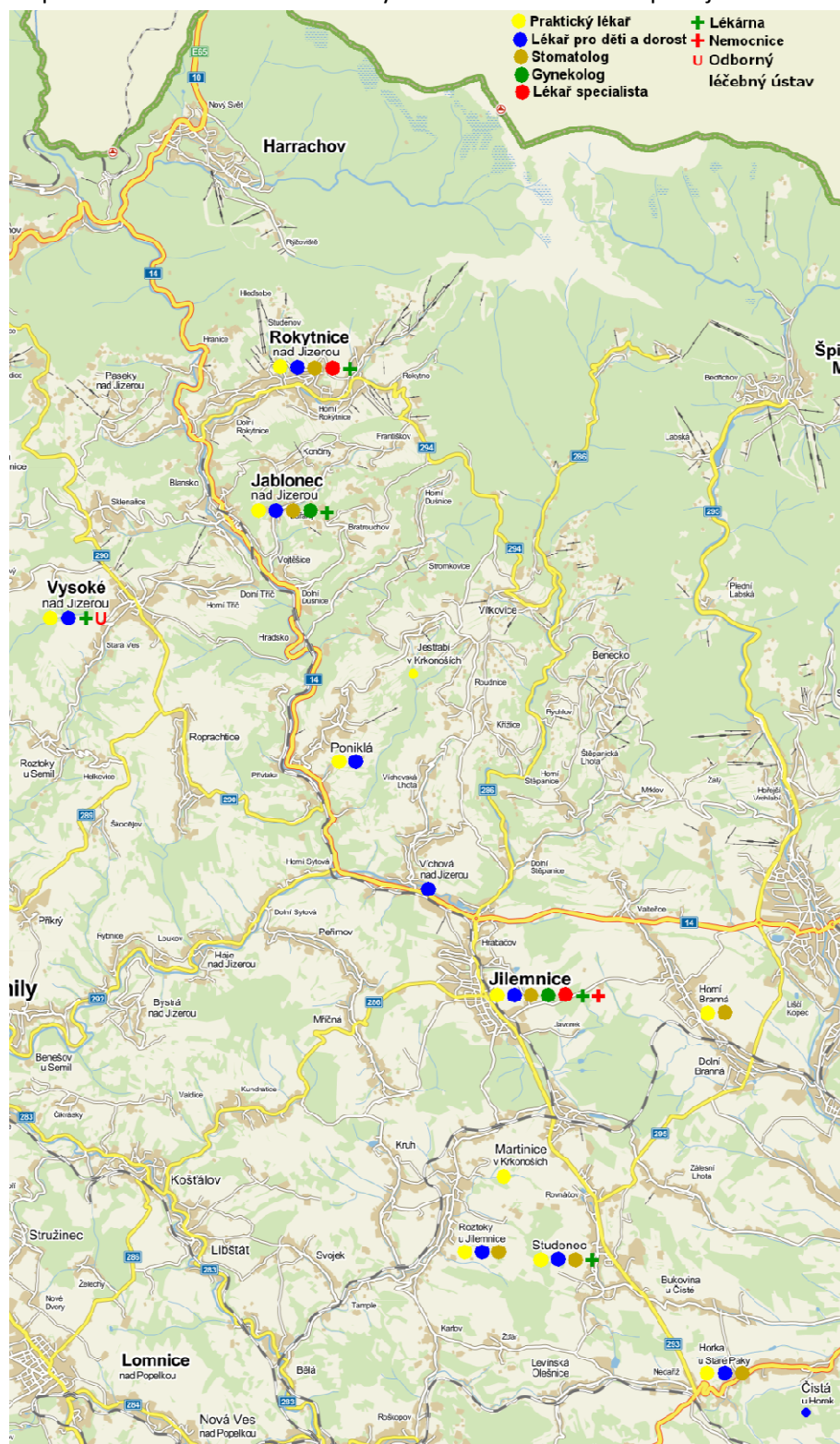
Zdroj: Dotazníkové šetření v obcích, Státní ústav pro kontrolu léčiv

Vysvětlivky: X – lékař v obci ordinuje každý den, x – lékař v obci neordinuje každý den

Vybavení zdravotnickými službami je díky sídelní struktuře ve srovnání s jinými venkovskými oblastmi poměrně dobré. Praktický lékař ordinuje v 11 obcích, dětský lékař v 10 obcích. V Horní Branné neordinuje lékař denně, v Jestřabí v Krkonoších je lékař pouze jednou týdně. V Čisté u Horek je poradna dětského lékaře jednou za 14 dní. Trochu horší je dostupnost stomatologů, kteří ordinují v 7 obcích, největší obcí bez zubaře je Vysoké nad Jizerou. Gynekologové a lékaři specialisté (např. kožní lékař, kardiolog apod.) ordinují vždy jen ve 2 obcích. Státní ústav pro kontrolu léčiv eviduje na území MAS lékárny v 5 obcích, které se nacházejí v největších obcích, největší obcí bez lékárny je Horní Branná. Kompletně vybavena základními zdravotními službami je tak pouze Jilemnice. Celkem v 9

Mapa č. 6: Rozmístění zdravotnických služeb v MAS Přidte pobejt

Zdroj: www.mapy.cz, Dotazníkové šetření v obcích, Státní ústav pro kontrolu léčiv

Sociální služby

Tabulka č. 22: Přehled zastoupených sociálních služeb v MAS Přidte pobejt

obec	domov seniorů	dům s pečovatelskou službou	služby sociální prevence, poradny	terénní sociální služby	nízkoprahové centrum pro mládež	Denní stacionář (dětské centrum)
Benecko		1				
Bukovina u Čisté						
Čistá u Horek						
Horka u Staré Paky						
Horní Branná		1		1		
Jablonec nad Jizerou		1		1		
Jestřabí v Krkonoších						
Jilemnice		1	2	1	1 (ICM)	1
Kruh						
Levínská Olešnice						
Martinice v Krkonoších						
Mříčná						
Paseky nad Jizerou						
Peřimov						
Poniklá		1		1		
Rokytnice nad Jizerou	1	1		1		
Roztoky u Jilemnice		1				
Studenec		1		1		
Svojk						
Víchová nad Jizerou						
Vítkovice						
Vysoké nad Jizerou		1		1		

Pozn.: Uvedeny jsou pouze služby, které mají v MAS své zastoupení – kompletní seznam viz příloha
Zdroj: dotazníkové šetření v obcích

Síť sociálních služeb v regionu je velmi řídká. Nejběžnějším typem zařízení jsou domy s pečovatelskou službou, které jsou v 9 obcích. Terénní sociální služby sice v dotazníku uvedlo pouze 7 obcí, ale z podstaty jejich činnosti je logické, že poskytují své služby všem zainteresovaným klientům bez ohledu na místo jejich bydliště. Z dalších služeb je zde pouze přítomen v Rokytnici nad Jizerou domov seniorů a v Jilemnici 2 poradny sociální prevence, dětské centrum působící jako denní stacionář a informační centrum pro mládež, které se svou činností trochu blíží i nízkoprahovému centru pro mládež (viz výše). V celé oblasti tak není žádný denní stacionář pro seniory, hospic, azylový dům, ústav sociální péče pro dospělé nebo pro mládež, dětský domov ani léčebna dlouhodobě nemocných, chybí sociální služby pro lidi vracející se z výkonu trestu, z léčby na závislostech. Část místních aktérů se domnívá, že péče o seniory je nedostatečná.

Důležitou organizací v regionu byla "MOST K naději", která zajišťovala terénní program pro sociálně slabší skupiny, které jsou ohroženy užíváním drog. Činnost této organizace skončila v roce 2013, z důvodu ukončení projektu podporovaného ESF a Libereckým krajem. Na projekt se nepodařilo

navázat v dostatečném rozsahu a tato služba z regionu úplně vymizela. Je nutné zajistit i terénní službu tohoto typu.

Zároveň byl v ORP Jilemnice v roce 2010 v rámci Libereckého kraje nejvyšší průměr vyplacených dávek na osobu (6 301 Kč, Liberecký kraj 5 261 Kč). Mezi lety 2009 – 2012 se také snížil příspěvek státního rozpočtu na financování sociálních služeb z 32,9 % na 23,7 %, rostoucí nároky na sociální služby (v souvislosti se stárnutím obyvatel) tak budou ležet především na bedrech obcí a Libereckého kraje. V regionu Jilemnicko bylo v domech s pečovatelskou službou v letech 2009-2010 198 míst, z toho 127 jejich obyvatel využívalo pečovatelské služby. Počet uživatelů služeb v terénu však byl téměř dvojnásobný – 215 (blíže viz tabulka v příloze). To také potvrzuje fakt, že většinu sociálních služeb lze při jejich nedostatku poskytovat terénní formou, což je i dnešní trend rozvoje sociálních služeb. Zároveň ale lze očekávat zvýšený zájem o sociální služby, především domy s pečovatelskou službou, denní stacionáře pro seniory, případně hospic. Stejně jako u zdravotních služeb je i zde hendikepem horší dostupnost obcí především v horské oblasti v zimním období.

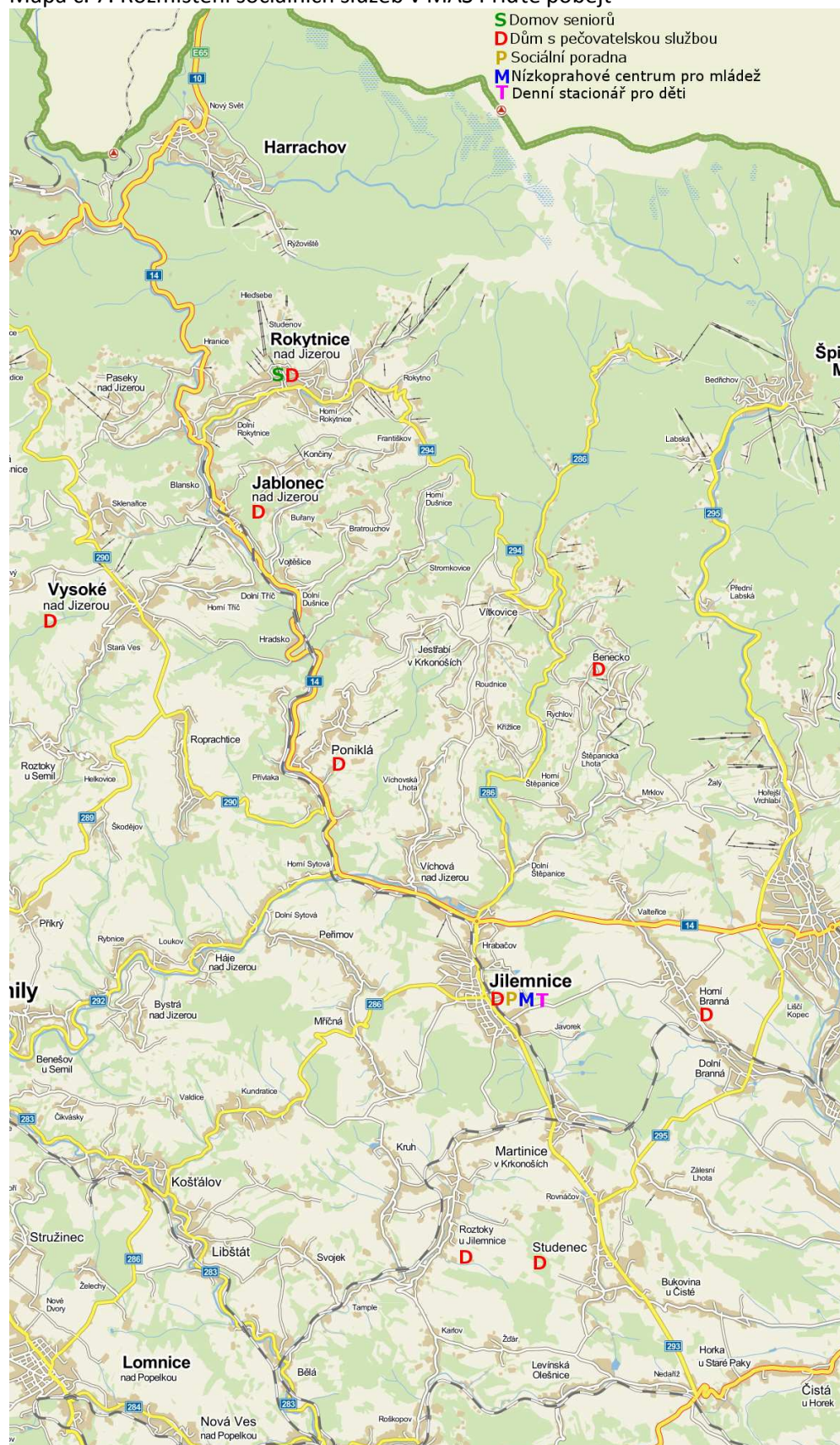
Na území MAS nesídlí žádná organizace vykonávající dobrovolnickou péči, která by byla registrována na Ministerstvu vnitra. Ze strany rodin, pečujících o své zdravotně postižené příbuzné, jsou žádány odlehčovací služby a osobní asistence, která je poskytována v domácím prostředí nebo v zařízeních sociálních služeb. Chráněné bydlení pro zdravotně postižené občany v regionu neexistuje, podobně jako sociálně-terapeutické dílny. Problematické se do budoucna jeví financování zdravotních i sociálních služeb a především služeb na pomezí sociální a zdravotní péče.

Hlavní závěry kapitoly

Hlavní závěry kapitoly lze shrnout takto:

- Vysoká vybavenost ubytovacími a částečně stravovacími zařízeními
- Poměrně hustá síť obchodů s potravinami a řemeslných služeb
- Očekávaná redukce poměrně dobré sítě pošt
- Poměrně dobrá síť základních zdravotních služeb
- Velmi dobrá kvalita jilemnické nemocnice a Ústavu chirurgie ruky ve Vysokém nad Jizerou
- Slabá síť sociálních služeb (některé druhy sociálních služeb v regionu vůbec neexistují), neexistující registrovaná organizace vykonávající dobrovolnickou péči
- Očekávaný tlak na růst počtu i kvality zařízení sociálních služeb
- Snižování podílu státu na financování sociálních služeb

Mapa č. 7: Rozmístění sociálních služeb v MAS Přidte pobejt

Zdroj: www.mapy.cz, Dotazníkové šetření v obcích

5.3.5. Bydlení

Struktura a technická vybavenost domovního a bytového fondu a celková kvalita a dostupnost bydlení patří k základním podmínkám kvality života a může být výrazným faktorem migrační atraktivity jednotlivých obcí i celých regionů a pozitivně i negativně ovlivnit celkový rozvoj do budoucna.

Domovní fond

Tabulka č. 23: Základní údaje o domovním fondu v MAS Přidte pobejt v roce 2011

obec	počet domů			podíl		neobydlené domy s byty		obydlené domy celkem		
	Σ	RD	BD	RD	BD	Σ	podíl z celkového počtu domů	Σ	RD	BD
Benecko	587	567	5	96,59	0,85	264	44,97	322	307	4
Bukovina u Čisté	91	90	1	98,90	1,10	40	43,96	51	50	1
Čistá u Horek	241	233	3	96,68	1,24	81	33,61	160	153	2
Horka u Staré Paky	91	86	4	94,51	4,40	13	14,29	78	73	4
Horní Branná	647	631	9	97,53	1,39	167	25,81	480	466	7
Jablonec nad Jizerou	743	671	61	90,31	8,21	366	49,26	377	309	60
Jestřabí v Krkonoších	295	290	2	98,31	0,68	210	71,19	85	82	0
Jilemnice	1 100	900	155	81,82	14,09	132	12,00	967	775	154
Kruh	203	195	5	96,06	2,46	70	34,48	133	126	4
Levínská Olešnice	206	201	2	97,57	0,97	104	50,49	102	98	2
Martinice v Krkonoších	211	200	7	94,79	3,32	45	21,33	166	157	6
Mříčná	231	224	3	96,97	1,30	90	38,96	141	135	3
Paseky nad Jizerou	264	256	2	96,97	0,76	175	66,29	89	85	1
Peřimov	128	121	3	94,53	2,34	68	53,13	60	54	3
Poniklá	423	385	32	91,02	7,57	164	38,77	259	223	30
Rokytnice nad Jizerou	1 372	1 219	87	88,85	6,34	687	50,07	681	576	75
Roztoky u Jilemnice	386	370	11	95,85	2,85	122	31,61	264	252	11
Studenec	652	631	11	96,78	1,69	159	24,39	493	474	10
Svojk	122	118	2	96,72	1,64	71	58,20	51	48	2
Víchová nad Jizerou	368	349	11	94,84	2,99	126	34,24	242	226	10
Vítkovice	317	287	11	90,54	3,47	185	58,36	128	107	10
Vysoké nad Jizerou	706	667	28	94,48	3,97	353	50,00	352	318	26
CELKEM MAS	9 384	8 691	455	92,62	4,85	3 692	39,34	5 681	5 094	425
horské obce	4 284	3 957	196	92,37	4,58	2 240	52,29	2 034	1 784	176
podhorské obce	5 100	4 734	259	92,82	5,08	1 452	28,47	3 647	3 310	249
Liberecký kraj	92 345	79 441	10 471	86,03	11,34	18 900	20,47	73 380	61 122	10 240
Česká republika	2 158 119	1 901 126	214 760	88,09	9,95	356 933	16,54	1 800 075	1 554 794	211 252

Pozn.: Součet kategorií rodinné domy a bytové domy nemusí odpovídat údajům v kategorii celkem, zbytek připadá na kategorii ostatní domy.

Vysvětlivky: Σ – celkem, RD – rodinné domy, BD – bytové domy

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011, vlastní výpočty

Podíl rodinných domů na celkovém domovním fondu vzhledem k převažujícímu venkovskému charakteru území převyšuje průměr za ČR i za Liberecký kraj. Pouze největší obce – Jilemnice a Rokytnice nad Jizerou – mají podíl rodinných domů nižší než 90 %. Nijak se zde neprojevují rozdíly mezi horskou a podhorskou oblastí. Zajímavé je, že i ve 3. a 4. největší obci v MAS – Studenci a Horní Branné je podíl bytových domů nepatrný, nebyly tedy zasaženy významnou panelovou výstavbou. Vyšší podíl ostatních domů (nespadají do kategorie rodinných ani bytových domů, tedy např. kancelářské budovy, hotely, průmyslové a zemědělské budovy) mají vyšší podíl – kolem 5 % opět pouze v Jilemnici, Rokytnici nad Jizerou a Vítkovicích.

Podíl neobydlených domů (tedy takových, v nichž v době sčítání lidu nikdo nedeklaroval obvyklý pobyt) je v MAS téměř 40 %, což je více než dvojnásobek oproti Libereckému kraji i České republice. Zde se výrazně projevuje rozdíl mezi horskou a podhorskou oblastí. Nejvyšších hodnot zde dosahují horské obce Jestřabí v Krkonoších a Paseky nad Jizerou (71 a 66 %), naopak nejmenších Jilemnice (12 %) a Horka u Staré Paky (14 %) na jihu MAS. Většina neobydlených domů slouží k rekreaci, blíže viz níže v údajích o bytovém fondu. Rekreační využití rovněž zachránilo mnoho objektů před zkázou. Zajímavé je, že podíl rodinných a bytových domů a podíl neobydlených domů s byty na celkovém domovním fondu se mezi sčítáními v letech 2001 a 2011 téměř nezměnil. Rovněž celkový počet neobydlených domů s byty zůstává v celé MAS stabilní. Za 10 let mezi sčítáními se zvýšil pouze o 58 domů, tedy o 1,6 %. Nejvýrazněji se počet neobydlených domů zvýšil v Peřimově, Benecku a Svojkou (o 12-15 %), největší pokles byl zaznamenán v Horkách u Staré Paky, Jablonci nad Jizerou a Bukovině u Čisté (o 11-19 %).

Tabulka č. 24: Srovnání základních údajů o vývoji domovního fondu v MAS a srovnání s Libereckým krajem a Českou republikou

oblast	Podíl na celkovém domovním fondu v %					
	2001			2011		
	RD	BD	neobydlené domy s byty	RD	BD	neobydlené domy s byty
MAS Přiděte pobejt	92,01	4,35	39,95	92,62	4,85	39,34
horské obce	92,27	4,16	51,64	92,37	4,58	52,29
podhorské obce	91,78	4,53	29,56	92,82	5,08	28,47
Česká republika	87,97	10,00	17,17	88,09	9,95	16,54
Liberecký kraj	85,68	11,24	21,82	86,03	11,34	20,47

Vysvětlivky: RD – rodinné domy, BD – bytové domy

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2001, SLDB 2011, vlastní výpočty

Tabulka č. 25: Stáří a technická vybavenost domovního fondu v MAS v roce 2011

Obec	obydlené domy - období výstavby nebo rekonstrukce							obydlené domy - technická vybavenost			
	celkem	do 1919	1920 - 1970	1971 - 1980	1981 - 1989	1991 - 2000	2001 - 2011	přípoj na kanalizační síť	vodovod	plyn	ústřední topení
Benecko	322	39	97	51	58	50	19	71	278	153	259

Bukovina u Čisté	51	3	10	15	9	6	4	5	44	3	40
Čistá u Horek	160	6	66	26	18	22	18	0	147	5	132
Horka u Staré Paky	78	15	20	16	9	8	9	11	73	3	62
Horní Branná	480	55	139	83	97	48	52	0	455	190	407
Jablonec nad Jizerou	377	62	129	82	46	30	19	210	340	7	207
Jestřabí v Krkonoších	85	11	22	17	16	10	4	0	72	0	49
Jilemnice	967	105	273	176	221	92	79	770	917	539	776
Kruh	133	12	41	32	25	5	14	0	114	2	100
Levínská Olešnice	102	18	31	14	18	10	4	0	89	3	67
Martinice v Krkonoších	166	13	60	30	22	17	22	18	154	7	143
Mříčná	141	24	30	39	14	13	16	5	124	4	109
Paseky nad Jizerou	89	26	17	15	13	12	5	44	76	1	51
Peřimov	60	13	15	10	5	5	11	0	57	2	39
Poníklá	259	37	72	53	45	32	16	134	238	13	174
Rokytnice nad Jizerou	681	122	140	145	125	79	53	348	604	290	497
Roztoky u Jilemnice	264	39	84	49	37	26	22	42	243	4	210
Studenec	493	46	177	83	66	47	64	52	458	13	392
Svojek	51	8	12	21	3	3	4	0	42	1	31
Víchová nad Jizerou	242	48	61	41	43	22	22	0	224	76	194
Vítkovice	128	25	25	23	12	20	8	32	95	11	79
Vysoké nad Jizerou	352	63	89	61	65	37	30	172	328	82	253
Celkem MAS	5 681	790	1 610	1 082	967	594	495	1 914	5 172	1 409	4 271
horské obce	2 034	348	519	394	335	238	138	877	1 793	544	1 395
podhorské obce	3 647	442	1 091	688	632	356	357	1 037	3 379	865	2 876
Liberecký kraj	73380	16 565	20 626	9 683	9 031	7 353	7 948	34 237	66 892	33 441	54 462
Česká republika	1 800 075	230 908	623 757	269 255	213 648	196 874	219 379	1 099 983	1 656 010	108 8475	1 450 328

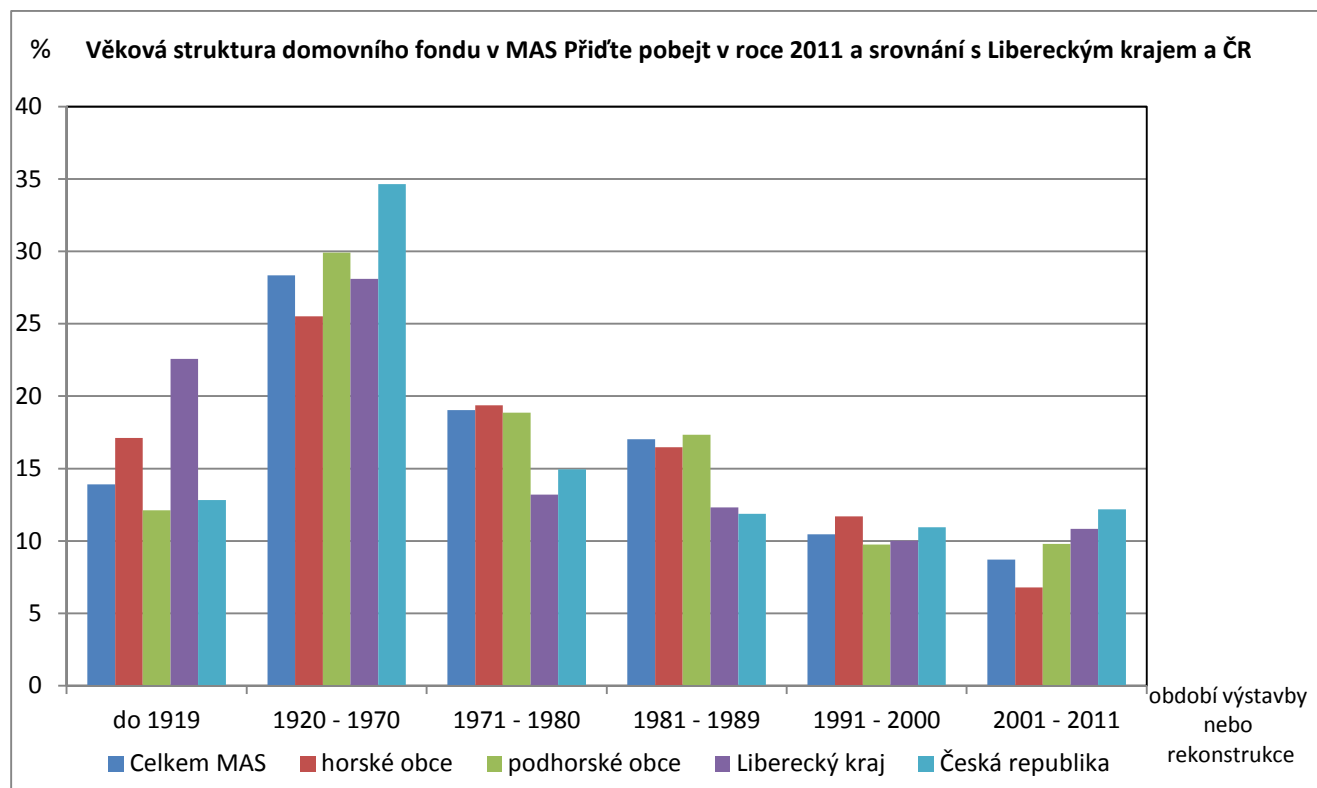
Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011, vlastní výpočty

Ze srovnání stáří obydlených domů (období výstavby nebo rekonstrukce) mezi MAS a Libereckým krajem a Českou republikou (viz tabulka č. 18 a graf č. 7) je zřejmá nižší intenzita domovní výstavby v MAS v poslední dekádě a naopak výraznější zastoupení domů ze 70. a 80.let. Domy postavené za dlouhé období 50 let od roku 1920 do roku 1970 tvoří v MAS i Libereckém kraji přibližně 28 % domovního fondu. Rozdíly mezi horskou a podhorskou oblastí nejsou příliš výrazné, za zaznamenání stojí nižší podíl nejnovějších domů v horské oblasti. To odpovídá i zjištění, že nejvyšší podíl nejnovějších domů (od roku 2001) byl postaven či rekonstruován v Peřimově, Čisté u Horek, Martinic v Krkonoších a Studenci (22 – 26 %), tedy výhradně v podhorských obcích. Intenzivní domovní výstavba v 70.letech byla zaznamenána v celé MAS. Až na Levínskou Olešnici mají všechny obce vyšší podíl domů z tohoto období, než činí průměr za kraj a republiku. Nejvýraznější byla výstavba

v malých obcích, např. ve Svojkou bylo tehdy postaveno přes 40 % současného domovního fondu! V 80. letech se výstavba trochu zpomalila, nejvyšší byla v Jilemnici a Horní Branné (přes 20 % domovního fondu).

Graf č. 7: Srovnání věkové struktury domovního fondu MAS s Libereckým krajem a ČR v roce 2011

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011, vlastní výpočty

Ve vybavenosti domů technickou infrastrukturou se opět odráží venkovský charakter oblasti. Vysoce podprůměrné je připojení na kanalizaci a plyn – v MAS je podíl připojených domů 34 a 25 %, v Libereckém kraji 47 a 46 % a v České republice 61 a 60 %. Nejvyšší podíl obydlených domů připojených na kanalizaci má Jilemnice (téměř 80 %), s velkým odstupem následují Jablonec nad Jizerou, Poniklá a Rokytnice nad Jizerou (51 – 56 %). Zcela bez kanalizace je v tomto sledování 8 obcí. Plynofikace je opět nejvyšší v Jilemnici (55 % domů). Zde je třeba si uvědomit, že jako připojené na plyn jsou samozřejmě deklarovány i domy připojené na plynový zásobník, proto až na Jestřabí v Krkonoších jsou ve všech obcích uváděny domy připojené na plyn, byť plynofikováno je pouze 7 obcí (viz kapitola 5.3.2 Technická infrastruktura). Krajskému i celostátnímu průměru odpovídá podíl domů připojených na vodovod – 91 %. Opět jsou takto deklarovány nejen domy připojené na veřejný, ale i skupinový vodovod. Pouze ve Vítkovicích je připojeno pouze 74 % domů, v ostatních obcích je to přes 80 %. Připojení na ústřední topení – 75 % domů – opět odpovídá krajskému průměru.

Bytový fond

Tabulka č. 26: Charakteristiky bytového fondu v MAS Přidte pobejt v roce 2011

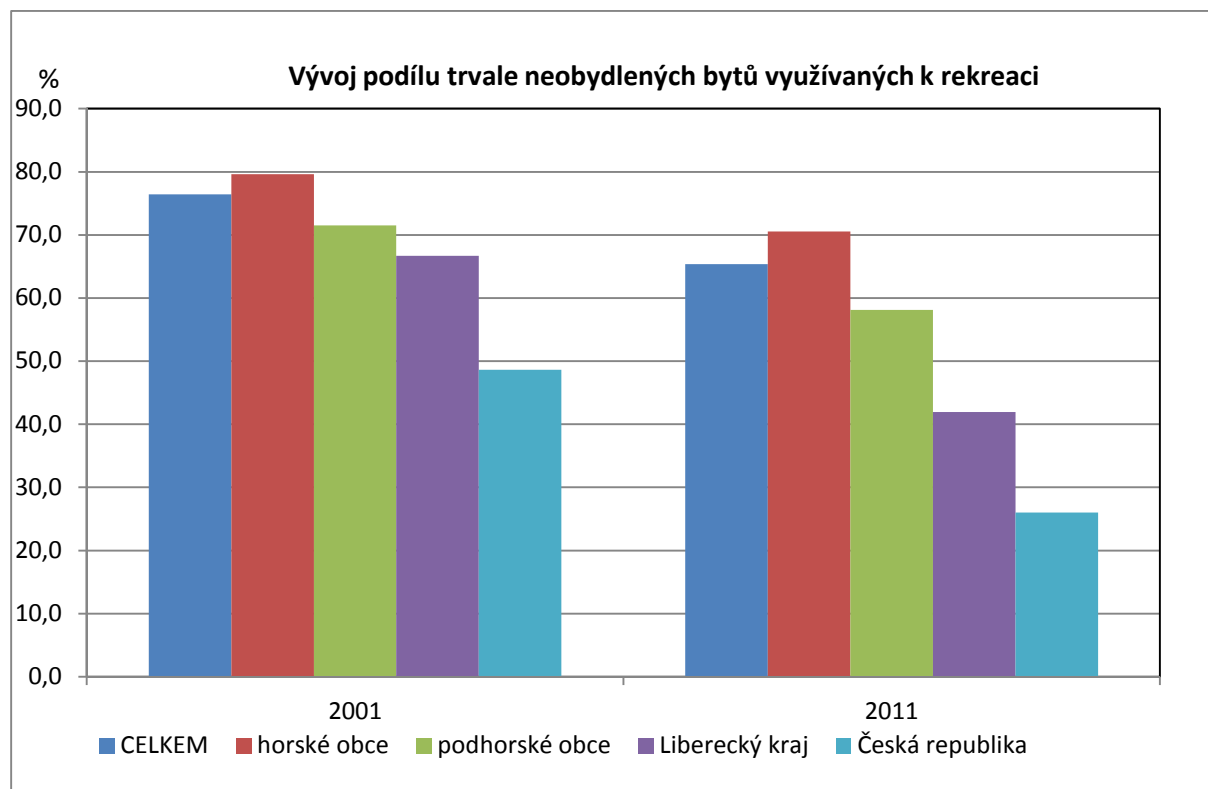
obec	Bytů celkem	Obydlené	z toho				Neobydlené	z toho	
			RD	BD	RD %	BD %		slouží k rekreaci	slouží k rekreaci (v %)
Benecko	720	386	358	8	92,7	2,1	334	270	80,8
Bukovina u Čisté	115	72	65	7	90,3	9,7	43	33	76,7
Čistá u Horek	301	203	191	7	94,1	3,4	98	58	59,2
Horka u Staré Paky	125	103	91	10	88,3	9,7	22	10	45,5
Horní Branná	888	651	573	71	88,0	10,9	237	131	55,3
Jablonec nad Jizerou	1 139	686	340	336	49,6	49,0	453	347	76,6
Jestřabí v Krkonoších	324	96	92	0	95,8	0,0	228	207	90,8
Jilemnice	2 636	2 296	950	1301	41,4	56,7	340	93	27,4
Kruh	260	174	154	17	88,5	9,8	86	42	48,8
Levínská Olešnice	248	131	120	9	91,6	6,9	117	72	61,5
Martinice v Krkonoších	298	222	190	28	85,6	12,6	76	35	46,1
Mříčná	274	172	153	14	89,0	8,1	102	87	85,3
Paseky nad Jizerou	292	99	91	5	91,9	5,1	193	84	43,5
Peřimov	157	85	68	13	80,0	15,3	72	65	90,3
Poniklá	700	465	268	170	57,6	36,6	235	174	74,0
Rokytnice nad Jizerou	2 138	1 095	633	415	57,8	37,9	1 043	718	68,8
Roztoky u Jilemnice	498	343	293	48	85,4	14,0	155	102	65,8
Studenec	883	659	593	46	90,0	7,0	224	116	51,8
Svojek	141	63	59	3	93,7	4,8	78	66	84,6
Víchová nad Jizerou	475	303	267	29	88,1	9,6	172	111	64,5
Vítkovice	391	176	120	43	68,2	24,4	215	172	80,0
Vysoké nad Jizerou	923	513	355	128	69,2	25,0	410	231	56,3
CELKEM MAS	13 926	8 993	6 024	2 708	67,0	30,1	4 933	3 224	65,4
horské obce	5 927	3 051	1 989	935	65,2	30,6	2 876	2 029	70,5
podhorské obce	7 999	5 942	4 035	1 773	67,9	29,8	2 057	1 195	58,1
Liberecký kraj	205 187	171 328	73 080	95 032	42,7	55,5	33 859	14 201	41,9
Česká republika	4 756 572	4 104 635	1 795 065	2 257 978	43,7	55,0	651 937	169 468	26,0

Vysvětlivky: RD – rodinné domy, BD – bytové domy

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011, vlastní výpočty

Podobně jako u domovního fondu, tak i u bytového fondu překračuje vzhledem k charakteru území podíl rodinných domů průměr za kraj i stát. Podíl bytů v bytových domech je největší v Jilemnici (57 %) a Jablonci nad Jizerou (49 %) díky sídlištní zástavbě, významný je i v Poniklé a Rokytnici nad Jizerou. Ve většině obcí nepřekračuje podíl bytů v bytových domech hranici 10 %, v Jestřabí v Krkonoších dokonce existují pouze rodinné domy.

Graf č. 8: Vývoj podílu trvale neobydlených bytů využívaných k rekreaci v MAS

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2001, SLDB 2011, vlastní výpočty

Vysoce nadprůměrné je využití neobydlených bytů k rekreaci - v celé MAS to v roce 2011 bylo 65 %, což je výrazně více než v Libereckém kraji (42 %) i České republice (26 %). Navíc v roce 2001 byl tento podíl 76 %! Rovněž se projevuje rozdíl mezi horskou a podhorskou oblastí, kde se potvrzuje, že vyšší rekreační potenciál má horská oblast. Rovněž absolutní počet neobydlených bytů je zde výrazně vyšší. Podíl horské oblasti na celkovém bytovém fondu je asi 42 %, ale na bytovém fondu neobydlených bytů je to 58 %. Mezi jednotlivými obcemi ale existují i zde významné rozdíly. Nejvyšší podíl využití neobydlených bytů k rekreaci je v Jestřabí v Krkonoších a Peřimově, následují Svojeck, Benecko a Vítkovice. To zároveň ukazuje, že rozdělení na horskou a podhorskou oblast v tomto jevu není úplně jednoznačné. Absolutně nejméně jsou využity neobydlené byty k rekreaci v Jilemnici, což ale není překvapivé vzhledem k jejímu městskému charakteru.

Z grafu je zároveň zřejmé, že podíl neobydlených bytů využívaných k rekreaci na všech úrovních klesá, dynamika poklesu v MAS je ale výrazně nižší než v Libereckém kraji a České republice.

Tabulka č. 27: Energie k vytápění v bytech v obcích MAS Přidte pobejt v roce 2011

obec	Počet bytů					Podíl z celkového počtu bytů (%)				
	z kotelny mimo dům	uhlí, koks, uhelné brikety	plyn	elektřina	dřevo	z kotelny mimo dům	uhlí, koks, uhelné brikety	plyn	elektřina	dřevo
Benecko	1	66	152	20	100	0,3	17,1	39,4	5,2	25,9
Bukovina u Čisté	0	50	0	4	12	0,0	69,4	0,0	5,6	16,7
Čistá u Horek	0	123	2	7	45	0,0	60,6	1,0	3,4	22,2
Horka u Staré Paky	0	56	0	17	17	0,0	54,4	0,0	16,5	16,5
Horní Branná	3	190	176	92	145	0,5	29,2	27,0	14,1	22,3
Jablonec nad Jizerou	4	145	0	358	109	0,6	21,1	0,0	52,2	15,9
Jestřabí v Krkonoších	0	39	0	10	34	0,0	40,6	0,0	10,4	35,4
Jilemnice	687	171	705	391	125	29,9	7,4	30,7	17,0	5,4
Kruh	1	88	0	24	42	0,6	50,6	0,0	13,8	24,1
Levínská Olešnice	1	60	0	9	52	0,8	45,8	0,0	6,9	39,7
Martinice v Krkonoších	0	132	3	13	51	0,0	59,5	1,4	5,9	23,0
Mříčná	2	81	1	9	60	1,2	47,1	0,6	5,2	34,9
Paseky nad Jizerou	1	28	0	18	41	1,0	28,3	0,0	18,2	41,4
Peřimov	1	38	0	3	38	1,2	44,7	0,0	3,5	44,7
Poniklá	23	172	2	86	138	4,9	37,0	0,4	18,5	29,7
Rokytnice nad Jizerou	29	160	389	226	137	2,6	14,6	35,5	20,6	12,5
Roztoky u Jilemnice	1	196	1	48	67	0,3	57,1	0,3	14,0	19,5
Studenec	3	396	0	81	100	0,5	60,1	0,0	12,3	15,2
Svojek	0	32	0	2	27	0,0	50,8	0,0	3,2	42,9
Víchová nad Jizerou	0	71	68	24	112	0,0	23,4	22,4	7,9	37,0
Vítkovice	4	37	6	53	41	2,3	21,0	3,4	30,1	23,3
Vysoké nad Jizerou	5	118	95	128	116	1,0	23,0	18,5	25,0	22,6
CELKEM MAS	766	2 449	1 600	1 623	1 609	8,5	27,2	17,8	18,0	17,9
horské obce	44	593	642	813	578	1,4	19,4	21,0	26,6	18,9
podhorské obce	722	1 856	958	810	1 031	12,2	31,2	16,1	13,6	17,4
Liberecký kraj	52 949	20 896	48 801	14 920	13 507	30,9	12,2	28,5	8,7	7,9
Česká republika	1 365 060	336 076	1 419 633	255 019	285 386	33,3	8,2	34,6	6,2	7,0

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011, vlastní výpočty

V otázce vytápění bytů je situace v oblasti dosti nepříznivá. Nejvýznamnějším zdrojem vytápění je uhlí, koks a uhelné brikety. Jeho podíl 27,2 % je násobně větší než v Libereckém kraji (12,2 %) i České republice (8,2 %). V celkem 14 obcích je uhlí nejvýznamnějším zdrojem vytápění, v některých obcích je jeho podíl výrazně vyšší než jakéhokoli jiného zdroje (Bukovina u Čisté, Čistá u Horek, Studenec, Martinice v Krkonoších). To má samozřejmě velmi negativní vliv na kvalitu ovzduší v těchto obcích především v době teplotních inverzí. Podíl plynu, elektřiny a dřeva je velmi vyrovnaný. Zajímavostí je vysoký podíl elektřiny v Jablonci nad Jizerou. Vytápění dřevem je nejvýznamnější v malých obcích (Peřimov, Svojek, Paseky nad Jizerou). Dálkové vytápění z kotelny mimo dům má význam pouze v Jilemnici. Přeci jen o něco lepší parametry má horská oblast, kde je uhlí až 3. nejvýznamnějším zdrojem vytápění po elektřině a plynu, což může do jisté míry souviset s odlišným charakterem osídlení v těchto obcích.

Tabulka č. 28: Právní důvod užívání obydleného bytu a průměrná plocha bytu na osobu v obcích MAS Přebítež pobejt

obec	Právní důvod užívání bytu						Průměrná plocha bytu na osobu		
	ve vlastním domě	v osobním vlastnictví	jiné bezplatné užívání bytu	nájemní	družstevní	jiný důvod užívání bytu	Σ	RD	BD
Benecko	275	0	40	27	0	7	33,1	33,6	32,6
Bukovina u Čisté	45	6	10	3	0	2	35,3	37,1	20,2
Čistá u Horek	151	0	19	10	5	3	34,2	35,0	21,5
Horka u Staré Paky	68	0	12	16	0	0	33,3	32,4	44,8
Horní Branná	440	10	77	83	5	8	32,6	34,3	19,3
Jablonec nad Jizerou	274	57	31	256	17	8	33,0	37,0	29,1
Jestřabí v Krkonoších	75	0	5	2	0	2	45,3	46,4	-
Jilemnice	785	541	110	567	128	25	33,0	37,6	29,6
Kruh	118	8	22	14	0	0	32,0	31,2	38,2
Levínská Olešnice	87	5	17	11	0	2	30,5	30,4	35,1
Martinice v Krkonoších	155	7	24	21	0	1	41,1	42,2	34,4
Mříčná	131	5	17	10	0	2	32,8	34,1	23,6
Paseky nad Jizerou	76	0	7	8	0	1	36,3	35,6	49,8
Peřimov	53	8	11	8	0	1	32,3	32,0	37,0
Poniklá	211	106	35	88	0	2	31,2	35,1	26,3
Rokytnice nad Jizerou	513	218	43	171	42	11	34,0	37,5	29,4
Roztoky u Jilemnice	247	9	24	41	0	1	34,7	35,9	27,1
Studenec	468	16	79	50	6	9	35,0	35,5	31,1
Svojeck	53	0	1	5	0	1	35,4	36,0	20,0
Víchová nad Jizerou	209	18	30	25	0	3	30,8	31,2	24,8
Vítkovice	84	26	5	25	0	6	38,5	43,5	26,1
Vysoké nad Jizerou	288	40	31	102	6	9	35,1	37,8	28,7
Celkem MAS	4806	1080	650	1543	209	104			
horské obce	1585	341	162	591	65	44			
podhorské obce	3221	739	488	952	144	60			
Liberecký kraj	58670	31235	6286	41712	17433	2030	32,7	36,5	29,9
Česká republika	1470174	824076	140348	920405	385601	44645	32,5	36,1	29,6

Pozn.: Podíly jednotlivých kategorií viz příloha. Z dostupných dat nelze spočítat průměrné plochy za MAS a její části.

Zdroj: ČSÚ – SLDB 2011

Vysoký podíl rodinných domů je určujícím faktorem pro vysoký podíl bytů ve vlastním domě, který dosahuje v celém území MAS asi 53 %, což je více než v Libereckém kraji a v ČR (34 resp. 36 %). V nejmenší obci Svojeck dosahuje více než 85 %, v dalších 3 (Jestřabí v Krkonoších, Mříčná a Paseky) více než 75 %. Naopak nejnižší (pod 40 %) je ve dvou obcích s největším podílem panelových sídlišť – Jilemnici a Jablonci nad Jizerou. Vysoký podíl rodinných domů je příčinou nižšího významu druhů vlastnictví, souvisejících hlavně s bytovými domy - nájemním bydlením, byty v osobním vlastnictví (vzniklé prodejem v bytových domech, jež dříve patřily obcím nebo různým podnikům) a družstevním bydlením. Z nich je nejvýznamnější nájemní bydlení (17 %, hlavně v Jablonci nad Jizerou a Jilemnici), následované byty v osobním vlastnictví (12 %, hlavně Jilemnice, Rokytnice nad Jizerou, Poniklá a Vítkovice. Družstevní vlastnictví má zcela okrajovou roli, pouze v Jilemnici převyšuje jeho podíl 5 %.

Průměrná plocha bytu na osobu je odrazem struktury bytového fondu a počtu osob bydlících v bytě. Největší průměrnou plochu má Jestřabí v Krkonoších, naopak nejmenší Levínská Olešnice a Víchová nad Jizerou.

Bytová výstavba

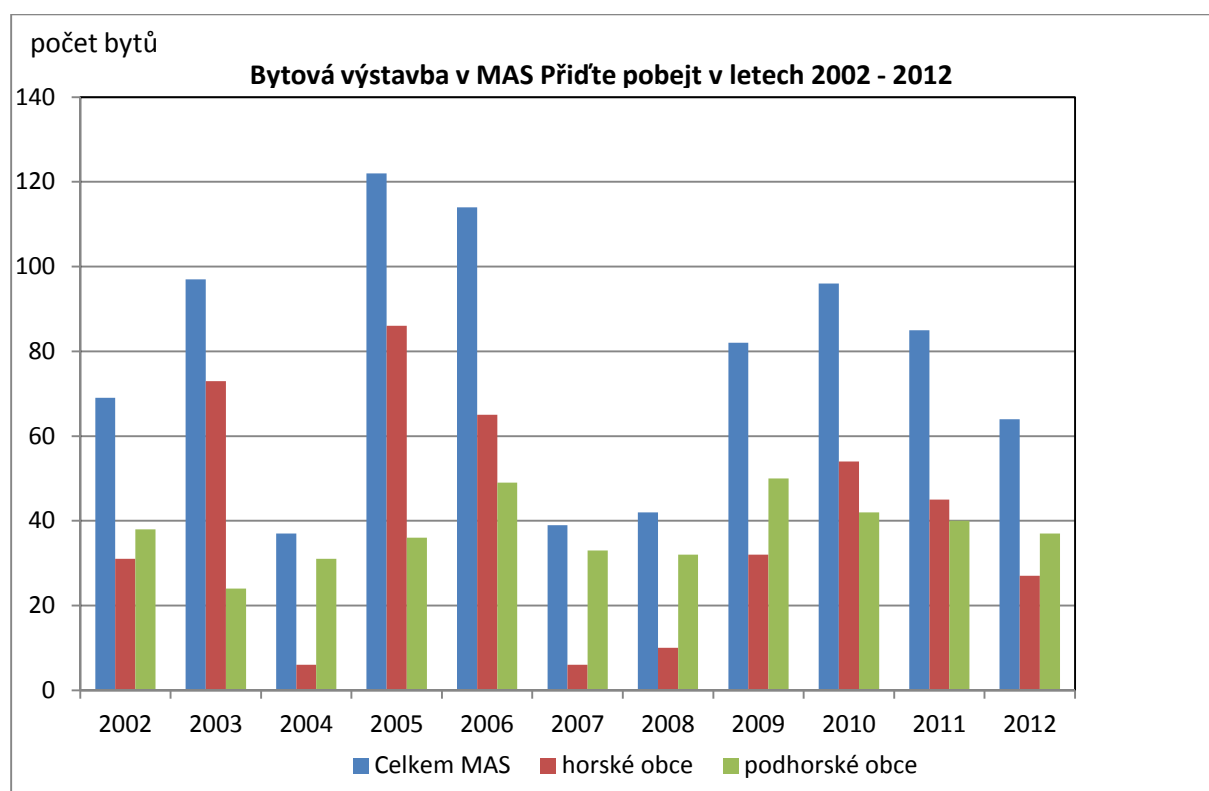
Tabulka č. 29: Bytová výstavba v letech 2002 – 2012 v obcích MAS Přidte pobejt

obec	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2002-2012	počet bytů 2001	podíl nově postavených na stavu 2001 (%)
Benecko	4	5	1	3	3	0	3	3	9	5	3	39	683	5,71
Bukovina u Čisté	0	1	1	0	0	0	2	0	0	1	1	6	108	5,56
Čistá u Horek	1	3	0	2	2	0	0	0	2	3	6	19	289	6,57
Horka u Staré Paky	1	0	0	3	1	0	0	1	0	0	0	6	117	5,13
Horní Branná	11	0	5	3	4	5	5	11	9	7	6	66	792	8,33
Jablonec nad Jizerou	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	20	24	1213	1,98
Jestřabí v Krkonoších	3	0	0	1	8	1	3	1	10	0	1	28	299	9,36
Jilemnice	14	10	2	13	10	6	7	12	8	1	5	88	2423	3,63
Kruh	0	0	1	2	1	2	1	3	0	3	2	15	257	5,84
Levínská Olešnice	1	0	0	0	1	0	1	1	0	1	0	5	247	2,02
Martinice v Krkonoších	0	1	1	1	0	3	0	2	3	4	3	18	284	6,34
Mříčná	0	1	1	1	0	0	1	3	2	0	1	10	266	3,76
Paseky nad Jizerou	0	0	0	0	11	0	0	0	0	1	1	13	290	4,48
Peřimov	1	1	2	1	1	0	1	2	0	1	1	11	143	7,69
Poniklá	0	1	2	0	18	3	1	2	0	4	0	31	640	4,84
Rokytnice nad Jizerou	21	61	0	77	40	1	0	0	0	33	0	233	1921	12,13
Roztoky u Jilemnice	1	2	4	1	1	3	4	4	3	6	3	32	480	6,67
Studenec	8	4	9	6	8	7	8	5	11	6	6	78	786	9,92
Svojek	0	0	0	1	0	0	0	1	1	0	0	3	134	2,24
Víchová nad Jizerou	0	0	3	2	2	4	1	3	3	3	3	24	441	5,44
Vítkovice	0	2	1	1	3	0	1	20	26	1	2	57	348	16,38
Vysoké nad Jizerou	3	1	4	4	0	4	3	8	9	5	0	41	877	4,68
Celkem MAS	69	97	37	122	114	39	42	82	96	85	64	847	13 038	6,50
horské obce	31	73	6	86	65	6	10	32	54	45	27	435	5 631	7,73
podhorské obce	38	24	31	36	49	33	32	50	42	40	37	412	7 407	5,56
Liberecký kraj	983	1 143	1 316	1 133	1 024	1 198	1 355	1 480	1 256	957	1 252	13 097	189 241	6,92
Česká republika	27291	27127	32268	32863	30190	41649	38380	38473	36442	28630	29467	362 780	4 366 293	8,31

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Absolutně největší množství bytů bylo za sledované období postaveno v Rokytnici nad Jizerou (233), s velkým odstupem následují Jilemnice a Studenec. Porovnááme-li počet postavených bytů s původním početním stavem bytů při sčítání v roce 2001, pak nejintenzivnější byla bytová výstavba v horských obcích Vítkovice a Rokytnice nad Jizerou, kde se bytový fond zvětšil o 16 resp. 12 %. Zcela minimální byla naopak výstavba v Jablonci nad Jizerou, Levínské Olešnici a Svojkou (výsledek Jablonce nad Jizerou je ještě výrazně ovlivněn dokončením 20 bytů v posledním sledovaném roce). Nová bytová výstavba souvisí především s dostupností pozemků pro výstavbu, jak po stránce právní, finanční, tak i dostupnosti sítí. Mezi jednotlivými i sousedícími obcemi existují v intenzitě bytové výstavby značné rozdíly. Celkově byla intenzita bytové výstavby srovnatelná s průměrem za Liberecký kraj a mírně nižší než v ČR. V horských obcích byla intenzita asi o 40 % vyšší než v podhorských obcích.

Graf č. 9: Bytová výstavba v MAS Přídě pobejt

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Zajímavé je srovnání bytové výstavby s vývojem počtu obyvatel, kde nelze vysledovat žádnou přímou souvislost. Druhý nejvyšší nárůst počtu obyvatel byl zaznamenán ve Vítkovicích, kde byla zároveň nejintenzivnější bytová výstavba. Naopak druhá nejintenzivnější výstavba bytů byla v Rokytnici nad Jizerou, kde ale naopak proběhl nejvýraznější úbytek počtu obyvatel. Obyvatel nejvíce přibýlo v obci Peřimov, kde ale byla bytová výstavba pouze průměrná.

Závěry kapitoly

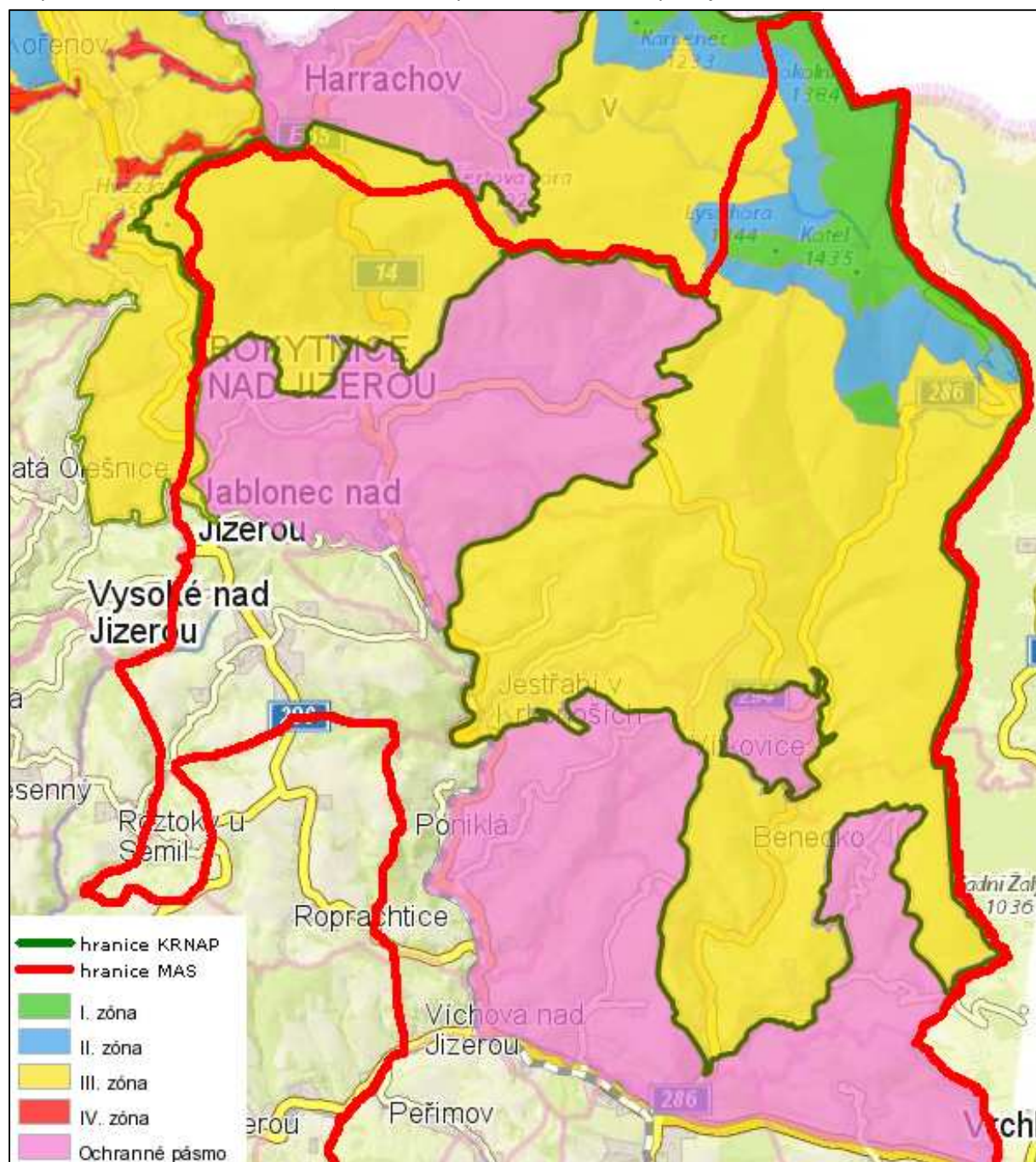
Hlavní závěry kapitoly lze shrnout takto:

- vysoký a stabilní podíl rodinných domů a trvale neobydlených domů na domovním fondu
- velké rozdíly v počtu neobydlených domů v horské a podhorské oblasti
- nadprůměrný podíl domů ze 70. a 80.let 20.století a naopak nižší podíl domů postavených po roce 2001
- výrazně nižší podíl domů připojených na vodovod a kanalizaci
- velmi vysoké využití neobydlených bytů k rekreaci, zejména v horské oblasti
- velmi nepříznivá situace ve vytápění bytů s dominantní pozicí uhlí a koku
- druh vlastnictví bytů výrazně ovlivňuje vysoký podíl rodinných domů
- nejintenzivnější bytová výstavba v některých horských obcích
- bytová výstavba není v přímém vztahu k vývoji počtu obyvatel

5.3.6. Životní prostředí

Ochrana přírody

Mapa č. 8: Zonace Krkonošského národního parku v MAS Přiděte pobejt

Pozn.: IV.zóna je vymezena pouze v rámci CHKO Jizerské hory, ochranné pásmo pouze v rámci KRNAP

Zdroj: <http://geoportal.kraj-lbc.cz/>

Sledované území, zejména jeho severní část je nositelem významných přírodních hodnot. K fyzicko-geografické charakteristice blíže viz kapitola 5.2.4. Nejdůležitějším faktorem je existence Krkonošského národního parku (KRNAP), který byl zřízen v roce 1963 jako první národní park na území České republiky. Hlavním posláním je ochrana unikátní mozaiky horských ekosystémů. Ochranné pásmo národního parku bylo zřízeno v roce 1986. KRNAP je rozdělen do 3 zón podle stupně ochrany.

1. zóna KRNAP (přísná přírodní) se nachází v nejvyšších částech pohoří;
2. zóna KRNAP (řízená přírodní) navazuje v širokém pásu kolem alpské hranice lesa na 1. zónu;
3. zóna KRNAP (okrajová) se rozkládá ve středních a nížních polohách Krkonoš.

Ochranné pásmo není součástí KRNAP, ale tvoří přechod mezi 3. zónou a volnou, intenzivně využívanou krajinou Podkrkonoší.

Správou území je pověřena Správa Krkonošského národního parku se sídlem ve Vrchlabí. Ta vykonává řadu činností, hlavní je ochrana přírody na území KRNAP a jeho ochranného pásma, patří sem však i státní správa lesního hospodářství, myslivosti, rybářství a ochrany zemědělského půdního fondu na území KRNAP, hospodaření v lesích KRNAP a jeho ochranného pásma, ale např. i usměrňování a regulace dopravy, návštěvnosti a jiných aktivit na území KRNAP a jeho ochranného pásma. Kompletní soupis činností je uveden ve zřizovací listině.

Ochranařský charakter území je dále posílen zařazením Krkonoš do celosvětové sítě biosférických rezervací UNESCO v rámci programu Člověk a Biosféra – Man and the Biosphere (MaB) od roku 1992. V roce 2004 pak vláda ČR vyhlásila na území KRNAP a části ochranného pásma Ptačí oblast Krkonoše, kde je předmětem ochrany 7 druhů zde žijících ptáků. Ve stejném roce vláda na základě výsledků mapování rostlinných společenstev a vybraných druhů rostlin a živočichů celé území KRNAP a jeho ochranného pásma vyhlásila jako evropsky významnou lokalitu (EVL). Ptačí oblast i EVL jsou součástí chráněných území států EU – Natura 2000.

Všechny uvedené skutečnosti mají zásadní vliv, protože KRNAP společně s ochranným pásmem zabírá v podstatě celou severní polovinu území MAS Přiděte pobejt. 4 obce (Benecko, Jestřabí v Krkonoších, Rokytnice nad Jizerou a Vítkovice) leží celým svým územím v KRNAP a jeho ochranném pásmu. Části svého území leží v KRNAP 8 obcí, v ochranném pásmu 11 obcí. Obce Paseky nad Jizerou a Vysoké nad Jizerou leží části svého území i v Chráněné krajinné oblasti (CHKO) Jizerské hory. Na území MAS se nachází i 2 maloplošná chráněná území – národní přírodní památka (NPP) Strážník (na území Peřimova na jihu MAS) a přírodní památka (PP) Nístějka (na území Vysokého nad Jizerou) a dále památné stromy a registrované významné krajinné prvky. Bližší informace viz příloha.

Odpadové hospodářství

Na území MAS se nenachází žádná skládka odpadů. Již za hranicí MAS leží významná skládka odpadů na katastru obce Košťálov, která má kapacitu 2 800 000 m³. Skládka je provozována společností Marius Pedersen a.s. Na tu se sváží komunální odpad z velké části Libereckého kraje, mj. i z MAS Přiděte pobejt. Za hranicí MAS na území Královéhradeckého kraje se nachází skládka odpadů v Dolní Branné s kapacitou 1 600 000 m³.

Na území MAS se nenachází žádná spalovna. Nejbližší spalovna komunálních odpadů je v Liberci s kapacitou 96 000 tun odpadu za rok. Provozovatelem je společnost Termizo a.s. vlastněná německým akcionářem MVV ENERGIE AG. V Liberci existuje rovněž spalovna nebezpečných odpadů v areálu krajské nemocnice a v Jablonci nad Nisou v areálu průmyslové zóny v Rýnovicích.

V území jsou další zařízení na likvidaci odpadu, jejichž přehled podává následující tabulka. V oblasti se nevyskytuje žádná bioplynová stanice. V letech 2012 a 2013 ale byl realizován projekt Komunitní kompostování na Jilemnicku. Jeho součástí je otevření 6 komunitních kompostáren, které jsou spádově určeny pro zpracování materiálu nejen pro danou obec, ale také pro obce sousední. Tyto

komunitní kompostárny budou v obcích Rokytnice nad Jizerou, Jilemnice, Vítkovice, Horní Branná, Bukovina u Čisté a Roztoky u Jilemnice. Pro zajištění správného zpracování materiálu bude pořízena technologie v rozsahu drtiče nebo drtícího míchacího vozu, traktorový překopávač kompostu, traktor s čelním nakladačem, nosič kontejneru, monitorovací technika a textilie na zakrytí zakládek.

Tabulka č. 30: Seznam zařízení na likvidaci odpadů v MAS Přiděte pobejt

Obec	Firma	Provozované služby
Jilemnice	BusLine a.s.	sběr a likvidace autovraků
	EKOSEV s.r.o.	třídění, separace a recyklace odpadu, demontáž a drcení EEZ
	HS Ekometal s.r.o.	sklad odpadů
	Leoš Janouch	výkupna
	RTT, s.r.o.	demontáž odpadu, sběrný dvůr, výkupna
	SČVaK a.s.	úprava odpadů
Rokytnice nad Jizerou	Severočeské komunální služby s.r.o.	sběrný dvůr
Víchová nad Jizerou	EKOSEV s.r.o.	demontáž odpadu, výkupna

Zdroj: <http://geoportal.kraj-lbc.cz/odpadove-hospodarstvi>

Z dotazníkového šetření v obcích vyplývá, že sběrné dvory (jak si tato zařízení definují obce) existují v 8 obcích. Ve všech obcích standardně probíhá svoz odpadů na skládku, svoz do spalovny uvedla pouze obec Vítkovice. Rovněž ve všech obcích probíhá sběr nebezpečných odpadů, Paseky nad Jizerou využívají k tomuto účelu sběrný dvůr v Rokytnici nad Jizerou. Níže je uvedena tabulka výtěžnosti jednotlivých typů obalových odpadů po obcích v roce 2012 a graf celkové výtěžnosti obalových odpadů v letech 2008 a 2012.

Tabulka č. 31: Výtěžnost jednotlivých typů obalových odpadů v roce 2012

Výtěžnost (kg/ob/rok)	Papír	Plast	Sklo	Nápojový karton	Kov	Zbytkový odpad	Celkový součet
Benecko	0,04	2,40	25,07	0,05	0,05	169,22	196,82
Bukovina u Čisté	4,27	13,12	15,34			211,33	244,06
Čistá u Horek	4,08	10,82	12,00	0,49		178,17	205,55
Horka u Staré Paky	4,82	8,15	9,29	0,95		180,70	203,92
Horní Branná	16,59	11,60	16,64	0,41	1,93	170,39	217,56
Jablonec nad Jizerou	21,80	12,83	22,20	1,27	37,06	130,20	225,36
Jestřabí v Krkonoších	16,80	11,07	27,31	0,59		117,67	173,43
Jilemnice	19,61	9,06	13,13	0,36	12,66	236,66	291,48
Kruh	4,83	11,09	12,72	0,72	0,52	205,27	235,15
Levínská Olešnice	5,67	7,81	10,65			173,54	197,67
Martinice v Krkonoších	2,37	6,60	9,81	0,56		59,04	78,36
Mříčná	4,71	6,61	10,09	0,33		227,70	249,44
Paseky nad Jizerou	21,33	24,02	46,30	1,86	11,26	148,42	253,19
Peřimov	11,75	8,55	7,15	0,60	0,56	130,35	158,97
Poniklá	10,54	12,16	18,70	0,61	0,93	136,40	179,33
Rokytnice nad Jizerou	20,59	14,75	28,61	0,87	5,21	161,39	231,42

nad Jizerou a Jablonec nad Jizerou (bezkonkurenční pozice ve sběru kovu). Každoročně se pořádá soutěž měst a obcí Libereckého kraje ve sběru tříděného odpadu Zlatá popelnice. Vítězem v kategorii obcí v letech 2007 a 2009 je obec Paseky nad Jizerou, vítězem v kategorii měst v roce 2010 město Jablonec nad Jizerou. Spolu s nimi se pravidelně na předních příčkách umísťují i Rokytnice nad Jizerou a Jilemnice. V ORP Jilemnice byla výtěžnost 4 složek separovaného odpadu (papír, sklo, plasty a nápojové kartony) asi 42 kg/osobu/rok, což ji řadí na 3.místo mezi ORP v Libereckém kraji (za Nový Bor a Jablonec nad Nisou) a překročila krajský průměr 39,12 kg/osobu/rok.

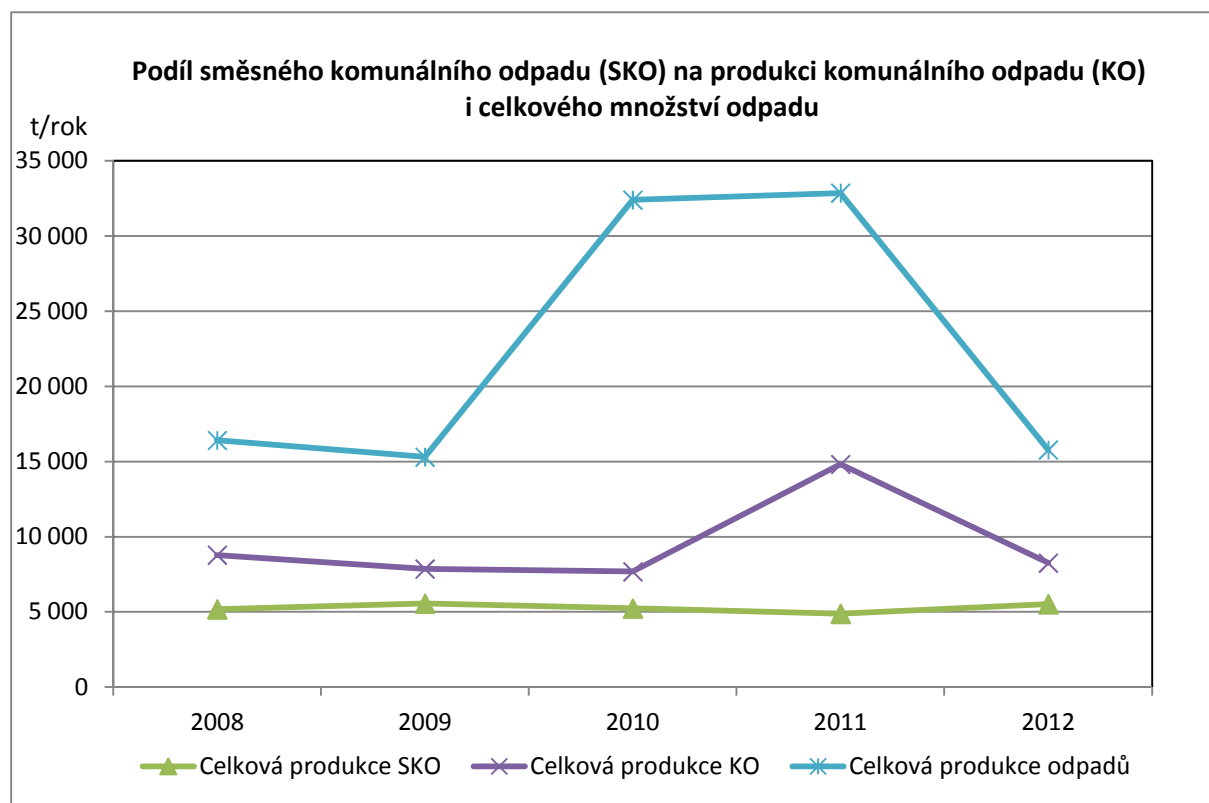
Na rozdíl od Libereckého kraje má v MAS největší výtěžnost sklo, naopak podprůměrná je výtěžnost papíru a naopak nadprůměrná výtěžnost plastů. Velmi slabá je výtěžnost kovů, kde významnějších hodnot dosahuje pouze 4 – 5 obcí. Znatelně vyšší výtěžnost mají horské obce, zejména u skla, papíru a kovu. Naopak množství zbytkového odpadu je vyšší v podhorských obcích, což může znamenat, že separace odpadů zde není tak rozšířena a mnoho odpadu, který by bylo možno vyseparovat, skončí v nádobách na směsný odpad.

Cílem je dále podporovat sběr tříděného odpadu rozšiřováním počtu sběrných nádob. Realizační plán nakládání s oddělitelnými složkami komunálního odpadu v Libereckém kraji z roku 2007 si vytkl jako cíl dosáhnout do roku 2013 průměrné výtěžnosti jednotlivých složek v kg/osobu/rok takto: papír 19, plasty 7, sklo 9. Kromě plastů již bylo této hodnoty v roce 2012 dosaženo.

Za velmi pozitivní fakt je nutné považovat rozšíření sběru základních složek separovaného odpadu do všech obcí. Cílem je rozšířit sběr o další složky, tedy dokončit síť pro nápojové kartony, rozšířit sběr kovů, případně dalších komodit (drobné elektro, textil). U sběru kovů je klíčovou otázkou, aby do těchto nádob nemohly vniknout nepovolané osoby. Z velkého rozdílu ve výtěžnosti mezi obcemi i v rámci obcí mezi jednotlivými lety (viz příloha) lze usuzovat, že právě k takovému jednání zde může docházet.

Přes pozitivní posun v oblasti separovaného sběru zůstává nadále dominantní složkou komunálního odpadu směsný komunální odpad, tedy zbytkový odpad po vytřídění složek odděleného sběru komunálního odpadu. Jeho podíl se pohybuje mezi 60 a 70 %. Podíl komunálního odpadu na celkovém množství odpadu dlouhodobě osciluje okolo 50 %. Výjimku tvoří extrémní výkyvy celkového množství odpadu v letech 2010 a 2011 a komunálního odpadu v roce 2011, které mohou souviset s jednorázovou likvidací velkého množství odpadu. Bez těchto extrémů je produkce odpadů na obyvatele stabilně okolo 700 kg/rok.

Graf č.11: Podíl směsného komunálního odpadu na produkci komunálního odpadu i celkového množství odpadu v ORP Jilemnice v letech 2008 - 2012

Staré ekologické zátěže

Plán odpadového hospodářství Libereckého kraje eviduje na území MAS staré ekologické zátěže. Problémem je stáří dokumentu, které byl schválen již v roce 2004. Novější informace se podařilo získat pouze o skládce Branský kopec, která je v Plánu oblasti povodí horního a středního Labe navržena k sanaci. Žádná obec neuvedla v dotazníkovém šetření staré ekologické zátěže jako problém. Lze proto předpokládat, že případné negativní vlivy nejsou viditelné.

Tabulka č. 32: Seznam evidovaných starých ekologických zátěží – skládek v MAS

Obec	Název	Popis
Jablonec nad Jizerou	Za nádražím	Skládka malého rozsahu. Bylo doporučeno vyklizení zbytkových, problémových nebo separovatelných odpadů. Nejsou k dispozici podrobnější informace.
Jilemnice	Blahovec - Branský kopec	Skládka není opatřena zařízením pro odvádění vnitřních vod a bezodtokou jámkou. Byla prokázána kontaminace podzemní vody. Nejsou k dispozici podrobnější informace. Navržena sanace v Plánu oblasti povodí horního a středního Labe.
Jilemnice	Jilemnice - Hatě	V roce 1993 byl prováděn monitoring vod, nebyla prokázána jejich kontaminace. Skládka po úpravě tělesa netvoří ani výrazný negativní krajinný prvek. Nejsou k dispozici podrobnější informace.
Jilemnice	Brabenec	Na skládku byly ukládány galvanické kaly, původem z podniku Autobrzdý n. p., Jablonec nad Nisou, závod Jilemnice. V současné době (2008) jedná vlastník pozemku s Krajským úřadem Libereckého kraje a Státním fondem životního prostředí ČR o poskytnutí finančních prostředků na sanaci této staré zátěže.
Jilemnice	Lom	Plocha skládky je zhruba 400 m ² , provoz byl ukončen roku 1992. Skládka se

		nachází cca 400 m SV od souvislé městské zástavby. Skládka je založena v bývalém lomu, ukládán zde byl zejména komunální a stavební odpad. Svou polohou a tvarem netvoří rekultivovaná skládka výrazný negativní krajinný prvek. Negativním jevem je skutečnost, že skládka byla provozována bez odpovídajících dnových těsnících prvků a povaha části dříve udaných odpadů není známa.
Levínská Olešnice	Horka u rybníka	Skládka již velmi těžko zjistitelná v terénu a není žádná dokumentace, pravděpodobně nebyla velkého rozsahu a nepředpokládá se průmyslový odpad ani větší množství nebezpečného, ale vyskytuje se na břehu potoka a u rybníka a PHO. Nejsou k dispozici podrobnější informace.
Mříčná	Autobrzdy	Přesto, že rozbor vody neprokázal významnější kontaminaci vod, je skládka významná svou velikostí, pravděpodobným obsahem průmyslových odpadů a nevhodnou hydrogeologickou situací (hladina podzemní vody pravděpodobně zasahuje do tělesa skládky). Info OÚ: Byl prováděn monitoring vod. Analýzy z roku 1999 uvádějí vysoké hodnoty CHSK – Cr. Obec nemá finanční prostředky na rekultivaci.
Vysoké n. Jizerou	Sklenařice – Vysoká n. J.	Skládka je významným zdrojem kontaminace povrchové vody v okolí, nebyl zde proveden HG průzkum k ověření ovlivnění kvality podzemní vody. Info MěÚ: Skládka je zavezena zeminou, odpady jsou však místy hodně viditelné. Bylo provedeno odvedení a revitalizace potoka, který skládkou protékal. Skládka není zrekultivována. Rozloha cca 15 000 m ² .

Zdroj: Plán odpadového hospodářství Libereckého kraje, Strategický plán města Jilemnice 2008-2025

Ochrana ovzduší

Tabulka č. 33: 5 leté průměry z let 2007-2011 pro hlavní znečišťující látky na území MAS Přidte pobejt

Znečišťující látka	Způsob měření	Imisní limit ($\mu\text{g.m}^{-3}$)	Nejvyšší hodnota ($\mu\text{g.m}^{-3}$)
Oxid siřičitý	4. nejvyšší 24 hodinová koncentrace	125	Jilemnice 14,6 Martinice v Krkonoších 13,3
Oxid dusičitý	roční průměr	40	Jilemnice 13,3 Martinice v Krkonoších 12,7
Poléťavý prach PM 10	roční průměr	40	Čistá u Horek 20 Jilemnice 20,5 Roztoky u Jilemnice 19,8
Poléťavý prach PM 2,5	roční průměr	25	Jilemnice 15,7
Benzopyren	roční průměr	1 ng.m^{-3}	Jilemnice 0,9
Olovo	roční průměr	500 ng.m^{-3}	Jilemnice 12 ng.m^{-3}
Arsen	roční průměr	6 ng.m^{-3}	Jilemnice 1,21 ng.m^{-3}
Kadmium	roční průměr	5 ng.m^{-3}	Rokytnice nad Jizerou 0,99 Jablonec nad Jizerou 0,99

Zdroj: http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/ozko/2007-11mapy/index_CZ.html

Z hlediska úrovně znečištění ovzduší patří oblast území MAS Přidte pobejt k místům s poměrně dobrou kvalitou ovzduší. Ze všech sledovaných polutantů se k imisnímu limitu blíží benzopyren, který vzniká jako produkt nedokonalého spalování především z automobilové dopravy ze vznětových motorů a má karcinogenní účinky. Významné negativní zdravotní účinky má rovněž poléťavý prach frakce PM10 (částice do velikosti 10 mikronů 10-5 m), který na sebe váže mnohé nebezpečné látky

(těžké kovy, organické látky), které se pak snadněji dostanou do dýchacího ústrojí. Všechny ostatní sledované látky nepřekročily v letech 2007-2011 v oblasti své imisní limity.

Tabulka č. 34: Hlavní místní zdroje znečištění ovzduší na území MAS Přidte pobejt

Zdroj znečištění	Látky – emise (t)							
	Tuhé emise	SO ₂	NO _x	CO	TOC	VOC	F	další
JILOS HORKA, s.r.o. - Horka u Staré Paky	2,036	0,268	2,193	5,724				
Pearl Bohemica s.r.o. – lakovna - Jablonec nad Jizerou								Aceton 0,005
Zásobování teplem Jilemnice, s.r.o. – Jilemnice	0,015	0,015	0,443	0,071	0,019			

Vysvětlivky: SO₂ – oxid siřičitý, NO_x – oxidy dusíku, CO – oxid uhelnatý, TOC - organické látky vyjádřené jako TOC (celkový organický uhlík), VOC – těkavé organické látky, F – fluor a jeho organické sloučeniny, Cr- chrom a jeho sloučeniny, Ni- nikl a jeho sloučeniny, Zn – zinek a jeho sloučeniny, HCl- plynné sloučeniny chloru vyjádřené jako chlorovodík

Zdroj: http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/web_generator/plants/index_CZ.html

Největší podíl na znečištění tuhými emisemi v kraji má firma JILOS HORKA, s.r.o. Hodnoty polutantů Jilemnické teplárny, která má celkový výkon provozovny 5,1 MW, jsou nízké z důvodu spalování zemního plynu. Na severní části území MAS se také projevuje dálkový přenos emisí z přilehlých regionů mimo hranice ČR a to především na lesních porostech v horských oblastech, kde velkou roli v znečištění hraje elektrárna Turów. Na přelomu 80. a 90.let 20.století zde kvůli tomu došlo k destrukci části lesních porostů. Situace se postupně zlepšuje, ale náprava potrvá delší dobu.

V zimních obdobích přináší výrazné problémy lokální znečištění ovzduší způsobené lokálními topeništi, které spalují tuhá paliva, především nekvalitní hnědé uhlí. Zásadní roli v emisích však hraje i automobilová doprava, která je spolu s lokálními topeništi u tuhých látek, oxidů dusíku, oxidu uhelnatého a těkavých organických látek zodpovědná za více než polovinu emisí.

Záplavová území

Záplavová území jsou v MAS logicky nejvíce lokalizována podél největších vodních toků – Jizery a Jizerky. V hranicích 100 leté vody leží významná část Jablonce nad Jizerou, jež zahrnuje nejen průmyslové plochy, ale i obytné budovy a školu. Obytná zástavba by byla zasažena i v Jilemnici – Hrabačově a v menší míře v Benecku – Dolních Štěpanicích a Rokytnici nad Jizerou – Vilémově. Poměrně značné je zasažené území ve Víchově nad Jizerou, většinou však jde o průmyslové plochy. Povodní byla v roce 2013 také zasažena obec Čistá u Horek.

Ochrana vod

Tabulka č. 35: Hodnocení povrchových vod

Vodní tok	Chemický stav	Ekologický stav		Významný problém nakládání s vodami
		Fyzikálně- chemické složky	Biologické složky	
	Nevyhovující parametr	Nevyhovující parametr	Nevyhovující parametr	
Jizerka	Vyhovující	Vyhovující	Nevyhovující Bentos	ANO
Jizera od soutoku s Mumlavou po soutok s Oleškou	Potenciálně nevyhovující	Vyhovující	Nevyhovující	ANO Nedostatečné čištění průmyslových odpadních vod
	Rtuť, olovo, kadmium		Bentos	
Oleška po soutok s Popelkou	Potenciálně nevyhovující	Vyhovující	Nevyhovující	ANO
	Kadmium		Bentos; PN - ryby	
Tampelačka	Vyhovující	Potenciálně nevyhovující	Nevyhovující	ANO
		Fosfor	Bentos	

Vysvětlivky: PN – potenciálně nevyhovující, bentos - biocenóza zahrnující všechny živočišné (zoobentos) a rostlinné (fytoobentos) organizmy obývající břeh a dno vod

Zdroj: <http://www.pla.cz/planet/projects/planovaniiov/files/navrhpop/WEB/index.html>

Z tabelárního přehledu hodnocení povrchových vod publikovaného v Plánu oblasti povodí horního a středního Labe je zřejmé, že Jizerka i Tampelačka vyhověly z hlediska chemického stavu. Jizera a Oleška se potýkají se zvýšenou hladinou těžkých kovů, především kadmia, ale u Jizery i rtuti a olova. Z hlediska fyzikálně- chemického složení většina sledovaných vodních toků vyhovuje, pouze v Tampelačce je zvýšená hladina fosforu. Naopak z hlediska biologické složky nevyhověl žádný ze sledovaných vodních toků, což má negativní dopady hlavně na vodní biocenózu a částečně i na ryby. U Jizery bylo monitoringem potvrzeno, že znečištění je způsobeno nedostatečným čištěním průmyslových odpadních vod. Zároveň je třeba poznamenat, že s nevyhovujícím ekologickým stavem (jak po stránce fyzikálně-chemického, tak po stránce biologického složení) se musí vyrovnávat většina vodních toků v povodí horního a středního Labe.

Tabulka č. 36: Hodnocení podzemních vod

Útvar podzemních vod	Chemický stav		Kvantitativní stav	Významný problém nakládání s vodami
	Plošné zdroje znečištění	Bodové zdroje znečištění		
	Nevyhovující parametr	Nevyhovující parametr	Nevyhovující parametr	
Podkrkonošský permokarbon	Nevyhovující dusík, chloridy, sírany	Nevyhovující benzo(a)pyren, benzo(b)fluoranthén, benzo(g,h,i)perylene, benzo(k)fluoranthén, indeno(1,2,3-c,d)pyren, olovo, tetrachlorethen, jiné	Vyhovující	ANO Nevhodná aplikace hnojiv a prostředků na ochranu rostlin Staré ekologické zátěže
	Vyhovující	Nevyhovující benzo(a)pyren, olovo	Vyhovující	
Krystalinikum Jizerských hor v povodí Jizery a Krkonoš			těžba, výstavba geotermálních vrtů	NE

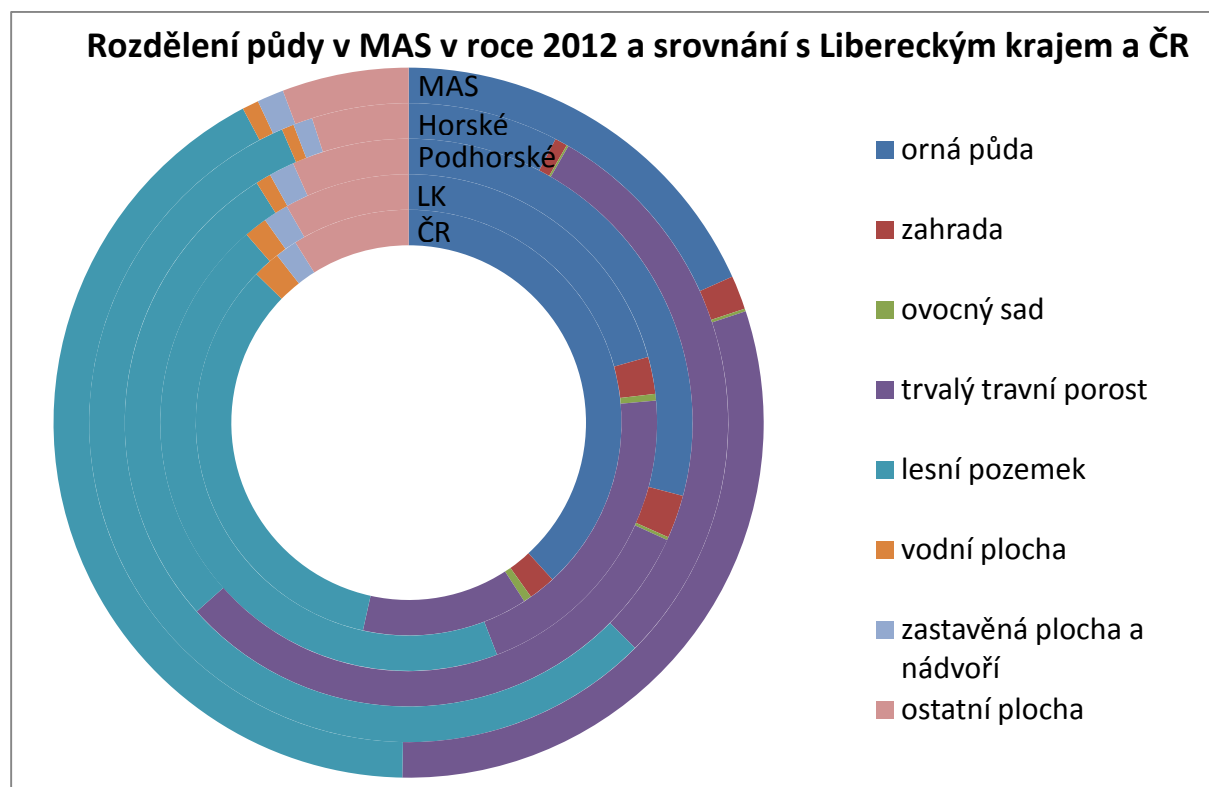
Zdroj: <http://www.pla.cz/planet/projects/planovani/files/navrhpop/WEB/index.html>

Rovněž stav podzemních vod nelze hodnotit jako příznivý. Problémy jsou u obou sledovaných útvarů z důvodu znečišťování těchto podzemních vod olovem, benzo(a)pyrenem a dalšími druhy uhlovodíků. V Podkrkonošském permokarbonu plošné zdroje znečištění způsobují znečištění dusíkem, chloridy a sírany. Monitoringem bylo potvrzeno, že důvodem znečištění jsou nevhodné aplikace hnojiv a staré ekologické zátěže.

Podrobný přehled o způsobu čištění vod v jednotlivých obcích je uveden v kapitole 5.3.2 Technická infrastruktura.

Ochrana půdy a péče o krajinu

Graf č. 12: Rozdělení půdy v MAS v roce 2012 a srovnání s Libereckým krajem a Českou republikou

Vysvětlivky: MAS – MAS Přidte pobejt, Horské – horské obce v MAS Přidte pobejt, Podhorské - podhorské obce v MAS Přidte pobejt, LK – Liberecký kraj, ČR – Česká republika

Do zemědělské půdy se řadí orná půda, chmelnice, vinice, zahrady, ovocné sady a trvalé travní porosty, do nezemědělské půdy lesní, vodní, zastavěné a ostatní plochy. Chmelnice a vinice nejsou vzhledem k jejich neexistenci v MAS a nepatrným podílům v Libereckém kraji a ČR (do 0,25 %) do sledování zahrnuty.

Zdroj: ČSÚ

Jak je z výše uvedeného grafu (a tabulky v příloze) zřejmé, podíl zemědělské půdy v MAS (50,3 %) je vyšší než v Libereckém kraji (44,2 %) a nižší než v ČR (53,6 %). Podíl orné půdy (18,3 %) se velmi blíží průměru za Liberecký kraj (20,8 %), ale je výrazně nižší než v ČR (38,0 %). Horskému a podhorskému charakteru oblasti odpovídá vysoké zastoupení trvalých travních porostů - luk a pastvin (30,4 %, 30,4 %).

v Libereckém kraji 20,6 % a v ČR jen 12,5 %). Podíl lesů v MAS (42 %) se velmi blíží průměru za kraj – 44,5 % a je výrazně vyšší než v ČR – 33,7 %. Podíl všech ostatních typů pozemků je vždy nižší než v kraji i celé zemi. Naprosto zřetelné jsou ale výrazné rozdíly mezi horskou a podhorskou oblastí. Zatímco v horské oblasti je podíl orné půdy pouze 7,6 %, ale naopak podíl lesů činí 56 %, v oblasti podhorské je podíl orné půdy 29,2 % a lesů pouze 27,6 %. Zcela vyrovnaný je v obou oblastech podíl trvalých travních porostů.

Mezi jednotlivými obcemi však existují obrovské rozdíly, které vyplývají z charakteru krajiny, v níž obce leží. V horských obcích Vítkovice a Paseky nad Jizerou zabírají většinu území lesní plochy (80 a 72 %), podíl orné půdy je zcela mizivý (0,5 a 1,8 %). Nejvyšší podíl orné půdy je naopak v obcích s příznivějšími přírodními podmínkami na samém jihu MAS – Kruh, Horka u Staré Paky, Bukovina u Čisté a Martinice v Krkonoších. Podíl trvalých travních porostů je naopak nejvyšší v některých horských obcích – Jestřabí v Krkonoších, Benecku a rovněž v podhorské obci Víchova nad Jizerou (45 - 48 %).

Nejvyšší podíl zastavěných a ostatních ploch (ostatní dopravní plochy, sídelní zeleň, sportoviště, hřbitovy, plochy pro kulturu, manipulační plochy) nalezneme dle předpokladu u největšího sídla – Jilemnice a rovněž v Horkách u Staré Paky a Martinicích v Krkonoších, což jsou rozlohou malé obce, kde významnou pozici zaujímají průmyslové, zemědělské a dopravní plochy.

V poslední době stále více diskutovaným problémem se rovněž stává celkový úbytek zemědělské půdy ve prospěch zastavěných ploch. Ze srovnání rozdělení půdy v jednotlivých obcích i celé MAS mezi lety 1995 a 2012 vyplývá, že i zde k němu dochází, ale má malou dynamiku. Zemědělské půdy zde mezi sledovanými lety ubylo o 0,23 procentního bodu, orné půdy o 0,89 procentního bodu, v absolutním vyjádření jde o 67 ha u zemědělské a 266 ha u orné půdy. Mezi jednotlivými obcemi však existují značné rozdíly. Orné půdy přibýlo pouze v 5 obcích, ubylo v 16 obcích. Největší úbytek orné půdy proběhl v Kruhu (téměř o 4,5 procentního bodu).

Pozitivním zjištěním je, že pokles rozlohy orné půdy nebyl kompenzován stejným nárůstem u zastavěných ploch (růst pouze o 14 ha) a ostatních ploch (zde dokonce pokles o 3 ha). Nejvíce vzrostla plocha trvalých travních porostů (o 222 ha) a lesů (o 50 ha). Tento vývoj má řadu příčin, nejvýznamnějšími jsou zřejmě přesuny půdy související s dotacemi z Programu rozvoje venkova (agroenvironmentální opatření, zalesňování zemědělské půdy), ale i se situací po rozpadu JZD (Jednotných zemědělských družstev), kdy některé plochy půdy zůstaly ležet ladem, protože se o ně neměl kdo starat a postupně tak byly přearženy z kategorie orné půdy právě do kategorie trvalých travních porostů (louky a pastviny). Mírně se snížila i rozloha zahrad a ovocných sadů. U kategorie ostatních ploch lze nalézt mírné rozdíly mezi horskou a podhorskou oblastí, kdy v horské oblasti těchto ploch mírně ubývalo, naopak v podhorské mírně přibývalo. Zřejmě se tak projevuje i přísnější ochrana půdy v rámci národního parku, která ztěžuje převod pozemků do této kategorie ploch.

Existence KRNP hraje v ochraně půdy významnou roli, neboť ze zákona je zde zakázáno intenzivní zemědělské hospodaření, používání pesticidů a používání těžkých zemědělských strojů. Cílem všech opatření v lesním hospodářství je dosažení přirozené skladby porostů zcela odpovídající danému stanovišti. Územní rozvoj je možný pouze na základě plánu péče a schválené územně plánovací dokumentace. Pozitivním trendem je podle vyjádření místních zlepšení péče o krajinu.

Vysoká členitost terénu způsobuje větší náchylnost k erozi půdy, současná protierozní opatření nejsou dostatečná.

Energetika

Dle celkového počtu připojených bytů je nejvýznamnějším zdrojem vytápění uhlí, které hraje nejvýznamnější roli především v malých obcích. Blíže viz kapitola 5.3.5 Bydlení.

V oblasti se nenachází žádný významný energetický zdroj, existuje zde však řada malých obnovitelných zdrojů energie (blíže viz kapitola 5.3.2 Technická infrastruktura). Elektřina jimi vyráběná proudí do sítě, vzhledem k instalovaným výkonům se jedná výhradně o doplňkové zdroje. Již v roce 2007 byl zpracován pilotní projekt Krkonoše - využití biomasy jako obnovitelného zdroje energie, současný stav projektu není znám.

Hlavní závěry kapitoly

Hlavní závěry kapitoly lze shrnout takto:

- významné přírodní hodnoty na velké části území
- existence Krkonošského národního parku (ochrana přírody, ale i omezení pro rozvoj obcí)
- rozšířený sběr tříděného odpadu, dobré výsledky některých měst a obcí ve výtěžnosti odpadu
- existence starých ekologických zátěží, míra negativního vlivu ale není známa
- poměrně dobrá kvalita ovzduší, v oblasti nejsou velcí znečišťovatelé
- na kvalitu ovzduší má zásadní vliv spalování nekvalitních tuhých paliv v lokálních topeništích
- významné vlivy dálkového přenosu emisí především na lesy v horské oblasti
- záplavová území 100leté vody zasahují i obytnou zástavbu
- nevyhovující kvalita povrchových i podzemních vod (těžké kovy, uhlovodíky, dusík, chloridy, sírany)
- významné rozdíly v rozdělení půdy mezi horskou a podhorskou oblastí

5.3.7. Život v obcích - spolky, kulturní a sportovní vybavenost a aktivity

Volnočasová a spolková činnost

V obcích MAS existuje řada volnočasových a sportovních organizací. Ve všech 22 obcích je sdružení dobrovolných hasičů, přičemž v některých obcích je více těchto sdružení (ve Vysokém nad Jizerou 4, v Rokytnici nad Jizerou a Víchové nad Jizerou 3 a v dalších 3 obcích po 2). Všechny tyto jednotky jsou organizační složkou občanského sdružení s názvem Sdružení hasičů Čech, Moravy a Slezska. Je třeba je striktně odlišovat od jednotek sdružení dobrovolných hasičů, které zřizují obce a podniky na základě zákona č. 133/1985 Sb. o požární ochraně. Pravdou ale je, že členy jednotek sdružení dobrovolných hasičů se často stávají právě členové sdružení dobrovolných hasičů.

Druhým nejpočetnějšími spolky v MAS jsou sdružení Sokola (dle údajů z dotazníků v 17 obcích). U podobně zaměřené křesťanské sportovní organizace Orel se podařilo zjistit jednotu pouze ve Studenci. Obě organizace se věnují řadě sportů (lyžování běžecké i sjezdové, fotbal, atletika, volejbal, cvičení žen apod., vždy závisí na konkrétní jednotě). Velmi početná jsou rovněž myslivecká sdružení (v 15 obcích). Celkem v 6 obcích je činná dechovka nebo jiné hudební uskupení (bylo zjištěno celkem 13 těchto uskupení) a rovněž divadelní spolek. Pěvecký spolek působí ve 4 obcích. Toto spektrum doplňují i další organizace, např. v Jilemnici Jilemský spolek paní a dívek a klub tělesně postižených, v Roztokách u Jilemnice pak klub Svazu postižených civilizačními chorobami. Lze samozřejmě jmenovat i další organizace typické pro české venkovské prostředí - spolky zahrádkářů, rybářů, včelařů, chovatelů hospodářského zvířectva, Český červený kříž, Svaz žen, kluby důchodců.

Ze sportovních organizací jsou dle předpokladu nejvíce zastoupeny fotbalové kluby (12 obcí), se značným odstupem následují volejbalové a tenisové oddíly (6 a 5 obcí). Role ostatních sportů v organizaci volného času místních obyvatel není tak významná. Jsou zde např. oddíly stolního tenisu, nohejbalu, florbalu, běžeckého a sjezdového lyžování apod. Pro podrobný přehled spolků viz příloha.

Nejvíce volnočasových a spolkových organizací bylo uvedeno v Jilemnici a Poniklé. Lidé se v oblasti navzájem znají, mají k sobě blízko, místní lidé popisují sousedské vztahy jako dobré, lidé začínají získávat lepší vztah k místu, kde žijí. Mezi místními jsou i znalci historie Krkonoš. Existují zde lidé, kteří se ve svém volném čase kulturnímu, sportovnímu a společenskému životu věnují, tento okruh je ale poměrně omezený, dle vyjádření některých občanů není dostatek kvalitních osobností. U značné části populace jsou ale důvody neúčasti na společenském životě v obcích nedostatek času, frustrace a apatie. Nedostatek lze rovněž nalézt v nedostatečné úrovni komunikace mezi obcemi a církvemi, nedostatečné koordinaci akcí. Dle vyjádření místních existují v úrovni společenského vyžití velké rozdíly mezi obcemi. Poukázováno je rovněž na omezené finanční prostředky spolků, což mj. často znemožňuje předfinancování projektů, jimž je poskytnuta dotace.

Kulturní zařízení a akce

Nejdostupnějším kulturním zařízením v obcích je knihovna, které schází pouze v Pasekách nad Jizerou a Vítkovicích. Zařízení typu kulturní (společenský) dům nebo společenský sál chybí ve 4 obcích, překvapivě i v Horní Branné a Studenci, které jsou 3. a 4. největší obcí v MAS.

V oblasti se rovněž vyskytuje několik muzeí, jejichž přehled podává následující tabulka.

Tabulka č. 37: Přehled muzeí v MAS Přidte pobejt

Obec	Název muzea	Zaměření muzea
Horní Branná	Život pod horami Památník Jana Amose Komenského	stálá národopisná expozice
Jilemnice	Krkonošské muzeum v Jilemnici	lyžařská a historicko-etnografická expozice, galerie
Levínská Olešnice	místní muzeum	má shromažďovat důležité dokumenty ze života obce pro příští generace
Paseky nad Jizerou	Památník zapadlých vlastenců	život v Krkonoších v 19.st., expozice K.V.Raise
Poniklá	Muzeum krkonošských řemesel	soukromé muzeum historických řemesel

Rokytnice nad Jizerou	Muzeum Galerie Starý kravín ve Františkově	život v Krkonoších dříve
Vysoké nad Jizerou	Vlastivědné muzeum pro Vysoké nad Jizerou a okolí	expoziční lyžování, místního divadla, historie

Zdroj: internetové stránky obcí

K obrazu života ve městech a obcích neodmyslitelně patří i hřbitov, který se vyskytuje v 19 obcích a kostel v 15 obcích. Církevní architekturu doplňují i kapličky.

Již velmi omezená je nabídka kin. Moderní Kino 70, vybavené digitální technologií a umožňující 3D projekce promítá ve Společenském domě Jilm v Jilemnici. Kina existují i v Jablonci nad Jizerou a Kruhu, ale ta jsou vybavena pouze technologií pro analogové filmy na 35 mm kopiích, které jsou dnes již velmi omezené. Kino v Jablonci nad Jizerou tak již přerušilo provoz a kino v Kruhu dle posledních informací promítá jen příležitostně (poslední doložené promítání z podzimu 2013).

Galerie nalezneme pouze v Rokytnici nad Jizerou (Muzeum Galerie Starý kravín ve Františkově – viz tabulka výše, galerie Pod střechou v rámci Domu dětí a mládeže) a Jilemnici (galerie V Kotelně ve Společenském domě Jilm).

Divadelní představení ochotnických spolků se konají ve Společenském domě Jilm v Jilemnici, v Kulturním domě v Rokytnici nad Jizerou (působí dva ochotnické spolky) a rovněž ve Vysokém nad Jizerou (Divadelní spolek Krakonoš). Nejlepší kulturní vybavenost je tak logicky v Jilemnici, jako v největší obci v oblasti a poměrně dobrá je vybavenost i v Rokytnici nad Jizerou a Vysokém nad Jizerou. Některá kulturní zařízení se nachází v nevyhovujícím stavu, vyžadují rekonstrukce, častým problémem bývá energetická ne hospodárnost těchto budov, jež vyžaduje zateplení nebo i změnu systému vytápění. Kompletní přehled kulturních zařízení je v příloze.

Kulturní a společenský život v obcích na území MAS Přidte pobejt je velice bohatý a pestrý. Mezi nejčastější akce patří koncerty, plesy, rozsvěcení vánočního stromu, setkání seniorů, poutě, ochotnická divadelní představení a řada různých akcí pro děti – pálení čarodějnic, dětské karnevaly, maskarní bály, dětské dny. Významné jsou Pasecké hudební slavnosti s tradicí od roku 1990, dále přehlídka divadelních souborů Krakonošův divadelní podzim, jilemnické jarmarky nebo např. masopustní Pašeráckej vejekend v Rokytnici nad Jizerou. Kompletní přehled kulturních a sportovních akcí je uveden v příloze. Zajímavá je tradice hry zvané čamburína (káča kácející kuželky) pocházející z Pasek nad Jizerou.

Sportovní zařízení a akce

Na území MAS se nachází velké množství sportovních zařízení a vybavenost většiny obcí je dobrá. To souvisí jednak s velikostní strukturou obcí (minimum velmi malých obcí), ale též s turistickým významem celé oblasti. Sportovní zařízení proto neslouží pouze místním obyvatelům, ale část sportovní infrastruktury (hlavně lyžařské) i pro návštěvníky. Data o sportovní infrastruktuře byla získána z dotazníkového šetření na obcích, před šetřením proběhl ještě jeden sběr dat z obcí. Dle těchto údajů byla jedinou obcí bez jakékoli sportovní infrastruktury Levínská Olešnice. Ta uvádí na svých internetových stránkách tenisový kurt. Všechny obce proto mají aspoň nějaké sportovní zařízení.

Nejběžnějším typem zařízení jsou fotbalová hřiště (v 15 obcích), víceúčelová hřiště a tenisové kurty (ve 14), dětská hřiště (ve 13) a tělocvičny (i v rámci ZŠ využitelné pro veřejnost ve 12 obcích).

Vzhledem k výhodným přírodním podmínkám v severní horské části MAS je toto území velmi dobře vybaveno infrastrukturou pro zimní sporty, především pro sjezdové lyžování. Areály pro sjezdové lyžování se nachází v 9 obcích (ve všech 7 horských obcích, v Poniklé a Jilemnici). Nejlepší vybavenost má Rokytnice nad Jizerou, která je jedním z největších lyžařských středisek v celé České republice, neboť zde existuje celkem 7 lyžařských areálů. Rozsáhlý je rovněž skiareál v Benecku a rovněž v Jablonci nad Jizerou a Vysokém nad Jizerou existuje více areálů. Vleky na Horních Mísečkách jsou součástí rozsáhlého ski areálu Špindlerův Mlýn. Řada skiareálů je rovněž vybavena skiservisy a půjčovnami lyží. V případě příznivých sněhových podmínek se v horské oblasti nabízí řada tratí pro běžkové lyžování, ty jsou ostatně vytyčeny i v okolí Jilemnice a Studence na jihu MAS. 5 obcí uvedlo do sportovní vybavenosti i kluziště, což jsou plochy využívané přes léto jako hřiště.

Z dalších běžnějších sportovních zařízení lze jmenovat nohejbalová hřiště (v 9 obcích) a sokolovny (v 6 obcích). V 7 obcích jsou v létě k dispozici koupaliště, všude mají délku aspoň 25 m, největší (délka 50 m) jsou v Jablonci nad Jizerou a Poniklé. Pouze plocha pro koupání ve Vysokém nad Jizerou nemá statut koupaliště, koupání probíhá na vlastní nebezpečí. Součástí některých koupališť jsou i různá hřiště, např. na volejbal. Negativně je však vnímán fyzický stav koupališť. Jediný bazén délky 25 m se nachází v Jilemnici. Bazén se nachází i v hotelu Jasmín ve Vítkovicích, ale ten je nejspíše určen jen pro hotelové hosty. Ve 3 obcích existují sportovní střelnice.

Z méně obvyklých sportovních ploch je nutné jmenovat v Jilemnici atletickou dráhu (délka 333 m) a halu pro skateboard, v Jilemnici a Rokytnici nad Jizerou pak existují kuželny, dnes již běžnější bowling lze hrát ve 4 obcích. Nejlepší sportovní vybavenost je tak podle předpokladu v největších obcích oblasti – Jilemnici a Rokytnici nad Jizerou. Podobně jako u kulturních zařízení vyžadují i některá sportovní zařízení rekonstrukce z důvodu nevyhovujícího technického stavu, některé obce již plánují projekty na rekonstrukce nebo i výstavbu nových sportovních ploch. Kompletní přehled sportovní vybavenosti v obcích lze nalézt v příloze.

V oblasti se koná řada sportovních akcí, nejčastější jsou různé lyžařské závody, běhy do vrchu, turistické pochody, turnaje a pravidelné zápasy místních klubů ve fotbale, volejbale, běžné jsou soutěže v hasičském sportu. Ke známým akcím patří např. běh do vrchu Jilemnice – Žalý, závod v běhu na lyžích Jilemnická 50 nebo světový pohár v jízdě na skibobech v Jablonci nad Jizerou. Kompletní přehled kulturních a sportovních akcí je uveden v příloze.

Hlavní závěry kapitoly

Hlavní závěry kapitoly lze shrnout takto:

- velké množství volnočasových organizací
- nejvíce jsou zastoupeni dobrovolní hasiči, sokolové a myslivci, ze sportovních klubů fotbalisté
- dobré sousedské vztahy, lidé se aktivně znají
- nedostatek osobností, které se věnují kulturnímu, sportovnímu a společenskému dění
- spolky nemají dostatek finančních prostředků pro svou činnost
- knihovna chybí jen ve dvou obcích

- několik muzeí
- tradice ochotnického divadla
- špatný stav některých kulturních a sportovních zařízení
- většina obcí je dobře vybavena sportovními zařízeními
- velmi dobrá vybavenost horských obcí pro sjezdové lyžování
- existence některých sportovních akcí s nadregionálním významem

5.3.8. Podnikání, výroba, zaměstnanost

Celá oblast Krkonoš a Podkrkonoší byla tradičně spojena s tkalcovstvím a plátenictvím, později se k těmto tradičním odvětvím přidalo také sklářství. Vzhledem k přírodním podmínkám zde měl svůj význam i dřevozpracující průmysl. Po 2.světové válce nastal rozvoj především textilního průmyslu a strojírenství. V těchto oborech došlo po roce 1989 k výraznému poklesu produkce i zaměstnanosti, mnoho ekonomických subjektů rovněž zaniklo. Naopak velkým rozvojovým impulsem byl rozvoj cestovního ruchu, který byl ale v některých horských střediscích někdy až příliš překotný. Dle vyjádření místních aktérů nyní dokáže území vyprodukovat méně finančních prostředků než dříve a méně zde vytvořených prostředků tu zůstává, rovněž objem zakázek z místa pro podnikatele klesá. Sepětí místních podnikatelů s místem se proto snižuje. S tím souvisí preference nejnižší ceny u výrobků a služeb pro významný segment zákazníků a malé povědomí o místních výrobcích a službách. Negativně je rovněž v podnikání vnímána byrokracie, časté změny legislativy, špatná vymahatelnost práva, chybějící ochrana podnikatelů před nepoctivou konkurencí, nepříznivé podmínky pro začínající podnikatele (poradenství, přístup k financím, výrobním prostorům, obtížné zavádění inovací apod.), nastavení zákona o veřejných zakázkách (kritérium nejnižší ceny), obtížná možnost úředníků vcítit se do pozice podnikatelů, demotivující systém podpory v nezaměstnanosti (podpora v nezaměstnanosti společně se sociálními dávkami je často vyšší než pobíraná mzda), široká nabídka práce „na černo“ a pouze sezónní charakter některých pracovních příležitostí. Někteří místní aktéři naopak oceňují šikovnost místních lidí a jejich pracovní nasazení. Pociťován je nedostatek kvalifikovaných pracovních sil v některých technických oborech a kvalitních řemeslníků. Dosud slabé je zastoupení firem s inovačním potenciálem.

Skladba ekonomických subjektů

Tabulka č. 38: Skladba ekonomických subjektů a ekonomická aktivita v obcích MAS Přiděte pobejt k 31.12.2013

Obec	RES - subjekty v CZ-NACE- A Zemědělství, lesnictví, rybářství	RES - subjekty v CZ-NACE- C Pracovníci průmyslu	RES - subjekty v CZ-NACE- F Stavebnictví	RES - subjekty v CZ-NACE- G Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	RES - subjekty v CZ-NACE- I Ubytování, stravování a pohostinství	RES - subjekty v CZ-NACE- M Profesní, vědecké a technické činnosti	ekonomických subjektů na 100 obyvatel
Benecko	12,62	12,62	9,81	10,28	26,64	7,48	19,06

Bukovina u Čisté	30,77	11,54	7,69	7,69	7,69	3,85	12,68
Čistá u Horek	17,72	18,99	15,19	8,86	7,59	7,59	13,44
Horka u Staré Paky	2,00	18,00	22,00	22,00	4,00	10,00	18,80
Horní Branná	12,41	17,52	20,07	13,50	6,57	7,30	14,70
Jablonec nad Jizerou	7,35	13,47	24,49	18,37	9,80	4,90	14,14
Jestřabí v Krkonoších	26,79	5,36	5,36	12,50	30,36	1,79	23,24
Jilemnice	3,18	14,46	10,61	18,17	7,56	13,79	13,47
Kruh	15,87	11,11	22,22	17,46	3,17	3,17	13,38
Levínská Olešnice	25,58	13,95	18,60	11,63	0,00	2,33	11,85
Martinice v Krkonoších	11,11	16,05	11,11	22,22	2,47	4,94	13,52
Mříčná	18,03	9,84	13,11	19,67	6,56	6,56	11,25
Paseky nad Jizerou	12,28	7,02	15,79	10,53	26,32	0,00	23,08
Peřimov	17,14	14,29	17,14	8,57	2,86	5,71	14,96
Poniklá	10,63	12,50	16,25	15,00	8,75	10,00	14,00
Rokytnice nad Jizerou	5,61	7,74	16,44	10,64	27,85	6,19	18,32
Roztoky u Jilemnice	10,48	20,16	16,94	20,16	4,84	6,45	12,42
Studenec	8,07	19,28	18,39	16,59	2,69	9,42	11,94
Svojet	36,84	0,00	21,05	0,00	0,00	5,26	11,38
Víchová nad Jizerou	17,65	16,67	8,82	16,67	4,90	6,86	10,63
Vitkovice	17,07	2,44	17,07	9,76	29,27	2,44	18,89
Vysoké nad Jizerou	13,44	15,05	8,60	13,98	15,05	6,45	14,44
CELKEM	9,74	13,42	14,89	14,92	12,58	8,03	14,53
horské obce	9,95	10,10	15,33	12,45	22,77	5,53	17,20
podhorské obce	9,60	15,57	14,61	16,52	5,97	9,65	13,20
Liberecký kraj	4,89	15,01	14,39	17,63	6,30	10,93	12,95
Česká republika	4,83	11,51	12,42	18,62	4,85	13,18	13,99

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

K 31.12.2013 bylo dle údajů ČSÚ v oblasti evidováno celkem 3 451 ekonomických subjektů se zjištěnou aktivitou. To je pro sledování lepší údaj než jen počet registrovaných subjektů, kde jich řada již mohla ukončit činnost. Nejvyšší počet subjektů byl logicky zaznamenán v největších obcích – Jilemnici (754) a Rokytnici nad Jizerou (517). Největší podnikatelská aktivita (počet ekonomických subjektů na 100 obyvatel) ale byla zaznamenána v malých horských obcích Jestřabí v Krkonoších a Paseky nad Jizerou. Významné zastoupení zde mají firmy z oblasti ubytování a stravování, což přesně odpovídá turistickému charakteru těchto lokalit. Celkově pak podnikatelská aktivita v MAS je mírně vyšší než v Libereckém kraji i ČR. Zřetelný je rovněž rozdíl mezi horskou a podhorskou oblastí, kde v horské oblasti je dle očekávání podnikatelská aktivita vyšší.

Nejpočetněji zastoupeny jsou ekonomické subjekty z oblasti velko a maloobchodu, opravy a údržby motorových vozidel, byť jejich podíl je nižší než v Libereckém kraji i České republice. Téměř totožný podíl mají ekonomické subjekty z oblasti stavebnictví, následuje zpracovatelský průmysl. Existují ale velké rozdíly mezi horskou a podhorskou oblastí. V horské oblasti početně dominují firmy v oblasti ubytování a stravování, jejichž podíl je 3,6 x vyšší než v Libereckém kraji a 4,7 x vyšší než v ČR! Struktura firem v podhorské oblasti se přibližuje průměru za Liberecký kraj. Celkově je ze srovnání

s krajem i státem zřejmý asi dvojnásobný podíl zemědělských a lesnických subjektů a naopak nižší podíl firem z profesních, vědeckých a technických činností (ten je výrazně nižší v horské části MAS), což odpovídá převažujícímu venkovskému charakteru oblasti.

Ve skladbě firem v jednotlivých obcích lze sledovat některé logické závislosti, byť nejsou vždy zcela zřetelné. Nejvyšší podíl ekonomických subjektů z oblasti ubytování a stravování lze nalézt výhradně v horských obcích, které jsou silně orientovány na cestovní ruch (Jestřabí v Krkonoších, Vítkovice, Rokytnice nad Jizerou, Benecko a Paseky nad Jizerou). Nejvyšší podíl firem z oblasti zemědělství a lesnictví je naopak v malých obcích Svojek a Bukovina u Čisté, ležících v úrodnější krajině na jihu MAS. Největší podíl firem ze zpracovatelského průmyslu je v Rostokách u Jilemnice, Studenci a Čisté u Horek, ve velko a maloobchodu a opravách motorových vozidel v Martinicích v Krkonoších a Horkách u Staré Paky. Celkově existují mezi obcemi ve skladbě firem značné rozdíly, tendenci k extrémnějším hodnotám lze pozorovat výrazněji u malých obcí, kde je ekonomických subjektů málo a vliv každého je tak výraznější.

Ze srovnání vývoje mezi lety 2008 a 2012 plyne, že počet ekonomicky aktivních subjektů vzrostl za 4 roky o 4,9 %. Růst byl vyšší v horské oblasti (o 6,6 % - stejně jako v Libereckém kraji), v ČR však počet subjektů vzrostl o 12,4 %, v podhorské oblasti jen o 3,8 %. Z významněji zastoupených kategorií se nejvíce zvýšil počet firem ze stavebnictví a profesních, vědeckých a technických činností, naopak klesl počet zemědělských a průmyslových subjektů. Ke konkrétním datům viz příloha. Srovnání mezi lety 2008 a 2013 nebylo provedeno, protože po spuštění základních registrů veřejné správy od 1. 7. 2012 se základním zdrojem pro aktualizaci Registru ekonomických subjektů stal Registr osob. Vlivem zpřesnění dat podle Registru osob nejsou údaje od roku 2013 plně srovnatelné s předchozími roky.

Podle právní formy jsou zcela dominantní formou ekonomických subjektů živnostníci (74,0 %), výrazně méně častá je forma svobodných povolání (6,9 %, ale jejich podíl stoupl za rok asi dvouapůlnásobně), obchodních společností (6,6 %) a zemědělských podnikatelů (4,4 %). Ostatní právní formy jsou zanedbatelné. Detailní data o obcích viz příloha.

Nezaměstnanost

Tabulka č. 39: Registrovaná míra nezaměstnanosti v obcích MAS v letech 2001 - 2011

obec	původní metodika					nová metodika						
	2001	2002	2003	2004	2005	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Benecko	6,3	9,2	9,7	8,1	8,6	8,3	6,2	6,9	6,7	10,2	10,1	9,0
Bukovina u Čisté	8,0	10,2	8,0	8,0	9,1	9,1	8,0	5,7	9,1	10,2	5,7	9,1
Čistá u Horek	6,0	11,7	10,5	8,3	9,8	9,0	7,1	5,6	8,6	7,9	6,8	7,9
Horka u Staré Paky	5,6	8,5	4,2	5,6	4,9	4,2	2,8	2,1	3,5	8,5	6,3	2,1
Horní Branná	6,6	7,5	6,5	6,6	5,5	5,0	5,9	4,9	8,0	9,5	9,5	7,2
Jablonec nad Jizerou	6,9	9,0	10,2	9,2	10,5	10,2	9,0	7,6	9,1	14,1	19,5	13,8
Jestřabí v Krkonoších	12,2	17,9	10,6	13,0	9,8	9,8	9,8	7,3	13,0	15,4	17,1	17,1
Jilemnice	7,3	7,8	8,6	8,7	8,0	7,5	6,5	5,2	6,7	10,3	9,1	8,5
Kruh	8,1	11,6	10,0	7,3	7,3	6,2	4,2	5,4	6,2	8,9	10,4	8,1
Levínská Olešnice	9,4	13,8	11,3	6,9	10,0	9,4	6,3	8,1	9,4	13,1	13,1	16,3
Martinice v Krkonoších	6,6	6,6	4,9	6,6	7,3	6,3	7,3	5,9	3,5	9,1	5,6	4,5
Mříčná	8,1	7,7	8,5	10,6	5,7	4,9	7,3	5,7	5,7	11,0	14,2	13,0
Paseky nad Jizerou	1,6	6,2	9,3	10,1	7,0	7,0	6,2	6,2	6,2	7,0	8,5	9,3

Peřimov	5,4	8,7	9,8	16,3	6,5	6,5	5,4	9,8	10,9	14,1	12,0	12,0
Poniklá	10,0	9,3	10,0	8,2	9,8	9,0	9,7	8,3	8,8	14,3	14,5	12,5
Rokytnice nad Jizerou	8,9	10,5	10,7	11,8	10,9	10,1	12,1	8,1	8,3	11,3	11,2	10,1
Roztoky u Jilemnice	6,3	7,9	7,9	8,8	6,9	6,7	6,1	4,8	5,9	11,1	12,8	9,0
Studenec	5,3	6,7	5,3	4,7	4,1	3,7	4,0	3,0	6,4	9,2	8,5	6,4
Svojeck	11,0	5,5	9,9	9,9	8,8	8,8	7,7	7,7	5,5	9,9	12,1	7,7
Víchová nad Jizerou	7,3	8,4	6,4	9,2	8,1	7,7	7,1	5,1	4,5	9,4	8,4	9,4
Vítkovice	11,3	15,3	17,2	15,8	11,8	9,9	12,3	6,9	8,4	13,3	16,3	11,8
Vysoké nad Jizerou	8,5	8,1	8,8	9,4	8,2	7,8	7,5	6,6	5,6	9,2	9,1	10,4
Celkem MAS	7,5	8,8	8,8	8,9	8,3	7,7	7,6	6,1	7,2	10,8	10,9	9,5
horské obce	8,0	9,9	10,4	10,5	10,0	9,4	9,7	7,5	7,9	11,6	12,9	11,1
podhorské obce	7,2	8,2	7,9	8,0	7,3	6,8	6,4	5,3	6,7	10,3	9,7	8,6
Okres Semily	6,5	7,4	8,1	7,9		7,4	6,9	5,7	7,0	10,1	9,6	9,2
Liberecký kraj	7,4	8,7	9,5	8,8		7,7	7,0	6,1	7,0	11,2	10,5	9,5
Česká republika	8,9	9,8	10,3	10,3		8,9	7,7	6,0	6,0	9,2	9,6	8,6

Zdroj: ČSÚ

Pozn.: Pro úroveň okresů, krajů a ČR neexistují data o míře nezaměstnanosti podle staré metodiky pro rok 2005, data se vztahují vždy k prosinci daného roku

Mezi jednotlivými obcemi v rámci MAS existují v míře nezaměstnanosti výrazné rozdíly. Nejvyšší nezaměstnanost byla v roce 2011 v Jestřabí v Krkonoších (17,1 %), kde je vysokých hodnot dosahováno dlouhodobě. Nejvíce v posledních sledovaných letech rostla nezaměstnanost v Levínské Olešnici. Naopak velmi nízká je nezaměstnanost v Horkách u Staré Paky a rovněž v Martinicích v Krkonoších. Míra nezaměstnanosti i v rámci jednotlivých obcí podléhá velkým výkyvům. K dramatickým výkyvům jsou náchylné především malé obce, kde i malá změna v počtu uchazečů o zaměstnání může znamenat velký výkyv, viz např. ve Vítkovicích nebo Svojkou, velký výkyv ale zaznamenal i Jablonec nad Jizerou. Celkově je míra nezaměstnanosti v MAS zcela srovnatelná s Libereckým krajem a vyšší než v České republice i okrese Semily. Zřejmá je rovněž vyšší nezaměstnanost v horských obcích MAS, které mají poměrně specifickou skladbu ekonomických subjektů s vysokým zastoupením sektoru ubytování a stravování (viz výše). Podle údajů Ministerstva práce a sociálních věcí se nově sledovaný ukazatel podíl nezaměstnaných osob v okrese Semily zvýšil mezi lety 2011 a 2013 z 7,0 na 8,4 %, v Libereckém kraji ze 7,7 rovněž na 8,4 % a v České republice z 6,7 na 7,6 %. Vývoj tohoto ukazatele po obcích od prvního sledovaného měsíce, tj. března 2014 do září 2014 udává následující tabulka.

Tabulka č. 40: Podíl nezaměstnaných osob v obcích MAS v průběhu roku 2014

obec	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září
Benecko	10,0	10,6	9,8	10,3	9,3	9,4	9,7
Bukovina u Čisté	6,7	6,0	5,4	5,4	4,8	4,8	6,1
Čistá u Horek	6,9	6,1	5,5	6,0	5,3	5,3	5,0
Horka u Staré Paky	5,3	6,4	5,9	6,5	4,7	4,7	5,3
Horní Branná	6,6	6,6	6,1	6,1	6,6	6,5	6,9
Jablonec nad Jizerou	11,5	12,5	10,8	10,4	10,0	9,1	8,6
Jestřabí v Krkonoších	18,4	17,1	14,9	13,6	13,0	13,6	12,3
Jilemnice	8,3	8,3	8,0	7,7	7,8	7,5	7,4
Kruh	6,9	5,6	4,5	5,1	6,1	6,4	5,8
Levínská Olešnice	8,6	9,0	8,8	8,8	8,4	8,0	8,0
Martinice v Krkonoších	5,0	4,8	4,6	4,1	4,6	5,1	4,3

Mříčná	9,7	8,9	8,2	7,3	6,3	6,0	8,2
Paseky nad Jizerou	5,4	4,8	4,8	4,2	4,2	3,6	6,0
Peřimov	9,5	6,3	5,8	5,8	6,5	5,8	5,8
Poniklá	10,7	9,9	8,9	9,1	9,1	8,4	9,0
Rokytnice nad Jizerou	9,7	9,4	8,2	7,8	7,5	7,4	7,7
Roztoky u Jilemnice	7,6	6,8	6,3	5,9	6,2	6,6	6,9
Studenec	4,6	4,6	4,2	4,3	4,4	4,5	4,7
Svojeck	8,2	7,3	5,4	5,4	4,5	5,4	6,3
Víchová nad Jizerou	8,8	8,7	8,0	8,2	8,0	7,1	6,3
Vítkovice	8,2	11,1	10,8	7,5	7,8	7,5	7,8
Vysoké nad Jizerou	7,5	8,7	7,9	7,6	6,8	6,5	6,1
Celkem MAS	8,4	8,4	7,7	7,4	7,3	7,1	7,2
horské obce	9,8	10,3	9,2	8,7	8,3	8,0	8,0
podhorské obce	7,7	7,4	6,9	6,8	6,8	6,7	6,8
Okres Semily	8,6	8,3	7,7	7,5	7,5	7,5	7,4
Liberecký kraj	8,8	8,4	8,1	7,9	7,9	7,8	7,7
Česká republika	8,3	7,9	7,5	7,4	7,4	7,4	7,3

Zdroj: <http://portal.mpsv.cz/>

Podobně jako u ukazatele registrované míry nezaměstnanosti existují i u podílu nezaměstnaných osob výrazné rozdíly mezi obcemi, někde i v rámci obcí v průběhu roku. Stejně jako u nezaměstnanosti i zde dosahuje nejhorších hodnot Jestřabí v Krkonoších, byť během 6 měsíců klesl podíl nezaměstnaných o třetinu. Vysokých hodnot dosahují i Benecko, Poniklá a Jablonec nad Jizerou. Podíl nezaměstnaných osob je v celé MAS zcela srovnatelný s celostátním průměrem a mírně nižší než v celém Libereckém kraji. Zřetelně vyšší je podíl nezaměstnaných v horských obcích, což odpovídá i zjištění, že ze 4 nejvyšších hodnot 3 byly zaznamenány v horských obcích. Nejvíce ohroženy jsou na pracovním trhu osoby se zdravotním postižením, sociálně znevýhodnění občané společně s osobami se základním a nedokončeným vzděláním, dále osoby pečující o nezletilé děti, občané nad 50 let a čerství absolventi škol. S tímto souvisí i problém nedostatečného přizpůsobení vzdělání potřebám trhu práce.

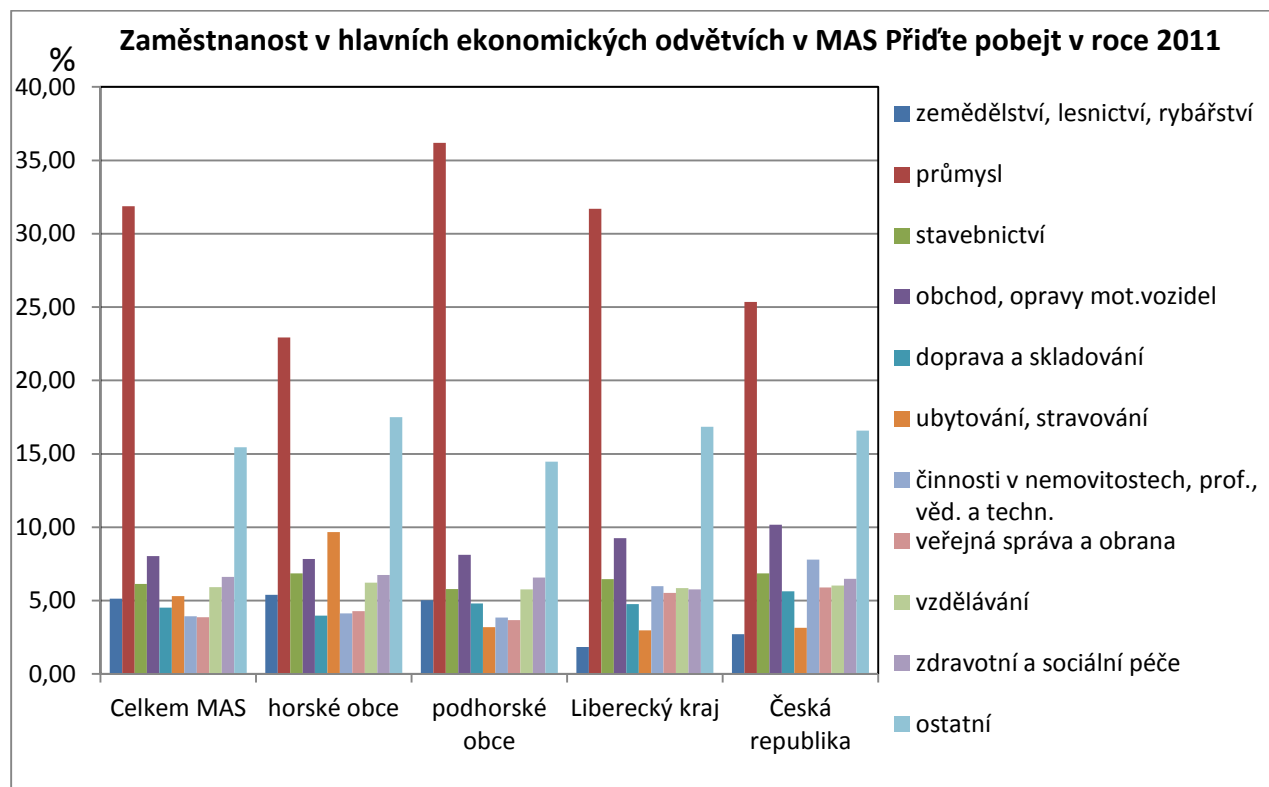
Ekonomická aktivita a zaměstnanost

Míra ekonomické aktivity v MAS (48,1 ekonomicky aktivních na 100 obyvatel) je srovnatelná s průměrem za Liberecký kraj (48,2 %) i ČR (48,7 %). Nejvyšší je v Bukovině u Čisté a Jilemnici (50 - 51 %), naopak nejnižší v Levínské Olešnici a Mříčné (45 - 46 %). Míru ekonomické aktivity kromě podílu produktivní složky (15-64 let) v populaci samozřejmě ovlivňují i další faktory, hlavně podíl důchodců, žáků, studentů a učňů. Celkově lze prohlásit, že rozdíly mezi obcemi jsou velmi malé. K detailním hodnotám blíže v příloze.

Podle počtu zaměstnaných osob je nejdůležitějším odvětvím v MAS průmysl, s velkým odstupem následovaný velko a maloobchodem a opravami motorových vozidel a zdravotní a sociální péčí. Průmysl hraje mnohem významnější roli v podhorských obcích, naopak v horských obcích pracuje

výrazně vyšší počet obyvatel v ubytovacích a stravovacích službách. To ostatně odpovídá dělení MAS na spíše průmyslovější podhorský jih a na turistiku zaměřený horský sever. Přes nepříznivé ukazatele nezaměstnanosti existuje řada pracovních míst, která se nedaří naplnit.

Graf č. 13: Zaměstnanost v hlavních ekonomických odvětvích v MAS Přidě pobejt v roce 2011 a srovnání s Libereckým krajem a Českou republikou

Zdroj: ČSÚ, vlastní výpočty

Vyjíždka za prací a do škol

Tabulka č. 41: Počty vyjíždějících do zaměstnání a škol a podíl vyjíždějících do zaměstnání na ekonomicky aktivních k datu sčítání v roce 2011

obec	vyjíždějící celkem	vyjíždějící do škol			vyjíždějící do zaměstnání						podíl vyjíždějících do zam. mimo obec / počet zaměst.
		celkem	v rámci obce	mimo obec	celkem	v rámci obce	do jiné obce okresu	do jiného okresu kraje	do jiného kraje	do zahraničí	
Benecko	281	118	10	108	163	25	74	0	61	3	29,36
Bukovina u Čisté	60	18	0	18	42	1	25	1	14	1	45,56
Čistá u Horek	128	41	1	40	87	10	24	1	51	1	31,82
Horka u Staré Paky	66	18	0	18	48	13	12	2	21	0	27,56
Horní Branná	488	154	33	121	334	36	92	4	199	3	36,65

Jablonec nad Jizerou	322	105	11	94	217	30	131	9	39	8	26,98
Jestřabí v Krkonoších	47	16	0	16	31	6	19	0	6	0	26,32
Jilemnice	1 396	413	167	246	983	486	172	11	303	11	19,11
Kruh	102	31	0	31	71	2	48	0	18	3	34,50
Levínská Olešnice	90	28	0	28	62	3	28	3	28	0	43,38
Martinice v Krkonoších	168	54	7	47	114	7	68	2	37	0	42,13
Mříčná	107	28	0	28	79	5	62	0	11	1	37,56
Paseky nad Jizerou	51	21	0	21	30	11	14	2	2	1	18,81
Peřimov	65	25	0	25	40	0	30	0	9	1	43,48
Poniklá	241	83	8	75	158	14	92	3	46	3	30,77
Rokytnice nad Jizerou	516	178	47	131	338	138	115	15	52	18	16,50
Roztoky u Jilemnice	249	83	5	78	166	17	88	4	57	0	37,25
Studenec	479	150	53	97	329	88	104	3	131	3	30,62
Svojek	16	4	0	4	12	1	4	0	6	1	17,19
Víchová nad Jizerou	270	110	4	106	160	23	101	1	32	3	35,31
Vítkovice	74	21	3	18	53	9	32	0	11	1	23,04
Vysoké nad Jizerou	271	84	19	65	187	64	79	24	18	2	21,96
CELKEM MAS	5 487	1 783	368	1 415	3 704	989	1 414	85	1 152	64	26,67
horské obce	1 562	543	90	453	1 019	283	464	50	189	33	22,16
podhorské obce	3 925	1 240	278	962	2 685	706	950	35	963	31	28,85
Liberecký kraj	102 415	29 121	12 300	16 821	73 294	31 989	23 150	7 953	9 130	1 072	22,21
Česká republika	2 846 076	783 952	354 218	429 734	2 062 124	924 948	596 686	254 617	248 625	37 248	24,83

Zdroj: <http://www.czso.cz/sldb2011/redakce.nsf/i/home>

Výše uvedená tabulka udává celkové počty vyjíždějících osob do zaměstnání a do škol k datu sčítání lidu v roce 2011. Zároveň udává i podíl vyjíždějících do zaměstnání mimo obec na celkovém počtu zaměstnaných. Ten je v MAS vyšší než průměr za Liberecký kraj i za celou ČR, zejména v podhorské části MAS. Hodnoty za horskou část jsou nižší a odpovídají průměru za Liberecký kraj, což je poměrně překvapivé, uvědomíme-li si, že je zde vyšší míra nezaměstnanosti, která by proto měla být impulsem pro dojíždění za prací mimo obec. Vyšší hodnoty zejména podhorské části na druhou stranu odpovídají přeci jen venkovskému charakteru oblasti s absencí velkých center s dostatkem pracovních příležitostí. Známa je přitom obecná zákonitost, kdy s rostoucí velikostí obce (a tedy obecně i počtu pracovních příležitostí) klesá podíl vyjíždějících za prací mimo obec na celkovém počtu zaměstnaných. Tato zákonitost zde však neplatí zcela. Nejvyššího podílu vyjíždějících sice dosahují malé obce Bukovina u Čisté, Peřimov a Levínská Olešnice, ale naopak nejnižšího podílu kromě Rokytnice nad Jizerou i dvě z nejmenších obcí v MAS – Svojek a Paseky nad Jizerou.

Dojíždka do škol je zcela závislá na dostupnosti škol v jednotlivých obcích. Z obcí, které nemají školu, proto musí vyjíždět všechny děti (bližší viz kapitola 5.3.9).

Tabulka č. 42: Hlavní směry vyjížďky a saldo dojížďky k datu sčítání v roce 2011

Obec	vyjížďející do zaměstnání		vyjížďející do školy		dojížďející do		saldo dojížďky v %	
	celkem	hlavní centra dojížďky	celkem	hlavní centra dojížďky	zaměstnání	školy	do zaměstnání	do školy
Benecko	136	JIL 56, VR 36	108	JIL 48, Pha 14	31	4	-77,2	-96,3
Bukovina u Čisté	40	ST 15	18	ST 10	0	0	-100,0	-100,0
Čistá u Horek	75	NP 11, ST 10, VR 9	39	ST 14	37	0	-50,7	-100,0
Horka u Staré Paky	34	NP 7, ST 4	18	ST 7, NP 3	137	0	302,9	-100,0
Horní Branná	297	VR 141, JIL 77	116	JIL 22, Pha 17, VR 15	23	6	-92,3	-94,8
Jablonec nad Jizerou	187	ROK 48, JIL 37	94	JIL 10, TUR 10, LB 9, Pha 8	71	7	-62,0	-92,6
Jestřabí v Krkonoších	25	JIL 11	16	JIL 8	1	0	-96,0	-100,0
Jilemnice	492	VR 159, ST 31, Pha 30, SM 25	242	Pha 46, LB 24, HK 18, Vysoké 18	998	316	102,8	30,6
Kruh	69	JIL 25, Roztoky 8	30	JIL 10, Roztoky 6	4	0	-94,2	-100,0
Levínská Olešnice	58	NP 15, ST 13	23	NP 5	8	0	-86,2	-100,0
Martinice v Krkonoších	105	JIL 50, VR 19	47	JIL 25	31	3	-70,5	-93,6
Mříčná	74	JIL 36	27	JIL 11	8	3	-89,2	-88,9
Paseky nad Jizerou	19		21		56	0	194,7	-100,0
Peřimov	40	JIL 17	25	JIL 4	4	0	-90,0	-100,0
Poniklá	144	JIL 61, VR 27	74	JIL 18, LB 10, SM 8	45	6	-68,8	-91,9
Rokytnice nad Jizerou	198	Har 27, Pha 26, Paseky 26, JIL 23	129	LB 24, Pha 20	120	11	-39,4	-91,5
Roztoky u Jilemnice	147	JIL 55, VR 19	78	JIL 27, Pha 7, NP 6	58	8	-60,5	-89,7
Studenec	238	VR 66, JIL 64, Pha 21	97	Pha 26, JC 14, JIL 9	176	43	-26,1	-55,7
Svojek	11		3		6	0	-45,5	-100,0
Víchová nad Jizerou	137	JIL 75, VR 20	106	JIL 41, Pha 17	50	4	-63,5	-96,2
Vítkovice	44	JIL 23	18	JIL 9	39	4	-11,4	-77,8
Vysoké nad Jizerou	120	SM 16, Jablonec 16, ROK 15, JIL 11	65	SM 17, Pha 14, JIL 8	73	221	-39,2	240,0

Zdroj: http://www.czso.cz/csu/2013edichniplan.nsf/krajkapitola/23051-13-n+k3077_2013-25

Vysvětlivky: Har – Harrachov, HK – Hradec Králové, Jablonec – Jablonec nad Jizerou, JC– Jičín, JIL– Jilemnice, LB – Liberec, NP – Nová Paka, Paseky – Paseky nad Jizerou, Pha – Praha, ROK – Rokytnice nad Jizerou, Roztoky – Roztoky u Jilemnice, SM – Semily, ST – Studenec, TUR – Turnov, VR – Vrchlabí, Vysoké – Vysoké nad Jizerou

Pozn.: saldo dojížďky = (počet dojížďejících – počet vyjížďejících) / počet vyjížďejících

Z přehledu dojížďky je zřejmé, že dominantním centrem pracovní dojížďky je Jilemnice, kam spadáje 10 obcí. Jedná se o okolní obce, ale i některé horské – Jestřabí v Krkonoších a Vítkovice. Z obcí na samém jihu MAS se rovnocenně vyjíždí za práci do Nové Paky a Studence. Pro samotnou Jilemnici a Horní Brannou je dominantním centrem dojížďky Vrchlabí. U 3 horských obcí – Jablonce, Rokytnice a Vysokého nad Jizerou – neexistuje jedno hlavní centrum vyjížďky, vyjížďka je zde roztržena do více

směrů - nejen mezi sebou vzájemně, ale i do Harrachova, Semil a Prahy. Největší proud vyjíždky byl zaznamenán z Jilemnice do Vrchlabí – 159 osob.

Dojíždka do škol je více orientována na kratší vzdálenosti (do nejbližší školy), Jilemnice má zde ještě významnější postavení, byť její dominance není u některých obcí tak výrazná – jednoznačně k ní spadá jen 7 obcí. Ze 3 okolních obcí na jihu MAS se nejvíce dojíždí do Studence. Je zřejmé, že v dojíždce se významněji uplatňují i vzdálená centra, hlavně Praha a Liberec, ale týká se to pouze populačně významných a dobře dostupných center – Jilemnice, Rokytnice nad Jizerou a Studence.

Kladné saldo pracovní dojíždky (více obyvatel za prací do obce přijíždí, než vyjíždí) má Jilemnice a rovněž malé obce Horka u Staré Paky a Paseky nad Jizerou. U malých obcí to zřejmě souvisí s existencí významných zaměstnavatelů – v Horkách u Staré Paky je to Jilos Horka s.r.o. a Suchánek & Walraven, s.r.o., v Pasekách nad Jizerou EMBA spol. s r.o. Kladné saldo dojíždky do školy má pouze Jilemnice a Vysoké nad Jizerou, tedy obce, kde jsou situovány jediné střední školy v MAS (blíže viz kapitola 5.3.9).

Nejvýznamnější ekonomické subjekty

Tabulka č. 43: Přehled významných firem v MAS Přidte pobejt (podle počtu zaměstnanců)

obec	firma	zaměření	počet zaměstnanců
Benecko	DELFI REHAB spol. s r.o.	výroba příslušenství invalidních vozíků	25-49
Čistá u Horek	Suchánek & Walraven, s.r.o.	strojírenství - upevňovací, sanitární a protipožární systémy	250-499
Horka u Staré Paky	Jilos Horka s.r.o.	výroba dřevěných palet	200-249
	Suchánek & Walraven, s.r.o.	strojírenství - upevňovací, sanitární a protipožární systémy	250-499
	SVOBODA HORKA s.r.o.	železářství, elektro	20-24
Horní Branná	KOBRA HB s.r.o.	kovovýroba	10-19
	ZEPO s.r.o.	Zemědělská výroba, servis nákladních automobilů a autobusů	25-49
	Vlastimil Štulák	výroba plastových obalů, obchod s potravinami	10-19
	Miroslav Hrubý	nástrojárna	10-19
Jablonec nad Jizerou	Stavební firma JANDA s.r.o.	stavební práce	25-49
	ELITEX OK s.r.o.	strojírenství - ozubená kola, řemeny apod.	50-99
Jilemnice	Devro s.r.o.	výroba obalů na masné výrobky	1000-1499
	SBU Commercial Vehicles (Brano Group a.s.)	výroba autopříslušenství	247
	MEHLER ENGINEERED PRODUCTS s.r.o.	Tkaní textilií	100-199
	MEHLER ENGINEERED PRODUCTS SPECIALITIES s.r.o.		
	INTEGRA H + H, s.r.o.	Výroba pekařských a cukrářských výrobků, kromě trvanlivých	50-99
	JINOVA s. r. o.	Výroba průmyslových chladicích a klimatizačních zařízení	50-99

Martinice v Krkonoších	Jaroslav Horký	přeprava materiálů a zásilek, skladování zboží	10-19
Paseky nad Jizerou	EMBA spol. s r.o.	výroba kancelářských výrobků	100-199
Poniklá	SINGING ROCK s.r.o.	výrobky pro outdoor sporty	100-199
	RAUTIS, a.s.	výroba vánočních ozdob ze skleněných perlí	20-24
Rokytnice nad Jizerou	EPRONA, a. s.	Výroba elektrických motorů, generátorů a transformátorů	50-99
	RTK, spol. s r.o.	Tkaní textilií	50-99
Roztoky u Jilemnice	Hilding Anders Česká republika a.s.	výroba postelí a lůžkovin	50-99
	Ing. Pavel Kužel	pila	10-19
Studenec	Tessitura Monti Cekia, s.r.o.	výroba režné bavlněné textilní tkaniny pro košiloviny	414*
	ZETKA Strážník a.s.	těžební činnost - lom Studenec, zemědělské družstvo	50-99
	ARIES, a.s.	výroba punčochového zboží	100-199
Vítkovice	AGROTRANS spol. s r.o. Vítkovice v Krkonoších	pastevní potřeby a technologie pro chov hospodářských zvířat	10-19
Vysoké nad Jizerou	P & P spol. s r.o., projektové a stavebně montážní práce	stavební práce	20-24

Zdroj: dotazníkové šetření v obcích, Registr ekonomických subjektů ČSÚ, www.justice.cz

Pozn.: * Podle výroční zprávy firmy za rok 2011

Z přehledu v tabulce výše je zřejmé, že v oblasti působí pouze 3 velké firmy (více než 250 zaměstnanců). Největší je jilemnická firma Devro s.r.o., vyrábějící obaly na masné výrobky. Firma Suchánek & Walraven, s.r.o. má své výrobní závody ve dvou obcích MAS, česká pobočka sídlí v Bezděčíně u Mladé Boleslavi. Tessitura Monti Cekia, s.r.o. má své české sídlo v Borovnici u Staré Paky. Všechny velké firmy sídlí v jižní části MAS a mají zahraničního vlastníka. Ostatní uvedené ekonomické subjekty (s výjimkou firmy Hilding Anders Česká republika a.s.) jsou vlastněny českými majiteli. Významnou pozici zaujímají v celkovém přehledu strojírenské firmy, dále textilní a oděvní firmy, méně již dřevozpracující nebo sklářské firmy. Portfolio doplňuje řada malých subjektů (výše neuvedených), mezi něž patří stavební firmy, autodopravci, autoservisy, maloobchod a různé řemeslné služby. I dle vyjádření místních aktérů se tak rozvoj opírá spíše o místní subjekty než o externí investory, v některých případech funguje dobře spolupráce s obcí. Struktura místní ekonomiky se tak příliš neodlišuje od celostátního trendu, kde malé a střední podniky se podílí více než polovinou na celkové zaměstnanosti, účetní přidané hodnotě i tržbách firemního sektoru.

Tabulka č. 44: Přehled nejvýznamnějších zemědělských subjektů

obec	firma	zaměření	počet zaměstnanců
Horní Branná	ZEPO s.r.o.	zemědělská výroba	25-49
Jilemnice	AGROJILM, s.r.o.	zemědělská výroba	20-24
Levínská Olešnice	Pavel Goll	zemědělský podnikatel	0
Martinice v Krkonoších	Jiří Horáček	zemědělský podnikatel	0
	Josef Buchar	zemědělský podnikatel	0

Mříčná	Zemědělské družstvo Mříčná - Peřimov	zemědělské družstvo	25-49
	Ranč Kocanda	chov koní	
Paseky nad Jizerou	Luboš Waldmann	zemědělský podnikatel	0
Poniklá	Krakonošův ranč - hospodářské družstvo	zemědělská výroba, ubytování	25-49
Rokytnice nad Jizerou	ZEMEX, spol. s r.o.	výroba mléka	25-49
Roztoky u Jilemnice	Zemědělské obchodní družstvo Roztoky - Kruh	zemědělské družstvo	25-49
Studenec	ZETKA Strážník a.s.	zemědělské družstvo	50-99
Svojek	DS Agro Libštát s.r.o.	zemědělské družstvo	25-49
	Ladislav Prášil	zemědělská výroba	0
Víchová nad Jizerou	Zdeněk Kelyman	rybářství, zámečnictví	0
	Zemědělské obchodní družstvo " Jizerka "	zemědělské družstvo	20-24
	Farma Hucul	chov koní	
Vysoké nad Jizerou	Zemědělské družstvo Horal	zemědělské družstvo	50-99

Zdroj: dotazníkové šetření v obcích, Registr ekonomických subjektů ČSÚ

V MAS působí i řada zemědělských subjektů. K nejvýznamnějším patří ZETKA Strážník a.s. ze Studence a Zemědělské družstvo Horal z Vysokého nad Jizerou. Další významnější subjekty jsou uvedeny výše v tabulce. V MAS pak samozřejmě působí i řada zemědělských podnikatelů, kteří nemají žádné zaměstnance. Významné z hlediska agroturistiky jsou farmy zaměřené na chov koní – Ranč Kocanda v Mříčné a Farma Hucul ve Víchové nad Jizerou. Nejznámější potravinou, jež pochází z MAS, je vysocké zelí, charakteristické svým tvarem i chutí. Ostatní potraviny mají lokální význam, např. některé výrobky jilemnických potravinářů (jilemnický chleba, Nývltovy housky, chlebičky). Dle vyjádření aktérů v území se zde zvyšuje počet perspektivních zemědělských farem. Podle kategorizace vytvořené bývalým Výzkumným ústavem zemědělské ekonomiky (VÚZE) patří severní část MAS do oblasti pícninářské, jižní část do oblasti řepařské. Na jihu se pěstují hlavně obiloviny (pšenice, ječmen, sladovnický ječmen, tritice) a řepka, na severu pícniny a méně obiloviny. V živočišné výrobě je nejvýznamnější chov skotu a výroba mléka. Problémem je pozemková držba, tedy nevyřešené a/nebo nevyhovující vztahy k pozemkům, které nahrávají spekulacím s nimi. Vlastníci půdy nejsou místní a půda je tak pouze nástrojem podnikání. Mezi místními aktéry se i vyskytly názory, že podpora je prioritně pro velké zemědělce, málo pro malé. Problémem je i věková struktura zemědělců, neboť mladá generace nemá o tuto práci zájem.

Vzhledem k nepříznivým přírodním podmínkám (hlavně na severu území) je zemědělská činnost významně závislá na vnějších finančních zdrojích. Celá MAS náleží do méně příznivých oblastí (LFA), jak je vymezuje Nařízení Rady ES č. 1257/1999 a s přihlédnutím k přírodním, ekonomickým a demografickým podmínkám v České republice. Severní část patří do horské oblasti, jižní do oblasti se specifickými omezeními (území přiléhající k horským oblastem a které má nízkou výnosnost půdy). V rámci diskusí se vyskytla i kritika na systém agroenvironmentálních opatření, které nedovolují změnu hospodaření během dotace a silné ovlivnění sektoru systémem dotací, který velmi ztěžuje plánování.

MAS Přidte pobejt se ve své činnosti snaží spolupracovat i s podnikatelskými subjekty, někteří z nich se již stali členy MAS, jejich přehled je v tabulce níže.

Tabulka č. 45: Podnikatelské subjekty - členové MAS Přidte pobejt

Název subjektu	Místo působení
Farma Hucul	Vítkovice
Krakonošův ranč - hospodářské družstvo	Poniklá
Rautis, a.s.	Poniklá
Suchánek & Walraven s.r.o	Čistá u Horek, Horka u Staré Paky
Zemex, spol.s.r.o.	Rokytnice nad Jizerou

Zdroj: <http://www.maspridtepobejt.cz>

Hlavní závěry kapitoly

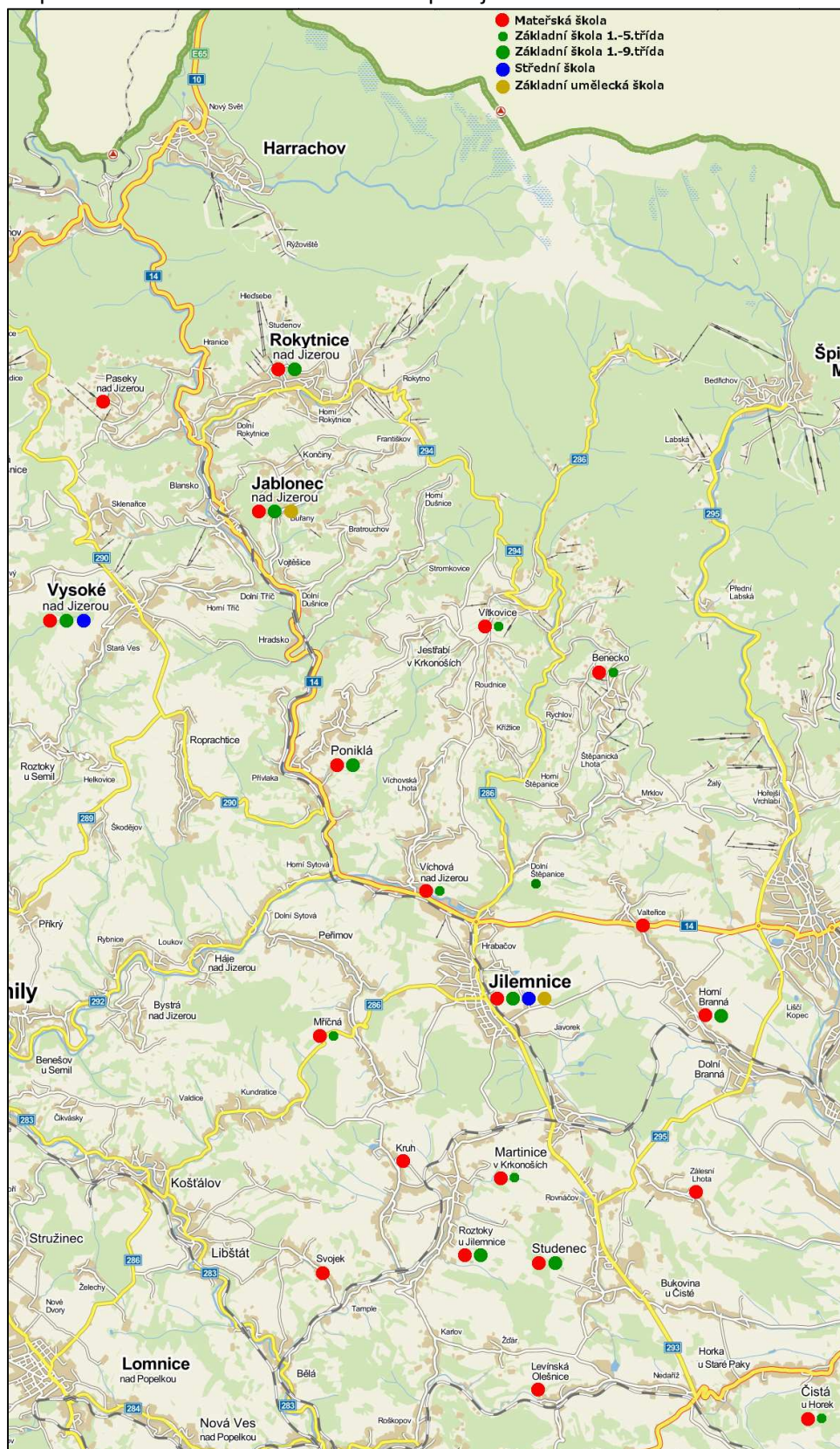
Hlavní závěry kapitoly lze shrnout takto:

- Vyšší podnikatelská aktivita v horské části MAS
- Vysoký podíl firem z oblasti ubytování a stravování v horské části MAS
- Srovnatelná míra nezaměstnanosti s Libereckým krajem, vyšší míra nezaměstnanosti v horské části
- Průmyslovější jih a na turistiku zaměřený sever
- Jilemnice je primární centrem dojížděky za prací i do škol
- Jižní a východní část MAS dojížděkou spadáje do Královéhradeckého kraje
- Velké firmy existují v jižní části MAS
- Nepříznivé přírodní podmínky pro zemědělství
- Nevyhovující vztahy k pozemkům (spekulace s půdou)

5.3.9. Vzdělání, školství

Mapa č. 9: Rozmístění škol v MAS Přídle pobejt

Zdroj: www.mapy.cz, dotazníková šetření v obcích, <http://rejskol.msmt.cz/>, Data ČSÚ

Dostupnost a kvalitu školství lze považovat za jednu ze zásadních složek občanské vybavenosti, která je klíčovým faktorem pro budoucí rozvoj moderní společnosti. Přes obtížné přírodní podmínky má školství v oblasti dlouhou tradici. Již v roce 1873 vznikla v Rokytnici nad Jizerou tkalcovská škola a v Jilemnici textilní škola, gymnázium jako první střední škola s českou vyučovací řečí v Krkonoších bylo založeno roku 1913. Historie základního školství je zde pak ještě starší. Z Jilemnice existují doklady o škole již ze 17.st. Školy byly rovněž dříve rozšířeny více než dnes, např. v malé horské obci Paseky nad Jizerou byla školní výuka zahájena už roku 1791, zrušena byla roku 1979.

Podobně jako u kulturních zařízení je i rozmístění škol silně závislé na velikosti obcí. Základní vybavenost mateřskými a základními školami je v oblasti poměrně dobrá. Mateřské školy existují v 18 obcích, chybí v Bukovině u Čisté, Horkách u Staré Paky, Jestřabí v Krkonoších a Peřimově. Všechny 4 obce mají méně než 300 obyvatel a patří k nejmenším v celé MAS. Mateřská škola v Horní Branné má své odloučené pracoviště i ve Valteřicích a mateřská škola v Studenci má takové pracoviště v Zálesní Lhotě. V Jilemnici existují 3 mateřské školy, největší z nich zřizuje město a má celkem 3 pracoviště. Obě menší mateřské školy (jedna zřizovaná městem a druhá krajem) jsou určeny pro děti zdravotně postižené a sociálně znevýhodněné. V Rokytnici nad Jizerou existují 2 mateřské školy. Celková maximální kapacita mateřských škol na území MAS Přidte pobejt je 1 074 míst. Naplněnost je v současné době vyšší než 90 %, v příštích letech se v souvislosti s odezněním vlny zvýšené porodnosti předpokládá pokles počtu dětí v mateřských školách. Většina vesnických školek v malých obcích má kapacitu do 25 dětí, což je vzhledem k velikosti těchto obcí dostačující.

Základní školy 1. stupně se nacházejí ve 14 obcích, základní školy s 1. i 2.stupněm ale již jenom v 8 obcích. Největší obcí bez základní školy je Kruh s téměř 500 obyvateli, největšími obcemi bez 2.stupně ZŠ jsou Benecko s více než 1 100 obyvateli a Víchova nad Jizerou s téměř 1 000 obyvatel. Nejhorší je dostupnost ZŠ na jihu a jihozápadě MAS. ZŠ Benecko má své odloučené pracoviště i v Dolních Štěpanicích. Dostupnost ZŠ 2.stupně je problematická i v horské oblasti na severovýchodě MAS. Byť v porovnání s jinými oblastmi ČR je vybavenost ještě poměrně dobrá, přeci jen je značná část dětí odkázána na dojíždění, což může být především v zimních měsících problém.

Střední školy jsou v oblasti pouze 2 (integrováná střední škola ve Vysokém nad Jizerou a gymnázium a střední odborná škola v Jilemnici), vyšší odborná ani vysoká škola pak žádná. Velká část studentů proto musí za vzděláním vyjíždět, a to i mimo MAS, např. do Vrchlabí, Nové Paky, Semil, na vysokou školu pak i do Prahy, Liberce či Hradce Králové.

Tabulka č. 46: Seznam středních škol v MAS Přidte pobejt

Název školy	Obec	Kapacita SŠ	Délka studia	Vyučované obory
Integrovaná střední škola, Vysoké nad Jizerou, Dr. Farského 300, příspěvková organizace	Vysoké nad Jizerou	590	3,4	Strojírenské práce, Klempíř - strojírenská výroba, Karosář, Lakýrník Autolakýrník, Mechanik opravář, Technické služby v autoservisu, Automechanik, Mechanik opravář motorových vozidel, Autoelektrikář, Logistické a finanční služby, Autotronik, Opravář lesnických strojů, Obchodní akademie, Podnikání
Gymnázium a Střední odborná škola, Jilemnice, Tkalcovská 460, příspěvková organizace	Jilemnice	700	4,8	Gymnázium všeobecné 4 roky, Gymnázium všeobecné 8 let, Informační technologie, Veřejnosprávní činnost, Gymnázium - tělesná výchova, Gymnázium - sportovní příprava, Gymnázium se sportovní přípravou

Zdroj: <http://rejskol.msmt.cz/>

Vysvětlivky: Kapacita znamená celkový maximální počet míst v dané SŠ

Základní umělecké školy jsou v oblasti dvě. ZUŠ v Jablonci nad Jizerou má své pobočky v Poniklé, Rokytnici nad Jizerou a Vysokém nad Jizerou a provozuje 4 kroužky: hudební, literárně-dramatický, taneční a výtvarný. Jilemnická ZUŠ má své pobočky i ve Studenci a mimo MAS v Košťálově a provozuje 3 kroužky: hudební, taneční a výtvarný.

V souvislosti s úbytkem počtu dětí lze předpokládat další tlak na redukci počtu škol. Nejhorší je situace u malých vesnických škol. Všechny školy s výukou pouze na 1. stupni jsou malotřídkami s max. 2 třídami. V Mříčné probíhá výuka pouze od 1. do 3. ročníku a existuje zde jen jedna třída. Stejně tak ve Vítkovicích existuje pouze jedna třída pro všech 5 postupných ročníků! I dvě základní školy s kompletní výukou nemají samostatnou třídu pro každý postupný ročník. Základní škola speciální v Jilemnici má jen 5 tříd a škola v Poniklé 6 tříd. Větší naplněnost (více než 9 tříd celkem, tedy aspoň 2 třídy v některých ročnících) mají pouze ZŠ v Jilemnici, Rokytnici nad Jizerou a Studenci.

V současné době se sice tlak na zvýšené kapacity přesouvá z mateřských do základních škol, což souvisí s dosažením školního věku u dětí narozených silné generaci z poloviny 70. let, ale tento trend je pouze dočasný, navíc se týká spíše velkých měst a jejich rychle rostoucího zázemí, což není případ MAS Přidte pobejt a dále ani nepokryje 17 % úbytek žáků v ZŠ ve sledovaném období školních roků 2005/2006 - 2012/2013. V následujících letech lze očekávat postupný úbytek počtu narozených dětí a tím i pokles počtu žáků. Úbytek počtu dětí se postupně přenesení i na střední stupeň škol.

Dochází i k úbytku pracovních míst pro kvalifikované pedagogy, přitom oblast školství je s počtem 257 učitelů výrazným odvětvím zaměstnanosti v regionu. Z hlediska financování školství z analýz jednoznačně vyplývá, že stát jako garant základního vzdělávání obyvatelstva rezignoval na podporu vzdělanosti a přenechává veškerou iniciativu na obcích a krajích. Provoz a investice, které tvoří značnou část finančních prostředků, jsou pak hrazeny prostřednictvím obecních rozpočtů. Ve veřejné diskusi rovněž zaznělo, že se zhoršuje kvalita a dosažitelnost vzdělávání, že by bylo žádoucí zlepšit výuku tělesné výchovy, opět zavést hodiny pracovního vyučování, vysvětlit roli KRNP ve školách a posílit učňovské školství. Zdůrazněna byla nutnost udržet státní financování nepedagogických činností. Zaznělo rovněž, že mimoškolní vyučování a kroužky nejsou obsazeny z důvodu konkurence virtuální zábavy a často nutného dojíždění. Na druhou stranu jsou školy v oblasti vnímány jako bezpečné, příjemné, přátelské místo, kde se dětem dostává kvalitní péče a vzdělání. Na školách se rozvíjí se i ekologická výchova a osvěta. Ta je zajišťována prostřednictvím pedagogů – koordinátorů ekologické výchovy, školených v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Mateřské, základní a střední školy mají příležitost zapojit se do sítě EVVO na území Libereckého kraje - Mrkev (základní a střední školy) a Mrkvička (mateřské školy).

Přesto tyto nesporné pozitivní trendy se i zde projevuje zájem, především ze strany rodičů, upřednostnit ke školní docházce městskou školu.

S úbytkem počtu žáků a s tím stále rostoucími finančními nároky na provoz škol souvisí i veřejností velmi citlivě vnímaná problematika redukce sítě škol. V té souvislosti je nutné konstatovat, že dostupnost škol (především nižších stupňů – mateřské a základní 1. stupně) je jedním z klíčových ukazatelů atraktivity venkova. Zároveň školy hrají významnou roli v kulturním životě obcí a aktéři v území oceňují rodinný přístup k žákům ve vesnických školách, navrhuji metodickou podporu malotřídek. V případě jejich uzavření proto může hrozit emigrace mladých rodin do měst. V každém

případě je však i při zachování současné sítě škol nutné zajistit dojíždění žáků ze vzdálenějších obcí do škol. Problémem některých školních budov zůstává jejich technický stav, především nevhodný provoz, bariérovost a nedostatečné zázemí pro sport a volný čas dětí. Faktorem nestability do budoucna je rovněž nedostatečná obnova pedagogického sboru (vyšší zastoupení starších pedagogů).

Souhra několika faktorů (dopravní odlehlost území, nedostatečná nabídka vzdělávání na středním stupni, chybějící vysoké školství, nevyhovující kvalifikace pro místní pracovní trh, nedostatečná spolupráce škol s místními podniky) způsobuje odchod mladých a vzdělaných obyvatel mimo region za lepším pracovním uplatněním.

Nabídka různých vzdělávacích kurzů je omezená. Týká se pouze 5 obcí, blíže viz tabulka níže. Místní aktéři vnímají v oblasti celoživotního vzdělávání některé nedostatky - chybí např. jazykové vzdělávání (polština) pro ubytovatele a vzdělávání v oblasti finanční gramotnosti. Oceňována je pomoc Libereckého kraje a ORP Jilemnice, ale vyskytl se i názor, že některá školení nemají význam a pořádají se jen proto, aby se využily finance z evropských dotací. Samostatným problémem je vzdělávání a kvalifikace pedagogických pracovníků.

Tabulka č. 47: Nabídka vzdělávacích kurzů v MAS Přidte pobejt

Obec	Kurzy			
	Počítačové	Jazykové	Řemeslné a umělecké	Ostatní poskytovatelé vzdělání
Čistá u Horek	1	1	1	1
Jilemnice		3	2	2
Mříčná		1		
Ponklá			1	
Rokytnice nad Jizerou	1	1	1	

Zdroj: Dotazníková šetření v obcích

Závěry kapitoly

Závěry této kapitoly lze shrnout takto:

- poměrně hustá síť mateřských škol a základních škol 1.stupně
- pouze dvě střední školy
- vysoká vyjíždka na střední školy mimo MAS
- velmi malý počet žáků ve vesnických základních školách
- očekávaný tlak na redukci sítě škol
- omezená nabídka vzdělávacích kurzů
- odchod mladých vzdělaných obyvatel

5.3.10. Řízení obcí, informovanost a spolupráce

Hospodaření obcí

Kvalitní řízení obcí a udržitelný a realistický způsob jejich hospodaření je základním předpokladem pro jejich budoucí rozvoj. Vysoká zadluženost obecních rozpočtů a neschopnost splácet své závazky může mít pro obec fatální následky (prodej vlastního majetku, zastavení veškerých investic).

Tabulka č. 48: Hospodaření obcí v MAS Přiděte pobejt v letech 2011-2012

Obec	2012					2011				
	Celkové příjmy (tis. Kč)	Ukazatel dluhové služby (%)	Zadluženost (tis.Kč)	Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (%)	Celková likvidita	Celkové příjmy (tis. Kč)	Ukazatel dluhové služby (%)	Zadluženost (tis.Kč)	Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (%)	Celková likvidita
Benecko	22 071,20	19,73	30 629,31	27,47	2,55	20 777,79	23,17	33 794,43	38,68	1,74
Bukovina u Čisté	1 811,29	0	0	1,08	9,53	2 486,09	0	0	1,48	8,9
Čistá u Horek	6 535,64	0	0	2,89	3,05	5 757,02	0	0	3,78	4,42
Horka u Staré Paky	3 352,40	0	0	1,52	7,98	3 940,07	0	0	2,65	6,71
Horní Branná	22 537,96	0	0	3,07	2,46	23 292,36	0	0	3,06	4,57
Jablonec nad Jizerou	24 946,47	6,44	7 083,33	12,66	0,60	39 283,61	5,86	8 500,00	20,09	0,81
Jestřabí v Krkonoších	3 526,04	0	0	3,32	5,12	3 767,78	0	0	2,4	9,56
Jilemnice	127 605,16	6,83	16 816,80	9,35	1,49	209 393,30	5,23	35 500,80	14,41	0,26
Kruh	4 619,21	0	0	1,28	12,43	4 689,31	0	0	0,86	21,92
Levínská Olešnice	6 097,48	0	0	2,36	3,72	6 203,10	0	0	2,7	6,16
Martinice v Krkonoších	6 453,43	0	2 000,00	7,30	5,77	6 292,24	37,47	0	4,24	3,02
Mříčná	8 871,90	6,06	999,99	12,10	3,35	5 165,96	10,74	1 499,99	11,02	3,62
Paseky nad Jizerou	10 238,69	0	0	24,67	9,40	9 938,45	0	0	27,07	1,26
Peřimov	3 263,38	0	0	2,80	6,05	2 537,71	0	0	2,71	9,99
Poniklá	16 260,76	20,94	4 848,48	5,83	0,93	16 490,66	46,46	6 363,85	12,53	0,96
Rokytnice nad Jizerou	39 973,71	9,70	25 982,15	10,89	0,60	53 370,68	7,23	29 196,43	14,94	1,61
Roztoky u Jilemnice	11 332,42	11,19	3 867,92	6,25	3,08	19 197,95	0,25	5 000,00	8,16	3,73
Studenec	24 145,24	0	0	2,51	6,10	23 514,34	0	0	3,42	6,85

Svojek	2 597,01	0	0	2,73	5,49	4 618,86	0	0	3,54	4,01
Víchová nad Jizerou	10 702,87	11,53	6 658,07	13,22	3,31	9 724,13	13,11	7 649,81	19,33	1,67
Vítkovice	11 298,99	17,38	5 058,38	6,27	0,76	14 019,95	38,55	1 915,20	3,69	1,34
Vysoké nad Jizerou	20 141,06	2,73	13 334,93	10,28	1,49	25 238,87	9,59	8 801,85	11,01	1,73

Vysvětlivky:

Ukazatel dluhové služby – poměr mezi dluhovou službou (součet úroků, splátek jistin, dluhopisů a leasingu) a dluhovou základnou (součet daňových a nedaňových příjmů a přijatých dotací)

Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům – poměr zadlužení k celkovému majetku obce, za rizikovou hodnotu je považován ukazatel 25 procent a víc.

Celková likvidita - poměr, kterým je obec schopna krýt své krátkodobé závazky, porovnávají se především prostředky na bankovních účtech a hotovost s krátkodobými závazky, za rizikovou hodnotu se považuje hodnota menší než 1

Zdroj: <http://data.blog.ihned.cz/c1-58868120-mapa-dluhu-vsech-6-246-obecnich-uradu-hrozi-vasemu-mestu-ci-vesnici-krach>

data převzata z <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufismon/index.pl> - ÚFIS - Monitoring hospodaření obcí Ministerstva financí

Problematika hospodaření obcí je složitá záležitost a výše příjmů a výdajů podléhá mezi lety značným výkyvům, jež souvisí např. s realizací různých investičních akcí a příjmy z dotací na tyto akce. Z mnoha ukazatelů proto lze za nejdůležitější považovat ty, které každoročně sleduje Ministerstvo financí ČR v Monitoringu hospodaření obcí. Těmi jsou především výše uvedené podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům a celková likvidita.

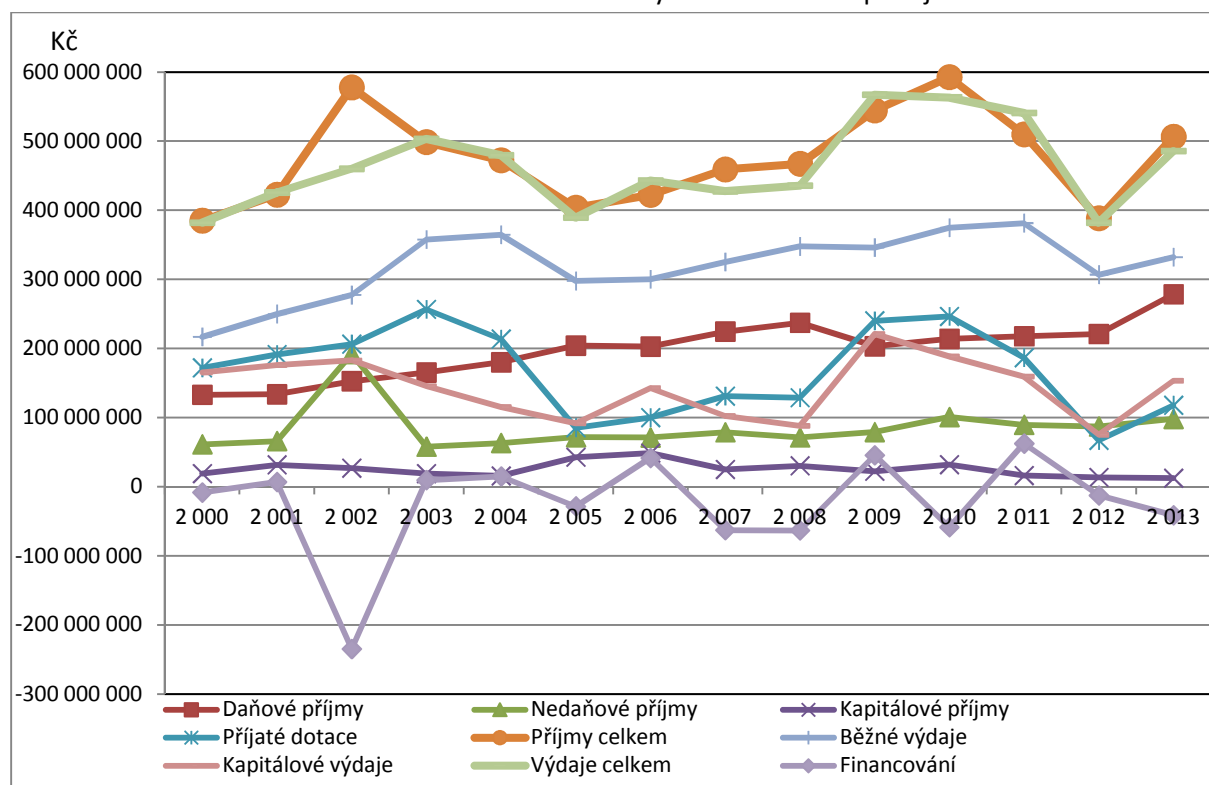
Z 22 obcí MAS jich celkem 11 hospodařilo v roce 2012 bez dluhů. Jako rizikové hodnotí Ministerstvo financí obce, u nichž celková likvidita je menší než 1 (tedy, že krátkodobé likvidní prostředky – peníze na bankovních účtech a hotovost - ani nepokryjí krátkodobé závazky) a zároveň, že podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům (tedy de facto poměr zadlužení k celkovému majetku obce) je vyšší než 25 %. Podle těchto kritérií není žádná ze sledovaných obcí hodnocena jako riziková. Ukazatel celkové likvidity měly pod hodnotou 1 v roce 2012 celkem 4 obce – Jablonec nad Jizerou, Poniklá, Rokytnice nad Jizerou a Vítkovice. V roce 2011 to byly pouze 2 obce – Jablonec nad Jizerou a Poniklá. Podíl cizích zdrojů k celkovým aktivům byl nejvyšší v Benecku – více než 27 %. Pouze těsně nepřekročily rizikovou hranici 25 % Paseky nad Jizerou. Ukazatel podílu cizích zdrojů k celkovým aktivům může podléhat velkým meziročním výkyvům, což může být způsobeno postupným splácením starých a naopak uzavíráním nových bankovních úvěrů. V Jablonci nad Jizerou tak byl v roce 2010 podíl cizích zdrojů jen 8,13 %, o rok později již 20,09 % a v roce 2012 pak 12,66 %. Naopak v obci Martinice v Krkonoších byl v roce 2010 podíl cizích zdrojů 12,03 % a o rok později již jen 4,24 %. Významně meziročně poklesl podíl cizích zdrojů v Benecku – z 38 % na 27 %.

Nejvyšší zadluženost mělo v roce 2012 Benecko – přes 30 mil.Kč, následované Rokytnicí nad Jizerou s necelými 26 mil.Kč. Mezi lety 2011-2012 se významně snížila zadluženost Jilemnice z 35,5 mil. Kč na 16,8 mil.Kč. Z těchto 3 obcí je problém zadluženosti nejvýznamnější v Benecku, které má výrazně nižší příjmy než Jilemnice a Rokytnice, což potvrzuje i ukazatel dluhové služby (19,73 %), který je druhý nejvyšší ze všech sledovaných obcí. Jsou však zřejmé i pozitivní trendy, neboť objem dluhů se podařilo v Benecku během dvou let snížit o asi 7 mil.Kč. Zadluženost se mezi lety 2011-2012 snížila celkem u 8 obcí, naopak zvýšila pouze u 3 obcí. Ukazatel dluhové služby může podléhat významným výkyvům, viz např. údaje u Martinic v Krkonoších a Poniklé, které měly společně s Vítkovicemi tento

ukazatel nejhorší. V roce 2011 u těchto obcí 37 a 46 % příjmů padlo na obsluhu dluhů (!), v roce 2012 ale tento ukazatel u Martinic byl nulový a u Poniklé se snížil na 20 %.

Následující graf ukazuje přehled finančních toků všech obcí v MAS Přidte pobejt. Podrobné finanční toky jednotlivých obcí jsou v příloze. Zřejmých je několik faktů. Nejvyšší finanční objem zaujímají i dlouhodobě běžné výdaje, tedy prostředky použité hlavně na každodenní provoz obce. Jejich objem s mírnými výkyvy stále stoupá. Dlouhodobě rostou i daňové příjmy, dynamika jejich růstu zejména v posledním roce způsobila, že jejich objem stoupl během sledovaného období o téměř 110 %. U běžných výdajů byl růst asi 53 %. Naopak přijaté dotace a kapitálové výdaje, tedy finanční transfery spojené hlavně s realizací různých investičních akcí, podléhají značným výkyvům. Dlouhodobě rostoucí jsou i nedaňové příjmy (příjmy z vlastní činnosti, příjmy z prodeje nekapitálového majetku apod.), které se zvýšily asi o 60 %. Výjimkou je rok 2002, kdy město Rokytnice nad Jizerou z důvodu neschopnosti splácet své dluhy, vyhlásilo aukci, kdy přišlo o značnou část svého majetku. Tato finanční operace se odráží i v kapitole financování.

Graf č. 14: Přehled finančních toků všech obcí sdružených v MAS Přidte pobejt v letech 2000-2013

Zdroj: Datové podklady MAS Přidte pobejt, www.rozpocetobce.cz

Informovanost

Informovanost občanů patří k základním předpokladům pro jejich zapojení do života obce, identifikaci s místním prostředím, kvalitní výběr představitelů obce a jejich odpovědné rozhodování. Všechny obce v MAS mají obecní kroniku, pravidelně vedena není pouze v Jablonci nad Jizerou a Jestřabí v Krkonoších. Velmi významnou roli v informovanosti hrají obecní zpravodaje, které vycházejí v 19 obcích, chybí pouze ve Svojkou (vydáván příležitostně), Jestřabí v Krkonoších a Levínské Olešnici. Frekvence jejich vydávání je různá – od 11 vydání ročně v Jilemnici po 1 vydání ročně v Horní Branné,

Kruhu a Mříčné. Nejčastější je dvouměsíční frekvence (v 8 obcích). Celkem v 10 obcích je tento zpravodaj k dispozici zdarma. Jak vyplývá již z kapitoly 5.3.2 Technická infrastruktura, 10 obcí má k dispozici obecní rozhlas. Ve 3 obcích (Mříčná, Vichová nad Jizerou a Vítkovice) funguje obecní SMS informační systém.

Tabulka č. 49: Internetové stránky obcí MAS Přidte pobejt

Obec	Internetové stránky
Benecko	http://www.benecko.cz/
Bukovina u Čisté	http://www.bukovina.cz/
Čistá u Horek	http://www.cistauhorek.cz/
Horka u Staré Paky	http://www.horkaustarepaky.cz/
Horní Branná	http://www.hbranna.cz/
Jablonec nad Jizerou	http://www.jablonec-krkonose.cz/
Jestřabí v Krkonoších	http://www.jestrabivkrk.cz/
Jilemnice	http://www.jilemnice.cz/
Kruh	http://www.obeckruh.cz/
Levínská Olešnice	http://www.levinskaolesnice.cz/
Martinice v Krkonoších	http://www.martinicevkrk.cz/
Mříčná	http://www.mricna.cz/
Paseky nad Jizerou	http://www.paseky.cz/
Peřimov	http://www.obecperimov.cz/
Poniklá	http://www.ponikla.cz/
Rokytnice nad Jizerou	http://www.mesto-rokytnice.cz/
Roztoky u Jilemnice	http://www.roztoky-u-jilemnice.cz/
Studenec	http://www.studenec.cz/
Svojeck	http://www.svojeck.cz/
Vichová nad Jizerou	http://www.vichovanj.cz/
Vítkovice	http://www.vitkovicevkrk.cz/
Vysoké nad Jizerou	http://www.vysokenadjizerou.cz/

Zdroj: Internetové stránky obcí

Všechny obce mají své internetové stránky. Jejich obsahová náplň i frekvence aktualizace je velmi různorodá. Místní občané vnímají pozitivně generační výměnu vedení obcí, která vedla k lepší komunikaci mezi obcemi. Naopak celkově negativně je vnímána stále rostoucí administrativa a byrokratická zátěž. Objevují se i názory, že místní samosprávy mají nedostatek rozhodovacích pravomocí.

Spolupráce

Partnerství a komunitní plánování je považováno za důležitý předpoklad úspěšného rozvoje regionu. Členskou základnu MAS Přidte pobejt tvoří zástupci veřejného i soukromého sektoru, podnikatelé i neziskové organizace, právnické i fyzické osoby. MAS Přidte pobejt také aktivně spolupracuje s těmito regionálními i nadregionálními partnery: Správa Krkonošského národního parku, Regionální centrum PRO-BIO, MAS Krkonoše, Čmelák - Společnost přátel přírody, MASif Frýdlant, MAS Český ráj,

MAS Šluknovsko. Předmětem spolupráce s partnery jsou především vzdělávání veřejnosti v oblastech životního prostředí a programech EU, cestovního ruchu a vzájemné spolupráce MAS.

Obce na území MAS jsou až na jednu výjimku (Vysoké nad Jizerou) také sdruženy ve svazku obcí Jilemnicko.

3 obce v MAS - Jilemnice, Rokytnice nad Jizerou a Víchová nad Jizerou jsou členy Sdružení obcí Libereckého kraje (SOLK). Cílem SOLK je napomáhat vzájemné informovanosti, hájit společné zájmy ale např. i zaujímat stanoviska k legislativním návrhům a dalším aktivitám týkajícím se obcí. Sdružení obcí Libereckého kraje má rovněž partnerskou smlouvu o spolupráci s polským okresem Zlotoryja v Dolnoslezském vojvodství.

Celkem 13 obcí MAS, konkrétně Horka u Staré Paky, Horní Branná, Jablonec nad Jizerou, Jilemnice, Kruh, Martinice v Krkonoších, Mříčná, Paseky nad Jizerou, Rokytnice nad Jizerou, Roztoky u Jilemnice, Studenec, Svojek a Vítkovice jsou členy Svazu města obcí České republiky. Cíle jsou podobné jako u SOLK - obhajovat společné zájmy a práva měst a obcí, a vytvářet tak příznivé podmínky k jejich rozvoji, podílet se na přípravě zákonů a dalších opatření, které mají dopad na místní samosprávu, a posilovat tak vliv obcí v legislativní oblasti a další.

Vedení obcí i meziobecní spolupráce jsou hodnoceny vesměs jako kvalitní. Dostupnost informací a příležitosti ke vzdělávání pro pracovníky veřejné správy se jeví být dostatečné; pozitivně je hodnocena zejména vstřícnost a otevřenost Libereckého kraje a krajského úřadu.

Tabulka č. 50: Partnerská města obcí MAS Přiděte pobejt

Obec	Partnerské město
Jablonec nad Jizerou	Sulzbach am Taunus, Německo
Jilemnice	Karpacz, Polsko Świebodzice, Polsko, Świeradów-Zdrój, Polsko
Paseky nad Jizerou	Jezow Sudecki, Polsko Vierkirchen, Německo
Rokytnice nad Jizerou	Wojcieszów, Polsko

Zdroj: Internetové stránky obcí, <http://www.partnerskamesta.cz/mapa/default.aspx>

Partnerské obce mají většinou jen větší sídla, výjimkou je malá obec Paseky nad Jizerou. Rokytnice nad Jizerou navíc spolupracuje s dalšími českými Rokytnicemi, jimiž jsou Rokytnice v Orlických horách, Rokytnice nad Rokytnou, Rokytnice u Přerova a Rokytnice nad Vlárrou.

Závěry kapitoly

Závěry kapitoly lze shrnout takto:

- Jako rizikové není podle Ministerstva financí hodnoceno hospodaření žádné obce
- Polovina obcí hospodaří bez dluhů
- Významný růst běžných výdajů a v menší míře i daňových příjmů obcí
- Velmi dobré zajištění prostředky pro informování občanů (zpravodaj, částečně rozhlas)
- Partnerské obce mají většinou jen největší sídla

5.3.11. Bezpečnost

Vymahatelnost práva, předcházení trestné činnosti a pocit bezpečí občanů patří k základním rysům kvality života a má rovněž výrazný vliv na atraktivitu území.

Tabulka č. 51: Rizikovost obvodů obcí s rozšířenou působností (ORP) v roce 2012

ORP	Počet trestných činů v roce 2012	Index kriminality (na 10 000 obyvatel)	Umístění v rámci ORP
Jilemnice	242	107,3	100
Semily	297	136,7	129

Poznámka: ORP je celkem v ČR 206. Byly seřazeny od nejrizikovějšího k nejméně rizikovému

Zdroj: Ministerstvo vnitra ČR

Veřejně dostupné údaje o statistice kriminality jsou dostupné v úrovni okresů, obvodech obcí s rozšířenou působností (ORP) a nově též obvodních oddělení Policie ČR. Dle výše uvedené tabulky lze konstatovat, že Jilemnice patří mezi oblasti s průměrnou kriminalitou (100. místo z 206 sledovaných ORP). Do ORP Semily spadá pouze obec Vysoké nad Jizerou.

Území MAS spadá převážně do působnosti obvodních oddělení v Jilemnici a Rokytnici nad Jizerou, působnost obvodního oddělení v Lomnici nad Popelkou zasahuje jen na území obce Svojek (blíže viz tabulka níže). Vzhledem k rozloze území a obtíženému terénu může být problémem dojezdová vzdálenost a čas při spáchání trestného činu.

Tabulka č. 52: Obvodní oddělení Policie ČR na území MAS Přidte pobejt

Obvodní oddělení	Spádové obce a části
Jilemnice	Benecko, Bukovina u Čisté, Čistá u Horek, Horka u Staré Paky, Horní Branná, Jestřabí v Krkonoších, Jilemnice, Kruh, Levínská Olešnice, Martinice v Krkonoších, Mříčná, Peřimov, Poniklá, Roztoky u Jilemnice, Studenec, Víchová nad Jizerou a Vítkovice
Lomnice nad Popelkou	Svojek
Rokytnice nad Jizerou	Jablonec nad Jizerou, Paseky nad Jizerou, Rokytnice nad Jizerou a Vysoké nad Jizerou

Zdroj: <http://www.policie.cz/clanek/krajske-reditelstvi-policie-lbk-kontakty-kontakty.aspx>

Server mapakriminality.cz, provozovaný Otevřenou společností, o.p.s. udává pro rok 2013 pro obvodní oddělení Jilemnice a Rokytnice nad Jizerou tato základní data.

Tabulka č. 53: Základní statistika trestných činů v roce 2013 na obvodních odděleních Jilemnice a Rokytnice nad Jizerou

kategorie trestných činů	Jilemnice				Rokytnice nad Jizerou			
	zjištěno		objasněno		zjištěno		objasněno	
	počet	index	počet	%	počet	index	počet	%
Vraždy	0	0	0	-	0	0	0	-
Násilné činy	19	10,9	15	79	7	11,1	7	100
Násilí proti úřední osobě - příslušníkovi Policie ČR	5	2,9	5	100	2	3,2	2	100
Násilí proti úřední osobě - příslušníkovi	1	0,6	1	100	2	3,2	2	100

obecní policie								
Úmyslné ublížení na zdraví	8	4,6	6	75	2	3,2	2	100
Nebezpečné vyhrožování	0	0	0	-	1	1,6	1	100
Vydírání	1	0,6	1	100	0	0	0	-
Porušování domovní svobody	2	1,1	0	0	0	0	0	-
Týrání osoby žijící ve společném obydlí	2	1,1	2	100	0	0	0	-
Mravnostní činy	3	1,7	3	100	0	0	0	-
Znásilnění	0	0	0	-	0	0	0	-
Pohlavní zneužívání ostatní	3	1,7	3	100	0	0	0	-
Krádeže vloupáním	47	27,0	18	38	29	46,1	2	7
Krádeže vloupáním do víkendových chat soukromých osob	11	6,3	2	18	12	19,1	1	8
Krádeže vloupáním do obchodů	3	1,7	1	33	0	0	0	-
Krádeže vloupáním do bytů	1	0,6	1	100	2	3,2	0	0
Krádeže vloupáním do rodinných domů	3	1,7	0	0	3	4,8	0	0
Krádeže prosté	62	35,6	9	15	44	70,0	8	18
Krádeže motorových vozidel dvoustopých	15	8,6	1	7	13	20,7	2	15
Krádeže věcí z automobilů	24	13,8	4	17	9	14,3	0	0
Krádeže jízdních kol	5	2,9	0	0	1	1,6	0	0
Krádeže součástí motorových vozidel	16	9,2	3	19	4	6,4	0	0
Krádeže v bytech	2	1,1	1	50	3	4,8	2	67
Majetkové činy celkem	125	71,8	33	26	76	120,9	11	14
Ostatní činy	28	16,1	23	82	9	14,3	8	89
Výtržnictví	8	4,6	7	88	3	4,8	2	67
Výroba, držení a distribuce drog	5	2,9	4	80	1	1,6	1	100
Maření výkonu úředního rozhodnutí	10	5,7	10	100	5	8	5	100
Zbývající činy	46	26,4	41	89	26	41,4	25	96
Ohrožení pod vlivem návykové látky, opilství	24	13,8	20	83	15	23,9	14	93
Dopravní nehody silniční z nedbalosti	13	7,5	12	92	5	8,0	5	100
Zanedbání povinné výživy	9	5,2	9	100	5	8,0	5	100
Hospodářské činy	15	8,6	7	47	8	12,7	4	50
TRESTNÉ ČINY CELKEM	236	135,5	122	52	126	200,4	55	44
Liberecký kraj - TRESTNÉ ČINY CELKEM	13 963	318,9	6 195	44				
Česká republika - TRESTNÉ ČINY CELKEM	325366	306,5	129181	40				

Vysvětlivky: Majetkové činy celkem jsou součtem krádeží vloupáním, krádeží prostých a některých dalších činů (podvod, zpronevěra, poškozování cizí věci apod.)

Index označuje počet trestných činů na 10 000 obyvatel.

Zdroj: www.mapakriminality.cz

Jak je z tabulky výše zřejmé, obvodní oddělení Policie ČR Jilemnice a Rokytnice nad Jizerou patří k oblastem s nižší mírou kriminality ve srovnání s Libereckým krajem i Českou republikou. Z 518 hodnocených obvodních oddělení je Jilemnice mírou kriminality na 464. místě (počítáno od oddělení s nejvyšší kriminalitou), Rokytnice nad Jizerou na 330. místě. V roce 2013 nebyla v MAS zaznamenána žádná vražda, loupež ani znásilnění, což je velmi pozitivní fakt. Přesto zde násilné trestné činy byly

zaznamenány, nejčastěji jsou to úmyslná ublížení na zdraví a fyzické útoky proti policistům. Na Jilemnicku byly bohužel zjištěny i tři případy pohlavního zneužívání. Z majetkových trestných činů jsou nejčastější krádeže motorových vozidel a věcí a součástek z nich. U krádeží vloupáním se nejčastějším cílem zlodějů stávají víkendové chaty. Majetková trestná činnost je vyšší na Rokytnicku, což je vzhledem k vysokému pohybu návštěvníků, často s drahým vybavením, očekávatelné.

Tabulka č. 54: Statistika kriminality v okrese Semily v letech 2009 až 2013

Okres	Kriminalita celkem	Obecná kriminalita	Hospodářská kriminalita	Loupeže	Vloupání do bytů a rodinných domů	Znásilnění	Vraždy
2009	1 673	1 110	161	18	43	3	-
2010	1 550	1 166	136	19	54	2	-
2011	1 365	975	148	6	27	2	-
2012	1 338	920	128	14	39	4	-
2013	1 422	1 039	143	6	41	6	-

Zdroj: Veřejná databáze ČSÚ - <http://vdb.czso.cz/vdbvo/>

V tabulce výše je uveden i vývoj kriminality v okrese Semily v letech 2009 – 2013. Ze srovnání vyplývá, že počet trestných činů, byť s určitými výkyvy, postupně klesal až do roku 2012, v roce 2013 opět vzrostl. Za celých 5 let se v okrese Semily nestala žádná vražda, území se proto v rámci ČR řadí k bezpečnějším lokalitám.

Městská policie působí v Jilemnici a Rokytnici nad Jizerou. Pouze město Jilemnice má nainstalovaný kamerový systém, který přispívá k ochraně majetku, ochraně osob, prevenci proti vandalismu, ochraně pořádku na veřejnosti, odhalování, prevenci a postihu trestné činnosti, získávání důkazů pro orgány činné v trestním řízení. V Rokytnici nad Jizerou je nainstalován varovný protipovodňový systém.

Závěry kapitoly

Závěry kapitoly lze shrnout takto:

- nižší míra kriminality ve srovnání s Libereckým krajem i Českou republikou
- u majetkové trestné činnosti nejčastější krádeže aut a jejich vybavení a vloupání do víkendových chat
- vyšší úroveň majetkové trestné činnosti na Rokytnicku
- na rozsáhlém území jen 2 obvodní oddělení Policie ČR
- Městská policie v Jilemnici a Rokytnici nad Jizerou

5.3.12. Turistický ruch

Turistický ruch hraje v celé MAS, především v její horské části velmi významnou roli. Vzhledem k charakteru území jsou hlavní atraktivitou území především přírodní zajímavosti a možnost sportovního vyžití. Jak již bylo zdůrazněno v kapitole 5.2.4, k ochraně unikátních přírodních hodnot

byl již v roce 1963 zřízen Krkonošský národní park. Ochrannářský charakter tohoto území, posílený i o existenci evropsky významné lokality a ptačí oblasti (oboje v soustavě NATURA 2000) a zařazením mezi biosférické rezervace UNESCO, se zde střetává s dvěma hlavními negativními vlivy – imisní zátěží a intenzivním cestovním ruchem. Byť v posledních letech počet návštěvníků a zejména počet přenocování klesá, zátěž chráněného území je přesto vysoká, sezónní počet návštěvníků převyšuje počet trvale bydlících obyvatel o několik řádů. Místní obyvatelé jsou v názoru na úroveň cestovního ruchu rozpolceni. Část z nich se domnívá, že západní Krkonoše si na rozdíl od těch východních drží přívětivost a nekomerčnost, druhá část vnímá cestovní ruch již jako příliš zkomercializovaný a domnívá se, že vesnický způsob života mizí a vesnice jsou nahrazovány rekreačními centry.

Turistické zajímavosti

Hlavní přírodní atraktivitou je samotný charakter Krkonoš s pestrostí krajinných typů - horskými hřebeny i zalesněnými údolími. Přírodní charakter území však skýtá velmi dobré podmínky především pro turistiku a sportovní vyžití. Krkonoše jsou nejvýznamnější oblastí pro sjezdové lyžování v ČR. Velmi dobré jsou ale podmínky i pro běžecké lyžování, pěší turistiku i cykloturistiku.

Jižní podhorská část MAS s charakterem pahorkatiny má sice malebný charakter, ale přírodní podmínky nejsou příznivé pro rozvoj sjezdového ani běžeckého lyžování a ani infrastruktura pro letní turistiku (pěší i cyklo) není zdaleka tolik rozvinuta jako v horské části.

V území existuje řada historicky cenných objektů s památkovou ochranou i bez ní, památky celostátního významu zde však chybí. Existuje zde vesnická památková rezervace Horní Štěpanice (část obce Benecko), kde je předmětem ochrany kostel a 3 venkovské domy a městská památková zóna v Jilemnici. Zde jsou předmětem ochrany městské a venkovské domy, kostel, radnice, zámek, fara a pivovar. Na území MAS se vyskytuje i řada dalších historicky cenných i turisticky atraktivních objektů. Soupis nejvýznamnějších je uveden níže v tabulce. Pozitivně je místními vnímána zvýšená péče o památky v posledních letech. Potenciál lze spatřovat i v drobných památkách, s kterými se pojí zajímavé historické příběhy. Jedním z nich je např. Valdštejnská historie v oblasti Horních Štěpanic, Horní Branné a Jilemnice.

Tabulka č. 55: Výběr nejvýznamnějších nemovitých památek v MAS Přiděte pobejt

Typ památky	Název	Obec umístění
Zříceniny hradů	Horní Štěpanice	Benecko
	Rychlovský hrádek	Benecko
	Levín	Levínská Olešnice
Zámky	Horní Branná (renesanční) – nyní muzeum, kanceláře	Horní Branná
	Jilemnice (novorenesanční) – nyní muzeum	Jilemnice
	Studenec (novorenesanční) – nyní hotel	Studenec
	Nejsvětější Trojice v Horních Štěpanicích (empírový)	Benecko
Kostely	Sv.Prokopa (gotický, empírový)	Čistá u Horek
	Sv.Mikuláše	Horní Branná
	Sv.Prokopa (barokní)	Jablonec nad Jizerou
	Kostel sv. Jana Křtitele (empírový) v Křížlicích	Jestřabí v Krkonoších
	Evangelický kostel (barokní) v Křížlicích	Jestřabí v Krkonoších
	sv. Vavřince (barokní)	Jilemnice
	Všech svatých (pův.gotický)	Levínská Olešnice

	sv. Kateřiny Alexandrijské (barokní)	Mříčná
	Sv.Václava (barokní)	Paseky nad Jizerou
	Sv.Jakuba Většího (barokní)	Poniklá
	Sv.Michala (barokní)	Rokytnice nad Jizerou
	Sv.Filipa a Jakuba (barokní)	Roztoky u Jilemnice
	sv. Jana Křtitele (novorománský)	Studenec
	sv. Jana Nepomuckého v Zálesní Lhotě (novogotický)	Studenec
	Sv. Petra a Pavla (barokní)	Vítkovice
	sv. Kateřiny Alexandrijské (barokní)	Vysoké nad Jizerou
Lidová architektura – roubenné domy	Dům čp.35, krčková stavení v Horních Štěpanicích	Benecko
	Hronova chalupa (čp.67)	Benecko
	Zvědavá ulička – řada domů	Jilemnice
	Dům čp.1 U Tuláček	Kruh
	Na obci (stará škola), Makovský mlýn, dům čp.94	Paseky nad Jizerou
	Krejčův statek	Poniklá
Ostatní	Harrachovská hrobka	Horní Branná

Zdroj: Průvodce po České republice – Krkonoše, 2003, Průvodce po České republice – Podkrkonoší, 2005, Dotazníkové šetření v obcích, webové stránky obcí, cs.wikipedia.org

V oblasti však existuje i řada dalších cenných objektů, které zde nelze beze zbytku vyjmenovat. Patří k nim řada dalších památek lidové architektury, roubenných domů, tak typických pro zdejší oblast. Vyskytují se v horské oblasti - v Rokytnici nad Jizerou, Jablonci nad Jizerou, Vysokém nad Jizerou, Pasekách nad Jizerou (domy vysockého typu), ale i v podhorských obcích – Čisté u Horek, Mříčné, Martinicích v Krkonoších, Peřimově apod. K drobnějším památkám patří kaple, různé sochy, sousoší a pomníky, boží muka apod. Kompletní soupis nemovitých kulturních památek je v příloze. Zapomínat nelze ani na ústní tradice, tedy odraz regionu v literatuře (viz kapitola 5.2.3), tradici ochotnického divadla a tradičního vládce hor Krakonoše.

Tabulka č. 56: Další turistické zajímavosti

Obec	Turistické zajímavosti
Benecko	kamenná rozhledna na vrchu Žalý, památný strom Ambrožův smrk na Levínku, lyžařský areál
Bukovina u Čisté	památné stromy - Hekovy lípy, socha svatého Jana Nepomuckého
Čistá u Horek	sousoší Korunování Panny Marie, Taliány - kaskádová soustava nad rybníkem ve spodní části obce
Horní Branná	farní budova a hřbitov, Harrachovská hrobka sv. Kříže, Harrachovský špitál
Jablonec nad Jizerou	fara, památný dub, lyžařský areál
Jestřabí v Krkonoších	rodný dům Jana Kadavého, křížová cesta s kapličkou a léčivou vodou ve Stromkovicích, Mikuláškův mlýn
Jilemnice	Krkonošské muzeum, kaple Božího těla se zvonem, hrob – náhrobek a pamětní deska lyžaře Bohumila Hanče, pivovar, radnice, sousoší P. Marie, sv. Barbory a sv. Maří Magdalény, bývalé měděné doly na Kozinci
Levínská Olešnice	12 soch světců
Martinice v Krkonoších	zvonice sv. Jana Nepomuckého, Martinické rybníky
Mříčná	tvrz Smiřično - archeologické naleziště

Paseky nad Jizerou	kaplička Nejsvětější Trojice v lokalitě Na Kopci, Památník zapadlých vlastenců, lyžařský areál
Peřimov	národní přírodní památka Strážník, hrušeň v Peřimově, železobetonový most přes Jizeru
Poniklá	Muzeum krkonošských řemesel, ponikelské podzemí
Rokytnice nad Jizerou	secesní radnice, kaplička na Kostelním kopci, lyžařské areály, Huťský vodopád
Roztoky u Jilemnice	sousoší Korunování Panny Marie, socha Panny Marie Immaculaty, socha Mistra Jana Husa, smírčí kříž na Perklíně
Víchová nad Jizerou	socha svatého Jana Nepomuckého, sloup se sochou Panny Marie
Vítkovice	lyžařský areál
Vysoké nad Jizerou	rodný dům JUDr. Karla Kramáře, sbor církve československé husitské, Vlastivědné muzeum pro Vysoké nad Jizerou a okolí, lyžařský areál

Zdroj: Průvodce po České republice – Krkonoše, 2003, Průvodce po České republice – Podkrkonoší, 2005, Dotazníkové šetření v obcích, webové stránky obcí, cs.wikipedia.org

V tabulce výše je uveden soupis některých dalších turistických zajímavostí. Za zmínku stojí rozhledna na vrchu Žalý a různá muzea (k těm blíže v kapitole Život v obcích).

Turistická nabídka

Oblast, především její horská část je turisticky velmi atraktivní nejen pro jednodenní návštěvnost, ale i z hlediska druhého bydlení, kdy 65 % trvale neobydlených bytů slouží k rekreaci, v některých obcích je to dokonce až 90 % (blíže viz kapitola 5.3.5 Bydlení). V horské oblasti je rovněž lokalizováno velké množství hromadných ubytovacích zařízení (viz dále).

Základním prvkem turistické nabídky jsou zde sportovní areály pro sjezdové lyžování a snowboarding. Existují ve všech 7 horských obcích, Poniklé a Jilemnici. Největší nabídku poskytuje Rokytnice nad Jizerou se 7 lyžařskými areály (!), velké areály jsou i v Benecku, na Horních Mísečkách (součást ski areálu Špindlerův Mlýn), Pasekách nad Jizerou a Vysokém nad Jizerou (blíže viz kapitoly 5.3.3 Doprava a 5.3.7 Život v obcích). Ve větších střediscích existují lyžařské školy, půjčovny lyžařského vybavení, pořádají se sem i školní lyžařské zájezdy. Největším lyžařským areálem v oblasti je Skiregion.cz, který sestává z areálů v Rokytnici nad Jizerou (areály Horní Domky, Studenov, Modrá hvězda – Bahýnka, Pařez a Skiservis Udatný), Paseky nad Jizerou a dále již mimo MAS Harrachov, Rejdice a Příchovice. Celkem nabízí 7 lanových drah a 38 vleků, což je nejvíce v ČR. Celou tuto infrastrukturu je možné využít na jednu permanentku.

Horská oblast nabízí i dobré podmínky pro běžecké lyžování. Do systému „Krkonoše – lyžařský běžecký ráj“, který propojuje všechna horská střediska a nabízí více než 500 km běžeckých tratí. V případě příznivých podmínek jsou běžecké trasy vytyčeny i v okolí Jilemnice a Studence na jihu MAS. Krkonoše jsou kolébkou lyžování v českých zemích – Český krkonošský spolek Ski Jilemnice byl založen už v roce 1895.

Základem nabídky pro letní sezónu je hustá síť turistických značených stezek. Turistika má v této oblasti dlouhou tradici. První turistické cesty začaly vznikat od 70.let 19.st., např. v roce 1878 vznikly cesty Rezek – Dvoračky, Kozelský hřeben – Vítkovice a Vítkovice – Mísečky. Mezi průkopníky české turistiky a lyžování patřil hlavně Jan Buchar, učitel z Dolních Štěpanic. K nejvýznamnějším turistickým trasám, procházejícím přes území MAS patří Cesta česko-polského přátelství (po hlavním hřebeni

Krkonoš), Cesta Jana Buchara (Jilemnice – Žalý – pramen Labe), Harrachova cesta (Labský důl – Labská louka – Harrachov), Krakonošova cesta (Špindlerův Mlýn – Horní Mísečky – Dvoračky – Rokytnice n.J.) a cesta ing. Krejčího (Dvoračky – Rokytnice n.J. – Jablonec n.J.). Značení rozsáhlé sítě značených turistických cest provádí Klub českých turistů. Další informace viz kapitola 5.3.3 Doprava.

V oblasti existuje i několik naučných stezek, viz tabulka níže. Jejich stavbu a údržbu většinou provádí samotné obce případně správa KRNAP.

Tabulka č. 57: Přehled naučných stezek v MAS Přidte pobejt

Název	Délka v km	Počet zastavení	Trasa	Téma
Pašerácká stezka	1,3	4	V Rokytnici nad Jizerou: Dolní nám. – rozc. Studenov-Kostelní cesta	Historie pašování a pašeráků v Krkonoších
U Mlejna	1,9	7	Okolo rybníků u Martinic v Krkonoších	Význam majitelů a správců lesů pro život lesů
Poznávací okruh - Okolo Rokytnice	11	12	Okolo Rokytnice nad Jizerou se startem i cílem na Dolním nám.	Historie města, přírodní a kulturní zajímavosti
Stezka Dřevosochání	1,1	4	Kříž. Na Vrších (Horní Rokytnice) – Starý Kravín Muzeum (Františkov)	Historie „Dřevosochání“, dřevěné sochy
Jilemnice známá neznámá	7,5	18	V Jilemnici: Masarykovo nám.- Kozinec – zámek – Zvědavá ulička – Tyršovo nám.	Památky ve městě, výhledy do okolí
Divadelní okruh	4	11	Vysoké nad Jizerou – Stará Ves	Historie sousedského divadla v oblasti

Zdroj: www.liberecky-kraj.cz, www.krkonose.eu

Celé území je rovněž protkáno hustou sítí cyklotras, a to i v horské části. Cyklotrasy v severní části jsou vzhledem k reliéfu terénu často náročné na fyzickou kondici cyklistů, většina tras však má zpevněný povrch. Pro přehled cyklotras a cyklobusů v území viz kapitola 5.3.3 Doprava. Postupně dochází ke zkvalitňování doprovodné infrastruktury (budování laviček, odpočívadel, značení).

Přes vhodné přírodní podmínky neskýtají Krkonoše, vzhledem k ochraně přírody v národním parku, podmínky pro horolezectví. Umělá lezecká stěna je v penzionu Krakonošovo zátíší v Poniklé. Lanový park je v Rokytnici nad Jizerou. Možnosti pro vodní turistiku skýtá většinou jen na jaře řeka Jizera, úsek z Vilémova do Horní Sytové je však hodnocen stupněm WWII-, což značí úsek sjízdný jen pro zkušené vodáky s dobrým vybavením a prakticky jen pro uzavřené lodě.

Hipoturistika a agroturistika je zde teprve v počátcích. Pro vyjížděky na koních lze využít např. farmy zaměřené na chov koní – Ranč Kocanda v Mříčné a Farma Hucul ve Víchové nad Jizerou. Pro hipoturistiku je třeba budovat zcela samostatné stezky s dostatečně pevným povrchem, aby nedocházelo k erozi a ničení cest a kolizím s cyklisty a pěšími turisty.

Zpřístupnit Krkonoše i lidem hendikepovaným se snaží projekt Správy KRNP Krkonoše bez bariér. Z TOP 10 nabízených tras pro celé Krkonoše jsou v MAS umístěny 2 – z Horních Míseček na Vrbatovu a Labskou boudu a z Benecka přes Rovinku na Třidomí. V MAS leží i lázeňský resort Údolí Bratrouchov (obec Jablonec nad Jizerou).

Oblast skýtá i možnosti pro adrenalinové sporty. Paragliding je možný na lokalitách se startovacími a přistávacími plochami, konkrétně jde v MAS o Lysou horu, Přední Žalý, Horní Mísečky – Medvědin a Čertovu horu. Snowtubing (letní i zimní) je možné si vyzkoušet v areálu zvon v Benecku. Snowkiting (lyžování za pomoci tažného draka) je k dispozici ve Vysokém nad Jizerou a Rokytnici nad Jizerou.

Z dalších sportů lze jmenovat squash v Poniklé a minigolf u hotelu Albert v Pasekách nad Jizerou. Přehled další sportovní vybavenosti je uveden v kapitole 5.3.7 Život v obcích. Celkově je zřejmý významný rozdíl ve vybavenosti mezi horskou a podhorskou částí MAS.

Vzhledem k malebnému charakteru skýtá oblast i značný potenciál pro pořádání škol v přírodě.

I v tomto regionu se postupně rozvíjí trend podpory a propagace místních produktů. Sousední MAS Krkonoše rozvíjí od roku 2005 projekt značení místních výrobků a udělování značky „Krkonoše – originální produkt“ v turistickém regionu Krkonoš. Značka garantuje zejména místní původ výrobku a vazbu na region Krkonoš, ale také jeho kvalitu a šetrnost k životnímu prostředí. Seznam výrobců tradičních produktů z území MAS Přidte pobejt uvádí následující tabulka. Vzhledem k zatím malému počtu subjektů zde není žádný dominující sektor, výrobky představují různé obory podnikání.

Tabulka č. 58: Seznam certifikovaných výrobků v MAS Přidte pobejt

Výrobek	výrobce	obec
Ručně ryté sklo	Miloš Plecháč - DaMiRS	Čistá u Horek
Kabelky, tašky, vaky a textilní doplňky	Jana Albrechtová	Horní Branná
Archivní, kancelářské a školní potřeby z recyklované lepenky	EMBA, spol. s r. o.	Paseky nad Jizerou
Perličkové vánoční ozdoby, hobbysety (stavebnice těchto ozdob)	Rautis, a.s.	Poniklá
Med	Soňa Anna-Marie Fišerová	Poniklá
Keramika	Michaela Dumková	Rokytnice nad Jizerou
Tepelně opracované výrobky	Miroslav Nosek - řeznictví a uzenářství	Studenec

Zdroj: <http://www.regionalni-znacky.cz/krkonose/cs/certifikovane-produkty/?r=3>

Ubytovací zařízení

Jak již bylo zdůrazněno v kapitole 5.3.4 Občanská vybavenost, v MAS Přidte pobejt existuje velké množství ubytovacích zařízení. Podle údajů obcí je to celkem 612 ubytování v soukromí, 138 penzionů, 32 hotelů, 27 ubytoven a 2 kempy. Český statistický úřad zde eviduje celkem 217 hromadných ubytovacích zařízení, z toho 76 penzionů, 32 hotelů, 22 turistických ubytoven, 1 kemp a 86 dalších zařízení. Nejvíce je to v Rokytnici nad Jizerou (86 zařízení), Vítkovicích (41) a Benecku (38). Kompletní přehled ubytovacích zařízení z databáze ČSÚ je v příloze.

Statistiku návštěvnosti podle počtu hostů a přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních sleduje Český statistický úřad, tato databáze je však neúplná. Sledují se pouze zařízení s kapacitou min. 5 pokojů nebo 10 lůžek. Navíc údaje nejsou poskytnuty u obcí s max. 3 ubytovacími zařízeními kvůli ochraně individuálních dat a dále u obcí, kde některá ubytovací zařízení nevyplnila statistický výkaz, návštěvnost proto byla dopočtena ČSÚ a je tak zatížena významnou statistickou chybou. Výše popsané zobrazuje i z hlediska dat značně neúplná následující tabulka. Vzhledem k tomu ani nelze usuzovat na vývoj celkové návštěvnosti. Je však zřejmé, že dominantní z hlediska počtu přenocování jsou Rokytnice nad Jizerou, Benecko a Vítkovice, evidentní je tak přímá závislost na počtu hromadných ubytovacích zařízení, který je v těchto obcích rovněž nejvyšší. Nutné je poznamenat, že do sledování samozřejmě nejsou zahrnuty objekty individuální rekreace. Často jde o objekty, které dříve sloužily trvalému bydlení. Rekreční využití je tak zachránilo před zkázou.

Tabulka č. 59: Počet přenocování turistů v jednotlivých obcích na území MAS Přidte pobejt

Obec	Přenocování celkem					
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Benecko	94 522	97 645	94 574	i.d.	97 732	102 023
Bukovina u Čisté	.	.	.	.	i.d.	i.d.
Čistá u Horek	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.
Horka u Staré Paky	.	.	.	.	.	.
Horní Branná	.	.	i.d.	i.d.	i.d.	5 042
Jablonec nad Jizerou	26 212	29 715	26 491	i.d.	31 176	30 419
Jestřabí v Krkonoších	16 249	15 586	20 141	i.d.	14 708	15 868
Jilemnice	14 661	12 246	13 701	3 006	10 439	9 834
Kruh	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.
Levínská Olešnice	.	.	.	.	.	.
Martinice v Krkonoších	i.d.	i.d.	i.d.	.	.	.
Mříčná	.	.	.	.	i.d.	i.d.
Paseky nad Jizerou	23 565	18 737	19 773	i.d.	i.d.	17 178
Peřimov	.	.	.	.	.	.
Poníklá	i.d.	i.d.	2 990	3 051	i.d.	i.d.
Rokytnice nad Jizerou	189 856	178 930	171 428	i.d.	156 214	151 612
Roztoky u Jilemnice	.	.	.	.	.	.
Studenec	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.	5 834	4 800
Svojet	.	.	.	.	.	.
Víchová nad Jizerou	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.	i.d.
Vítkovice	87 064	83 245	83 855	i.d.	87 327	76 876
Vysoké nad Jizerou	19 166	12 637	8 168	i.d.	20 049	17 866

Zdroj: ČSÚ, vlastní šetření

(i.d. – důvěrný údaj, data nejsou zveřejněna, protože jsou zde méně než 3 subjekty nebo ubytovací zařízení nepředložila statistický výkaz a návštěvnost tak byla pouze odhadnuta a je tedy zatížena významnou statistickou chybou)

Obraz o celkovém vývoji návštěvnosti si proto lze udělat pouze u vyšších územních celků – viz tabulka níže.

Tabulka č. 60: Vývoj počtu přenocování v hromadných ubytovacích zařízeních v Krkonoších a v Libereckém kraji

	Krkonoše			Liberecký kraj		
	celkem	cizinci	domáci	celkem	cizinci	domáci
2005	3 646 219	1 542 331	2 103 888	2 741 134	962 515	1 778 619
2006	3 510 713	1 454 601	2 056 112	2 809 907	922 543	1 887 364
2007	3 202 058	1 360 903	1 841 155	2 530 537	833 789	1 696 748
2008	3 244 907	1 273 331	1 971 576	2 433 746	760 229	1 673 517
2009	3 047 052	1 025 820	2 021 232	2 344 293	643 041	1 701 252
2010	2 970 299	892 087	2 078 212	2 206 479	555 533	1 650 946
2011	2 828 376	830 309	1 998 067	2 149 890	531 351	1 618 539
2012	2 916 851	875 584	2 041 267	2 299 697	563 943	1 735 754
2013	2 828 932	866 592	1 962 340	2 288 347	526 851	1 761 496
2005-2013*	77,59	56,19	93,27	83,48	54,74	99,04

Zdroj: ČSÚ

Vysvětlivky: * řádek označuje srovnání mezi lety 2005 a 2013, výchozí rok 2005 má hodnotu 100

Je evidentní, že v Krkonoších i Libereckém kraji se dlouhodobě snižuje počet přenocování, minima bylo dosaženo v roce 2011. Počet přenocování cizinců v Krkonoších i Libereckém kraji klesl za 8 let téměř na polovinu! Tato data jsou v souladu i s vývojem počtu cizích návštěvníků, který se v Krkonoších i Libereckém kraji snížil na asi 60 %. Naopak počet přenocování tuzemských návštěvníků v Krkonoších mírně klesl, v Libereckém kraji zůstal téměř stejný, celkový počet domácích hostů pak mírně stoupl. Trend úbytku počtu cizinců je v silném rozporu s údaji za celou ČR, kde počet cizinců vzrostl asi o 15 % a počtu přenocování asi o 6 % a je také nejhorším výsledkem ve srovnání s ostatními turistickými oblastmi resp. kraji.

Skladba cizích návštěvníků se sleduje standardně po krajích, údaje za turistické regiony jsou zatíženy statistickou chybou (ne všichni ubytovatelé vyplňují poctivě statistické výkazy). Historický vývoj návštěvnosti u nejvýznamnějších zemí je uveden v příloze. Nejvíce je návštěvníků z Německa (stále přes polovinu celkového počtu přenocování cizinců), s velkým odstupem následují Poláci a Nizozemci. Ze srovnání mezi lety 2005 a 2013 je zřejmý markantní pokles počtu přenocování návštěvníků z Německa, Nizozemska a překvapivě i ze Slovenska. Velmi významně stoupl počet přenocování Rusů a Poláků.

V rámci kalendářního roku 2013 byly v Krkonoších nejnavštěvovanějšími měsíci leden a únor (přes 100 tisíc hostů), dále březen, srpen a červenec (80, 75 a 67 tisíc), nejslabšími měsíci jsou listopad a duben (24 a 23 tisíc).

Přes pokles počtu návštěvníků bývají některá střediska hlavně v zimní sezóně přetížena turisty, zátěž převyšuje limity daného území. Zvýšený pohyb návštěvníků má negativní vliv na produkci odpadů, zanášení cizích rostlinných druhů, omezování migrace živočichů. V posledních letech se rovněž projevoval tlak na zvyšování ubytovacích kapacit v oblasti a také tlak obcí na odlesňování některých partií v souvislosti s výstavbou sportovních areálů či přístupových cest. Pro udržení atraktivity území je proto nutný vyvážený postup respektující požadavky obcí na rozvoj, ale zároveň umožňující ochranu přírodních hodnot. Vysoké ceny nemovitostí v atraktivních lokalitách rovněž způsobují odchod místních obyvatel a přeměnu domovního fondu pouze na rekreační účely. S tím úzce souvisí

výstavba apartmánových domů pro druhé bydlení, které v sezóně představují zátěž pro infrastrukturu obce a mimo sezónu se stávají mrtvými zónami.

Velký význam pro zajištění komfortu návštěvníků má i dostatek parkovacích míst. Nabídka parkování je zejména v zimním období nedostatečná (blíže viz kapitola 5.3.3 Doprava).

Informovanost návštěvníků a marketingové průzkumy

Tabulka č. 61: Infocentra na území MAS Přidte pobejt

Obec	Informační centrum	web
Benecko	Infocentrum Flora Benecko	www.benecko.com
Jilemnice	Informační středisko Jilemnice	http://ic.mestojilemnice.cz/cz/
Paseky nad Jizerou	Informační centrum Správy KRNP - Památník zapadlých vlastenců	http://www.krnap.cz/pamatnik-zapadlych-vlastencu-paseky-nad-jizerou/
Rokytnice nad Jizerou	Městské informační centrum Rokytnice nad Jizerou Infocentrum RV Club Info centrum Lenka	http://www.mesto-rokytnice.cz/infocentrum http://www.rvclub.cz http://www.infolenka.cz
Vysoké nad Jizerou	Infocentrum Vysoké nad Jizerou	http://www.vysokenj.cz/

Zdroj: <http://krkonose.eu/cs/infrastruktura/turinfocentra>

Nezpochybnitelným faktorem pro rozvoj cestovního ruchu je dostatečné množství informací. Jedním ze základních způsobů komunikace s návštěvníky jsou informační centra. V MAS Přidte pobejt existuje celkem 6 informačních center (v Rokytnici nad Jizerou 2), což je vzhledem k vysoké návštěvnosti regionu nedostatečný počet.

Na území Krkonoš existuje společnost Krkonoše – svazek měst a obcí, jejímž hlavním cílem je uvádět do života projekty na podporu cestovního ruchu v turistickém regionu a zajišťovat jejich financování. K významným aktivitám patří několik projektů. Prvním je Krkonoše – lyžařský běžecký ráj, který pravidelně upravovanými více než 500 km lyžařských běžeckých tratí propojuje řadu míst v Krkonoších i Podkrkonoší. Dalším projektem je Krkonoše ze sedla kola, jehož cílem je zlepšovat v horské i podhorské oblasti podmínky pro cykloturistiku a zahrnuje na 200 km cyklotras. Významný je rovněž projekt Krkonošské cyklobusy (blíže viz kapitola 5.3.3 Doprava). Svazek rovněž realizoval projekt Marketingové a koordinační aktivity v Krkonoších, zaměřený na propagaci v Krkonoších, vytváření marketingových nabídek či rozvoj webových stránek. K dalším činnostem svazku patří vydávání propagačních materiálů, koordinace informačních center, rozvoj webových stránek www.krkonose.eu, monitoring návštěvníků.

Podle výzkumu agentury IPSOS ze zimy a léta 2013 přijela většina návštěvníků do Krkonoš a Podkrkonoší ze vzdálenosti nad 100 km (v létě 51 %, v zimě 39 %). Více než 80 % z nich se do lokality dopravilo autem a podobný podíl jich cestoval v doprovodu partnera/partnerky, přátel nebo známých.

Nejvíce návštěvníků (37 %) v létě přijelo na 3 až 7 dní, v zimě dominovaly jednodenní pobyty bez noclehu (45 %). Pokud se v regionu ubytovali, jednalo se nejčastěji o penziony, následují hotely. V

5.4. Vyhodnocení rozvojového potenciálu území

5.4.1. Územní plánování

Tabulka č. 62: Vybavenost obcí MAS Přiděte pobejt územními plány

Obec	Územní plán				Urbanistická studie	
	Druh	Poslední aktualizace	Zhotovitel	Poznámka	ANO/NE	Rok zpracování
Benecko	ÚPSÚ	2006	SURPMO HK, Hradec Králové	Schválena 4.změna ÚPSÚ	NE	
Bukovina u Čisté	ÚP	2011	Ing.arch.Věra Blažková, Semily		NE	
Čistá u Horek	ÚP	2010	SURPMO, a.s., Praha		ANO	2006
Horka u Staré Paky	ÚP	2012	Ing.arch.Věra Blažková, Semily		NE	
Horní Branná	ÚPO	2006	SURPMO,a.s., Praha	Schválena 2A a 2B změna ÚPO	NE	
Jablonec nad Jizerou	ÚP	2011	TENET, spol. s r.o., Trutnov		ANO	
Jestřabí v Krkonoších	ÚP	2011	Ing.arch.Věra Blažková, Semily		NE	
Jilemnice	ÚP	2011	Architektonický atelier Holub, Praha		NE	
Kruh	ÚP	2010	Architektonický atelier Holub, Praha		NE	
Levínská Olešnice	ÚP	2009	Atelier AURUM, s.r.o., Pardubice		NE	
Martinice v Krkonoších	ÚP	2011	TENET, spol. s r.o., Trutnov		NE	
Mříčná	ÚP	2012	Architektonický atelier Holub, Praha		NE	
Paseky nad Jizerou	ÚP	2008	Atelier AUREA, spol. s r.o., Praha		NE	
Peřimov	ÚP	2010	Architektonický atelier Holub, Praha		ANO	2010
Poniklá	ÚP	2011	SURPMO,a.s., Praha	Schválena 1.změna ÚP	ANO	2011
Rokytnice nad Jizerou	ÚP	2013	SAUL, s.r.o.,Liberec	Schválena 1.změna ÚP, schváleny 4 územní studie	NE	
Roztoky u Jilemnice	ÚP	2010	Architektonický atelier Holub, Praha		ANO	1998
Studenec	ÚP	2009	TENET, spol. s r.o., Trutnov		NE	
Svojek	ÚP	2010	Architektonický atelier Holub, Praha		ANO	1998
Víchová nad Jizerou	ÚP	2011	Ing. arch. Alena Košťálová, Brno		NE	
Vítkovice	ÚPSÚ	2004	SURPMO HK, Hradec Králové	Schválena 1.změna ÚPSÚ	NE	
Vysoké nad Jizerou	ÚPSÚ	2012	Atelier AUREA, spol. s r.o., Praha	Schválena 2.změna ÚPSÚ	NE	

Vysvětlivky: ÚP – územní plán, ÚPO – územní plán obce, ÚPSÚ – územní plán sídelního útvaru

Zdroj: <http://www.uur.cz/iLAS>, dotazníkové šetření na obcích

Vybavenost obcí územními plány v území je velmi dobrá, protože všechny obce na území MAS mají územní plán zpracován. V drtivé většině se jedná o nejnovější typ územního plánu, jejichž stáří je do 5 let. Nejstarší typ – územní plán sídelního útvaru mají pouze horské obce Benecko, Vítkovice a Vysoké nad Jizerou. Nejstarší územní plán má obec Vítkovice (poslední aktualizace proběhla roku 2004). Většina zpracovatelů územních plánů nepochází z regionu, nejčastější jsou pražské ateliéry, územní plány zde zpracovávaly i ateliéry z Trutnova nebo Hradce Králové.

5.4.2. Rozvojová území

Lokality brownfields

Tabulka č. 63: Seznam lokalit typu brownfields na území MAS Přidte pobejt

Obec	Název	Rozloha v m ²	Využití
Jablonec nad Jizerou	bývalá textilka Buřany č.p. 13, 15	10 800	nevyužíváno
Jablonec nad Jizerou	bývalá textilka č.p.183	33 000	sklady
Levínská Olešnice	statek	22 000	nevyužíváno
Martinice v Krkonoších	Martinice v Krkonoších č.p. 109, 137	9 019	nevyužíváno
Poniklá	farma Krkonoše č.p. 466	16 377	nevyužíváno
Poniklá	přádelna bavlny	13 340	nevyužíváno
Rokytnice nad Jizerou	sklad MV (archiv)	3 088	sklady
Rokytnice nad Jizerou	ELITEX - Vilémov č.p. 219	39 176	nevyužíváno
Rokytnice nad Jizerou	SCHD Františkov (středisko chovu dojníc)	15 202	nevyužíváno
Rokytnice nad Jizerou	tkalcovna u Kroupů (areál zemědělského zásobování) č.p. 222, 342	6 831	nevyužíváno
Rokytnice nad Jizerou	rekreační vojenský areál č.p. 83, 84, 85, 87, 88	11 455	nevyužíváno
Rokytnice nad Jizerou	Rotextile	17 961	nevyužíváno
Rokytnice nad Jizerou	horní škola	6 000	nevyužíváno
Roztoky u Jilemnice	fara č.p.1	900	nevyužíváno
Svojek	nedokončená dřevovýroba - Tample	2 000	nevyužíváno
Víchová nad Jizerou	hostinec v Arnoštově č.p. 11	2 306	nevyužíváno
Víchová nad Jizerou	Mileta č.p. 178, 220	27 600	sklady
Vítkovice	kulturní dům č.p. 33	1 500	občanská vybavenost
Vysoké nad Jizerou	truhlářská výroba	7 000	nevyužíváno

Zdroj: Databáze brownfields Libereckého kraje, http://www.arr-nisa.cz/iware_cz/index.php?D=66, dotazníkové šetření na obcích

Tabulka č. 64: Seznam dalších lokalit typu brownfields podle vyjádření jednotlivých obcí

obec	lokalita	rozloha
Bukovina u Čisté	1 objekt, soukromé vlastnictví	200 m ²
Jilemnice	areál OSP	cca 2 ha

Kruh	1 lokalita	
Martinice v Krkonoších	objekty na křižovatce (Oždian) a u nádraží (Kaderka)	2x cca 1 – 2 ha
Poniklá	bývalý areál JZD	6 000 m ²

Zdroj: dotazníkové šetření na obcích

Na území MAS, tak jako jinde v ČR existuje značné množství nevyužívaných nebo jen částečně využívaných objektů typu brownfields. Z databáze brownfields Libereckého kraje vyplývá, že nejčastěji jde o průmyslové objekty. Je evidentní, že tento soubor nevyužívaných objektů by mohl představovat značný potenciál pro rozvoj. Tomu však často brání významné překážky, především vysoké finanční náklady na revitalizaci, nejasné majetkové a právní vztahy, nevýhodná dopravní poloha apod.

Z dotazníkového průzkumu plyne, že v Rokytnici nad Jizerou je plánována přestavba Rotextile na polyfunkční objekt a že v obci Svojek je jedna lokalita typu brownfield v soukromém vlastnictví plánována ke sportovnímu využití. Místní obyvatelé vnímají pozitivně využití některých historických továren podél Jizery (např. pro firmu Singing Rock).

Liberecký kraj rovněž vede databázi greenfields, kde jsou evidovány 4 lokality v Jilemnici, pro rozvoj podnikání je ale určena jen lokalita Jilemnice - jih. Ostatní plochy jsou určeny pro rozvoj bydlení a rekreace.

Tabulka č. 65: Seznam lokalit greenfields v MAS Přidte pobejt

obec	název	katastrální území	parcelní číslo	rozloha	zastavěná plocha
Jilemnice	Jilemnice - Jih	Jilemnice	2186	80 000	0
Jilemnice	Jilemnice - obytné území za Jinovou	Hrabačov	279/1, 277/16	62 494	0
Jilemnice	Jilemnice - lyžařský běžecký areál	Jilemnice	1561/7, 1561/23	15 000	0
Jilemnice	Jilemnice - obytný soubor Buben	Jilemnice	1723/2, 1723/7, 1723/8, 1723/35, 1723/38, 1723/39, 1723/40, 1723/41	55 000	0

Zdroj: <http://regionalni-rozvoj.kraj-lbc.cz/page4409>

Rozvojová území

Tabulka č. 66: Přípravenost obcí pro bytovou výstavbu

obec	Jsou k dispozici pozemky pro výstavbu pro bydlení?		Jsou pozemky zainvestovány a jak?								
	ANO/NE	pro kolik domů	ANO/NE	vodovod	kanalizace	elektřina	plyn	telefon	internet	silnice	jiné - co?
Benecko	ANO	50 RD	NE								
Bukovina u Čisté	ANO	40 RD	NE								
Čistá u Horek	ANO	100 RD	ANO	ANO	NE	ANO	NE	NE	ANO	ANO	
Horka u Staré Paky	ANO	12	NE								

Horní Branná	ANO	130 RD; 130 bytů v BD	NE								
Jablonec nad Jizerou	ANO	50 RD	ANO	ANO-část			NE	ANO-část	ANO	ANO-část	
Jestřabí v Krkonoších	ANO	79 RD	ANO	ANO - část	NE	ANO-část	NE	ANO-část	NE	ANO-část	
Jilemnice	ANO	80 RD; 40 bytů v BD	NE								
Kruh	ANO	220 RD; 20 bytů v BD	NE								
Levínská Olešnice	ANO	8 RD	ANO	ANO		ANO					
Martinice v Krkonoších	ANO										
Mříčná	ANO	5 RD	NE								
Paseky nad Jizerou	ANO	22 RD	NE								
Peřimov	ANO		NE								
Poniklá	ANO	50 RD;	ANO	ANO- 70%	ANO- 60%	NE	NE	NE	NE	NE	
Rokytnice nad Jizerou	ANO	158 RD, 91 bytů v BD	ANO- část								
Roztoky u Jilemnice	ANO	78 RD, 83 bytů v BD	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO-část	ANO	ANO	
Studenec	ANO	55 RD	NE								
Svojk	ANO	6 RD	ANO	ANO	NE	ANO	NE	ANO	ANO	ANO	
Víchová nad Jizerou	ANO		NE								
Vítkovice	ANO	5 RD	NE								
Vysoké nad Jizerou	ANO	35 RD; 12 bytů v BD	ANO	ANO – 20%	ANO – 10%	ANO – 30%	ANO – 5%	ANO – 5%	NE	ANO – 90%	

Vysvětlivky: RD- rodinný dům, BD – bytový dům,

Zdroj: Dotazníkové šetření v obcích

Z dotazníkového šetření plyne, že všechny obce na území MAS mají připraveny pozemky pro bytovou výstavbu. Zainvestovány jsou však takové pozemky pouze v 9 obcích. Zásíťovanost pozemků je však velice rozdílná a neporovnatelná. Některé pozemky jsou zásíťovány dostatečně, jiné nikoliv. Dobudování přípojek je v plánu několika obcí.

Plyn je na nové pozemky zaveden jen částečně v obcích Rokytnici nad Jizerou a Vysokém nad Jizerou. Nejvíce pozemků pro výstavbu je připraveno v obcích: Čistá u Horek, Horní Branná, Jilemnice, Kruh, Rokytnice nad Jizerou a Roztoky.

5.4.3. Oblasti s lidským potenciálem

V MAS Přidte pobejt evidoval k 31.12.2012 ČSÚ celkem 3 602 ekonomických subjektů (viz kapitola 5.3.8 Podnikání, výroba a zaměstnanost), v souladu s obecnými trendy v ČR jde v drtivé většině o fyzické osoby. Přesto zde existují některé významné firmy. Největší firmy podle tržeb (s výjimkou Jilos Horka s.r.o.) mají zahraničního vlastníka, další firmy jsou však již v českém vlastnictví. Společnosti Singing Rock s.r.o. a SBU Commercial Vehicles patří do větších koncernů Lanex a.s. a Brano Group a.s., které mají své hlavní sídlo mimo MAS. Je zřejmé, že většina významných firem sídlí na jihu území v podhorské části MAS. Důvodem může být snazší dopravní dostupnost a méně přísné podmínky ve

vztahu k ochraně životního prostředí mimo území KRNAP. Jedinou významnou firmou v horské části je EMBA spol. s r.o. v Pasekách nad Jizerou.

Tabulka č. 67: Největší podniky, které mají své sídlo v MAS Přidte pobejt

Podnik	Sídlo	Tržby v mil.Kč	Počet zaměstnanců	Obor činnosti	vlastník z
Devro s.r.o.	Jilemnice	2 204	981	výroba obalů na masné výrobky	Velká Británie
Tessitura Monti Cekia, s.r.o.	Borovnice, provozovna Studenec	575	414	výroba režné bavlněné textilní tkaniny pro košiloviny	Itálie
Suchánek & Walraven, s.r.o.	Čistá u Horek, Horka u Staré Paky	556	230	strojírenství - upevňovací, sanitární a protipožární systémy	Nizozemí
Jilos Horka s.r.o.	Horka u Staré Paky	472	247	výroba dřevěných palet	ČR
Hilding Anders Česká republika a.s.	Roztoky u Jilemnice	286	99	výroba postelí a lůžkovin	Švédsko
EMBA spol. s r.o.	Paseky nad Jizerou	202	120	výroba kancelářských výrobků	ČR
SINGING ROCK s.r.o.	Poniklá	179	448*	výrobky pro outdoor sporty	ČR-spol. Lanex a.s.
ARIES, a.s.	Studenec	111	83	výroba punčochového zboží	ČR
SBU Commercial Vehicles	Jilemnice	3 631**	242	výroba autopříslušenství	ČR-spol. Brano Group a.s.

Zdroj: dotazníkové šetření, www.justice.cz – výroční zprávy firem

Vysvětlivky: * - počet zaměstnanců za celou společnost Lanex a.s., ** - tržby za celou společnost Brano Group a.s.

Pět firem s největším počtem zaměstnanců (nepočítá se Singing Rock s.r.o., kde počet zaměstnanců pouze v MAS nelze zjistit) má podíl na zaměstnanosti asi 20 %. Klíčový význam pro tvorbu pracovních míst tak mají, v souladu s celostátními trendy, především malé firmy, jejichž význam pro ekonomický rozvoj oblasti je nezpochybnitelný. Případné ukončení ekonomické činnosti u menších subjektů má malý dopad na nezaměstnanost a počet volných pracovních míst a lidé si tak snadněji najdou nové zaměstnání.

V MAS Přidte pobejt existuje velké množství různých spolků a občanských sdružení. Jde hlavně o sdružení dobrovolných hasičů a různé sportovní kluby a tělocvičné jednoty, významně jsou zde zastoupeny oddíly TJ Sokol a divadelní spolky. Tato sdružení plní nezastupitelnou roli při zajištění volného času a kulturního života v obcích. Činnost spolků závisí na dobrovolné práci jednotlivců v jejich volném čase, bez jejich nadšení by nemohly dále aktivně existovat. Pro své fungování a rozvoj mohou tato sdružení využít různé granty a dotace, byť jejich objem je stále nedostatečný a překážkou je často i složitá administrativa spojená s poskytnutím dotace, včetně nutnosti předfinancování. Kulturní a sportovní život v území MAS proto do velké míry závisí na nadšení a nezištné práci členů jednotlivých neziskových organizací. Podle vyjádření místních aktérů spolky stárnou, je zde nedostatek mladých členů a nedostatečná je podle vyjádření některých občanů práce s mládeží.

Následující tabulka uvádí seznam nejvýznamnějších neziskových organizací, jak jej uvádí několik internetových databází.

Tabulka č. 68: Seznam nejvýznamnějších neziskových organizací

obec	název NNO	IČO	forma	obor činnosti	zdroj
Benecko	SKI Club Krkonoš	62013238	o.p.s.	činnosti sportovních klubů	www.isnno.cz - IS NNO
Horní Branná	Tělovýchovná jednota Sokol Horní Branná	45598240	sdužení	činnosti sportovních klubů	www.isnno.cz - IS NNO
	AGT Consulting občanské sdružení	27010392	sdužení	agroenvironmetální vzdělání, výchova a osvěta	www.isnno.cz - ENNO
Jilemnice	Junák - svaz skautů a skautek 514.03 "JILM" Jilemnice	15045269	org.jednotka sdužení	organizace mládeže	www.isnno.cz - ENNO
	Dětské centrum Jilemnice	68247877	p.o.	zdravotnické a sociální zařízení poskytující služby pro děti od 1 roku do 15 let	www.risy.cz
	Svaz tělesně postižených v České republice,o.s., místní organizace Jilemnice	71166955	org.jednotka sdužení	hájení zájmů a potřeb o zdr.postižené	www.firmy.cz
	Rytmus Liberec, o.p.s.	27322793	o.p.s.	péče o sociálně a zdravotně znevýhodněné	www.firmy.cz
	CMJ o.s.	22909052	sdužení	činnosti organizací dětí a mládeže	www.firmy.cz
Poniklá	MakeFor, o.s.	22884441	sdužení	vzdělávání, osobnostní rozvoj	www.isnno.cz - ENNO
Rokytnice nad Jizerou	TJ Spartak Rokytnice nad Jizerou, o.s.	00527611	sdužení	sportovní činnosti	Město Rokytnice nad Jizerou
	Spolek pro rozvoj cestovního ruchu v Rokytnici nad Jizerou o.s.	27005666	sdužení	podpora cestovního ruchu	Město Rokytnice nad Jizerou
Výchová nad Jizerou	Most ke vzdělání - Bridge to Education	26998262	sdužení	vzdělávání	www.isnno.cz - ENNO
Vítkovice	SK Freestyle Area	22710507	sdužení	sportovní kluby a areály	www.neziskovky.cz
Vysoké nad Jizerou	Divadelní spolek Krakonoš	13585045	o.p.s.	kultura, divadlo	www.isnno.cz - IS NNO
	Tělovýchovná jednota Vysoké nad jizerou	45597961	sdužení	činnosti sportovních klubů	www.isnno.cz - ENNO

Zdroj: www.firmy.cz, www.isnno.cz, www.risy.cz, www.neziskovky.cz

K 21.6.2012 měla MAS Přidte pobejt 26 členů. Členy bylo 6 obcí, svazek obcí Jilemnicko, 4 sdružení dobrovolných hasičů, 2 průmyslové subjekty, 3 zemědělské subjekty, 2 tělovýchovné jednoty, 3 kulturní a společenská sdružení a 5 fyzických osob – podnikatelů.

Obecně však platí, že občané se málo angažují ve společenském dění v obcích, nenavštěvují zasedání obecních zastupitelstev a nezajímají se o obecní záležitosti. To odpovídá i výsledkům dotazníkového šetření ohledně zapojení jednotlivých subjektů do činnosti MAS – většinou se zde angažují soukromí zemědělci, někteří podnikatelé a spolky – Sokol, hasiči, především z důvodu možnosti získání dotací. Možnost získání dotací byla také hlavním motivem jednotlivých obcí, proč se stát členem MAS.

5.4.4. Oblasti s potenciálem rozvoje

Z vyjádření představitelů jednotlivých obcí v dotazníkovém šetření vyplývá, že obce sužuje řada problémů, které omezují jejich rozvoj. Za nejzávažnější lze považovat především **stav silnic**, na který si stěžuje většina (13) obcí. Některými představiteli je stav komunikací označován jako dezolátní.

Nejhorší je stav místních komunikací (nacházejí se ve vlastnictví obcí, které na jejich rekonstrukce a údržbu nemají dostatek finančních prostředků), ale předmětem oprávněné kritiky je i stav silnic II. a III. třídy, které jsou v majetku Libereckého kraje. Kromě stavu komunikací ale obce trápí i dopravní problémy, především chybějící chodníky a absence přechodů pro chodce. Žádná obec neuvedla oblast parkování jako problematickou. V souvislosti s dopravní infrastrukturou je uváděn nedostatek finančních prostředků na údržbu a úpravu a také fakt, že specifická poloha regionu, v níž se MAS nachází (finančně a technicky náročná údržba území daná rozsáhlým katastrem, rozptýlenou sídelní strukturou a charakterem terénu) není zohledněna při přerozdělování daňových příjmů. Hromadná doprava byla jako nedostatečná označena v Pasekách nad Jizerou.

Nedostatek financí je vnímán jako jeden z hlavních problémů, bránících rozvoji území u **technické infrastruktury** (vyjádření téměř poloviny obcí v regionu). Jde o budování přípojek kanalizace, jejich následná údržba či opravy, vysoké náklady na čističky odpadních vod nebo na jejich výstavbu. Absence plynofikace území nepředstavuje problém. Některé obce vnímají, jako problém i stav elektrické přenosové sítě, která je bez většího zásahu od jejího vybudování (např. v obci Čistá u Horek od roku 1933). Obce Svojek a Víchova nad Jizerou spatřují jako problém pro další rozvoj nedostatečné pokrytí signálem mobilních operátorů.

Dotazníkovým šetřením bylo dále zjištěno, že **nezaměstnanost** (či nezaměstnatelnost) a nedostatek pracovních příležitostí, vnímají obce jako velký problém. Přes existenci několika významných zaměstnavatelů (viz kapitola 3.3) a ve srovnání s ČR vyšší podílem osob zaměstnaných v průmyslu je míra nezaměstnanosti v oblasti vyšší než v celé republice. To je také důvodem poměrně vysoké vyjížděky za prací (i mimo území MAS).

Pro některé obce je zcela klíčový **demografický vývoj**, který se projevuje úbytkem počtu dětí, což může mít velký vliv na udržení stávající sítě mateřských a základních škol, které jsou zde zásadním prvkem občanské vybavenosti a mají výrazný vliv na migrační atraktivitu jednotlivých obcí. Kromě své primární vzdělávací funkce hrají školy rovněž nezanedbatelnou roli v kulturním a sportovním životě obcí. Jejich existence je tak jedním z ukazatelů kvality života na venkově a může významně ovlivnit rozvojový potenciál obcí.

Řada obcí vnímá negativně situaci s **brownfields**, které se dlouhodobě nedaří rekonstruovat, ani odstranit nebo najít jiné vhodné řešení. Problém je však i s dalšími objekty v obcích a městech, které by zasloužily rekonstrukci, nebo alespoň běžnou údržbu. To se týká jak majetku obecního, tak soukromého. Pozitivně je naopak vnímána péče o vzhled obcí, lidé začínají získávat lepší vztah k místu, kde žijí.

Klíčovým faktorem pro rozvoj obcí je dostatečné množství **rozvojových ploch pro bydlení i podnikání**. Jak vyplývá z dotazníkového šetření v obcích (viz kapitola 5.4.2 Rozvojová území), všechny obce mají připravené pozemky pro bytovou výstavbu, zasilovanost je ale výrazně horší – pouze v 9 obcích. Některé obce rovněž poukazují na nedostatek stavebních pozemků z důvodu nesouhlasu dotčených orgánů se změnou parcel na stavební pozemky a blokaci výstavby ze strany soukromých majitelů pozemků. Dostatek stavebních pozemků je proto dalším z klíčových faktorů rozvoje v celé MAS.

Významným prvkem kvality života na venkově je **občanská vybavenost**. Řada obcí také uvádí nedostatečnou sportovní vybavenost a špatný stav některých sportovních ploch, především pro letní

sporty. V obcích působí řada sportovních klubů, které jsou na kvalitě sportovního vybavení závislé, a z vlastních zdrojů nejsou schopny rekonstrukce a opravy zajistit. Některé obce rovněž poukazují na nedostatek finančních prostředků pro podporu sportu a rozvoj sportovišť.

Rovněž v oblasti **kultury a památkové péče** nejsou obce schopny zajistit z vlastních zdrojů vyhovující stav. Byť se péče o ně v posledních letech zlepšila, památek existuje v oblasti značné množství. Významným problémem obcí v MAS je rovněž stav **budov ve vlastnictví obce**. Nejde jen o budovy obecních úřadů, ale i např. kulturní domy, které jsou často centrem kulturního vyžití v obcích. Budovy často vyžadují rekonstrukce a zateplení. Některé obce - Vysoké nad Jizerou a Víchová nad Jizerou – vidí jako problém do budoucna udržet **ordinace** praktického lékaře a stomatologa. Problémem bývá i vysoký průměrný věk ordinujících lékařů. Zajištění dostatečného sportovního a kulturního vyžití i základních služeb pro obyvatele je jedním z klíčových faktorů pro udržení a zvýšení atraktivity venkova pro bydlení.

Přes nevyhovující kvalitu a vybavenost sportovními a kulturními zařízeními a dnes hojně rozšířené pocity frustrace a nezájmu významné části obyvatel o společenské dění se v oblasti koná řada **kulturních a sportovních akcí**. Konají se prakticky v každé obci a některé svým významem přesahují i hranice regionu (blíže viz kapitola 5.3.7 Život v obcích). Ve větším zapojení obyvatel (hlavně mladé generace, které je zatím nedostatečné) do společenského dění a zlepšení infrastruktury pro trávení volného času lze spatřovat značný rozvojový potenciál.

V horské části MAS Přidte pobejt leží **Krkonoše** – jedna z **turisticky nejnavštěvovanějších oblastí** v celé ČR s mezinárodním významem a s vysokými ubytovacími kapacitami a velmi vysokou návštěvností. Největší je nápor návštěvníků v zimní sezóně, kdy je spojen se sjezdovým a běžeckým lyžováním. Některá střediska, především Rokytnice nad Jizerou, a rovněž Benecko a Vítkovice (hlavně Horní Mísečky), zažívají v případě příznivých sněhových podmínek přetlak turistů, který neodpovídá charakteru chráněného území. V posledních letech dochází v celých Krkonoších k úbytku počtu turistů, především zahraničních návštěvníků. To může být způsobeno hlavně vyšší konkurencí jiných horských oblastí, především v zahraničí, které nabízejí i při cenovém porovnání výrazně kvalitnější služby. Lyžařská infrastruktura se však v posledních letech výrazně rozšířila i v rámci ČR, což má vliv hlavně na návštěvnost českých turistů. Nedostatečně dobudovaná je doprovodná infrastruktura cestovního ruchu. Dvě z nejvíce navštěvovaných horských obcí – Rokytnice nad Jizerou a Vítkovice – si stěžují na nedostatečné vyžití pro turisty, zejména mimo hlavní zimní sezónu. Letní sezóna zde má přitom významný potenciál. Určitým hendikepem pro spolupráci v rámci celých Krkonoš je jejich umístění ve dvou krajích – Libereckém a Královéhradeckém.

Velmi slabá je naopak **turistická vybavenost v podhorské jižní části MAS**. Základem je zde síť cyklotras a nepřiliš hustá síť pěších tras. I infrastruktura pro ostatní sporty je většinou lepší v horské části. Rovněž síť ubytovacích zařízení je zde mnohem řidší než v horské části, převažují ubytování v soukromí, v menší míře ubytovny a penziony. Kulturních památek je v celé MAS značné množství, žádná z nich ale nepatří do kategorie těch nejvýznamnějších, turisty hojně navštěvovaných. Cestovní ruch lze považovat za jednu z hlavních rozvojových oblastí MAS. K rozvoji tohoto odvětví je nutný cílený marketing a snaha propagace i podhorské oblasti MAS, např. formou zacílení na místní produkty, diverzifikace nabídky (zážitková turistika, tradice regionu). Zásadním faktorem rozvoje cestovního ruchu a celého regionu je kromě rozvoje infrastruktury cestovního ruchu i spolupráce jednotlivých aktérů, pozitivní motivace místních a nalezení rovnováhy mezi potřebami místních a turistů. V současné době je komunikace a spolupráce mezi provozovateli atraktivit, ubytovacích a

stravovacích služeb a dalších servisních služeb nedostatečná. O spolupráci na české i polské straně se pokoušel projekt, který nabízel turistickou slevovou kartu Krkonoše Regioncard, ale po roce a půl ukončil svoji činnost.

5.4.5. Využití vlastních prostředků

Tabulka č. 69: Výdaje jednotlivých obecních rozpočtů na investice v letech 2012 a 2013 v Kč

obec	2013			2012			podíl investic na celkových výdajích		celkové výdaje na obyv.	
	výdaje celkové	výdaje na investice	výdaje na investice na obyv.	výdaje celkové	výdaje na investice	výdaje na investice na obyv.	2013	2012	2013	2012
Benecko	19 808 488	3 868 016	3 435	17 380 480	3 218 890	2 814	19,53	18,52	17 592	15 193
Bukovina u Čisté	2 052 125	132 447	631	1 566 250	27 890	137	6,45	1,78	9 772	7 716
Čistá u Horek	8 016 956	2 482 794	4 387	7 506 440	1 418 360	2 537	30,97	18,90	14 164	13 428
Horka u Staré Paky	3 425 366	658 507	2 466	3 538 280	747 160	2 819	19,22	21,12	12 829	13 352
Horní Branná	30 625 682	10 706 552	5 769	25 710 560	3 974 880	2 152	34,96	15,46	16 501	13 920
Jablonec nad Jizerou	29 875 537	4 886 438	2 805	24 304 520	3 571 630	2 018	16,36	14,70	17 150	13 731
Jestřabí v Krkonoších	3 766 455	0	0	2 853 600	0	0	0,00	0,00	15 373	11 600
Jilemnice	139 933 899	19 030 752	3 389	123 451 750	13 076 990	2 334	13,60	10,59	24 917	22 029
Kruh	10 697 255	5 263 955	11 152	4 518 360	157 040	327	49,21	3,48	22 664	9 413
Levínská Olešnice	6 542 821	1 074 384	2 984	7 596 110	3 204 780	8 853	16,42	42,19	18 175	20 984
Martinice v Krkonoších	5 592 489	1 174 498	1 974	6 714 190	3 030 110	5 197	21,00	45,13	9 399	11 517
Mříčná	12 358 208	3 465 915	6 627	9 669 140	3 574 500	7 009	28,05	36,97	23 629	18 959
Paseky nad Jizerou	9 624 009	4 825 741	19 617	8 957 040	5 134 760	20 789	50,14	57,33	39 122	36 263
Peřimov	3 342 293	1 933 017	8 191	3 519 010	1 843 720	7 682	57,84	52,39	14 162	14 663
Poniklá	19 432 273	6 123 886	5 348	14 440 380	591 510	510	31,51	4,10	16 971	12 459
Rokytnice nad Jizerou	53 940 624	15 379 089	5 321	38 772 030	2 384 140	814	28,51	6,15	18 665	13 242
Roztoky u Jilemnice	17 430 658	9 442 940	9 434	9 882 020	2 790 460	2 827	54,17	28,24	17 413	10 012
Studenec	33 354 138	16 747 710	8 990	23 201 750	7 084 310	3 792	50,21	30,53	17 903	12 421
Svojeck	2 264 336	484 803	2 938	2 519 280	1 082 150	6 680	21,41	42,95	13 723	15 551
Víchová nad Jizerou	13 752 612	7 151 033	7 449	7 324 200	298 140	314	52,00	4,07	14 326	7 702
Vítkovice	32 156 292	28 486 705	64 743	14 478 740	8 985 910	20 193	88,59	62,06	73 082	32 536
Vysoké nad Jizerou	27 554 578	10 145 747	7 786	24 137 440	9 034 710	6 907	36,82	37,43	21 147	18 454
CELKEM	485 547 094	153 464 929	6 441	382 041 570	75 232 040	2 922	31,61	19,69	20 378	16 006

Zdroj: www.rozpocetobce.cz

Rozpočty jednotlivých obcí se vyznačují velmi výraznými rozdíly v podílu investic na celkových rozpočtových výdajích. Tento ukazatel je do velké míry závislý na realizaci jednotlivých investičních

akcí. Při realizaci těchto investic, které jsou často pořizovány s dotační podporou, dochází ke skokovému nárůstu investičních výdajů a jejich podílu na celkových výdajích. Značná rozkolísanost je patrná u řady obcí, nejvíce u Víchové nad Jizerou a Kruhu. I některé malé obce mají vysoký podíl investičních výdajů na celkových výdajích. Ačkoli podle reálného množství disponibilních prostředků by se zdálo, že malé obce nerealizují větší akce z důvodu nedostatku finančních prostředků nebo neochoty bank, poskytnout jim úvěr, tento faktor neplatí vždy. Některé obce rovněž řadu akcí vedou jako opravy a nikoli rekonstrukce a v takovém případě se tyto výdaje v investičních výdajích neobjeví. Poměrně zajímavé jsou rovněž celkové výdaje na obyvatele v jednotlivých obcích, které jsou poměrně vyrovnané, vyšších hodnot opět dosahují obce, které realizují velké investiční akce (extrémní hodnoty dosáhla v roce 2013 obec Vítkovice) a stabilně pak Jilemnice a Paseky nad Jizerou. Nejnižších hodnot dosahují dlouhodobě Bukovina u Čisté a Martinice v Krkonoších.

Celkově je zřejmé, že v území je možné sdružit vlastní prostředky, byť finanční možnosti zejména malých obcí jsou omezené a bez dotační podpory nelze na některé investiční akce ani pomyslet. U dalších obcí mohou být další výdaje limitované právě probíhajícími významnými investičními akcemi, které znemožňují alokovat finanční prostředky do dalších oblastí. Hendikepem může být i výše dluhů, to se však týká hlavně některých větších obcí – Benecka a v nižší míře i Rokytnice nad Jizerou a Jilemnice. Ve veřejných diskusích a rozhovorech se stalo předmětem kritiky i rozpočtové určení daní, které je některými respondenty i po změně systému považováno za nevyhovující pro malé obce.

Velmi výrazným zdrojem financí tak pro obce i další subjekty v MAS zůstávají různé typy dotací, v současné době především z fondů EU přes různé operační programy. Menší je objem krajských dotací. Z Dotačního fondu Libereckého kraje, který byl zřízen usnesením Zastupitelstva Libereckého kraje č. 43/13/ZK ze dne 26. 2. 2013, lze žádat o dotace na různé typy činností. Dotační fond je rozdělen na 8 hlavních oblastí: 1. požární ochrana, 2. Program obnovy venkova, inovace, územní plánování, příprava a administrace projektů, podpora regionálních produktů, 3. zdravotnictví, tělovýchova a sport, 4. školství, mládež a zaměstnanost, 5. sociální služby, 6. Doprava, 7. cestovní ruch, památková péče a kultura, 8. životní prostředí a zemědělství. Na činnost různých spolků a sdružení a pořádání různých akcí přispívají i jednotlivé obce, většinou jde o částky v řádu tisíců Kč. Řada kulturních a sportovních akcí v území a činnost různých spolků závisí na nezištné práci různých dobrovolníků. I díky těmto aktivitám občanů se daří obce rozvíjet.

5.5. Analýza rozvojových potřeb území

Všechny obce ve sledovaném území mají k dispozici **územní plán**, jako základní dokument rozvoje obce. Šest obcí pak má zpracovanou i urbanistickou studii. Nejstarší územní plán má obec Vítkovice (poslední aktualizace proběhla roku 2004). Územní plány ostatních jsou relativně aktuální, jejich stáří nepřekračuje hranici 5 let.

V území se nachází značné množství objektů **brownfields**, které by při svém využití mohly představovat významný potenciál pro rozvoj, čemuž brání vysoké finanční náklady na revitalizaci, nejasné majetkové a právní vztahy apod. Opětovné využití takovýchto objektů lze proto považovat za rozvojovou potřebu území. Např. v Rokytnici nad Jizerou je plánována přestavba Rotextile na polyfunkční objekt a v obci Svojek je jedna lokalita typu brownfield v soukromém vlastnictví plánována ke sportovnímu využití. Opětovné využití objektů brownfields lze považovat za rozvojovou potřebu území.

Dostatek ploch pro **rozvoj bydlení** je jednou ze základních rozvojových potřeb území. Analýzou bylo zjištěno, že s výjimkou obce Martinice v Krkonoších mají všechny obce na území MAS připraveny pozemky pro bytovou výstavbu. Velice rozdílná je ale zasítovanost těchto pozemků, která je do různé míry realizována jen v 9 obcích. Pro plnohodnotný rozvoj území je proto třeba především investovat do technické vybavenosti těchto ploch.

V MAS Přidte pobejt existuje podle údajů ČSÚ více než 3 600 ekonomických subjektů, v souladu s obecnými trendy v ČR jde podle právní formy nejčastěji o živnostníky. I tak zde však existují některé významné firmy (viz kapitola 5.4.3 Oblasti s lidským potenciálem), ty největší z nich patří zahraničním vlastníkům. V území působí velké množství malých firem a podnikatelů fyzických osob. Z dostupných dat nelze určit, které z ekonomických subjektů v území v sobě mají rozvojový potenciál a jaká je jejich aktuální hospodářská situace. Pro stabilitu **ekonomického prostředí** celé MAS je velmi důležitá odvětvová diverzifikace jednotlivých firem. Ekonomika území není jednostranně orientována na určité hospodářské odvětví ani v MAS neexistuje jeden majoritní zaměstnavatel, což je výhodou.

Ekonomickou prosperitu ekonomických subjektů v oblasti nemůže sama MAS žádným relevantním způsobem ovlivnit, záleží především na celkovém vytváření příznivého podnikatelského prostředí po stránce právní a administrativní z centrální úrovně státu. Lokalizaci firem může napomoci např. nabídka prostor pro podnikání, viz výše uvedené plochy brownfields případně nabídka nových rozvojových ploch (greenfields), které však svým umístěním a charakterem nebudou mít negativní vliv na životní prostředí v lokalitě. Město Jilemnice eviduje na svém území celkem 4 plochy greenfields. Klíčový význam pro rozvoj podnikání mají i investice do dopravní infrastruktury (zejména silniční sítě), technické infrastruktury a základní občanské vybavenosti.

Atraktivita života v jednotlivých obcích je ovlivněna **kulturním, sportovním a dalším volnočasovým vyžitím a adekvátní občanskou vybaveností**. V MAS Přidte pobejt existuje velké množství různých spolků a občanských sdružení. Jde hlavně o sdružení dobrovolných hasičů a různé sportovní kluby a tělocvičné jednoty, významně jsou zde zastoupeny oddíly TJ Sokol a divadelní spolky. Tato sdružení plní nezastupitelnou roli při zajištění volného času a kulturního života v obcích. Pro další rozvoj oblasti je třeba udržet a rozvíjet lidský potenciál těchto kulturních a sportovních spolků.

Přírodní podmínky území otevírají široké možnosti pro využití této oblasti k **rekreaci**, ať zimního nebo letního charakteru. Svědčí o tom i vysoké procento neobydlených domů užívaných pouze ke specifické formě rekreace (chataření, chalupaření) a velký počet hromadných ubytovacích zařízení především v horských střediscích. Cestovní ruch je proto oblastí s velmi významným rozvojovým potenciálem. Pro iniciaci tohoto potenciálu je však nutný cílený marketing, spolupráce jednotlivých aktérů na poli cestovního ruchu (informační centra, ubytovací a stravovací služby, provozovatelé atraktivit), investice do turistické a podpůrné infrastruktury, využití místních produktů pro cestovní ruch.

V území je možné sdružit **vlastní prostředky**, byť rozpočtové možnosti jednotlivých obcí, zejména těch nejmenších jsou značně omezené. Kromě dnes prioritně využívaných dotací z fondů EU poskytují různé granty a dotace stát i Liberecký kraj.

5.6. SWOT analýza celková

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Malá sídelní roztržitost v podhorské části • Významná role středně velkých obcí (nad 1 000 obyvatel) s pozitivním dopadem na vybavenost těchto obcí • Realizace projektu Čistá Jizera (vodovodní a kanalizační síť) • Existence alternativních zdrojů energie (vodní elektrárny na Jizeře) • Vyhovující signál mobilních sítí ve většině obcí • Poměrně dobrá dopravní obslužnost veřejnou dopravou (výhoda dálkových linek a sezónních turistických linek) • Obchod s potravinami ve všech obcích • Poměrně hustá síť poboček České pošty • Velmi dobrá kvalita jilemnické nemocnice a Ústavu chirurgie ruky ve Vysokém nad Jizerou • Existence Horské služby • Zachovalý krajinný ráz a hodnotné přírodní podmínky • Existence KRNP a jeho správy k ochraně cenných přírodních území (terénní a strážní služba, péče o krajinný ráz, kvalitní EVVO, přínos pro CR) • Dobré výsledky ve třídění odpadů • Absence velkých znečišťovatelů ovzduší • Bohatý kulturní, společenský a sportovní život a aktivní spolková činnost v rámci území • Historie, tradice, lidé k sobě mají blízko (silný sociální kapitál) • Příjemný prostor pro život i rekreaci, přívětivý a nekomerční • Vzhled obcí, péče o krajinu, památky a životní prostředí • Velmi dobré podmínky pro lyžování v horské části • Rostoucí poptávka po regionálních produktech • Vyšší podnikatelská aktivita v horské části • Dobrá dostupnost MŠ a ZŠ 1.stupně • Přijatelná míra zadluženosti obcí ukazující poměrně zdravou ekonomiku 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozdělení Krkonoš do dvou krajů, poloha "na kraji kraje" • Velmi rozptýlené osídlení v horské části s vysokými finančními nároky na jeho obsluhu • Výrazný dlouhodobý úbytek obyvatel v horské části MAS přirozenou měnou i migrací • Horší věková struktura obyvatelstva v MAS, hlavně v horské části • Mírně zhoršená vzdělanost obyvatel • Podprůměrná vybavenost a špatná kvalita sítí technické infrastruktury, vysoké náklady na její údržbu • Neexistují plány na využití alternativních zdrojů energie • Nevyhovující dopravní dostupnost území - absence hlavní dopravní tepny z centra, špatná dostupnost dálnice • Špatný stav krajských a místních komunikací, vysoce náročná údržba těchto komunikací • Vedení cyklotras po krajských komunikacích, nedostatečné vybavení cyklotras (odpočívadla) a nedostatečná síť cyklotras • Nedostatek parkovacích míst v horských střediscích v zimním období • Špatné technické parametry a malá cestovní rychlost železniční tratě 042 Martinice - Rokytnice • Obrovská nevyváženost ubytovacích kapacit mezi horskou a podhorskou částí MAS • Obtížné dojíždění za lékaři z některých obcí • Velmi řídká síť sociálních služeb • Nedostatečná péče o seniory a skupiny obyvatel ohrožené vyloučením • Vysoký podíl domů využívaných jen k rekreaci v horské části • Podprůměrná technická vybavenost domovního fondu (kanalizace, plyn) • Dominantní způsob vytápění uhlím ve většině obcí • Významné vlivy dálkového přenosu emisí hlavně na lesy v horské části

<p>obcí</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rostoucí objem finančních prostředků investovaných do území ze zdrojů vně území (investováno přes MAS, NNO, obce) • Dobré zajištění základní informovanosti občanů (webové stránky obcí, obecní zpravodaje) • Dobrá komunikace a spolupráce mezi obcemi (i v Jilemnicku – svazku obcí) • Nižší míra kriminality • Vysoká atraktivita území pro cestovní ruch - přírodní podmínky, kulturní a historické dědictví • Hustá síť pěších tras a cyklotras v horské části • Zlepšující se infrastruktura pro pohyb hendikepovaných a adrenalinové sporty • Existence územního plánu u všech obcí • Množství připravovaných investičních projektů • „Usazení“ vlastnických vztahů u stavebních objektů • Profesionálně fungující MAS 	<ul style="list-style-type: none"> • Nevyhovující kvalita podzemních a částečně i povrchových vod • Vyšší míra nezaměstnanosti, nedostatek pracovních příležitostí zejména pro kvalifikované pracovníky, vysoká vyjíždka za prací • Velmi malý počet žáků na vesnických ZŠ • Vysoká vyjíždka na střední školy mimo MAS • Zhoršující se kvalita a dosažitelnost vzdělání vč. učňovského školství • Významný růst běžných výdajů u obcí • Vysoká administrativní zátěž, se kterou se obtížně vyrovnávají zejména malé obce • Snižování počtu zahraničních návštěvníků a délky jejich pobytu • Vysoká koncentrace turistů do několika přeplněných středisek a na zimní sezónu • Slabá turistická vybavenost v podhorské části, nedokončená doprovodná turistická infrastruktura v horské části • Střety zájmů cestovního ruchu a podnikání s ochranou životního prostředí v KRNP • Malý počet turistických informačních center • Nedostatečná spolupráce mezi subjekty cestovního ruchu v MAS • Značný počet nevyužívaných objektů brownfields • Chybějící vybavení sítěmi technické infrastruktury u nových ploch pro bydlení • Omezené finanční prostředky obcí na rozvoj (systém financování samospráv), financování občanské vybavenosti a kulturní a sportovní vyžití • Vlastnické vztahy k pozemkům (spekulace, vlastníci nejsou místní a na místě jim nezáleží) • Vysoké ceny nemovitostí vyplývající z atraktivity území pro cestovní ruch • Nedostatek finančně dostupných pozemků pro výstavbu cenově dostupného bydlení (startovací byty, sociální byty) • Obce se stávají rekreačními centry - konflikt rekreačského a místního způsobu života • Úbytek rozhodovacích pravomocí v
---	---

	<p>místě</p> <ul style="list-style-type: none"> • Malá soběstačnost území (mnoho hypermarketů, málo místních producentů) • Slabá vazba místní výroby na spotřebu • Objem zakázek z místa pro podnikatele klesá, území dokáže vyprodukovat méně financí než dřív a méně zde vytvořených financí zde zůstává (menší sepětí podnikatelů s místem) • Nedostatek kapitálu, nízká kupní síla obyvatelstva
Příležitosti	Hrozby
<p>Vnější</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podpora investic z fondů EU a ČR na rozvoj různých oblastí • Důraz EU na podporu přeshraniční spolupráce • Migrace obyvatel, zejména mladých rodin z měst na venkov • Podpora využití potenciálu obnovitelných zdrojů energie (vodní, biomasa) • Rozvoj technologií šetrných k životnímu prostředí, podpora realizace projektů na úspory energií • Rostoucí zájem občanů ČR o tuzemskou dovolenou a zážitkovou turistiku <p>Vnitřní</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rekonstrukce silnic I/14 a I/16 ke zlepšení dostupnosti regionu • Využití potenciálu železnice a k ní návazné dopravy pro obsluhu území • Přesun od sociálních zařízení pobytové péče k terénním službám • Možnost rozvoje občanské vybavenosti v závislosti na rozvoji cestovního ruchu • Zvýšení atraktivity zejména podhorské části pro podnikání - využití lokalit brownfields a greenfields, průmyslová tradice • Využití potenciálu kulturního a historického dědictví (lidová architektura, místní tradice a řemesla, místní výrobky apod.) ke zlepšení nabídky cestovního ruchu v málo navštěvovaných oblastech a k posílení nabídky mimo hlavní zimní sezónu • Navázání funkční spolupráce mezi aktéry 	<p>Vnější</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zrušení nemocnice v Jilemnici • Snižování příspěvku státu na poskytování sociálních služeb • Zánik významných ekonomických subjektů nebo jejich přesun za lepšími podmínkami pro podnikání a nárůst nezaměstnanosti • Zhoršení celkové hospodářské situace nebo úpadek některého tradičního odvětví, pokles kupní síly obyvatel • Zhoršení podmínek pro podnikání v důsledku legislativních změn a přílišné byrokracie • Místní důsledky globálních změn klimatu • Snižování finančních prostředků na správu KRNP s negativními dopady na ochranu přírodně cenných území • Nedostatek finančních prostředků obcí na rozvoj obcí, občanskou vybavenost, kulturu a sport, péči o životní prostředí, rozvoj cestovního ruchu • Další pokles celkového počtu zahraničních návštěvníků a délky jejich pobytu • Další rozvoj individuálního druhého bydlení s negativními dopady na životní prostředí, infrastrukturu obcí a její finanční zajištění, vztahy mezi místními a "chalupáři" • Rostoucí společenská frustrace, individualismus, nezájem o své okolí, úpadek mezilidských vztahů • Nárůst počtu nepřízpůsobivých obyvatel • Vysoká administrativní náročnost, roztříštěnost a nepřehlednost dotačních programů určených na rozvoj obcí

<p>cestovního ruchu (informační centra, webové portály, poskytovatelé služeb) i na přeshraniční úrovni</p> <ul style="list-style-type: none"> • Využití potenciálu blízkosti hranice pro přilákání polských turistů • Zlepšení komunikace na ose statutární zástupce obce, kraj, ČR ve věcech rozvoje území • Investice obcí do ploch pro bydlení 	<ul style="list-style-type: none"> • Příliš rigidní přístup k ochraně přírody znemožňující rozvoj obcí • Další/pokračující přesun vlastnických práv k pozemkům subjektům mimo území MAS • Slučování obcí <p>Vnitřní</p> <ul style="list-style-type: none"> • Úbytek počtu obyvatel - stárnutí a emigrace • Zhoršující se stav technické infrastruktury a vysoké náklady na její údržbu a obnovu • Další zhoršování stavu silnic a železničních tratí s negativním vlivem na hospodářský rozvoj i cestovní ruch • Zhoršení dopravní obslužnosti • Útlum dopravy na železniční trati Martinice v Krkonoších - Rokytnice nad Jizerou • Zánik služeb občanské vybavenosti hlavně v malých obcích kvůli úbytku počtu obyvatel - lékaři, mateřské a základní školy, pošty, obchody,.. • Rostoucí tlak na kvantitu a kvalitu sociálních a zdravotních služeb i v souvislosti se stárnutím obyvatelstva • Nebezpečí povodní (zasazené území pokrývá i obytnou zástavbu) • Pokles atraktivity regionu kvůli narušení krajinného rázu nevhodnými podnikatelskými aktivitami • Zhoršení image regionu kvůli špatné spolupráci aktérů v cestovním ruchu, preferenci individuálních zájmů a ve srovnání s jinými destinacemi drahými a nekvalitními službami
--	--

5.7. SWOT analýzy vybraných oblastí rozvoje

Pracovní místa, podnikání, místní výroba a spotřeba

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Stabilizace zemědělských podniků • Vysoký počet živnostníků (přes 80% z ekonomických subjektů) s vysokým potenciálem přizpůsobení se měnícím se požadavkům trhu • Pracovní příležitosti v blízkých městech mimo území MAS např. Vrchlabí, Nová Paka aj. • Nastartovaná spolupráce a efektivní komunikace veřejného, podnikatelského a neziskového sektoru v oblasti rozvoje území • Rostoucí poptávka po regionálních produktech • Vyšší podnikatelská aktivita v horské části • Množství připravovaných investičních projektů • 	<ul style="list-style-type: none"> • Bariéry v podnikání ve vazbě na KRNAP • Špatný technický stav některých zemědělských hospodářství • Zastaralé technické vybavení podnikatelů • Nedostatek silných stabilizovaných podnikatelských subjektů • Výrazný dlouhodobý úbytek obyvatel v horské části MAS přirozenou měnou i migrací • Mírně zhoršená vzdělanost obyvatel • Vyšší míra nezaměstnanosti, nedostatek pracovních příležitostí zejména pro kvalifikované pracovníky, vysoká vyjíždka za prací • Značný počet nevyužívaných objektů brownfields • Malá soběstačnost území (mnoho hypermarketů, málo místních producentů) • Slabá vazba místní výroby na spotřebu • Objem zakázek z místa pro podnikatele klesá, území dokáže vyprodukovat méně financí než dřív a méně zde vytvořených financí zde zůstává (menší sepětí podnikatelů s místem) • Nedostatek kapitálu, nízká kupní síla obyvatelstva
Příležitosti	Hrozby
<p>Vnější:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podpora investic z fondů EU a ČR • Migrace obyvatel, zejména mladých rodin z měst na venkov <p>Vnitřní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Přímě zapojení zemědělců do péče o krajinu a komerční partnerství s municipalitami • Produkce místních specifických potravin a výrobků • Zvýšení atraktivity zejména podhorské části pro podnikání - využití lokalit brownfields a greenfields, průmyslová tradice, vhodné využití kulturních památek a dalších zajímavostí • Využití možností pro rozvoj tradičního i 	<p>Vnější:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zánik významných ekonomických subjektů nebo jejich přesun za lepšími podmínkami pro podnikání a nárůst nezaměstnanosti • Zhoršení celkové hospodářské situace nebo úpadek některého tradičního odvětví, pokles kupní síly obyvatel • Zhoršení podmínek pro podnikání v důsledku legislativních změn a přílišné byrokracie • Stále stoupající dovoz levné zemědělské produkce a tlaky obchodních řetězců na nízké ceny zemědělských výrobků • Odliv obyvatel do míst s vyšší nabídkou pracovních příležitostí

mimoprodukčního zemědělství založeného na zásadách trvale udržitelného rozvoje	Vnitřní: <ul style="list-style-type: none"> Narušení krajinného rázu nevhodnými podnikatelskými aktivitami vedoucími k utlumení cestovního ruchu
--	--

Život v obcích, spolky, kultura, tradice, vedení obcí, péče o potřebné, spolupráce a komunikace, bydlení a rozvoj obcí

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Dobrá dostupnost MŠ a ZŠ 1. stupně Velmi dobrá kvalita jilemnické nemocnice a Ústavu chirurgie ruky ve Vysokém nad Jizerou Existence Horské služby Obchod s potravinami ve všech obcích Poměrně hustá síť poboček České pošty Bohatý kulturní, společenský a sportovní život Velmi silná tradice lyžování a ochotnického divadla Aktivní spolková činnost v rámci území Historie, tradice, lidé k sobě mají blízko (silný sociální kapitál) Pokračující obnova drobných památek Dobré zajištění základní informovanosti občanů (webové stránky obcí, obecní zpravodaje) Dobrá komunikace a spolupráce mezi obcemi (i v Jilemnicku – svazku obcí) Příjemný prostor pro život i rekreaci, přívětivý a nekomerční Nižší míra kriminality Vzhled obcí, péče o krajinu, památky a životní prostředí Přijatelná míra zadluženosti obcí ukazující poměrně zdravou ekonomiku obcí Existence územního plánu u všech obcí Existence rozvojových dokumentů u obcí Rostoucí objem finančních prostředků investovaných do území ze zdrojů vně území (investováno přes MAS, NNO, obce) Převážně pozitivně hodnocené vedení obcí a meziobecní spolupráce Profesionálně fungující MAS 	<ul style="list-style-type: none"> Horší věková struktura obyvatelstva v MAS, hlavně v horské části Velmi malý počet žáků na vesnických ZŠ Vysoká vyjížďka na střední školy mimo MAS Zhoršující se kvalita a dosažitelnost vzdělání vč. učňovského školství Špatný technický stav a nedostatečná vybavenost některých zařízení občanské vybavenosti (školy, zdravotnická, kulturní a sportovní zařízení) Nepříznivá věková struktura ve školství a zdravotnictví Obtížné dojíždění za lékaři z některých obcí Velmi řídká síť sociálních služeb Nedostatečná péče o seniory a skupiny obyvatel ohrožené sociálním vyloučením Špatný technický stav kulturních památek vyžadující vysoké investice na jejich opravy Nedostatečná kapacita některých kulturních a sportovních zařízení Slabší zájem mladé generace o spolkový život Nedostatečný zájem občanů o zapojení do života obce a účast na plánování a rozhodování Obtížná dostupnost občanské vybavenosti veřejnou dopravou ze špatně vybavených obcí Řídká síť policejních služeben Nedostatečné vybavení jednotek sborů dobrovolných hasičů Chybějící vybavení sítěmi technické infrastruktury u nových ploch pro bydlení Vysoké ceny nemovitostí vyplývající z atraktivity území pro cestovní ruch Nedostatek finančně dostupných pozemků pro výstavbu cenově

	<p>dostupného bydlení (startovací byty, sociální byty)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vlastnické vztahy k pozemkům (spekulace, vlastníci nejsou místní a na místě jim nezáleží) • Obce v horské části se stávají rekreačními centry - konflikt rekreačského a místního způsobu života, vysoký podíl domů využívaných jen k rekreaci • Významný růst běžných výdajů u obcí • Omezené finanční prostředky obcí na rozvoj, financování občanské vybavenosti a kulturní a sportovní vyžití • Vysoká finanční závislost na financích přicházejících zvenčí • Vysoká administrativní zátěž, se kterou se obtížně vyrovnávají zejména malé obce • Úbytek rozhodovacích pravomocí v místě
Příležitosti	Hrozby
<p>Vnější:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Příchod mladých rodin z měst na venkov • Důraz EU na podporu přeshraniční spolupráce • Využití možností finanční podpory kultury a sportu ze strany EU, různých nadací <p>Vnitřní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Přesun od sociálních zařízení pobytové péče k terénním službám • Spolupráce obcí při zajištění občanské vybavenosti a její dostupnosti • Možnost rozvoje spolupráce (mezi obcemi, ale i nadregionální a mezinárodní) v kultuře a sportu • Možnost rozvoje občanské vybavenosti v závislosti na rozvoji ČR především na jihu MAS • Zlepšení komunikace na ose statutární zástupce obce, kraj, ČR ve věcech rozvoje území • Investice obcí do ploch pro bydlení 	<p>Vnější:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zrušení nemocnice v Jilemnici • Snižování příspěvku státu na poskytování sociálních služeb • Nedostatek finančních prostředků obcí na rozvoj obcí, občanskou vybavenost, kulturu a sport, péči o životní prostředí, rozvoj cestovního ruchu • Nárůst počtu nepříznivých obyvatel • Chybná rozhodnutí při řešení územních rozvojových priorit • Vysoká administrativní náročnost, roztříštěnost a nepřehlednost dotačních programů určených na rozvoj obcí • Rostoucí společenská frustrace, individualismus, nezájem o své okolí, úpadek mezilidských vztahů • Příliš rigidní přístup k ochraně přírody znemožňující rozvoj obcí • Další/pokračující přesun vlastnických práv k pozemkům subjektům mimo území MAS • Slučování obcí (?) <p>Vnitřní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Další rozvoj individuálního druhého bydlení s negativními dopady na životní prostředí, infrastrukturu obcí a její finanční zajištění, vztahy mezi místními a "chalupáři"

	<ul style="list-style-type: none"> • Úbytek počtu obyvatel - stárnutí a emigrace • Zánik služeb občanské vybavenosti hlavně v malých obcích kvůli úbytku počtu obyvatel - lékaři, mateřské a základní školy, pošty, obchody,... • Rostoucí tlak na kvantitu a kvalitu sociálních a zdravotních služeb i v souvislosti se stárnutím obyvatelstva • Zhoršení image regionu kvůli špatné spolupráci aktérů v cestovním ruchu, preferenci individuálních zájmů a ve srovnání s jinými destinacemi drahými a nekvalitními službami
--	---

Doprava a infrastruktura

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Existence silnic I/14 a I/16 a husté síť silnic II. a III.třídy • Napojení na železniční síť • Blízkost hraničního přechodu do PL • Hustá síť cyklotras a pěších tras • Existence integrovaného dopravního systému IDOL • Význam dálkových a sezónních turistických linek pro obsluhu území veřejnou dopravou • Vznik konkurenčního prostředí v regionální autobusové dopravě • Růst kvality vozového parku v autobusové i železniční dopravě • Možnost čerpání prostředků EU na rozvoj dopravní a technické infrastruktury • Realizace projektu Čistá Jizera (vodovodní a kanalizační síť) • Vysoká zasíťovanost vodovody • Postupná realizace projektů na budování kanalizace s ČOV • Plné pokrytí veřejným osvětlením • Poměrně dobrý signál mobilních sítí • Existence alternativních zdrojů energie (vodní elektrárny na Jizeře) • Vyhovující signál mobilních sítí ve většině obcí • Vysoké rozšíření sběru tříděného odpadu 	<ul style="list-style-type: none"> • Nevyhovující dopravní dostupnost území - absence hlavní dopravní tepny z centra, špatná dostupnost dálnice • Špatný a zhoršující se stav krajských a místních komunikací, vysoce náročná údržba těchto komunikací • Špatné technické parametry a malá cestovní rychlost železniční tratě 042 Martinice – Rokytnice, špatná dostupnost oblasti po železnici • Vedení cyklotras po krajských komunikacích, • Nedostatečná síť cyklotras a jejich nedostatečné vybavení (odpočívadla, uložení kol na nádražích) • Chybějící chodníky podél hlavních komunikací • Problematická dopravní obslužnost menších obcí a nedostatečná dopravní obslužnost některých sídel o víkendech, horší dopravní dostupnost veřejnou dopravou ze severní části MAS do Jilemnice a celkově s Královéhradeckým krajem • Podprůměrná vybavenost a špatná kvalita sítí technické infrastruktury, vysoké náklady na její údržbu • Vysoká cena vodného a stočného • Občasné výpadky elektrické sítě • Neexistují plány na využití alternativních zdrojů energie • Dominantní způsob vytápění uhlím ve

Příležitosti	většině obcí
Hrozby Vnější: <ul style="list-style-type: none"> Prostředky z fondů EU na rozvoj dopravní a technické infrastruktury Zlepšení spolupráce a koordinace aktérů ve veřejné dopravě (v rámci IDOL, s Královéhradeckým krajem, státem, provozovateli turistických linek,...) Vznik konkurenčního prostředí na železnici Zatraktivnění systému veřejné dopravy díky zlepšení informačních systémů Zlepšení systémů prevence a represe v oblasti bezpečnosti silničního provozu Prosazení inovativních způsobů individuální dopravy (car sharing, car pooling, elektrokola) Podpora využití potenciálu obnovitelných zdrojů energie (vodní, biomasa) Vnitřní: <ul style="list-style-type: none"> Rekonstrukce silnic I/14 a I/16 ke zlepšení dostupnosti regionu Využití potenciálu železnice a k ní návazné dopravy pro obsluhu území Spolupráce obcí na prosazení alternativních způsobů dopravy osob (školní autobusy, svozy za službami, poštovní autobusy,...) Větší využití skibusů pro zlepšení dopravní situace v obcích v zimním období a zlepšení dopravní obslužnosti Plány obcí na rozvoj technické infrastruktury 	Vnější: <ul style="list-style-type: none"> Vysoká administrativní náročnost, roztříštěnost a nepřehlednost dotačních programů určených na rozvoj dopravní i technické infrastruktury Odliv zájmu investorů a emigrace obyvatel v důsledku špatné kvality infrastruktury Vnitřní: <ul style="list-style-type: none"> Další zhoršování stavu silnic a železničních tratí s negativním vlivem na hospodářský rozvoj i cestovní ruch Útlum veřejné dopravy hlavně do nejmenších obcí při krácení finančních prostředků s negativním dopadem na cestovní ruch i ŽP Útlum dopravy na železniční trati Martinice v Krkonoších - Rokytnice nad Jizerou Chátrání sítí technické infrastruktury z důvodu nedostatku finančních prostředků

Cestovní ruch

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Pestrost kvalitního přírodního prostředí se zachovalým krajinným rázem Vysoká atraktivita území pro cestovní ruch - přírodní podmínky, kulturní a historické dědictví - potenciál venkovské turistiky a lidové architektury Bohatý kulturní, společenský a sportovní život Velmi dobré podmínky pro lyžování v horské části Hustá síť turistických tras, cyklotras a 	<ul style="list-style-type: none"> Absence komplexní marketingové strategie pro celé území Krkonoš Obrovská nevyváženost ubytovacích kapacit mezi horskou a podhorskou částí MAS Snižování počtu zahraničních návštěvníků a délky jejich pobytu Vysoká koncentrace turistů do několika přeplněných středisek a na zimní sezónu Slabá turistická vybavenost v podhorské části, nedokončená doprovodná turistická

<p>lyžařských tras</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zlepšující se infrastruktura pro pohyb hendikepovaných a adrenalinové sporty • Vzhled obcí, péče o krajinu, památky a životní prostředí • Rostoucí poptávka po regionálních produktech • Existence KRNP a jeho správy k ochraně cenných přírodních území (terénní a strážní služba, péče o krajinný ráz, kvalitní EVVO, přínos pro ČR) 	<p>infrastruktura v horské části</p> <ul style="list-style-type: none"> • Drahé a nekvalitní služby ve srovnání s jinými destinacemi i v zahraničí • Malý počet turistických informačních center • Střety zájmů cestovního ruchu a podnikání s ochranou životního prostředí v KRNP • Nedostatečná spolupráce mezi subjekty cestovního ruchu v MAS
Příležitosti	Hrozby
<p>Vnější:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podpora ekologicky šetrných forem CR • Zvyšující se zájem domácích návštěvníků o dovolenou v České republice • Prostředky nejen z fondů EU na rozvoj cestovního ruchu • Rostoucí poptávka po volnočasových aktivitách <p>Vnitřní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Využití potenciálu kulturního a historického dědictví (lidová architektura, místní tradice a řemesla, místní výrobky apod.) ke zlepšení nabídky cestovního ruchu v málo navštěvovaných oblastech a k posílení nabídky mimo hlavní zimní sezónu • Navázání funkční spolupráce mezi aktéry cestovního ruchu (informační centra, webové portály, poskytovatelé služeb, obce) i na přeshraniční úrovni • Využití potenciálu blízkosti hranice pro přilákání polských turistů • Rozvoj spolupráce meziobecní i s dalšími MAS a vznik společné komplexní vize o rozvoji území v rámci turistického regionu Krkonoše • Růst kvality služeb v cestovním ruchu 	<p>Vnější:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zhoršení celkové hospodářské situace, pokles koupěschopnosti návštěvníků • Další pokles celkového počtu zahraničních návštěvníků a délky jejich pobytu • Další rozvoj individuálního druhého bydlení s negativními dopady na životní prostředí, infrastrukturu obcí a její finanční zajištění, vztahy mezi místními a "chalupáři" • Místní důsledky globálních změn klimatu • Vysoká administrativní náročnost, roztříštěnost a nepřehlednost dotačních programů určených na pro oblast cestovního ruchu • Nebezpečí povodní (zasažené území pokrývá i obytnou zástavbu) <p>Vnitřní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pokles atraktivity regionu kvůli narušení krajinného rázu nevhodnými podnikatelskými aktivitami • Zhoršení image regionu kvůli špatné spolupráci aktérů v cestovním ruchu, preferenci individuálních zájmů a ve srovnání s jinými destinacemi drahými a nekvalitními službami • Zhoršení dopravní situace v území, nárůst individuální dopravy • Vandalismus

Krajina, životní prostředí a přírodní zdroje

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Existence KRNP a jeho správy k ochraně cenných přírodních území (terénní a strážní služba, péče o krajinný ráz, kvalitní EVVO, přínos pro ČR) 	<ul style="list-style-type: none"> • Střety zájmů cestovního ruchu a podnikání s ochranou životního prostředí v KRNP • Lokální znečištění ovzduší tuhými palivy

<ul style="list-style-type: none"> • Absence velkých znečišťovatelů ovzduší • Významný zdroj vody v území – CHOPAV Krkonoše • Zachovalý krajinný ráz a hodnotné přírodní podmínky • Postupné zlepšování druhové skladby a zdravotního stavu lesů • Dobré výsledky ve třídění odpadů • Malé množství starých ekologických zátěží 	<ul style="list-style-type: none"> • Významné vlivy dálkového přenosu emisí hlavně na lesy v horské části • Nevyhovující kvalita podzemních a částečně i povrchových vod • Nevhodná druhová skladba lesních porostů • Ohrožení některých oblastí erozí (zejména podhorská část s ornou půdou) • Nedořešené nakládání s bioodpadem • Nízké využití obnovitelných zdrojů energie
Příležitosti	Hrozby
Vnější: <ul style="list-style-type: none"> • Zvýšení podílu výroby energií z obnovitelných zdrojů • Podpora využití potenciálu obnovitelných zdrojů energie (vodní, biomasa) • Rozvoj technologií šetrných k životnímu prostředí, podpora realizace projektů na úspory energií • Rozvoj environmentálního vzdělávání a ekologické výchovy a osvěty 	Vnější: <ul style="list-style-type: none"> • Místní důsledky globálních změn klimatu • Snižování finančních prostředků na správu KRNP s negativními dopady na ochranu přírodně cenných území • Nebezpečí povodní (zasažené území pokrývá i obytnou zástavbu) • Další rozvoj individuálního druhého bydlení s negativními dopady na životní prostředí • Narušení krajinného rázu nevhodnými podnikatelskými aktivitami • Nedostatek financí na odstraňování starých ekologických zátěží

5.8. Analýza velkoplošných chráněných území

Na území MAS Přidte pobejt leží 2 velkoplošná chráněná území – Krkonošský národní park (dále jen KRNAP) a CHKO Jizerské hory. V severozápadní části MAS na území obcí Paseky nad Jizerou a Vysoké nad Jizerou existuje překryv území CHKO Jizerské hory na jedné straně a KRNAP a ochranného pásma KRNAP na druhé straně. Pro stejné území tak existují 2 orgány ochrany přírody. Jde o jednoznačnou chybu a je žádoucí tuto situaci změnit. Existuje návrh, aby území, kde existuje územní překryv CHKO a KRNAP přešlo pod správu KRNAP a území, kde existuje územní překryv CHKO a ochranného pásma KRNAP přešlo pod správu CHKO Jizerské hory. V současné době nelze nijak předvídat, zda jednání o změně budou úspěšná a případně, kdy ke změně dojde.

5.8.1. Analýza území KRNAP a ochranného pásma KRNAP

1. Analýza území VCHÚ

Geografické vymezení a historie VCHÚ

KRNAP byl vyhlášen na základě zákona č. 40/1956 Sb. v roce 1963 i na území MAS Přidte pobejt. Nově byl KRNAP zřízen a podmínky jeho ochrany byly stanoveny Nařízením vlády České republiky č. 165/1991 Sb. ze dne 20. 3. 1991. Jeho současná rozloha činí 54 968,8 ha, z toho národní park má 36 327,2 ha a ochranné pásmo 18 641,6 ha. KRNAP je tvořen unikátní mozaikou horských ekosystémů. Svahy hor osídlují horské lesy a louky, horní partie plochých hřebenů porůstá borovice kleč, alpské trávníky a rašelinná společenstva. Druhově bohaté jsou také karové oblasti, vzniklé působením ledovců v minulosti. V současnosti platně vymezený KRNAP leží na území 8 obcí MAS Přidte pobejt. Žádná z těchto obcí neleží celá pouze v KRNAP, ale 4 obce leží celé v KRNAP a jeho ochranném pásmu (Benecko, Jestřabí v Krkonoších, Rokytnice nad Jizerou a Vítkovice). Další 4 obce leží částečně v KRNAP a zároveň částečně v ochranném pásmu (Jablonec nad Jizerou, Paseky nad Jizerou, Poniklá a Vichová nad Jizerou) a 3 další obce (Horní Branná, Jilemnice a Vysoké nad Jizerou) mají na svém území jen část ochranného pásma KRNAP (vždy výrazně méně než polovinu rozlohy území obce).

Přírodní poměry a stav krajiny (stručná charakteristika přírodních a krajinných hodnot s odkazem na platný plán péče)

Přírodovědná hodnota Krkonoš souvisí s jejich výjimečnou polohou uprostřed Evropy, nadmořskou výškou a charakteristickou geomorfologií. Jsou nejvyšším pohořím České republiky, přesahují přírodní alpskou hranici lesa a mají některé rysy vysokohorské přírody. Jsou kontaktním místem severské tundry a alpských ekosystémů, vysokohorských a nížinných prvků; nacházejí se zde cenné formy neživé přírody, vzniklé činností ledovců a mrazu. Území je prameništěm významných vodních toků (v MAS Mumlava a Jizerka – neplést s Jizerkou pramenící v Jizerských horách), intenzivní je zde lavinová činnost. Vymezeny jsou tu čtyři vegetační stupně (submontánní, montánní, subalpínský, alpínský). Přírodní prostředí Krkonoš je v posledních desetiletích negativně ovlivňováno dvěma zásadními faktory – velkoplošně působícím imisně ekologickým zatížením a intenzivním cestovním ruchem. Zatímco působení průmyslových imisí se postupně snižuje, velmi významný vliv cestovního ruchu

nejen stále přetrvává, ale tlak na zvýšení intenzity využití území pro rekreaci a na další zábory ploch pro sportovní a rekreační zařízení dále roste.

Cílem ochrany KRMAP je uchování a zlepšení jeho přírodního prostředí, zejména ochrana či obnova samořídících funkcí přírodních systémů, přísná ochrana volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin, zachování typického vzhledu krajiny, naplňování vědeckých a výchovných cílů, jakož i využití území národního parku k ekologicky únosné turistice a rekreaci nezhoršující životní prostředí. Hospodářské a jiné využití národního parku musí být podřízeno zachování a zlepšení přírodních poměrů. (viz Plán péče Krkonošský národní park a jeho ochranné pásmo 2010-2020)

Strategickými cíli NP jsou zachování příznivého stavu, příp. zlepšení současného stavu předmětů ochrany v KRMAP, Evropsky významné lokality (EVL) a ptačí oblasti (PO) Krkonoše, udržení celistvosti a spojitosti (zabránění další fragmentaci) ekosystémů, zachování a podpora druhové diverzity a přírodních procesů ve všech přirozených a vybraných druhotných ekosystémech (horské louky), rekonstrukce lesních ekosystémů směrem k přírodě blízkému stavu, ponechání části lesů samořídícím procesům, udržování vybraných druhotných nelesních ekosystémů (především horských luk) ve stavu optimálním z hlediska předmětu ochrany, trvale udržitelný rozvoj krkonošských obcí, podpora a diverzifikace alternativních (měkkých) forem využívání území, nepoškozujících přírodní prostředí, zachování, případně obnova specifického krajinného rázu horské krajiny Krkonoš. (viz Plán péče Krkonošský národní park a jeho ochranné pásmo 2010-2020)

Strategickými cíli ochranného pásma (OP) jsou zachování, případně zlepšení funkce OP jako nárazníkového pásma pro aktivity, které by mohly negativně ovlivnit předmět ochrany v KRMAP, EVL a PO Krkonoše, směřování rozvoje sídel k souladu s jejich charakterem a okolní krajinou (preferována je kvalita prostředí uvnitř zastavěného území před extenzivním kvantitativním růstem zastavěných ploch do okolní přírody a krajiny), preference takových aktivit v cestovním ruchu, které svou povahou a plošnými nároky vůči přírodnímu prostředí neohrožují ekologickou stabilitu území a respektují charakter krkonošské krajiny, podpora obslužné a rekreační funkce OP s cílem zmírnění tlaku na intenzivní sportovní a rekreační využití vlastního NP, podpora řemeslných, průmyslových a zemědělských výrobních provozů a služeb, odpovídajících svým měřítkem okolní zástavbě, lidským i přírodním podmínkám a zdrojům v místě a regenerační schopnosti okolní přírody, podpora tradičního hospodaření spojeného s chovem dobytka v kombinaci s lokálním využitím produktů a poskytováním služeb turistickému ruchu (agroturistika), přednostní využívání obnovitelných zdrojů (lesy, půda, voda, krajinný prostor apod.) při rozvojových aktivitách či obnova lesních porostů směrem k druhové a věkové skladbě odpovídající stanovištním podmínkám a ke zvyšování stability porostů.

Území národního parku je rozděleno na tři zóny s rozdílným ochranným režimem. 1. zóna KRMAP (přísná přírodní) se nachází v nejvyšších částech pohoří a je vymezena mimo zástavbu, v MAS Přiděte pobejt se to týká pouze severní části obcí Rokytnice nad Jizerou a Vítkovic. 2. zóna KRMAP (řízená přírodní) navazující v širokém pásu kolem alpské hranice lesa na 1. zónu se opět nachází v obcích Rokytnice nad Jizerou a Vítkovice. 3. zóna KRMAP (okrajová) se rozkládá ve středních a nižších polohách Krkonoš v obcích Benecko, Jablonec nad Jizerou, Jestřábí v Krkonoších, Paseky nad Jizerou, Poniklá, Rokytnice nad Jizerou, Vítkovice a Víchová nad Jizerou.

Na území MAS Přiděte pobejt v KRMAP neleží žádné maloplošně zvláště chráněné území.

Na území KRNAP v MAS Přidě pobejt se rovněž nachází význačné prvky soustavy NATURA 2000. Jsou jimi ptačí oblast Krkonoše a Evropsky významná lokalita Krkonoše. Cílem ochrany ptačí oblasti Krkonoše je zachování přírodního prostředí a zajištění podmínek pro udržení populací vybraných druhů ptáků (například čápa černého či tetřívka obecného). Na ploše 40 907 ha zahrnuje celý Krkonošský národní park a vybrané části jeho ochranného pásma. V MAS Přidě pobejt se vyskytuje i v zastavěném území a to v katastru všech obcí, ve kterých existuje buď KRNAP nebo jeho OP s výjimkou obce Vysoké nad Jizerou. EVL Krkonoše zahrnuje celé území KRNAP i jeho ochranného pásma. Předmětem ochrany v celé lokalitě je 21 typů stanovišť, 4 druhy rostlin a 2 druhy živočichů (např. vranka obecná či svízel sudetský).

Uvnitř KRNAP v MAS Přidě pobejt rostou i 3 památné stromy a v ochranném pásmu 9 stromů.

Na území NP existují 4 regionální biocentra – Prameny Labe, Rezek, Řečiště Jizerky a Zabyly a na území OP KRNAP existují další 4, a to Hradsko (pouze částečně), Víchová, Výsplaty a Zadní Blansko. Území protínají 4 nadregionální a 3 regionální biokoridory.

VCHU jako prostor pro život - Sídlní struktura, a infrastruktura (zejm. doprava (obslužnost a dopravní síť) a technická infrastruktura)

Na území KRNAP neleží celým svým zastavěným územím žádná obec, ale obce Rokytnice nad Jizerou s více jak 2 800 trvale bydlícími obyvateli, Jestřábí v Krkonoších s téměř 250 obyvateli, Benecko s více jak 1 100 obyvateli a Vítkovice s více jak 400 obyvateli leží celým svým zastavěným územím buď v KRNAP nebo v jeho OP. V KRNAP leží některé celé místní části Jablonce nad Jizerou, kde například Dolní Dušnice má více než 100 obyvatel. Více než 100 obyvatel by mohlo žít podle odhadu také na území KRNAP v místní části Jestřábí v Krkonoších – Křížlicích a v Pasekách nad Jizerou. Zbytek obcí má alespoň část svého zastavěného území v KRNAP nebo v OP.

Přes celé území MAS Přidě pobejt v KRNAP a jeho OP prochází silnice I/14 z Víchové nad Jizerou na jihu až na křižovatku Na Mýtině se silnicí I/10 v obci Harrachov. Kopíruje tok řeky Jizery. Dále se zde nachází silnice II/294 vedoucí z Rokytnice nad Jizerou do Vítkovic, silnice II/286 z Vrbatovy boudy v obci Vítkovice do Jilemnice a dále až do Jičína, silnice II/290, která prochází místem překryvu CHKO Jizerské hory a OP KRNAP, a vede z Vysokého nad Jizerou do Kořenova. Přes území KRNAP a jeho ochranné pásmo vede železniční trať 042 Martinice v Krkonoších - Rokytnice nad Jizerou.

Přes území NP Krkonoše je trasováno několik autobusových linek, 2 skibusy v zimní sezóně a 2 trasy letních turistických autobusů Krkonoše. (<http://www.busline.cz/cz/turisticke-autobusy-krkonose.html>)

Na území KRNAP nebo jeho ochranného pásma pouze obce Jestřábí v Krkonoších, Horní Branná a Víchová nad Jizerou nejsou napojeny na kanalizaci zaústěnou na čistírnu odpadních vod. Nejčastěji mají obce oddílnou splaškovou kanalizaci, Jilemnice, Vysoké nad Jizerou a z malé části i Benecko a Víchová nad Jizerou (zde jen 5 % zástavby!) mají jednotnou kanalizaci. Pouze dešťovou kanalizaci má Horní Branná. Do dešťové kanalizace jsou často svedeny i odpadní vody z některých nemovitostí, někdy i bez předčištění. Tam, kde není kanalizační síť, se k zachycení a likvidaci odpadních vod využívají bezodtokové jímky, přepady ze septiků a malé domovní čistírny. V Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací Libereckého kraje jsou prezentovány poměrně rozsáhlé plány na rozvoj kanalizačních sítí,

výstavbu ČOV, propojení kanalizačních sítí jednotlivých obcí. Vzhledem k finanční situaci obcí je často nelze považovat za realizovatelné.

Všechny obce v MAS Přidte pobejt ležící v KRNP nebo v ochranném pásmu jsou napojeny na vodovod. Napojení trvale bydlících obyvatel v obcích dosahuje 25 až 99 %. Nejnižší napojení na vodovod mají Benecko, Jestřabí v Krkonoších a Paseky nad Jizerou, podle vyjádření jednotlivých obcí méně než třetinu obyvatel. Téměř na celém území KRNP je vyhlášena Chráněná oblast přirozené akumulace vod Krkonoše.

Plynofikováno je na území MAS Přidte pobejt v KRNP a ochranném pásmu celkem 7 obcí. Obce v regionu MAS Přidte pobejt nemají žádný dominantní zdroj vytápění. Ve 3 se nejvíce topí uhlím, koksem a uhelnými briketami, ve 3 plynem a ve 3 elektřinou. Dálkové vytápění z kotelny mimo dům má význam pouze v Jilemnici.

Ekonomická aktivita území, hospodaření v krajině (relevantní odvětví pro dané VCHU, např.: zemědělství, lesnictví, vodní hospodářství, podnikání: těžba, průmysl, energetika, cestovní ruch, sport a turistika, služby, řemesla, apod. - dle relevantních témat ve vztahu k regionu a VCHÚ nebo případně další)

Hlavními ekonomickými aktivitami v NP Krkonoše na území MAS jsou lesnictví, zemědělství, cestovní ruch a energetika. Lesy představují zhruba 60 % plochy v NP na území MAS.

Zemědělství bylo ve svých počátcích spjato s rozvojem lesní těžby a mělo samozásobitelský charakter. V západní části Krkonoš, tedy i v MAS Přidte pobejt, je půda kontinuálněji obhospodářovaná než ve východní části a je zde stabilizovanější zemědělské hospodaření díky historickému osídlení převážně českým obyvatelstvem v porovnání s východní částí, kde žilo obyvatelstvo německé. Hospodaří se většinou na trvalých travních porostech. Na území KRNP je důležitá spíše pastva, ale objevuje se zde i orná půda a to do výšky 800 m n.m. Zemědělská výroba (rostlinná i živočišná) se realizuje v ochranném pásmu. Zemědělská výroba má význam v zachování krajinného rázu a ekologických funkcí zemědělské krajiny v podhůří Krkonoš. Za vhodnější se považuje hospodaření na trvalých travních porostech. Zemědělské hospodaření je rovněž nezbytnou složkou péče o nelesní krajinu a ekosystémy Krkonoš, objevuje se v ochranném pásmu, 3. zóně KRNP a výjimečně i v zóně 2. Na půdě hospodaří jak vlastníci, nájemci či Správa KRNP. V KRNP i OP zemědělci dostávají finanční podporu na podporu přírodě blízkého hospodaření. Simulována je péče, která podmínila vznik biotopů v nadmořské výšce do 1250 m n.m. Zájem o hospodaření je dostatečný.

Lesy zabírají v NP v území MAS asi 60 % rozlohy. Z hlediska lesního zákona jsou veškeré lesy na území KRNP a jeho ochranného pásma zařazeny v kategorii lesů ochranných nebo zvláštního určení – zájem na plnění veškerých mimoprodukčních funkcí lesa je tady nadřazen funkcím produkčním. Z pohledu přirozenosti je v současné době v Krkonoších rozlišováno pět kategorií lesů (lesy původní, přírodní, přírodě blízké, kulturní a nepůvodní). Lesy původní a přírodní jsou zachovány pouze na malé rozloze zejména v okolí alpské hranice lesa (současná 1. zóna KRNP) a zůstávají ponechány zcela přirozenému vývoji. V lesích přírodě blízkých je odstupňován lesnický management tak, aby byla zachována a podporována druhová diverzita a autoregulační přírodní procesy. V lesích kulturních by mělo postupně dojít k přeměně druhové a věkové skladby, aby dlouhodobě směřovaly svým složením a biodiverzitou k lesům přírodě blízkým a začaly v nich probíhat autoregulační přírodní procesy. Lesy

nepůvodní budou postupně rekonstruovány do podoby, která odpovídá přirozeným přírodním poměrům Krkonoš. (<http://www.krnap.cz/charakter-soucasnych-lesu/>) Na území MAS Přidte pobejt převládají lesy kulturní, ve vyšších horských partiích se nacházejí lesy přírodě blízké. Na severovýchodě MAS ve vysokých polohách se nacházejí lesy přírodní a také lesy původní. Zcela dominantním vlastníkem lesů v oblasti je KRMAP. V oblasti Pasek nad Jizerou a Vysokého nad Jizerou vlastní pozemky Lesy České republiky. Obecní pozemky se vyskytují v okolí Pasek nad Jizerou, Jilemnice a Rokytnice nad Jizerou. Podíly ostatních vlastníků jsou zcela zanedbatelné. Správu lesů vykonává na 90 % území KRMAP Správa NP. Někde provádí těžbu dřeva místní malé firmy. V MAS Přidte pobejt na území KRMAP existuje několik pil, jmenovat lze Štěpanice (obec Benecko) a Křížlice (obec Jestřábí v Krkonoších).

Výkon práva myslivosti v KRMAP je součástí celkového managementu komplexní ochrany druhové rozmanitosti a nelze ho provozovat na komerční bázi. Je podřízen zájmům ochrany přírody a může být podle potřeby omezen nebo vyloučen. Na území KRMAP provádí výkon práva myslivosti Správa KRMAP (tzv. režijní honitby), pouze relativně malá část území je pronajata mysliveckým sdružením. Na území KRMAP na území MAS zasahuje 7 honiteb.

Na území KRMAP zcela na hranici 3. zóny a ochranného pásma existuje menší průmyslový podnik DELFI REHAB spol. s r.o. v Dolních Štěpanicích (obec Benecko) vyrábějící invalidní vozíky. V OP KRMAP existuje několik významnějších podniků. Největší jsou EMBA spol. s r.o. v Pasekách nad Jizerou vyrábějící kancelářské výrobky a SINGING ROCK s.r.o. v Poniklé, která vyrábí outdoorové vybavení. Obě mají přes 100 zaměstnanců. Dalšími firmami jsou Stavební firma JANDA s.r.o. v Jablonci nad Jizerou, RAUTIS, a.s. v Poniklé a RTK spol. s r.o. v Rokytnici nad Jizerou. V NP neprobíhá aktuálně žádná těžba nerostných surovin, v krajině lze ale nalézt pozůstatky po bývalé těžbě (zlato, vápenec, ruda, ...).

Na území KRMAP i v ochranném pásmu dochází k výstavbě nových domů. Na území KRMAP zůstává počet domů, bytů i trvale bydlících obyvatel stabilní. V ochranném pásmu došlo podle zcela hrubých odhadů mezi lety 2001 a 2011 k růstu počtu domů asi o 2 %, bytů asi o 8 %, ale počet trvale bydlících obyvatel klesl asi o 10 %. Největší relativní nárůst byl zaznamenán v obci Vítkovice v částech Horní a Dolní Mísečky a Skelné Hutě, kde se počet obyvatel asi ztrojnásobil, celkově zde v roce 2011 žilo trvale 46 obyvatel. Ve Studenově (část Rokytnice nad Jizerou) se v období 2001 – 2011 počet trvale bydlících obyvatel zvýšil z 1 na 15. Naopak největší pokles počtu trvale bydlících obyvatel proběhl v Dolní Dušnici (část Jablonce nad Jizerou) a Vilémově (část Rokytnice), vždy o více než třetinu. Absolutně byl pokles největší v Rokytnici nad Jizerou, Jablonci nad Jizerou a Poniklé.

Všechny obce v MAS Přidte pobejt v KRMAP a ochranném pásmu mají k dispozici pozemky pro výstavbu pro bydlení. Nejvíce pozemků je volných v Rokytnici nad Jizerou. Zasítované a připravené po technické stránce jsou pozemky v 5 obcích (Jablonec nad Jizerou, Jestřábí v Krkonoších, Poniklá, Rokytnice nad Jizerou a Vysoké nad Jizerou). Nová výstavba je v územních plánech v drtivé většině lokalizována do ochranného pásma. V samotném KRMAP je v územních plánech navrhována bytová výstavba např. v Horních Štěpanicích (obec Benecko), Roudnických Pasekách a Křížlicích (obec Jestřábí v Krkonoších). Celkově lze říci, že výstavba nových ubytovacích objektů je v posledních 10–15 letech nejčastějším problémem nejen velkých středisek cestovního ruchu. Jedná se i o požadavky situované do volné krajiny mimo zastavitelné zóny obcí. Stále stoupá ubytovací kapacita obcí, stávající objekty jsou rekonstruovány a zvětšovány. Řada objektů svou velikostí a vzhledem narušuje krajinný ráz. (viz Plán péče - Krkonošský národní park a jeho ochranné pásmo 2010-2020) Rekreační

charakter některých obcí dokazuje podíl neobydlených domů s byty z celkového počtu domů, který činí například v Jestřábí v Krkonoších 71 % či v Pasekách nad Jizerou 66 %.

Pro harmonický rozvoj obcí v souladu s požadavky na ochranu životního prostředí je nutná lokalizace výstavby do vhodných lokalit v procesu územního plánování. Všechny obce na území KRNP mají relativně nové územní plány, nejstarší pocházejí z roku 2006.

Na místních tocích existuje řada malých vodních elektráren (např. Poniklá, Jablonec nad Jizerou). (územní plán Poniklá, zápis a usnesení rady města Jablonec nad Jizerou z 11.4.2011)

Ekonomickou aktivitou klíčovou pro území je cestovní ruch. Na území NP existuje hustá síť značených turistických tras a cyklotras, za jejichž značení odpovídá KRNP spolu s KČT. Tato síť přímo navazuje na síť cest na polské straně hor. V podhorské oblasti se objevují první hipostezky, spíše krátké, okolo farem. I když je infrastruktura cestovního ruchu rozmístěna relativně rovnoměrně v celém území, distribuce návštěvníků v prostoru je silně nevyvážená. Návštěvnost hor dosahuje mezí udržitelnosti v určitých oblastech a v turistické sezóně. Příkladem může být kapacita parkovacích míst v některých centrech cestovního ruchu, která má problém uspokojovat vysokou poptávku. Problematický je i vysoký zájem o vjezd na území KRNP.

Dominantní je na území KRNP v MAS Přidte pobejt zejména zimní a dále letní sezóna. Jaro a podzim tvoří sezónu vedlejší. V zimním období je hlavní aktivitou většiny návštěvníků sjezdové lyžování, v ostatních obdobích je to turistika. Většina zařízení, sloužících turismu, je umístěna na území ochranného pásma a 3. zóny NP. Z hlediska návštěvnosti prvořadými cíli jsou v zimním období skiareály pro sjezdové lyžování, které se vyskytují ve všech obcích v MAS Přidte pobejt, ležících na území KRNP kromě Víchové nad Jizerou, která leží na jihu a již zde není vhodný terén. Skiareály svou existencí, provozem a rozvojovými aktivitami ovlivňují většinou negativně okolní přírodní ekosystémy, mikroklima lokality a chování některých druhů živočichů. V území MAS Přidte pobejt se vyskytují 3 naučné stezky, které jsou všechny v Rokytnici nad Jizerou - Pašerácká stezka, Poznávací okruh - Okolo Rokytnice a Stezka Dřevosochání. Mezi turistické cíle v KRNPu patří i památková rezervace Horní Štěpanice a rozhledna Žalý (oboje na území obce Benecko), v ochranném pásmu pak např. Muzeum krkonošských řemesel v Poniklé či Vlastivědné muzeum ve Vítkovicích. Návštěvníci KRNP mají na výběr z mnoha hromadných ubytovacích zařízení, podle vyjádření obcí jich je nejvíce v Rokytnici nad Jizerou, Vítkovicích a Benecku. Několik komerčních objektů s ubytovací funkcí se z minulosti nachází i na území 1. a 2. zóny NP (sjezdovky na Lysé hoře, Vosecká bouda či Vrbatova bouda).

SWOT analýza VCHÚ

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Významné přírodní hodnoty na velké části území Existence KRNP a jeho správy k ochraně cenných přírodních území (terénní a strážní služba, péče o krajinný ráz, kvalitní EVVO, přínos pro CR) Významný zdroj vody v území – CHOPAV Krkonoše 	<ul style="list-style-type: none"> Významné vlivy dálkového přenosu emisí především na lesy v horské oblasti Nevhodná druhová skladba lesních porostů – nadále dominantní zastoupení smrku ztepilého s negativními dopady na biodiverzitu a stabilitu lesních porostů Acidifikace lesní půdy v některých lokalitách

<ul style="list-style-type: none"> • Postupné zlepšování druhové skladby a zdravotního stavu lesů • Vysoká atraktivita území pro cestovní ruch – přírodní hodnoty, kulturní a historické dědictví - potenciál venkovské turistiky a lidové architektury • Velmi dobré podmínky pro sjezdové i běžecké lyžování, hustá síť turistických tras, cyklotras a lyžařských tras • Zlepšující se infrastruktura pro cykloturistiku, pohyb hendikepovaných a adrenalinové sporty • Rostoucí poptávka po regionálních produktech • Stabilizace zemědělských podniků • Dostatečný zájem o zemědělské hospodaření v KRMAP 	<ul style="list-style-type: none"> • Degradace některých trvalých travních porostů, které jsou ponechány ladem • Problémy se zpracováním místní zemědělské produkce • Střety zájmů cestovního ruchu a podnikání s ochranou životního prostředí v KRMAP • Silně nevyvážená distribuce návštěvníků v prostoru a čase - vysoký přetlak turistů v zimní sezóně v hlavních střediscích • Vysoký pohyb návštěvníků v přírodně cenných územích a související jevy (produkce komunálních odpadů, odpadních vod, zanášení nepůvodních druhů, frekventované cesty tvoří migrační bariéry, vysoký pohyb motorových vozidel) • Absence komplexní marketingové strategie pro celé území Krkonoš • Snižování počtu zahraničních návštěvníků a délky jejich pobytu • Slabá turistická vybavenost v podhorské části, nedokončená doprovodná turistická infrastruktura v horské části • Drahé a nekvalitní služby ve srovnání s jinými destinacemi i v zahraničí • Silný tlak na přestavby a novostavby objektů druhého bydlení • Malý počet turistických informačních center • Nedostatečná informovanost osob prvního kontaktu • Nedostatečná spolupráce mezi subjekty cestovního ruchu v MAS • Bariéry v podnikání ve vazbě na KRMAP • Vyšší míra nezaměstnanosti, nedostatek pracovních příležitostí zejména pro kvalifikované pracovníky, vysoká vyjíždka za prací • Objem zakázek z místa pro podnikatele klesá, území dokáže vyprodukovat méně financí než dřív a méně zde vytvořených financí zde zůstává (menší sepětí podnikatelů s místem)
Příležitosti	Hrozby
Vnější: <ul style="list-style-type: none"> • Podpora ekologicky šetrných forem CR • Podpora využití potenciálu obnovitelných zdrojů energie (vodní, 	Vnější: <ul style="list-style-type: none"> • Další rozvoj individuálního druhého bydlení s negativními dopady na životní prostředí, infrastrukturu obcí a její

<p>biomasa)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj technologií šetrných k životnímu prostředí, podpora realizace projektů na úspory energií • Rozvoj environmentálního vzdělávání a ekologické výchovy a osvěty • Podpora investic z fondů EU a ČR <p>Vnitřní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Další zlepšování druhové, věkové a prostorové skladby a genetické struktury lesních porostů • Využití potenciálu kulturního a historického dědictví (lidová architektura, místní tradice a řemesla, místní výrobky apod.) ke zlepšení nabídky cestovního ruchu v málo navštěvovaných oblastech a k posílení nabídky mimo hlavní zimní sezónu • Posílení produkce a propagace regionálních potravin • Navázání funkční spolupráce mezi aktéry cestovního ruchu (informační centra, webové portály, poskytovatelé služeb, obce) i na přeshraniční úrovni • Rozvoj spolupráce meziobecní i s dalšími MAS a vznik společné komplexní vize o rozvoji území v rámci turistického regionu Krkonoše • Rozvoj certifikovaných místních průvodců • Využití potenciálu Geoparku Krkonoše • Přímě zapojení zemědělců do péče o krajinu a komerční partnerství s municipalitami • Využití možností pro rozvoj tradičního i mimoprodukčního zemědělství založeného na zásadách trvale udržitelného rozvoje • Rozvoj ekologického vzdělávání, výchovy a osvěty i ve spolupráci s KRNAP • Rozvoj veřejné dopravy ke snížení negativních vlivů IAD na území KRNAP 	<p>finanční zajištění, vztahy mezi místními a "chalupáři"</p> <ul style="list-style-type: none"> • Snižování finančních prostředků na správu KRNAP s negativními dopady na ochranu přírodně cenných území • Zhoršení celkové hospodářské situace nebo úpadek některého tradičního odvětví, pokles kupní síly obyvatel • Pokračování imisně-ekologických škod na lesních porostech <p>Vnitřní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pokles atraktivity regionu kvůli narušení krajinného rázu nevhodnými podnikatelskými aktivitami • Zhoršení image regionu kvůli špatné spolupráci aktérů v cestovním ruchu, preferenci individuálních zájmů a ve srovnání s jinými destinacemi drahými a nekvalitními službami • Zhoršení dopravní situace v území, nárůst individuální dopravy • Degradace dalších trvalých travních porostů a orné půdy v důsledku zániku hospodaření
---	--

2. Problémy území a potenciál rozvoje

Hlavní problémy území a možnosti řešení

Významné problémy či střety mezi způsoby zemědělského hospodaření a ochranou přírody na území KRNP a v OP nejsou. Určité problémy existují se zpracováním místní produkce, neboť např. chovatelé vozí živé ovce ke zpracování do zahraničí. Problémy mají především s odbytím vlny a masa, trochu lepší je to s mlékem. Rozdrobená vlastnická držba zejména kolem některých rekreačních objektů komplikuje hospodaření na půdě. Travní porosty, které zůstaly bez trvalé péče, vykazují určitý stupeň degradace a postupně zarůstají náletovými dřevinami. Vybrané plochy jsou určeny k zalesnění.

Významné problémy či střety mezi způsoby lesnického hospodaření a ochranou přírody na území KRNP a v OP nejsou. Přes značné úspěchy managementu cíleného na rekonstrukce lesních porostů do stavu druhovou, prostorovou a věkovou skladbou i genetickou strukturou odpovídající lesům přírodě blízkým, zůstává problémem dosud výrazně dominantní zastoupení smrku ztepilého (často i mimokrkonoského původu) s negativním dopadem na biodiverzitu a stabilitu lesních porostů. V 3.zóně zůstávají dosud problémem imisně-ekologické škody, působené na lesních porostech průmyslovými imisemi. Dosud nedostatečné je množství odumřelé dřevní hmoty ponechávané v lese k samovolnému rozpadu. Toto množství se bude navyšovat. Problémem nadále zůstává v některých lokalitách acidifikace lesní půdy. Ta se může v místech vysoké atmosférické depozice síranů a oxidů dusíku zvýšit, což by mohlo vést k destabilizaci ekosystémů v důsledku nevyvážené bilance živin. V těchto lokalitách se počítá se zvýšeným zastoupením listnáčů. Lov v KRNP není zaměřen na kvalitu trofejí, ale především na populační hustotu zvěře. Škody na lesních porostech způsobené okusem, ohryzem a loupáním v národním parku by neměly být považované za skutečné škody, pokud není ohrožen ekosystém, protože se nejedná o hospodářské lesy. Přes veškeré úspěchy v péči o les zůstává podíl přírodních a přírodě blízkých lesů nadále nízký, v území MAS dominují kulturní lesy. Při managementu lesních ekosystémů je třeba uvažovat v kontextu celého pohorí. (viz Plán péče Krkonoský národní park a jeho ochranné pásmo 2010-2020)

Ve vztahu cestovního ruchu a ochrany přírodních hodnot existuje několik negativních jevů, které vyplývají z vysoké návštěvnosti Krkonoš. Jedním z nich je vysoký pohyb pěších i cyklistů v některých lokalitách, v zimě se pak hůře kontroluje pohyb lyžařů mimo cesty. S vysokým pohybem návštěvníků souvisí další jevy, jimiž jsou produkce pevného komunálního odpadu na frekventovaných horských boudách, produkce odpadních vod (s důsledkem eutrofizace toků), zanášení cizích rostlinných druhů mj. na botách turistů a kolech motorových vozidel. Frekventované cesty se stávají migračními bariérami pro původní druhy a zároveň se podél nich šíří z podhůří nepůvodní fauna. S vysokým pohybem návštěvníků je přímo spojen intenzivní provoz motorových vozidel hlavně ve střediscích cestovního ruchu, ale i velké množství vjezdů do KRNP k horským chatám (nejen zásobování, ale i všichni ubytovaní, opakované cesty k chatám a zpět dolů do středisek za kulturním vyžitím apod.). (viz Plán péče Krkonoský národní park a jeho ochranné pásmo 2010-2020)

S vysokou návštěvností oblasti souvisí i další jevy, jimiž jsou zvýšená snaha o konání hromadných akcí ve vrcholových partiích hor, tlak na další výstavbu lanovek a sjezdovek a přetrvávající rozpory mezi správou KRNP a soukromými vlastníky jak využít danou lokalitu. Řadu negativních prvků lze rovněž nalézt v urbanistickém vývoji území. V posledních letech výrazně vzrostla ubytovací kapacita oblasti a celková návštěvnost. Řada ubytovacích objektů je v konfliktu s krajinným prostředím i s

energetickými a vodohospodářskými možnostmi území. Struktura stávající zástavby byla narušena především realizací neúměrných přístaveb, asanací a přestaveb, několikanásobně převyšujících rozsah původní zástavby. Stávající horské chalupy, jež původně sloužily pro bydlení, začaly být využívány pro turistický průmysl, pro který svým rozsahem nestačily. Byl vyvíjen nátlak na změnu jejich funkčního využití, a tím i na neodpovídající hmotový nárůst stavebního fondu. (viz Plán péče Krkonošský národní park a jeho ochranné pásmo 2010-2020)

Ve vztahu ke kvalitě služeb cestovního ruchu zůstává výrazným hendikepem nedostatečná informovanost osob prvního kontaktu (obsluha informačního střediska, parkoviště, WC), která má zásadní vliv na spokojenost návštěvníků. Problém je ale obtížně řešitelný, neboť jde o sezónně najímané pracovníky nebo brigádníky, kteří se rychle střídají. Významným problémem, který se projevuje poklesem počtu zahraničních návštěvníků a délky jejich pobytu jsou drahé a nekvalitní služby ve srovnání s jinými destinacemi v zahraničí.

Z rozhovorů s místními aktéry vyplynula určitá rozpolcenost v názorech na existenci KRNP a činnost Správy KRNP. Část hodnotí pozitivně jeho existenci (pozitivní vliv na krajinný ráz a ochranu přírody, zavedená značka, příležitost k rozvoji, kvalitní ekologická výchova a osvěta a údržba turistického značení, otevřené jednání). Vyskytly se ale i negativní názory na jeho existenci (rozděluje území, překážka rozvoje) a jeho činnost (byrokratické rozhodování, které neměří všem stejně, malá efektivita činnosti, nekvalitní personál, málo strážců v terénu).

Potenciál rozvoje potřeb území při respektování přírodních a krajinných hodnot

Zemědělské hospodaření především na trvalých travních porostech, méně pak na orné půdě má značný význam pro zachování krajinného rázu a údržbu krajiny v podhůří Krkonoš. Potenciál rozvoje lze spatřovat hlavně v produkci regionálních potravin. Každá farma dokáže vyrobit charakteristický výrobek nebo dodat určitou službu, značka regionální produkt je ale dosud málo využívána. Správa KRNP má na rozvoj regionální produkce zpracovanou strategii. Možná role MAS může spočívat např. v motivaci zemědělců, aby byli hrdí na to, co dělají, aby rozuměli tomu, jak je jejich hospodaření pro louky důležité, dále v propagaci regionálních značek, tvorbě tras po regionálních produktech, podpoře technologií pro zpracování produktů, gastronomii vázané na regionální produkt, pomoci s komunikací, marketingem a propagací.

Lesnictví je odvětvím, které v rámci MAS na území KRNP a ochranného pásma obhospodařuje zdaleka největší plochu území. Jeho role je pro budoucí rozvoj zcela klíčová. Základem lesního hospodaření je postupné dosažení druhové, prostorové a věkové skladby i genetické struktury odpovídající lesům přírodě blízkým. K hlavním zásadám patří i podpora autoregulačních a ostatních přirozených procesů. Možná role MAS může být v podpoře finalizace produkce (řezbáři, truhláři...) tam, kde těžbu dřeva provádí místní malé firmy/dřevorubci.

Cestovní ruch v sobě skrývá vysoký potenciál, který může být smysluplně využit při respektování několika zásad. Cestovní ruch je možné rozvíjet v míře a způsobem, který bude v souladu s ochranou cenných přírodních hodnot v KRNP a ochranném pásmu. Významným rozvojovým impulsem je úsilí o rozptýlení turistické zátěže v krajině, a to prostorově zejména do 3.zóny, kde je možné využití pěkných míst, vazba na místní zemědělce (agroturistika,...), speciálně vybavená odpočinková místa pomáhající k vytváření zajímavých alternativ k přírodně nevhodnějším lokalitám v 1. a 2.zóně.

Z časového hlediska je dominantním obdobím zima, letní sezóna je v čím dál větší nerovnováze. Existuje možnost využít potenciálu školních výletů, táborů apod. zajištěním ubytování a programu (KRNP již dnes dělá), místní školy vědí o této aktivitě a na každé je koordinátor ekologické výchovy, do jehož kompetence toto spadá.

Dalším impulsem je zpřístupnění území pro osoby se sníženou schopností pohybu. Existuje možnost pokračovat v již fungujícím projektu Krkonoše bez bariér ve formě stezek pro vozíčkáře, maminky s kočárky. Budoucí role MAS by mohla spočívat v rekonstrukci objektů turistické infrastruktury do bezbariérové podoby (stravování, ubytování, informační centra, atraktivita...) a možném vytvoření sítě takových objektů. Potenciál lze spatřovat i v podpoře ekologické výchovy a osvěty, např. v podobě dobudování/obměny informačních center do podoby s větším zaměřením na ochranu přírody a krajiny a lokální aspekt.

Je připraven materiál pro realizaci Geoparku. Nositelem by měl být Svazek obcí Krkonoše. Polský Karkonoski Park Narodowy (KPN) Geopark již má a jde zde o prestižní záležitost, vzhledem k silné provázanosti bude snaha jej vyhlásit a provozovat i na českém území.

Potenciál lze spatřovat i v uvážlivém rozvoji turistické infrastruktury. Patří sem možná podpora veřejných tábořišť v péči obce (přírodní, bez energií a sociálního zázemí). Je možné vytipovat lokality, kde by toto bylo přijatelné a přijít s podnětem na Správu KRNP (realizace je možná i na pozemcích ve správě KRNP). Zajímavou myšlenkou je i rozvoj hiposteze na přesně vytipovaných trasách v nižších partiích hor, pozitivní zkušenost lze k tomu čerpat v regionu Jižní Valašsko. S rozvojem turistické infrastruktury souvisí i téma bezpečnosti (i na horách) ve formě rozvoje IZS, sborů dobrovolných hasičů, Horské služby, osvěty v základech první pomoci (inspiraci lze nalézt v projektu „Bezpečné Krkonoše“ - školení pracovníků informačních center, osvěta ve školách – náhrada chybějící zdravotní a první pomoci).

Nabízí se možnost rozvoje certifikovaných místních průvodců (vzdělávání v oblasti interpretace místního dědictví) s možností provádět menší skupinky turistů na území KRNP, nadále by však byl omezen vstup na citlivé lokality v KRNP.

Potenciál lze logicky spatřovat i ve spolupráci KRNP a polského KPN a ve větším provázání území KRNP a CHKO Jizerské hory.

V oblasti dopravy je zásadní vytvářet podmínky pro alternativní způsoby k individuální silniční dopravě, hlavně v hlavních turistických střediscích a obsluze vyšších partií hor (především cyklopráva a veřejná doprava osob).

Rozvoj bydlení je možný pouze při respektování souladu s ochranou přírody a krajiny. Výstavbu je třeba preferovat v intravilánech sídel a respektovat místní urbanistickou strukturu. Je třeba udržet aktuálnost základního rozvojového dokumentu obce, jímž je územní plán.

5.8.2. Analýza území CHKO Jizerské hory

1. Analýza území VCHÚ

Geografické vymezení a historie VCHÚ

CHKO Jizerské hory je územím charakteristickým vysokou koncentrací přírodních hodnot, vázaných zejména na komplexy či fragmenty přírodě blízkých lesních ekosystémů a rašelinišť. Samostatnou hodnotou je typická geomorfologie pohoří, která podmínila jednak vznik a uchování unikátních fenoménů živé přírody, jednak možnosti využití území člověkem. CHKO byla vyhlášena k 1. 1. 1968 i na území MAS Přidte pobejt. Dnešní rozloha celé CHKO Jizerské hory činí 368 km². V současnosti platně vymezené CHKO leží na území 2 obcí MAS Přidte pobejt. Obce Paseky nad Jizerou i Vysoké nad Jizerou leží v CHKO Jizerské hory pouze částí svého území - u Vysokého nad Jizerou jsou to Čermákovy Rovně - velmi řídké zastavěné území na severu obce a v Pasekách nad Jizerou velká většina zastavěné části území obce. Celková rozloha území MAS v CHKO Jizerské hory je pouhých 18,35 km². V celém území MAS Přidte pobejt na území CHKO Jizerské hory existuje územní překryv s 3. zónou KRNP a ochranným pásmem KRNP, oblast tedy leží na území obou velkoplošných chráněných území.

Přírodní poměry a stav krajiny (stručná charakteristika přírodních a krajinných hodnot s odkazem na platný plán péče)

Pro celou oblast CHKO Jizerské hory jsou typickým reliéfem charakteristické ploché kupy, plošiny, zaoblené hřebety a široká údolí, na okrajích jsou příkré svahy s mladými údolími vzniklými erozí. Tyto prvohorní útvary jsou na několika místech prostupovány třetihorními vyvřelinami. V území MAS Přidte pobejt však tento charakter krajiny není typický.

Typické pro CHKO Jizerské hory i v území MAS Přidte pobejt je vysoké zalesnění (v celém CHKO 73%), což bylo jedním z důvodů jejího vyhlášení. Historicky zde vznikla harmonická kulturní krajina s převahou lesa a zemědělsky využívaným bezlesím, s venkovskými sídly charakterizovanými rozptýlenou zástavbou s dochovanými prvky lidové architektury a s koncentrovanou zástavbou v urbanizovaných a industrializovaných údolních polohách. Území MAS Přidte pobejt v CHKO tvoří mozaika lesů a zemědělských ploch v nadmořských výškách 550 – 800 m n.m.

Dlouhodobý cíl ochrany přírody a krajiny je v obecné rovině formulován v § 25, odst. 2 zákona a dále ve Vyhlášce o zřízení CHKO Jizerské hory: „Zřízením oblasti se zabezpečuje podle vědeckých poznatků a zásad zachování, zvyšování, využívání a obnova přírodního bohatství a ochrana jejího vzhledu s typickými krajinnými znaky, aby tyto hodnoty vytvářely vyvážené životní prostředí a tak sloužily k poučení, osvěžení a péči o zdraví našeho lidu; k typickým krajinným znakům oblasti náleží také místní zástavba lidového rázu.“ (plán péče, návrhová část)

Hlavními předměty ochrany v CHKO Jizerské hory jsou přírodě blízké lesní ekosystémy, zachovalé luční ekosystémy, rašeliniště, typický ráz krajiny, charakteristická struktura osídlení a typické stavby, vodní toky a přirozený vodní režim v krajině, populace a stanoviště zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů, geomorfologie terénu a významné geomorfologické jevy, významné geologické lokality a přírodní stanoviště a druhy významné pro soustavu Natura 2000. Hlavními dílčími úkoly v ochraně přírody a krajiny Jizerských hor jsou intenzivní péče o lesní ekosystémy, včetně revitalizace lesa na náhorní plošině a půdního prostředí dále pak náprava přirozeného vodního režimu (revitalizace toků

a pramenných oblastí s důrazem na rašeliniště), zachování a udržení druhové pestrosti typických nelesních ekosystémů, horských luk a mokřadů, trvalá ochrana populací zvláště chráněných druhů organismů, a významných biotopů, u stanovišť i druhů přitom se zvláštním důrazem na evropsky významné, uchování historickým vývojem podmíněné struktury a charakteru zástavby při respektování vývojové dynamiky při důsledné ochraně dochovaného krajinného rázu a v neposlední řadě podpora rekreačního využití CHKO, výhradně však šetrných a trvale udržitelných forem cestovního ruchu.

Zonace CHKO byla schválena v roce 1995. (plán péče návrhová část) Na území MAS Přidte pobejt se vyskytuje pouze 3. zóna CHKO Jizerské hory, do které jsou zařazena území pozměněná lidskou činností s místně uchovanými přírodními hodnotami, zejména lesní ekosystémy se značně pozměněnou druhovou skladbou, zemědělská půda s převahou trvalých travních porostů s neúplným systémem ekologické stability a nesouvisle a rozptýleně zastavené části sídel s převahou dochované místně tradiční zástavby. (<http://jizerskehory.ochranaprirody.cz/cinnost-pracoviste/ochrana-prirody/zonace-chko/>). Jak již bylo zmíněno výše, existuje zde překryv CHKO Jizerské hory s NP Krkonoše a s jeho ochranným pásmem. (<http://jizerskehory.ochranaprirody.cz/res/data/091/013084.pdf?seek=1>) V těchto místech se vykonává správa tak, aby byl uplatňován vždy vyšší stupeň ochrany přírody a krajiny. Tento legislativní stav je žádoucí změnit a Správa CHKO Jizerské hory o to usiluje (viz výše).

Na území MAS Přidte pobejt neleží v CHKO žádné maloplošně zvláště chráněné území a ani se zatím neuvažuje o vyhlášení nových. (viz Plán péče – návrhová část)

Na území CHKO v MAS Přidte pobejt se významné prvky soustavy NATURA 2000 nachází v místech překryvu KRNAP a CHKO Jizerské hory. Jsou to ptačí oblast Krkonoše a EVL Krkonoše. Cílem ochrany ptačí oblasti Krkonoše je zachování přírodního prostředí a zajištění podmínek pro udržení populací vybraných druhů ptáků (například čápa černého či tetřívka obecného). Na ploše 40 907 ha zahrnuje celý Krkonošský národní park a vybrané části jeho ochranného pásma. EVL Krkonoše zahrnuje celé územní KRNAP i jeho ochranného pásma. Předmětem ochrany v celé lokalitě je 21 typů stanovišť, 4 druhy rostlin a 2 druhy živočichů (např. vranka obecná či svízel sudetský).

Uvnitř CHKO v MAS Přidte pobejt roste jeden památný strom v obci Paseky nad Jizerou. Územím CHKO prochází částečně opět místem překryvu s KRNAPem 3 nadregionální biokoridory.

VCHU jako prostor pro život - Sídlní struktura, a infrastruktura (zejm. doprava (obslužnost a dopravní síť) a technická infrastruktura)

Na území CHKO Jizerské hory de facto neleží celým svým zastavěným územím žádná obec. Velká část zastavěného území obce Paseky nad Jizerou leží v CHKO Jizerské hory, ale zároveň také ve 3. zóně KRNAP a také v ochranném pásu KRNAP. Stejná situace nastává i v případě obce Vysoké nad Jizerou v místní části Sklenařice (osada Čermákovy Rovně), kde se jedná o překryv pouze s ochranným pásmem a jen u pár budov. Obec Paseky nad Jizerou má v rámci CHKO unikátní charakter rozptýlené pasekářské zástavby, která stoupá na 350 výškových metrech v otevřeném údolí nad Jizerou.

Přes území CHKO Jizerské hory v MAS Přidte pobejt prochází v jihozápadní části území krátkým úsekem silnice II/290 Kořenov - Vysoké nad Jizerou - Poníklá.

Přes území CHKO Jizerské hory v MAS Přidte pobejt jsou trasovány dvě autobusové linky – po silnici II/290 linka Tanvald – Desná – Kořenov – Vysoké nad Jizerou a přes Paseky nad Jizerou linka Jablonec nad Jizerou – Rokytnice nad Jizerou – Paseky nad Jizerou.

V Pasekách nad Jizerou je vybudována splašková kanalizační síť i vodovod. Ve Vysokém nad Jizerou, místní části Sklenařice, kam přísluší i osada Čermákovy Rovně je vybudován vodovod. Kanalizace zde není vybudována, odpadní vody jsou zneškodňovány v bezodtokových jímkách vyvážených na zemědělsky obhospodařované pozemky a septicích. Obyvatelstvo nenapojené na vodovod je zásobováno vodou ze studní. Vyššímu připojení obyvatel na vodovody a kanalizaci brání obtížný terén a rozptýlená zástavba.

Obec Paseky nad Jizerou není plynofikována, ve Vysokém nad Jizerou je naopak plyn zaveden. Souvisí to s investiční náročností, malým počtem odběratelů a tedy ekonomickou nerentabilitou. Vzhledem k ceně zemního plynu ve srovnání s jinými topnými médii, podpoře úspor energie a celkově složité administrativě při stavbách sítí technické infrastruktury nelze očekávat zavádění plynu v dalších obcích.

V Pasekách nad Jizerou je dominantním zdrojem vytápění dřevo, ve Vysokém nad Jizerou je převládajícím zdrojem vytápění elektřina a uhlí, koks a uhelné brikety. Vytápění plynem je ekologičtější než používání pevných paliv, jejichž používání má negativní vliv na kvalitu ovzduší v těchto obcích především v době teplotních inverzí.

Ekonomická aktivita území, hospodaření v krajině (relevantní odvětví pro dané VCHU, např.: zemědělství, lesnictví, vodní hospodářství, podnikání: těžba, průmysl, energetika, cestovní ruch, sport a turistika, služby, řemesla, apod. - dle relevantních témat ve vztahu k regionu a VCHÚ nebo případně další)

Hlavními ekonomickými aktivitami v CHKO na území MAS jsou zemědělství, lesnictví a cestovní ruch. Lesy představují přibližně 50 % plochy v CHKO na území MAS.

Mimo lesy na území MAS Přidte pobejt zcela převažují trvalé travní porosty (louky a pastviny). V posledních letech zaznamenala zemědělská výroba výrazný útlum. Existují tendence k převádění orné půdy na louky a pastviny. Hospodaření většinou probíhá na menších plochách. Nepěstují se zde žádné energetické plodiny. Roste tlak na zalesnění hůře dostupných pozemků a také tlak na zábor zemědělské půdy pro výstavbu.

Na území MAS Přidte pobejt bylo zemědělství historicky spíše doplňkovým zdrojem obživy k hlavnímu příjmu z řemeslné a průmyslové výroby. Obhospodařování pozemků v této části CHKO je tedy zaměřeno více na údržbu krajiny než na zemědělskou produkci.

Mezi největší zemědělské subjekty hospodařící na území CHKO Jizerské hory patří Luboš Waldmann, hospodařící na 18 ha, který se věnuje chovu ovcí a agroturistice. (viz Plán péče – rozbor)

Provozování zemědělských činností je důležité pro stav krajiny a ochranu přírody. Pomáhá udržovat typický historický ráz podhorských a horských oblastí, udržuje ekosystémy nelesních prostorů a zvyšuje biodiverzitu území. Nevhodné zemědělské postupy mohou mít naopak i negativní vlivy jako

například nežádoucí změny krajiny, znečištění životního prostředí či snižování biodiverzity. (viz Plán péče – rozbor)

Lesy zabírají v CHKO v území MAS asi 50 % rozlohy. Lesní ekosystémy tvoří nejrozsáhlejší a nejvýznamnější přírodní fenomén CHKO Jizerské hory. Na území MAS se nachází lesy zvláštního určení a lesy ochranné, které se obvykle nacházejí na mimořádně nepříznivých stanovištích (prudké svahy, exponované hřebeny). Vysoké zalesnění má pozitivní vliv na retenční schopnost krajiny, což je důležité při případných povodních.

Nejvýznamnějšími majiteli lesů jsou na území CHKO Jizerské hory v MAS Přidte pobejt drobní vlastníci zařazení do lesních hospodářských osnov, kteří vlastní více než polovinu všech lesů. Druhým největším vlastníkem je obec Paseky nad Jizerou. Z důvodu překryvu s územím KRNP je třetím největším vlastníkem Správa KRNP.

Na území CHKO není myslivost ve významném střetu s ochranou přírody u lovných druhů. Významná je oblast chovu jelení zvěře. Území CHKO na území MAS je rozděleno do 2 honiteb. Někde se vyskytují lokální škody na lesních porostech z důvodu přemnožení zvěře.

Průmyslová výroba výrazně ovlivnila dnešní vzhled krajiny Jizerských hor v minulosti. Dnes ale v CHKO postupně dochází k útlumu bývalých průmyslových podniků. Stále větší důležitost v oblasti má cestovní ruch. Přesto ještě na území CHKO existují některé subjekty průmyslové výroby. Příkladem může být EMBA, spol. s r.o., která vyrábí kancelářské výrobky. V CHKO v MAS Přidte pobejt neprobíhá těžba žádných nerostných surovin.

V území CHKO v MAS Přidte pobejt mají obě obce k dispozici pozemky pro výstavbu pro bydlení. Pouze ve Vysokém nad Jizerou jsou tyto pozemky částečně zástavbovány a vybaveny potřebnou infrastrukturou. V Pasekách nad Jizerou je plánováno 22 rodinných domů a ve Vysokém nad Jizerou 35 rodinných domů a 12 bytů v bytovém domě. Mezi obecné tendence ve výstavbě patří rozvoj nízkopodlažní obytné zástavby, rozšiřování a zahušťování rozptýlené zástavby v krajině či výstavba kapacitních ubytovacích zařízení.

Pro harmonický rozvoj obcí v souladu s požadavky na ochranu životního prostředí je nutná lokalizace výstavby do vhodných lokalit v procesu územního plánování. Na území CHKO mají obě obce platný územní plán.

Ekonomickou aktivitou s klíčovým významem je cestovní ruch. Jeho významným centrem je skiareál v Pasekách nad Jizerou, kde existuje záměr na jeho další rozšíření. Skiareál má negativní vliv na krajinu. Areál má spíše charakter malého rodinného lyžování na rozsáhlých loukách, disponuje i kapacitním parkovištěm. Územím prochází dvě značené pěší turistické trasy a několik cyklotras. Turistickými cíli jsou například roubené domy a lidová architektura a Památník zapadlých vlastenců v Pasekách nad Jizerou. V Pasekách nad Jizerou existuje několik ubytovacích zařízení.

SWOT analýza VCHÚ

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • Zachovalé přírodní hodnoty v území • Existence CHKO a jeho správy k ochraně území • Významný zdroj vody v území – CHOPAV Krkonoše a CHOPAV Jizerské hory • Postupné zlepšování druhové skladby a zdravotního stavu lesů • Atraktivita území pro cestovní ruch - unikátní charakter rozptýlené pasekářské zástavby, lidová architektura a tradice • Velmi dobré podmínky pro sjezdové i běžecké lyžování, síť turistických tras, cyklotras a lyžařských tras • Existence turistického informačního centra • Rostoucí poptávka po regionálních produktech • Stabilizace zemědělských podnikatelů 	<ul style="list-style-type: none"> • Překryv území CHKO Jizerské hory a KRNP a OP KRNP – nevyjasněné kompetence, zmatečná situace pro občany • Nevhodná druhová skladba lesních porostů – nadále dominantní zastoupení smrku ztepilého s negativními dopady na biodiverzitu a stabilitu lesních porostů • Šíření náletových dřevin v lokalitách, které jsou ponechány ladem (osada Havírna) • Střety zájmů cestovního ruchu a podnikání s ochranou životního prostředí v území (skiareál Paseky nad Jizerou) • Silně nevyvážená distribuce návštěvníků v čase - vysoký přetlak turistů v zimní sezóně (skiareál Paseky nad Jizerou) • Nedostatečná informovanost osob prvního kontaktu • Nedostatečná spolupráce mezi subjekty cestovního ruchu v MAS • Objem zakázek z místa pro podnikatele klesá, území dokáže vyprodukovat méně financí než dřív a méně zde vytvořených financí zde zůstává (menší sepětí podnikatelů s místem)
Příležitosti	Hrozby
<p>Vnější:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podpora ekologicky šetrných forem CR • Podpora využití potenciálu obnovitelných zdrojů energie (vodní, biomasa) • Rozvoj technologií šetrných k životnímu prostředí, podpora realizace projektů na úspory energií • Rozvoj environmentálního vzdělávání a ekologické výchovy a osvěty • Podpora investic z fondů EU a ČR <p>Vnitřní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Další zlepšování druhové, věkové a prostorové skladby a genetické struktury lesních porostů • Využití potenciálu kulturního a historického dědictví (lidová architektura, místní tradice a řemesla, 	<p>Vnější:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dlouhodobé neřešení překryvu hranic CHKO Jizerské hory a KRNP a jeho ochranného pásma, pokračování zmatečné situace s negativními dopady na možnosti rozvoje obcí • Další rozvoj individuálního druhého bydlení s negativními dopady na životní prostředí, infrastrukturu obcí a její finanční zajištění, vztahy mezi místními a "chalupáři" • Zhoršení celkové hospodářské situace nebo úpadek některého tradičního odvětví, pokles kupní síly obyvatel <p>Vnitřní:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pokles atraktivity regionu kvůli narušení krajinného rázu nevhodnými podnikatelskými aktivitami

<p>místní výrobky apod.) k posílení nabídky mimo hlavní zimní sezónu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Posílení produkce a propagace regionálních potravin • Navázání funkční spolupráce mezi aktéry cestovního ruchu (informační centra, webové portály, poskytovatelé služeb, obce) i na přeshraniční úrovni • Rozvoj spolupráce meziobecní i s dalšími MAS a vznik společné komplexní vize o rozvoji území v rámci turistického regionu Krkonoše • Rozvoj certifikovaných místních průvodců • Využití potenciálu Geoparku Krkonoše • Přímě zapojení zemědělců do péče o krajinu a komerční partnerství s municipalitami • Využití možností pro rozvoj tradičního i mimoprodukčního zemědělství založeného na zásadách trvale udržitelného rozvoje • Rozvoj ekologického vzdělávání, výchovy a osvěty • Rozvoj veřejné dopravy ke zlepšení dostupnosti a ke snížení negativních vlivů IAD 	<ul style="list-style-type: none"> • Zhoršení image regionu kvůli špatné spolupráci aktérů v cestovním ruchu, preferenci individuálních zájmů a ve srovnání s jinými destinacemi drahými a nekvalitními službami • Zhoršení dopravní situace v území, nárůst individuální dopravy • Degradace dalších trvalých travních porostů a orné půdy v důsledku zániku hospodaření
---	--

2. Problémy území a potenciál rozvoje

Hlavní problémy území a možnosti řešení

Významné problémy či střety mezi způsoby zemědělského hospodaření a ochranou přírody na území CHKO v MAS Přiděte pobejt nejsou. Pokud existují menší problémy, týkají se nečinnosti na půdě. Aktuální problém představuje tlak na zalesňování zemědělské půdy. Možností, která tento nepříznivý trend pomalu zlepšuje, je využití dotací na údržbu travních porostů, tedy na údržbu krajiny. To, že půda neslouží k obživě a majitelé k ní nejsou vázáni, nahrává spekulacím s půdou. Nevyužitý potenciál se skrývá také v provozování agroturistiky, které by mohlo být prováděno ve větší míře.

Významné problémy či střety mezi způsoby lesnického hospodaření a ochranou přírody na území CHKO v MAS nejsou. Problémem však zůstává stav lesů, který není vyhovující. Nepříznivá druhová a věková skladba porostů, kterou mají lesy v CHKO Jizerské hory, je potenciálně náchylná ke škodám abiotickými činiteli, hmyzími škůdci a houbovými patogeny. Je tomu stále tak i přes veškerou snahu, která byla dosud vynaložena na zlepšení tohoto stavu. Řešením je zvyšování druhové diverzity lesních ekosystémů výsadbami původních dřevin a podpora věkové a prostorové diferenciaci lesů.

Problémem ve vztahu k myslivosti je přemnožení určitých druhů zvěře. Stavy spárkaté zvěře byly v minulosti dlouhodobě mnohonásobně vyšší než stavy normované a lze je i dnes považovat za překračující únosnou míru pro stav ekosystémů, což se projevuje lokálně enormními škodami na

lesních porostech. Stavby zvířer jsou zásadním limitem pro uplatnění přirozené obnovy dřevin přirozené skladby. Dalším problémem v této oblasti je provozování určitých honiteb jen za účelem zisku bez ohledu na potřeby ochrany přírody. Myslivost by se tedy měla provozovat tak, aby byly regulovány stavy zvířer na únosnou míru pro daný ekosystém, a mohl se zlepšovat stav přírodního prostředí a obnovovat se přírodě blízké lesy.

Významným problémem v oblasti cestovního ruchu v Jizerských horách je vysoká návštěvnost v některých lokalitách. V MAS Přidte pobejt se zvýšená návštěvnost týká pouze skiareálu Paseky nad Jizerou v zimním období. Obec však zvýšenou návštěvnost nevnímá jako problém, naopak má zájem o rozšíření areálu. Skiareál patří v rámci Jizerských hor spíše k menším, a byť je ze své podstaty jeho vliv na životní prostředí negativní, problémy zde nejsou tak výrazné, jako ve velkých střediscích. Do budoucna jako problémové lze spatřovat stále rostoucí nároky na výši standardu poskytovaných služeb. Co se týče legislativy, nastává pro obce problém s financováním, jelikož firmy odvádí daně nikoliv v místě provozování své činnosti, ale v místě jejího oficiálního sídla. Cílem je najít vyvážený stav mezi ochranou přírody a krajiny a rekreačním, sportovním a turistickým využitím území CHKO. Turistická infrastruktura by neměla rušit krajinný ráz. Posílit by se měl destinační management, do kterého by se měly zapojit nejen obce, ale také ostatní aktéři cestovního ruchu. Turisté by tedy měli být směřováni do míst, která nyní nejsou tolik navštěvována, což je i případ MAS Přidte pobejt na území CHKO. Větší projekty jako například rozvoj sjezdového lyžování by se měly řešit koordinovaně v rámci širšího regionu.

Atypické velkokapacitní objekty hromadné rekreace či panelová sídliště, které narušují typický krajinný ráz se v území nevyskytují. Negativní jsou tendence na rozšiřování a zahušťování tradiční rozptýlené zástavby, individuální výstavba do volné krajiny, plošný rozvoj nízkopodlažní obytné zástavby. Rozvoj obcí a měst by měl probíhat v souladu s místně typickou urbanistickou strukturou zástavby při uchování volné krajiny a zachování tradiční rozptýlené zástavby, včetně typických prvků kulturní krajiny a architektonické formy tradičních staveb. Nová zástavba by měla být směřována do zastavěné plochy ve 3. zóně CHKO a měla by respektovat architektonický ráz dané lokality.

Výrazné problémy či střety průmyslové činnosti s ochranou životního prostředí nejsou. Jedinou významnější firmou v CHKO je EMBA, spol. s r.o., která vyrábí kancelářské výrobky.

Doprava v MAS Přidte pobejt na území CHKO Jizerské hory nečiní výrazné problémy ani střety ve vztahu k ochraně přírody a krajiny.

Potenciál rozvoje potřeb území při respektování přírodních a krajinných hodnot

Zemědělství je důležité v oblasti péče o přírodu a krajinu. Také díky němu je zachováván typický horský krajinný ráz v CHKO. Zemědělství je jedním z nosných odvětví na území CHKO. Pro jeho trvalou udržitelnost je třeba sledovat dlouhodobý cíl, jímž je zemědělsky využívaná, esteticky hodnotná krajina, tzn. mozaikovitá krajina s prvky drobnějšího měřítka, především luk a pastvin, s vysokým zastoupením rozptýlené mimolesní zeleně, mezí, remízků a dalších dochovaných krajinných prvků. Soubor navrhovaných opatření zahrnuje kromě péče a ochrany krajiny, chráněných druhů a cenných biotopů a extenzivního hospodaření na půdě mj. i podporu stávajících funkcí luk pastvin, finanční podporu sekání luk, podporu ekologicky únosné pastvy, pouze výjimečné povolování či minimalizaci používaných hnojiv a chemických látek. Potenciál lze spatřovat i v podpoře činnosti i odbytu

drobných zemědělců a regionálních zpracovatelů zemědělských produktů (bioprodukce, regionální značky). Důležitým aspektem je také podpora spolupráce a koncentrace zemědělců, kvůli jejich silnější pozici při jednání například s dodavateli či kvůli sdílení mechanizace.

Vedle zemědělství je lesnictví druhým klíčovým odvětvím, které pečuje o přírodu a krajinu. Pro udržení jeho významné pozice a z jeho existence plynoucích pozitivních efektů pro území je nutné dlouhodobě usilovat o ekologicky stabilní druhově, prostorově i věkově bohaté lesy ve stavu umožňujícím zachování biodiverzity všech organismů, s přírodě blízkou skladbou dřevin i strukturou. K souboru opatření patří mj. používání přirozené obnovy stanovištně původních dřevin, zakládání smíšených porostů stanovištně původních dřevin, udržení druhové pestrosti dřevin, podpora lesních školek s vhodným genetickým materiálem, ponechávání odumřelého dřeva v lesních porostech, využívání šetrných technologií či zachování a údržba lesních mokřadů, prameništ a rašeliništ a lesních okrajů. Důležité je také zapojení místních firem do podnikání v oblasti lesnictví a podpora odbytu dřeva přímo v místě těžby. Řešením některých problémů je pak legislativní úprava, která je možná pouze z centrální úrovně.

Důležitou úlohu v péči o krajinu hraje i myslivost. Tu je nutné provozovat v souladu se zájmy ochrany přírody tak, aby nedocházelo ke zhoršování dochovaného stavu přírodního prostředí (spolupráce s držiteli a uživateli honiteb a orgány státní správy myslivosti) či aby došlo k jeho zlepšení. Sem patří mj. prosazování snížení stavů spárkaté zvěře a přemnožených predátorů tetřívka obecného, omezení chovu daňčí zvěře nebo podpora uživatelů honiteb v provádění intenzivního lovu invazních druhů živočichů. Důležité jsou také programy na pozorování a monitoring zvěře.

Pro celkovou stabilitu území je nezbytná existence a podpora místní ekonomiky. Na území CHKO je třeba vytvářet vhodné podmínky a preferovat především drobné podnikatele, místní řemeslníky a malé a příp. střední firmy. Pozitivním faktorem je, že se v této oblasti podle dostupných údajů nevyskytují lokality brownfields.

Nezbytnou součástí života v oblasti je rovněž stabilizace osídlení. V letech 1991 – 2011 zaznamenaly obce Paseky nad Jizerou i Vysoké nad Jizerou poměrně výrazný úbytek obyvatel (o 16,4 resp. 8,5 %). Je proto žádoucí zabránit dalšímu úbytku počtu obyvatel a zároveň při rozvoji bydlení preferovat výstavbu v intravilánech sídel a respektovat místní urbanistickou strukturu. Dobrým vkladem do budoucna je existence územního plánu u obou obcí.

Doprava nezbytná pro ekonomický rozvoj území, cestovní ruch i běžný život v obcích by měla svými aktivitami minimálně narušovat krajinný ráz, bez zhoršení současné migrační propustnosti krajiny. Podporovat je třeba nadále veřejnou autobusovou dopravu, a to i do významných center cestovního ruchu, jímž je zde skiareál Paseky nad Jizerou. Zde je rovněž žádoucí preferovat vyhrazené sezónní parkování na trvalých travních porostech před budováním nových kapacitních zpevněných ploch. Podobně u sítí technické infrastruktury je žádoucí preferovat technická řešení s minimálním dopadem na krajinný ráz (např. kabelizace vedení) a přírodu a krajinu (preference centrálního čištění odpadních vod před lokálními).

Cestovní ruch je veřejně vnímán jako velmi žádoucí a perspektivní ekonomické odvětví, které v mnoha případech má nahradit tradiční hospodářské činnosti ve venkovském prostoru (zemědělská a lesní výroba, drobný zpracovatelský průmysl apod.), suplovat jejich ekonomickou výkonnost a stimulovat zaměstnanost obyvatel venkovských komunit i širšího regionu. V tomto tkví potenciál

5.9. Vazba na strategické dokumenty

5.9.1. Zmapování relevantních strategií

Evropské:

EVROPA 2020 - Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1299/2013 ze dne 17. prosince 2013 o zvláštních ustanoveních týkajících se podpory z Evropského fondu pro regionální rozvoj pro cíl Evropská územní spolupráce

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1301/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Evropském fondu pro regionální rozvoj, o zvláštních ustanoveních týkajících se cíle Investice pro růst a zaměstnanost a o zrušení nařízení (ES) č. 1080/2006

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006

Celostátní:

Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020

Krajské:

Program rozvoje Libereckého kraje 2007-2013

Program rozvoje Libereckého kraje 2014-2020 – pracovní verze

Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006-2020 aktualizovaná

Strategie udržitelného rozvoje Libereckého kraje

Program rozvoje cestovního ruchu Libereckého kraje

Koncepce účinnější podpory památkové péče v Libereckém kraji

Analýza stavu dopravy na území Libereckého kraje (verze 2014)

Plán dopravní obslužnosti Libereckého kraje pro období let 2012 až 2016

Program rozvoje cyklistické dopravy v LK pro období 2008 - 2013

Územně energetická koncepce Libereckého kraje

Koncept snižování emisí a imisí znečišťujících látek v Libereckém kraji (KSEI) - návrhová část (listopad 2003)

Plán odpadového hospodářství Libereckého kraje (POH LK)

Koncepce ochrany přírody a krajiny Libereckého kraje (aktualizace 2014)

Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Libereckého kraje

Krajský lesnický program Libereckého kraje

Koncepce ochrany před povodněmi Libereckého kraje

Povodňový plán Libereckého kraje

Koncepce EVVO Libereckého kraje pro období 2011 - 2020 a Akční plán pro období 2011 – 2013

Krajská koncepce zemědělství Libereckého kraje

Regionální surovinová politika Libereckého kraje 2011

Regionální inovační strategie Libereckého kraje

RIS3 Strategie inteligentní specializace – Liberecký kraj
Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Libereckého kraje 2008
Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Libereckém kraji na období 2014 - 2017
Zdravotní politika Libereckého kraje
Zásady územního rozvoje Libereckého kraje (Územní plán kraje)
Koncepty prevence kriminality Libereckého kraje na období 2012 až 2016

Regionální:

Integrovaná strategie rozvoje regionu Krkonoše (2013)
Strategie rozvoje mikroregionu Jilemnicko (2012)
Rozvojové studie venkovských mikroregionů – Region Jilemnicko (2000)
Komunitní plán sociálních služeb regionu Jilemnicko
Strategie území správního obvodu ORP Jilemnice v oblasti předškolní výchovy a základního školství, sociálních služeb, odpadového hospodářství a dopravní obslužnosti v rámci cestovního ruchu a zaměstnanosti – pracovní verze (2014)
Plán péče – Krkonošský národní park a jeho ochranné pásmo (2010-2020)
Plán péče o chráněnou krajinnou oblast Jizerské hory na období 2011-2020

Obecní:

Strategický plán města Jilemnice 2008-2025
Strategický plán rozvoje města Rokytnice nad Jizerou do roku 2030

5.9.2. Typologie území podle relevantních strategií

Jak již bylo zdůrazněno výše, mezi jednotlivými obcemi existují v různých charakteristikách značné rozdíly. Vnitřní heterogenita MAS se rovněž odráží v typologii území podle relevantních strategií. Těmi jsou Strategie regionálního rozvoje České republiky 2014-2020 (dále jen SRR ČR) a Program rozvoje Libereckého kraje 2014-2020.

V SRR ČR je v úrovni obcí území České republiky rozděleno na 3 základní typy území z hlediska rozvojových znaků:

- Rozvojová území (územní jednotky vykazující znaky a charakteristiky obvykle tvořící předpoklad (potenciál) relativně příznivého rozvoje nebo již v současnosti se rozvíjející zřetelně dynamičtěji než jiné jednotky)
- Stabilizovaná území (územní jednotky vykazující průměrný nebo nevyrovnaný stav, např. značné kolísání jednotlivých indikátorů)
- Periferní území (územní jednotky s negativními rozvojovými znaky)

V Programu rozvoje Libereckého kraje 2014-2020 jsou vymezeny hospodářsky slabé a hospodářsky podprůměrné regiony. Jako základní územní jednotka pro vymezení zde slouží tzv. generelové jednotky (mikroregiony na nejnižší regionální úrovni, které mají své středisko a k němu vymezené spádové území). K hodnocení zde je použita kombinace 11 ukazatelů.

V Programu rozvoje Libereckého kraje 2014-2020 jsou rovněž vymezeny venkovské a městské oblasti. K vymezení je použita kombinace 9 ukazatelů.

Tabulka č. 70: Typologie obcí podle relevantních strategických dokumentů

obec	SRR ČR 2014-2020	Program rozvoje Libereckého kraje 2014-2020	
	Typologie území	hospodářsky slabé / podprůměrné oblasti	venkovské/městské oblasti
Benecko	stabilizovaná		venkovské
Bukovina u Čisté	stabilizovaná	HPO	venkovské
Čistá u Horek	stabilizovaná	HPO	venkovské
Horka u Staré Paky	stabilizovaná	HPO	venkovské
Horní Branná	stabilizovaná	HPO	venkovské
Jablonec nad Jizerou	periferní	HPO	venkovské
Jestřabí v Krkonoších	stabilizovaná	HSO	venkovské
Jilemnice	stabilizovaná		městské
Kruh	stabilizovaná	HSO	venkovské
Levínská Olešnice	periferní	HPO	venkovské
Martinice v Krkonoších	stabilizovaná	HPO	venkovské
Mříčná	stabilizovaná		venkovské
Paseky nad Jizerou	stabilizovaná	HPO	venkovské
Peřimov	stabilizovaná		venkovské
Poniklá	periferní	HSO	venkovské
Rokytnice nad Jizerou	stabilizovaná	HPO	městské
Roztoky u Jilemnice	stabilizovaná	HSO	venkovské
Studenec	stabilizovaná	HPO	venkovské
Svojeck	periferní	HSO	venkovské
Víchová nad Jizerou	stabilizovaná		venkovské
Vítkovice	stabilizovaná		venkovské
Vysoké nad Jizerou	stabilizovaná	HPO	venkovské

Zdroj: Strategie regionálního rozvoje České republiky 2014-2020, Program rozvoje Libereckého kraje 2014-2020

Vysvětlivky: HPO – hospodářsky podprůměrná oblast, HSO – hospodářsky slabá oblast

V území se nevyskytují rozvojová území. Zcela převažují stabilizovaná území tedy území vykazující průměrné nebo nevyrovnané hodnoty jednotlivých ukazatelů, které typologii tvoří. Do periferních území jsou řazeny 4 obce – z horských obcí je to Jablonec nad Jizerou, z podhorských Levínská Olešnice, Poniklá a Svojeck.

Do hospodářsky slabých oblastí patří v MAS 2 generelové jednotky – Poniklá (obce Jestřabí v Krkonoších a Poniklá) a Roztoky u Jilemnice (obce Kruh, Roztoky u Jilemnice a Svojeck). Do hospodářsky podprůměrných oblastí patří 5 generelových jednotek – Horní Branná (obec Horní Branná), Jablonec nad Jizerou (obec Jablonec nad Jizerou), Rokytnice nad Jizerou (obce Paseky nad Jizerou a Rokytnice nad Jizerou), Studenec (obce Bukovina u Čisté, Čistá u Horek, Horka u Staré Paky, Levínská Olešnice, Martinice v Krkonoších a Studenec) a Vysoké nad Jizerou (obec Vysoké nad Jizerou).

Jilemnice a Rokytnice nad Jizerou jsou řazeny mezi městské oblasti, všechny ostatní obce náleží k venkovským oblastem.

6. Strategická část

6.1.Preamble

Své představy o rozvoji a budoucí podobě území MAS Přidte pobejt formulujeme s vědomím, že:

- území, kde žijeme, je součástí okolního světa a ději v tomto světě zásadním způsobem ovlivňováno. Jakkoli jsou naše cíle a kroky k nim vedoucí formulovány realisticky, jejich naplnění je podmíněno nejen naší vlastní aktivitou, ale též rozhodnutími, která jsou přijímána a uváděna do života na vyšší úrovni, mimo území MAS.
- je třeba usilovat o vyšší energetickou, potravinovou a ekonomickou soběstačnost území
- spolupráce s Polskem jako naším nejbližším sousedem je ovlivňována stereotypy v myšlení a přístupech lidí; na jejich změně a/nebo odstranění chceme pracovat
- Krkonoše jsou zdrojem významné strategické suroviny – vody. Moudré, přírodě blízké hospodaření s vodou v krajině, prevence povodní i sucha a příprava na klimatickou změnu je součástí našeho snažení.
- cestovní ruch musí odpovídat možnostem území MAS a být přínosem pro místní obyvatele. Vnímáme rozdíly mezi horskou a podhorskou částí, nevyvážené využívání území v čase a prostoru a „kolonizaci“ horských oblastí rekreanty se všemi negativními důsledky z toho plynoucími
- zahraniční/externí zaměstnavatelé mohou odejít z regionu a nelze na ně spoléhat trvale
- Jilemnice budiž srdcem regionu; institucionální a dopravní zajištění je třeba budovat s tímto cílem
- komunikace a spolupráce v obcích i mezi obcemi, zájem obyvatel o věci veřejné a zapojení do života obcí i celého území, silný sociální kapitál a vztah k místu, kde žijeme, jsou nezbytnými, nikoli však postačujícími předpoklady rozvoje území
- děti a mladí lidé jsou budoucností území MAS Přidte pobejt
- v rámci území KRNP, jeho ochranného pásma a CHKO Jizerské hory chceme spolupracovat s dalšími MAS ležícími v těchto chráněných územích

6.2.Mise

Integrovaná strategie území MAS Přidte pobejt je základním předpokladem pro konzistentní a koordinovanou přípravu finanční podpory konečných příjemců v území z fondů Společného strategického rámce v programovém období 2014 – 2020. Cílem strategie je analýza silných a slabých stránek, problémů a potřeb v daném území, identifikace možností k překonání faktorů omezujících rozvoj a využití silných stránek a pozitivních impulsů k definování klíčových oblastí rozvoje, strategických cílů a priorit. Strategie se řídí těmito základními principy:

- zapojení širokého okruhu aktérů v území do zpracování strategie a projednávání jednotlivých významných kroků komunitním způsobem při zachování transparentnosti a demokratického rozhodování

- respektování základních principů udržitelného rozvoje a propojenosti tří základních oblastí života (ekologické, ekonomické a sociální)
- zohlednění výstupů všeobecných a sektorových strategií existujících na území MAS
- důraz na posilování komunikace a spolupráce mezi aktéry v území, uplatnění principu partnerství a výměny zkušeností
- snaha o integrované akce a inovační přístup k řešení problémů
- praktické uplatnění hluboké znalosti potřeb a možností území a lidí v něm žijících při tvorbě strategie rozvoje

6.3.Vize

V pěkné krajině, jedinečné svým přírodním a historickým dědictvím, a v upravených, dobře fungujících obcích je k dispozici vše, co potřebujeme ke každodennímu životu. Máme dostatek příležitostí k práci, bydlení, vzdělávání, kulturním zážitkům a sportu. Po dobrých silnicích a veřejnou dopravou se dostaneme, kam je třeba. Daří se nám zvyšovat míru potravinové, energetické a ekonomické soběstačnosti. Turisté se k nám rádi vracejí. Rádi tu žijeme a pomáháme si navzájem; i naše děti zde chtějí žít.

6.4.Strategické oblasti a podoblasti

Na základě údajů v analytické části, sestávajících z dat, názorů místních obyvatel a veřejných projednání byly v rámci SCLLD MAS Přidte pobejt vytvořeno 5 strategických oblastí. Strategické oblasti byly logicky a tematicky vymezeny tak, aby co nejvíce přispěly k naplnění vize území. Prioritizace strategických podoblastí v rámci jednotlivých strategických oblastí je dána jejich pořadím. Strategická podoblast, která byla v rámci veřejných projednání pocítována jako nejpálčivější, je tedy uvedena jako první.

Tabulka č. 71: Přehled strategických oblastí a podoblastí

Strategická oblast		Strategická podoblast	
č.	název	č.	název
1	Pracovní místa, podnikání, místní výroba a spotřeba	1.1	Stabilní podnikatelský sektor
		1.2	Dostatek pracovních příležitostí
		1.3	Místní výroba a spotřeba
2	Život v obcích, spolky, kultura, tradice, vedení obcí, péče o potřebné, spolupráce a komunikace, bydlení a rozvoj obcí	2.1	Školství, vzdělávání
		2.2	Zdravotnictví a sociální služby
		2.3	Kultura, sport, volný čas, další občanská vybavenost, veřejný prostor
		2.4	Spolupráce a komunikace v obci
		2.5	Vedení obce, meziobecní/regionální spolupráce
		2.6	Bezpečnost místních obyvatel i návštěvníků
		2.7	Bydlení a rozvoj obcí
3	Doprava a infrastruktura	3.1	Dopravní infrastruktura
		3.2	Vodohospodářská technická infrastruktura
		3.3	Veřejná doprava
		3.4	Alternativní způsoby dopravy
		3.5	Ostatní technická infrastruktura
4	Cestovní ruch	4.1	Infrastruktura (lanovky, vleky, pěší trasy, hipostezky, cyklotrasy, skibusy, cyklobusy a komunikace důležité pro cestovní ruch)
		4.2	Služby
		4.3	Prostorová a časová diverzifikace návštěvnosti
		4.4	Marketing
5	Krajina, životní prostředí a přírodní zdroje	5.1	Zemědělství a lesnictví
		5.2	Hospodaření s vodou v krajině
		5.3	Nakládání s odpady
		5.4	Ochrana přírody a krajiny
		5.5	Ekologická výchova a osvěta

6.4.1. Strategická oblast: Pracovní místa, podnikání, místní výroba a spotřeba

1. strategická oblast: Pracovní místa, podnikání, místní výroba a spotřeba

Strategický cíl: dostatek pracovních příležitostí, dobré podmínky pro podnikání a uplatnění lokální ekonomiky

Fungující ekonomika je základním faktorem rozvoje společnosti. V posledních dvou desetiletích došlo na území MAS k výraznému poklesu produkce i zaměstnanosti v tradičních odvětvích, tento úbytek nebyl adekvátně nahrazen jinou ekonomickou činností. V horské oblasti se významně rozšířilo podnikání související s cestovním ruchem a je zde i celkově vyšší podnikatelská aktivita. Ve skladbě ekonomických subjektů jsou nejvýrazněji zastoupeny firmy z oblasti obchodu a oprav motorových vozidel, nejvýznamnějšími zaměstnavateli ale jsou průmyslové podniky, sídlící hlavně v jižní podhorské části MAS. V rámci území MAS se za práci dojíždí nejvíce do Jilemnice, ale významná je i vyjížďka mimo region – do Vrchlabí, Semil nebo i Prahy a Liberce. V letech 2009 – 2011 se nezaměstnanost v regionu zvýšila nad celostátní průměr, v průběhu roku 2014 zůstávala nadprůměrná v horské části. Trvale nepříznivému stavu v úrovni nezaměstnanosti nahrává především demotivující systém podpory v nezaměstnanosti (podpora v nezaměstnanosti společně se sociálními dávkami je často vyšší než pobíraná mzda), široká nabídka práce „na černo“, horší dopravní dostupnost, značná vzdálenost od hlavních center osídlení a pracovních příležitostí, horší vzdělanostní struktura obyvatel a pouze sezónní charakter některých pracovních příležitostí.

Pro překonání výše jmenovaných negativ je proto nutné souborem vzájemně integrovaných aktivit přispět ke zlepšení podmínek pro podnikání a pomoci tvorbě a udržení širokého spektra pracovních příležitostí. Zvláštní pozornost je třeba věnovat posílení místní výroby a spotřeby jakožto základního předpokladu pro snížení ekonomické závislosti území na vnějších rizikových faktorech a pro naplňování principů udržitelného rozvoje.

1.1. Podoblast: stabilní podnikatelský sektor

Specifický cíl: vyšší počet dlouhodobě prosperujících podnikatelských subjektů

Stabilní podnikatelský sektor je základním pilířem zdravé ekonomiky. Jeho hlavním prvkem je malé a střední podnikání, které se podílí více než polovinou na celkové zaměstnanosti i účetní přidané hodnotě a tržbách firemního sektoru. Jeho výhodou je vysoká flexibilita a adaptabilita na změny ekonomického a tržního prostředí. Malé a střední firmy a především drobní a začínající podnikatelé ale čelí řadě problémů. Mezi ně patří omezené finanční zdroje na rozvoj podnikání (zajištění prostor, výrobních prostředků, mezd,...) a zavádění inovací nebo špatná orientace ve složitém právním prostředí (daně, účetnictví, pracovní právo,...).

Problém lze spatřovat i v malé dostupnosti ploch pro podnikání. Podle dostupných dat se pouze v Jilemnici nachází jedna lokalita greenfield určená pro rozvoj podnikání. V celém území však existuje řada nevyužívaných objektů brownfields hlavně jako pozůstatek zaniklé průmyslové nebo zemědělské výroby. Jejich využití brání především vysoké finanční náklady na revitalizaci, nejasné majetkové a právní vztahy nebo nevýhodná dopravní poloha.

Základním předpokladem pro rozvoj moderní společnosti je posílení role vědy a výzkumu ve firemním sektoru, zlepšení spolupráce s institucemi vědy a výzkumu a urychlení zavádění inovací. V regionu je dosud slabé zastoupení firem s vazbou na vědu a výzkum a s inovačním potenciálem.

Nutné proto je posílit konkurenceschopnost místních malých a středních firem včetně začínajících podnikatelů (zajištění prostor např. formou inkubátorů, podpora nákupu technologií, vzdělávání a poradenství, podpora zavádění inovací a spolupráce se sektorem vědy a výzkumu, marketing, společná propagace). Rozvoji podnikatelského sektoru pomůže i intenzifikace využití stávajících ploch pro podnikání včetně revitalizace objektů brownfields nebo ve vhodných lokalitách příprava a výstavba nových ploch pro podnikání.

Synergický efekt budou mít hlavně aktivity přijímané v integraci s aktivitami dalších strategických oblastí, především 3 Doprava a infrastruktura (posílení dopravní dostupnosti) a 4 Cestovní ruch (podpora ekonomického odvětví s významným rozvojovým potenciálem).

Opatření:

1.1.1 Nemateriální podpora malých a středních firem včetně začínajících podnikatelů (vzdělávání a poradenství, marketing, propagace a spolupráce firem, hodnocení a soutěže firem, podpora využívání ochrany duševního vlastnictví, podpora vzniku firem)

1.1.2 Podpora nákupu technologií do firem

1.1.3 Zajištění prostor pro podnikání (podnikatelské inkubátory, revitalizace brownfields, podpora intenzifikace stávajících ploch pro podnikání, případně příprava nových ploch pro podnikání)

1.1.4 Podpora zavádění inovací ve firmách a rozvoje firemního výzkumu (inovační vouchery, transfer technologií, vznik firemních výzkumných center, spolupráce s univerzitami a jejich výzkumnými pracovišti v terénu a využití jejich potenciálu).

1.2. Podoblast: dostatek pracovních příležitostí

Specifický cíl: vyšší počet pracovních míst, kvalifikovaní lidé a lidé se specifickými potřebami nacházejí práci v regionu

Kvalifikovanou pracovní sílu a dostatečnou nabídku pracovních míst lze považovat za základní faktory rozvoje ekonomiky. Území MAS má průměrnou míru nezaměstnanosti srovnatelnou s celostátním průměrem, vyšší je v horské části. Negativně zde působí dopravní odlehlost území, nedostatečná nabídka vzdělávání na středním stupni a chybějící vysoké školství společně s nevyhovující kvalifikací pro místní pracovní trh a nedostatečná spolupráce škol s místními podniky. To způsobuje odchod mladých a vzdělaných obyvatel mimo region za lepším pracovním uplatněním. Celostátně působícími faktory jsou potom nepružný pracovní trh a nízká pracovní mobilita související s celkovým nastavením sociální a zaměstnanecké politiky země.

Na pracovním trhu jsou nejohroženějšími skupinami osoby se zdravotním postižením, sociálně znevýhodnění občané společně s osobami se základním a nedokončeným vzděláním, dále osoby pečující o nezletilé děti, občané nad 50 let a čerství absolventi škol.

Z hlediska zaměstnanosti dominuje v oblasti průmysl, což souvisí s historií oblasti. Přes poměrně vysokou nezaměstnanost existuje řada pracovních míst např. v technických oborech, které se nedaří naplnit.

Nutné je proto především podporovat vzdělávání a růst kvalifikace zaměstnanců, podpořit spolupráci mezi podnikatelským sektorem a školami, podporovat technické vzdělávání. Významným současným inovativním trendem je sociální podnikání, které může mít značný pozitivní efekt na řešení problémů místní komunity např. ve formě vzdělávání zaměstnanců, zaměstnávání zdravotně či sociálně znevýhodněných občanů, investice do projektů prospěšných pro místní komunitu. Zásadním faktorem je rovněž usnadnění zaměstnávání prostřednictvím částečných a alternativních pracovních úvazků. Kýžený efekt však bude dosažen pouze v případě, pokud výše uvedená opatření budou realizována v synergii s legislativními změnami na státní úrovni, které učiní pracovní trh flexibilnějším a pracovní sílu mobilnější (nejen ve smyslu geografickém, ale i z hlediska změny profese). Zmíněné aktivity rovněž úzce souvisí s úsilím o zajištění dostatečné šíře a množství nabízených pracovních pozic prostřednictvím přilákání nových a podpory stávajících podnikatelských subjektů (viz podoblast 1).

Žádaného synergického efektu bude dosaženo při integraci s aktivitami především ve strategických oblastech 3 Doprava a infrastruktura (posílení dopravní dostupnosti) a 4 Cestovní ruch (podpora ekonomického odvětví s významným rozvojovým potenciálem).

Opatření:

- 1.2.1 Vzdělávání a pracovní uplatnění zaměstnanců včetně absolventů škol (rekvalifikace...)
- 1.2.2 Spolupráce podnikatelských subjektů a škol (stáže a dny otevřených dveří ve firmách, příklady dobré praxe, setkávání ředitelů škol a podnikatelů,...)
- 1.2.3 Podpora sociálního podnikání
- 1.2.4 Podpora alternativních pracovních úvazků (částečné pracovní úvazky, home office,...)

1.3. Podoblast: místní výroba a spotřeba

Specifický cíl: silnější lokální ekonomika (lokální multiplikátory)

V dnešním globalizovaném světě, kde rozhodující roli v celých ekonomických odvětvích postupně přebírá několik nejsilnějších globálních firem, se začíná pozornost ve zvýšené míře obracet k problematice místní výroby a spotřeby. Silnější lokální ekonomika (vyjádřena hodnotou lokálního multiplikátoru, tedy množství utracených peněz, které zůstávají v regionu) může být dobrým nástrojem proti možné globální nestabilitě.

V regionu však je vazba místní výroby na spotřebu doposud slabá. Týká se to jak zemědělské produkce (částečně i z důvodu nepříznivých přírodních podmínek), tak výrobků řemeslných či místních služeb. Důvodem je především významný důraz zákazníků pouze na cenu výrobku nebo služby, slabé povědomí o místních výrobcích a službách a z toho vyplývající neochota tyto kupovat. V MAS Přidte pobejt je certifikováno pouze 7 výrobků. Regionální produkty jsou také nedostatečně propojeny se segmentem cestovního ruchu.

Nepříznivou situaci podporuje i nastavení zákona o veřejných zakázkách, který svým důrazem na cenu, jako jediné hodnotící kritérium, významně hendikepuje místní malé výrobce a poskytovatele služeb ve srovnání s velkými firmami z jiných regionů.

Pro řešení situace je proto nutné propagovat regionální značky, pomáhat místním výrobcům s certifikací značek, vzděláváním v oblasti právní, pomoci uchovat a předat místní tradice a dovednosti. Posílit vazbu mezi místní výrobou a spotřebou je rovněž možné dalšími inovativními způsoby, např. odbytem místních potravin ve veřejných institucích (školy, sociální zařízení), navázáním místních výrobků a služeb na nabídku cestovního ruchu.

Synergického efektu bude dosaženo integrací popsanych aktivit s posílením konkurenceschopnosti místních malých a středních firem (viz podoblast 1.1) a aktivitami dalších strategických oblastí, především 4 Cestovní ruch (odbyt místních výrobků, podpora tradic) a 5 Krajina, životní prostředí a přírodní zdroje (podpora místní zemědělské výroby).

Opatření:

1.3.1 Propagace regionálních výrobků a služeb (soutěže značek, regionální trhy)

1.3.2 Nemateriální podpora výrobců (vzdělávání a pomoc v právní oblasti, certifikaci, podpora spolupráce včetně přeshraniční, navázání na cestovní ruch)

1.3.3 Podpora spolupráce místních výrobců a poskytovatelů služeb s veřejnou správou (místní potraviny ve školách a restauracích, spolupráce měst a obcí s místními výrobci a poskytovateli služeb,...); podpora odbytových družstev

6.4.2. Strategická oblast: Život v obcích, spolky, kultura, tradice, vedení obcí, péče o potřebné, spolupráce a komunikace, bydlení a rozvoj obcí

2. strategická oblast: Život v obcích, spolky, kultura, tradice, vedení obcí, péče o potřebné, spolupráce a komunikace, bydlení a rozvoj obcí

Strategický cíl: spokojení občané v dobře vybavených a fungujících obcích

Příjemné prostředí pro život a dobrá občanská vybavenost jsou zcela základními prvky atraktivity každé obce pro bydlení. Šíře a kvalita občanské vybavenosti do značné míry souvisí s populační velikostí obce i jí obsluhovaného zázemí, její dopravní dostupností a atraktivitou.

Ve všech obcích je dostupný obchod se základními potravinami, existence některých z nich je však kvůli vysoké cenové konkurenci nadnárodních potravinových řetězců ohrožena. Síť školských a zdravotnických zařízení a pošt je poměrně hustá, jejich budoucí existence je však do budoucna nejistá (vysoké náklady na provoz a ekonomická nerentabilita z důvodu malého počtu žáků / pacientů / zákazníků), u zdravotnických zařízení je problémem i vyšší věk lékařů některých lékařských specializací. U sítě sportovních a kulturních zařízení je hlavním problémem fyzický stav těchto objektů a chybějící infrastruktura tohoto druhu v některých obcích. Přes bohaté kulturní a sportovní vyžití ve formě různých pravidelných i jednorázových akcí převládá u významné části obyvatelstva nezájem o společenské dění. Informovanost o dění v obcích je dobrá, přesto valná většina občanů neprojevuje o dění v obcích zájem. Po stránce bezpečnostní je pozitivem nižší úroveň kriminality, negativem je řídká

síť policejních služeb a s tím související dlouhá dojezdová vzdálenost. Dále je problémem zastaralé vybavení jednotek sboru dobrovolných hasičů.

V nové bytové výstavbě v horských střediscích zaujímají významnou část velkokapacitní apartmánové domy pro druhé bydlení s negativními důsledky na urbanistickou i architektonickou strukturu sídel, místní ekonomiku i zátěž území. Obce disponují novými plochami pro bydlení, většinou však nejsou investorsky připraveny.

Pro překonání těchto negativ je proto nutné integrovanými aktivitami podporovat vzájemnou spolupráci obcí, zájmových sdružení a občanů, snažit se občany zapojit do života obce. Pro udržení atraktivity obcí pro budoucí generace je nutné udržet a zkvalitnit základní služby v obcích, zlepšit společenské vyžití v místě, posílit otázku bezpečnosti v obcích a podporovat rekonstrukce a výstavbu domů a bytů pro trvalé bydlení.

2.1. Podoblast: školství, vzdělávání

Specifický cíl: vyhovující síť a dostatečná kapacita školek a škol všech stupňů, poskytující kvalitní vzdělávání; udržení škol a školek v malých obcích; kvalitní nabídka celoživotního vzdělávání

Dostupnost a kvalita školských zařízení patří k základním prvkům občanské vybavenosti, které jsou zásadním ukazatelem kvality života na venkově. V území existuje poměrně hustá síť mateřských škol a základních škol 1.stupně. Základní školy s 2.stupněm existují v 8 obcích a střední školy jsou v území jen 2 (v Jilemnici a Vysokém nad Jizerou). Školy obecně jsou místními obyvateli vnímány jako bezpečné, příjemné, přátelské místo, kde se dětem dostává kvalitní péče a vzdělání. Všechny základní školy pouze s 1.stupněm se potýkají s malým počtem žáků a fungují jako malotřídky. V souvislosti s větším počtem dětí narozených v minulých letech se předpokládá větší naplněnost základních škol, ale tento trend se bude týkat spíše měst. V dlouhodobém horizontu je proto existence minimálně některých škol nejistá. Nabídka učňovského a středoškolského vzdělávání je v území omezená, děti proto musí za vzděláním vyjíždět mimo region.

Problémem některých škol zůstává technický stav budov, hlavně energeticky nevhodný provoz. Častou potíží je bariérovost, nedostatečné zázemí pro sport a volný čas dětí, zastaralé vybavení (např. nábytek, školní pomůcky).

Současným trendem rovněž je větší náročnost kladená rodiči na kvalitu výuky a možnost volby školy. Řada dětí tak místo docházky do školy ve své obci dojíždí do základní školy ve městě. Zásadním faktorem rozvoje školství tak je i kvalita výuky. Nebezpečím je nedostatečná obnova pedagogického sboru, tedy vyšší zastoupení starších pedagogů. To souvisí s nepříliš atraktivním finančním ohodnocením učitelů, nižší společenskou prestiží učitelského povolání a jeho náročností (trend růstu sociálně-patologických jevů u dětí). Dalšími zásadními požadavky jsou nutnost soustavného vzdělávání a růstu kvalifikace pedagogických pracovníků a zpřístupnění vzdělání dětem ohroženým sociálním vyloučením na jedné straně a splnění nároků zvláště nadaných dětí na druhé straně. Samostatným problémem, který výrazně souvisí se sektorem podnikání, je i nedostatečné přizpůsobení vzdělání potřebám trhu práce.

Nabídka různých vzdělávacích kurzů je poměrně omezená, jak tematickým zaměřením, tak geograficky. 2 základní umělecké školy působí společně se svými pobočkami celkem v 6 obcích, naopak Dům dětí a mládeže je pouze v Rokytnici nad Jizerou.

Neřešení problémů v oblasti školství, především zavírání škol může mít negativní důsledky ve formě emigrace hlavně mladých rodin s dětmi mimo region, ztrátě celkové atraktivity obcí a postupném úpadku venkova.

Pro řešení situace je proto nezbytné přijmout soubor vzájemně integrovaných aktivit, které se váží i na aktivity v jiných strategických oblastech, zejména v oblasti 1 Pracovní místa, podnikání, místní výroba a spotřeba (vzdělaná a kvalifikovaná pracovní síla) a 3 Doprava a infrastruktura (dopravní dostupnost škol). Je nezbytné udržet dostupnost a zvýšit kvalitu sítě mateřských a základních škol, jak ve formě materiální, tak i po stránce kvality a zpřístupnění výuky (vzdělávání pedagogů, požadavky kurikulární reformy, sociální inkluze) i prostředí ve školách (prevence sociálně-patologických jevů, podpora motivace a schopností žáků). Nutná je také spolupráce škol s obcemi (otevření školy i pro potřeby obce), dalšími místními organizacemi a dále se zaměstnavateli. V oblasti předškolního vzdělávání je žádoucí podpořit inovativní přístupy k vzdělávání (vznik alternativních školek). Nutné je rozšířit možnosti pro mimoškolní a celoživotní vzdělávání.

Opatření:

- 2.1.1 Investice do zařízení předškolního, školního i mimoškolního vzdělávání, jejich zázemí a vybavení
- 2.1.2 Vzdělávání pedagogických i nepedagogických pracovníků
- 2.1.3 Podpora zavádění nových způsobů výuky (místně zakotvené učení apod.) a realizace kurikulární reformy
- 2.1.4 Podpora zpřístupnění vzdělání pro zvláště nadané děti a děti ohrožené sociálním vyloučením
- 2.1.5 Podpora primární prevence na školách, zřizování pozice školních psychologů a speciálních pedagogů a asistentů
- 2.1.6 Rozšíření možností zejména učňovského, mimoškolního a také celoživotního vzdělávání pro všechny skupiny obyvatel
- 2.1.7 Podpora vzniku alternativních zařízení předškolního vzdělávání
- 2.1.8 Spolupráce mezi školami, obcemi, dalšími místními subjekty a zaměstnavateli
- 2.1.9 Pomoc školám s administrativou při tvorbě a realizaci dotačních projektů

2.2. Podoblast: zdravotnictví a sociální služby

Specifický cíl: kvalitní a dostupné zdravotní a sociální služby

Zdravotní a sociální služby jsou základním prvkem občanské vybavenosti obcí, které zásadním způsobem ovlivňují kvalitu života na venkově. Vzhledem k sídelní struktuře, kde významnou roli hrají středně velké obce, je dostupnost služeb praktických lékařů pro dospělé i děti poměrně dobrá, trochu horší je dostupnost stomatologů, ostatní zdravotní služby jsou většinou jen v Jilemnici. Nemocnice v Jilemnici patří k nejlépe hodnoceným v celé České republice a unikátní v rámci celé ČR je i Ústav chirurgie ruky a plastické chirurgie ve Vysokém nad Jizerou.

Problémem do budoucna může být věková struktura některých lékařských profesí, např. stomatologů a pediatriů, za které není adekvátní náhrada. Mladí lékaři většinou upřednostňují práci ve velké

nemocnici nebo i v zahraničí. Významným hendikepem zůstává stav některých zdravotnických zařízení včetně nedostatečného vybavení a finančně náročná obnova přístrojového vybavení.

Na území MAS Přiděte pobejt je velmi slabá síť sociálních služeb, která s výjimkou Jilemnice sestává prakticky jen z domů s pečovatelskou službou a domu pro seniory. V oblasti zcela schází denní stacionář pro seniory, hospic, azylový dům, ústav sociální péče pro dospělé nebo pro mládež, léčebna dlouhodobě nemocných a zařízení pro opuštěné děti typu Klokánek. V území existuje terénní pečovatelská služba. Tak jako jinde v ČR řeší pobytová zařízení někdy hlavně bytovou situaci klientů, než umístění do svých zařízení skutečně potřebných osob. V území rovněž schází typy sociálních služeb zaměřené na sociální začleňování obyvatel (chráněné bydlení, sociálně terapeutické dílny, nízkoprahová centra apod.). V souvislosti s trendem stárnutí populace lze dále předpokládat další růst nároků na kvantitu i kvalitu sociálních služeb.

Problematické se do budoucna jeví financování zdravotních i sociálních služeb a především služeb na pomezí sociální a zdravotní péče. Nepříznivé přírodní podmínky a obtížná dostupnost některých sídel kladou zvýšené nároky na zajištění zdravotní a sociální péče terénní formou. Stálou výzvou zůstává požadavek na kontinuální vzdělávání a růst kvalifikace pracovníků zdravotních i sociálních služeb.

Pro překonání těchto hendikepů je třeba přijmout soubor synergicky působících opatření, která budou zaměřena na zlepšení dostupnosti a kvality jednotlivých zdravotnických i sociálních zařízení, podporu růstu kvalifikace a vzdělanosti pracovníků zdravotních i sociálních služeb. V oblasti sociálních služeb je třeba podpořit rozvoj hlavně terénních služeb a poskytování péče v domácím prostředí a služeb zaměřených na sociální začleňování a udržet systém jejich komunitního plánování. Nezbytná je rovněž spolupráce obcí a poskytovatelů zdravotních a sociálních služeb. Navrhované aktivity rovněž souvisí s aktivitami ve strategické oblasti 3 Doprava a infrastruktura (dopravní dostupnost sociálních a zdravotních zařízení), 1 Podnikání a podoblastí 2.1 (školství a vzdělávání).

Opatření:

- 2.2.1 Investice do zařízení zdravotních a sociálních služeb, jejich zázemí a vybavení
- 2.2.2 Vzdělávání a růst kvalifikace pracovníků zdravotních a sociálních služeb
- 2.2.3 Podpora měření kvality zařízení zdravotních a sociálních služeb a spokojenosti klientů
- 2.2.4 Podpora vzniku a rozšíření zdravotních a sociálních služeb (podporujících sociální začleňování, včetně péče o osoby s rizikovým chováním) a terénních služeb
- 2.2.5 Vzájemná spolupráce obcí, kraje a poskytovatelů zdravotních a sociálních služeb
- 2.2.6 Zpřehlednění systému financování zdravotních a sociálních služeb a služeb na pomezí sociální a zdravotní péče

2.3. Podoblast: kultura, sport, volný čas, další občanská vybavenost, veřejný prostor

Specifický cíl: zabezpečení základních služeb (obchod, pošta) v obci, dostatek příležitostí a potřebná infrastruktura pro setkávání a kvalitní trávení volného času; uchování kulturního a historického dědictví, místních zvyků a tradic

Vedle dostatku pracovních příležitostí, bydlení a základní občanské vybavenosti je celková kvalita prostředí a vztahů v obci klíčovým faktorem spokojenosti stávajících obyvatel a atraktivity obce pro potenciální přistěhovalce všech věkových kategorií. Vztah k místu, které je mým domovem, znalost

historie, zapojení do současného života, zájem o budoucnost a pocit zodpovědnosti za věci veřejné zásadním způsobem ovlivňují charakter a vnitřní kulturu obce. Pestrá nabídka příležitostí pro setkávání a účast na společných aktivitách (práce, zábava, vzdělávání, kultura, sport) jsou důležitou částí života obce.

Území MAS se vyznačuje dvěma jedinečnostmi: je místem vzniku a šíření lyžařského sportu v českých zemích a existuje zde bohatá, jinde nevídaná tradice ochotnických divadelních spolků. Kromě dalších sportovních a společenských organizací se na budování obecní pospolitosti významně podílejí sbory dobrovolných hasičů.

Území je převážně dostatečně vybaveno potřebným technickým zázemím pro kvalitní trávení volného času, konání kulturních, sportovních a dalších společenských akcí; problémem je kvalita tohoto technického vybavení. Kultura obce a míra zájmu o věci veřejné se projevuje mimo jiné ve vzhledu a využívání veřejných prostor.

Významným fenoménem, který si zasluhuje mimořádnou pozornost a péči, je bohatá tradice místních zvyků, vázaných zejména na křesťanský rok. K pozitivním trendům v území patří stálé zlepšování exteriéru obcí včetně jejich veřejných prostranství, přesto péče o ně, další opravy a zlepšování za účasti místních obyvatel zasluhují podporu. Jsou také významnou složkou atraktivity území pro cestovní ruch.

Pro dosažení specifického cíle je třeba podporovat investice do materiálního zázemí kulturních a sportovní zařízení, zachování občanské vybavenosti, úprav a zlepšování veřejných prostor a příležitostí pro setkávání, posilování obecní pospolitosti, vztahů k místu a mezi lidmi.

Pozitivní vývoj v této oblasti úzce souvisí s cestovním ruchem (strategická oblast 4 Cestovní ruch) – kulturní a sportovní zařízení slouží nejen obyvatelům, ale též návštěvníkům; jejich dobudování a inovativní využití může významně podpořit též diverzifikaci cestovního ruchu (podoblast 4.3), zřejmě jsou souvislosti s dopravní dostupností (podoblasti 3.1 a 3.3) a vzděláváním (podoblasti 2.1 a 5.5).

Opatření:

- 2.3.1 budování a údržba objektů a zařízení pro kulturní, sportovní a společenské účely
- 2.3.2 mapování a dokumentace místního kulturního a historického dědictví a podpora jejich udržení či obnovy
- 2.3.3 podpora paměťových institucí (muzea, archivy...), rozvoj komunitních knihoven
- 2.3.4 rekonstrukce, opravy a údržba veřejných prostor včetně zapojení veřejnosti
- 2.3.5 spolupráce s církvemi, podpora komunitních aktivit církví
- 2.3.6 podpora místně organizovaných kulturních, sportovních a dalších společenských aktivit
- 2.3.7 podpora zachování základní občanské vybavenosti

2.4. Podoblast: spolupráce a komunikace v obci

Specifický cíl: vysoký sociální kapitál, fungující spolkový a duchovní život, dostupnost informací, dobrá komunikace v obci

Motto: „Spolky jsou největším pokladem obce.“

Sociální kapitál (síť vzájemné důvěry, pomoci, péče, spolupráce, komunikace) je klíčovou složkou udržitelného rozvoje obce včetně jeho ekonomického pilíře. Vztahy, komunikace a spolupráce mezi lidmi různých zájmů, stáří, původu, společenského postavení, vzdělání apod. jsou důležitou složkou dobrého fungování obce. Efektivní komunikace a sdílení informací je nezbytnou, nikoli však postačující podmínkou pro dosažení výše uvedeného.

Existence a činnost různých typů nestátních neziskových organizací na území MAS Přiděte pobejt je hodnocena jako převážně bohatá, potřebná, s dlouhou tradicí. Situace se liší v jednotlivých obcích; zdá se, že spolkový život je bohatší v obcích, které jsou méně ovlivněny cestovním ruchem. Problémem je slabší účast mladé generace na činnosti spolků, nedostatečné finanční zabezpečení běžného provozu a stárnutí a opotřebovanost technického zázemí a vybavení (viz 2.3).

Zájem obyvatel o veřejné dění v obci je hodnocen jako nedostatečný, s pomístními výjimkami; obyvatelé jsou zvyklí vyhledávat si informace různými způsoby, ale osobní účast na akcích je slabá a bývá omezena na málo početnou stálou skupinu aktivních občanů.

Zapojení obyvatel do života obce a jejich podíl na plánovacích a rozhodovacích procesech v obci se mohou krátkodobě jevit jako obtížné a náročné, ale dlouhodobě mají jednoznačně pozitivní dopady do vztahů v obci, kvality života a v neposlední míře podporují kvalitnější fungování veřejné správy.

Podporu zasluhují aktivity vedoucí ke zvýšení zapojení občanů do života obce, spolková činnost a zázemí pro ni, budování vztahů v obci včetně mezigeneračních.

Zapojení obyvatel do péče o věci veřejné v obci úzce souvisí s dostupností zaměstnání a minimalizací dojížděky za prací tak, aby jim zbývalo dostatek času a síly na zapojení do občanských aktivit v místě bydliště (strategická oblast 1 Pracovní místa, podnikání, místní výroba a spotřeba); důležitá je též dopravní dostupnost (podoblasti 3.1 a 3.3), vedení obce a meziobecní spolupráce (podoblast 2.5) a bezpečnost (podoblast 2.6). Pozitivní efekty se projeví též v oblasti cestovního ruchu (strategická oblast 4 Cestovní ruch) a ochrany přírody (podoblast 5.4).

Opatření:

2.4.1 podpora zřizování, provozu a údržby komunikačních prostředků na území obce (obecní zpravodaje – tištěná média, obecní rozhlas, elektronická komunikace...)

2.4.2 zapojení veřejnosti do plánovacích a rozhodovacích procesů (příprava a realizace různých typů participativních procesů podle aktuálních potřeb území, zřizování diskusních platforem, implementace metod Místní agentury 21...)

2.4.3 podpora nestátních neziskových organizací všech typů (materiální, finanční, vzdělávací, propagační...)

2.4.4 vyhledávání a podpora neformálních vůdčích osobností, aktivních občanů, podpora a oceňování dobrovolnické činnosti včetně zapojení mladých

2.4.5 posilování mezigeneračních vztahů, komunikace a spolupráce v obci (zpracování orální historie, zapojení znalců a pamětníků do činnosti spolků a do systému vzdělávání apod.)

2.4.6 multifunkční využití prostor (školy, hřiště, sportoviště, sokolovny, kulturní domy...)

2.4.7 mezisektorová spolupráce v obci (komunikace a spolupráce veřejné správy, podnikatelského sektoru a neziskových organizací)

2.5. Podoblast: vedení obce, meziobecní/regionální spolupráce

Specifický cíl: kvalitní výkon samosprávy i státní správy; regionální komunikace a spolupráce

Motto: „Vzdělání lidí ve vedení obcí jsou zárukou dobré budoucnosti.“

Poloha území MAS Přidte pobejt „na kraji dvou krajů“ a její praktické dopady jsou pocítovány jako omezující až diskriminační. Pozitivním výsledkem je snaha o vnitřní komunikaci a spolupráci, o péči o území efektivně využívající vlastní zdroje.

Vedení obcí i meziobecní spolupráce jsou hodnoceny vesměs jako kvalitní. Dostupnost informací a příležitosti ke vzdělávání pro pracovníky veřejné správy se jeví být dostatečné; pozitivně je hodnocena zejména vstřícnost a otevřenost Libereckého kraje a krajského úřadu.

Významným problémem zejména pro malé obce je rostoucí administrativní náročnost spojená s vedením obce. Pro všechny obce bez výjimky je limitující závislost na finančních prostředcích přicházejících zvenčí (cestou rozpočtového určení daní, dotací, příspěvků a grantů z různých zdrojů apod.); výsledkem nejistého přísunu finančních prostředků je velmi omezená možnost zodpovědně plánovat vlastní rozvoj. Ohrožením je též vysoká administrativní náročnost, roztříštěnost a nepřehlednost dotačních programů určených na rozvoj obcí. Podobně limitujícím fenoménem je stávající podoba zákona o veřejných zakázkách, jehož implementace vede k upřednostňování ceny před kvalitou a obvykle externího, často velmi vzdáleného dodavatele před místní firmou, se všemi následnými negativními důsledky. Existence KRNP je vnímána jak pozitivně (ochrana krajinného rázu, ochrana přírody, krajiny a přírodních zdrojů, „značka“ posilující atraktivitu území pro návštěvníky, zdroj kvalitní ekologické výchovy a osvěty, zdroj pracovních příležitostí), tak negativně (omezení některých rozvojových záměrů; další administrativní úroveň, kterou je třeba respektovat; občasná nekonzistentnost postupů a rozhodování).

Významným přínosem je existence MAS Přidte pobejt, ať už jako finančního zdroje nebo iniciátora a nositele komunitních aktivit v území. Podobně se projevuje činnost Svazku obcí Jilemnicko a Svazu měst a obcí Krkonoše.

Pro hodnocení dosavadního vývoje území a vhodné směřování, resp. revize rozvojových strategií je nezbytný kvalitní monitoring vybraných ukazatelů, jejich nezávislá a kvalifikovaná evaluace, sledování vývojových trendů v oblasti ekonomické, sociální a environmentální a poučení využití výsledků pro další plánování a rozhodování v území. Ohrožením do budoucna se jeví být nízká míra spolupráce v území, nepromyšlenost investic zejména do občanského vybavení (duplicita a následně nedostatečné využívání a zbytečné provozní náklady), soutěž u finančních zdrojů.

Je třeba podporovat vzdělávání a osobní rozvoj pracovníků veřejné správy, meziobecní, mezisektorovou a regionální spolupráci, investice do souvisejícího technického zázemí a vybavení a kvalitní hodnocení procesů a dosahovaných výsledků.

Komunikace a spolupráce a kvalitní výkon veřejné správy pozitivně ovlivňuje všechny aktivity v území; synergické efekty lze očekávat ve všech oblastech, a to jak ve směru dovnitř území (efektivnější využívání všech zdrojů, snadnější řešení problémů apod.), tak navenek (lobbying, společné hájení zájmů území, zastupitelnost apod.).

Opatření:

- 2.5.1 vzdělávání pracovníků veřejné správy (zhodnocení potřeb a kvalitní, cílená nabídka vzdělávacích programů)
- 2.5.2 meziobecní/mezisektorová komunikace a spolupráce; formální i neformální setkávání, příprava společných projektových záměrů, výměna zkušeností, komunitní činnost MAS Přidte pobejt...
- 2.5.3 monitoring a hodnocení výkonu veřejné správy (benchmarking či jiné metody...)
- 2.5.4 podpora regionálních organizací (MAS Přidte pobejt, Svazek obcí Jilemnicko...)
- 2.5.5 investice do budov, zařízení a vybavení obecních úřadů
- 2.5.6 podpora regionálních informačních a komunikačních médií (tištěný zpravodaj, elektronická média)
- 2.5.7 učící se region – podpora trvalého úsilí o zlepšování vedení obcí i regionu, efektivní komunikace a spolupráce s okolními územími českými i polskými
- 2.5.8 podpora monitoringu a evaluace rozvojových strategií a koncepcí včetně sledování a hodnocení vnějších i vnitřních vlivů a trendů

2.6. Podoblast: bezpečnost místních obyvatel i návštěvníků

Specifický cíl: nízká míra kriminality, fungující a dobře vybavené složky IZS, horské služby a městské policie, lepší vymahatelnost práva

Zajištění bezpečí občanů a jejich majetku patří k základním prvkům kvality života a je významným prvkem, který ovlivňuje atraktivitu obcí. Území MAS Přidte pobejt patří k oblastem s nižší kriminalitou. Vysoký pohyb turistů včetně cizinců a množství objektů druhého bydlení je jedním z faktorů značného počtu majetkových trestných činů, kde dominují krádeže motorových vozidel a věcí v nich umístěných a dále vloupání do rekreačních objektů. Policie ČR pokrývá celou oblast jen ze dvou obvodních oddělení v Jilemnici a Rokytnici nad Jizerou, dlouhý dojezdový čas pak představuje problém při zabránění dalšího páchání trestné činnosti a stíhání pachatele. V Jilemnici a Rokytnici nad Jizerou je zřízena i městská policie.

Podobně Zdravotnická záchranná služba Libereckého kraje má svá výjezdová stanoviště umístěna v Jilemnici a Rokytnici nad Jizerou. Horská služba má svou stanici v Rokytnici nad Jizerou, v zimě pak v Benecku a Rokytnici – Studenově. Hasičský záchranný sbor má požární stanici dislokován v Jilemnici, další je až v Semilech. Zejména v zimních měsících mohou značná dojezdová vzdálenost a nepříznivé klimatické podmínky představovat problém.

V obcích působí jednotky sboru dobrovolných hasičů. Problémem je nedostatečný počet osob, ochotných zde sloužit a především zastaralá požární technika.

Kamerový systém, který pomáhá odhalovat trestné činy a přestupky má zatím nainstalován jen město Jilemnice. Pouze v Rokytnici nad Jizerou je instalován varovný protipovodňový systém.

Velkým hendikepem zůstává malé povědomí obyvatel o různých rizicích a způsobech, jak jim čelit (chování při mimořádných situacích, základy první pomoci a sebeobranu apod.).

Pro překonání těchto hendikepů je nutné přijmou soubor synergicky zaměřených aktivit, které pomohou udržet dostupnost složek IZS a zlepšit jejich kvalitu. Za inovativní lze považovat snahu o

větší zapojení veřejnosti (informovanost, osvěta, podpora spolupráce s obcemi i složkami IZS, vlastní prevence). Zde navrhované aktivity souvisí i s aktivitami v podoblastech 2.2 (zajištění urgentní zdravotní péče), 2.3 (náplň volného času) a 2.5 (spolupráce obcí a veřejné správy) a oblasti 3 Doprava a infrastruktura (kvalita komunikací a technické infrastruktury).

Opatření:

2.6.1 Investice do budov a vybavení základních i ostatních složek IZS (Policie ČR, Hasičský záchranný sbor Libereckého kraje, Zdravotnická záchranná služba Libereckého kraje, městská policie, jednotky sboru dobrovolných hasičů ad.)

2.6.2 Investice do kamerových systémů, varovných informačních systémů a dalších prostředků varování a ochrany obyvatelstva

2.6.3 Podpora spolupráce a přípravy na krizové situace (spolupráce obcí, kraje a složek IZS, cvičení)

2.6.4 Podpora informovanosti obyvatelstva a jeho schopnosti čelit mimořádným situacím a nebezpečí (instruktáž chování v mimořádných situacích, kurzy sebeobrany a první pomoci, základy předcházení nebezpečným situacím, občanské poradny, dopravní výchova)

2.6.5 Budování prvků pasivní ochrany u veřejných budov a prostranství (zabezpečovací a protipožární systémy, mříže, oplocení a osvětlení rizikových míst)

2.7. Podoblast: bydlení a rozvoj obcí

Specifický cíl: kvalitní a dostupné bydlení, koncepční a udržitelný rozvoj obcí

Dostupnost bydlení je v kombinaci s dostatkem pracovních příležitostí jedním z nejdůležitějších faktorů atraktivity každé obce. Celá oblast MAS Přidte pobejt zaznamenává pokles počtu obyvatel migrací. Zároveň s tím dochází v souladu s celostátními demografickými trendy ke stárnutí obyvatelstva. Odchází především vzdělané obyvatelstvo, které v regionu nenachází odpovídající pracovní uplatnění. Počet obyvatel klesá hlavně v horské části i přesto, že intenzita bytové výstavby zde byla v posledním desetiletí průměrná. Důvodem je velké množství trvale neobydlených domů využívaných převážně k rekreaci. Vysoká turistická atraktivita horské části je příčinou vysokých cen nemovitostí, které tak zůstávají mimo dosah místních obyvatel a jsou využívány převážně jako druhé bydlení. Výstavba apartmánových domů má odraz i v urbanistické struktuře sídla, ztrátě atraktivity místa pro místní, ale paradoxně i pro turisty, zátěži území (technická infrastruktura, odpady), ale i negativními dopady na místní ekonomiku. Lokality s těmito apartmány se mimo sezónu stávají „mrtvými zónami“.

Ve struktuře domovního fondu dominují objekty postavené do 80.let 20.století, které často potřebují významné investice do rekonstrukcí.

Za velmi pozitivní fakt je nutno považovat existenci územního plánu u všech obcí. Všechny obce mají připraveny pozemky pro bytovou výstavbu, ale pouze 9 obcí má takové pozemky aspoň částečně zasíťované. Využití ploch určených v územním plánu pro bydlení je v horských střediscích často využíváno k výstavbě objektů druhého bydlení, v celém území pak často využití brání nedostatečné zasíťování lokalit, spekulace s pozemky a právní problémy.

Pro překonání těchto hendikepů je žádoucí podporovat koncepční rozvoj území a lokality pro bytovou výstavbu navrhnout přednostně uvnitř současné zástavby a v bezprostřední návaznosti na ni. Žádoucí

je podporovat výstavbu architektonicky i urbanisticky vhodnou, zamezit je třeba velkokapacitní výstavbě objektů druhého bydlení. Do procesu územního plánování je třeba se snažit ve zvýšené míře zapojit místní občany a rozvoj obce plánovat v dlouhodobém horizontu. Nutná je rovněž podpora rekonstrukcí stávajícího domovního fondu. Aktivita zde navrhované logicky souvisí i s aktivitami v podoblastech 2.3 (problematika veřejných prostor), 2.4 (zapojení veřejnosti do plánovacích a rozhodovacích procesů, mezisektorová spolupráce v obci) a 2.5 (vzdělávání pracovníků veřejné správy) a v oblasti 3 Doprava a infrastruktura (výstavba a rekonstrukce komunikací a technické infrastruktury).

Opatření:

2.7.1 Výstavba nových objektů pro bydlení v souladu s dlouhodobou koncepcí rozvoje obce a principy udržitelného rozvoje

2.7.2 Modernizace a rekonstrukce domů a bytů

2.7.3 Podpora územně plánovací činnosti obcí a koncepčního strategického rozvoje sídel dle zásad trvale udržitelného rozvoje

6.4.3. Strategická oblast: Doprava a infrastruktura

3. strategická oblast: Doprava a infrastruktura

Strategický cíl: vyhovující dopravní infrastruktura a dopravní obslužnost; kvalitní technická infrastruktura

Kvalitní dopravní a technická infrastruktura a dopravní obslužnost jsou základní podmínkou pro zpřístupnění území, fungování ekonomiky i života lidí v daném území.

Nevýhodou území je jeho periferní dopravní poloha (na hranici krajů, daleko od dálnic a rychlostních silnic). Hlavní silnice 1.třídy I/14 a I/16 vykazují řadu dopravních závad. Síť krajských a místních komunikací je ve velmi špatném stavu, který se i přes každoroční investice dále zhoršuje. Poloha železničních tratí a jejich stavebně-technický stav v kombinaci s požadavky na přesnost a rychlost přepravy brání významnějšímu využití železnice pro přepravu osob i nákladů. V dopravní obslužnosti veřejnou dopravou je problematická dostupnost Jilemnice z obcí v severní části MAS.

Překážkou pro využití alternativních způsobů dopravy, především cyklistiky, jsou velké výškové rozdíly v severní části území a dále vedení některých cyklotras po frekventovaných silnicích a chybějící doplňková infrastruktura.

Vybavenost obcí sítěmi technické infrastruktury je podprůměrná. U vodovodů i kanalizací je problémem nejen nedostatečná zasiťovanost, ale často i vysoké stáří a poruchovost rozvodů. Rovněž veřejné osvětlení je často tvořeno starými, energeticky náročnými a poruchovými svítidly. O další plynofikaci obcí není vzhledem k ceně tohoto média zájem. Signál mobilních sítí je většinou dobrý, ovšem s místními výjimkami.

Pro překonání těchto nedostatků je třeba přijmout integrovaný soubor opatření, která zajistí zlepšení stavu a dlouhodobou životnost dopravní a technické infrastruktury. Inovativně je třeba přistupovat hlavně k řešení sítí technické infrastruktury (rozvoj i s ohledem na dlouhodobou ekonomickou

udržitelnost a přijetí pro obec vhodných řešení). Pro udržení kvality života na venkově je nezbytné zajistit dlouhodobou funkčnost sítí veřejné dopravy.

3.1. Podoblast: dopravní infrastruktura

Specifický cíl: kvalitní silniční a železniční síť bezpečná pro zranitelné účastníky provozu včetně účelových a místních komunikací

Územím neprochází žádná dálnice ani rychlostní silnice. Stávající silnice 1.třídy I/14 a I/16 procházející územím ze západu na východ neodpovídají svými parametry požadavky na dálkovou přepravu a z hlediska bezpečnosti patří k nejrizikovějším v ČR. Síť krajských silnic 2. a 3.třídy vykazuje řadu dopravně-technických závad, silnice neodpovídají předepsaným normám. Stavební stav silnic se přes každoroční investice dále zhoršuje. V okrese Semily je stav 35 % délky krajských silnic hodnocen jako havarijní. Rovněž stavební stav místních komunikací vyžaduje zásadní investice. Překážkou údržby (především zimní) a oprav všech typů komunikací je jejich vysoká celková délka a obtížné terénní podmínky. Pro cyklistickou dopravu se nenabízí alternativa samostatných stezek nebo aspoň cyklopruhů.

Územím prochází na jihu dvě celostátní železniční tratě, které zajišťují dálkové spojení s regionálními centry i dalšími kraji. Význam pro území má i regionální trať procházející v severojižním směru z Martinic v Krkonoších do Rokytnice nad Jizerou. Trať má však špatné technické parametry a zcela nedostatečnou úroveň zabezpečení. Trať patří z hlediska osobní dopravy k nejméně vytíženým v Libereckém kraji, význam pro nákladní dopravu je velmi malý. Problémem železnice je i neprůjezdnost území (trať do Rokytnice je koncová, uvažuje se o tunelovém propojení Harrachova a Rokytnice).

Parkování vozidel je v regionu řešeno dostatečně, je ale třeba dále zkvalitňovat doprovodnou infrastrukturu (osvětlení, kamery, informační a navigační systém, dopravní značení,...).

V rámci řešení této problematiky je třeba se soustředit především na investice do rekonstrukcí rozsáhlé sítě krajských, místních i účelových komunikací i železničních tratí. Zlepšení jejich stavu bude mít výrazný synergický efekt i na další řešené oblasti, především 1 Pracovní místa, podnikání, místní výroba a spotřeba (dojíždění za prací, zpřístupnění území pro investory) a 2 Život v obcích, spolky, kultura, tradice, vedení obcí, péče o potřebné, spolupráce a komunikace (dostupnost škol, zdravotnických a sociálních zařízení, dosažitelnost složek IZS), přímá je však i souvislost s oblastí 4 Cestovní ruch (dostupnost území). Neoddělitelně je pak tato tematika svázána s podoblastí 3.3 Veřejná doprava a 3.4 Alternativní způsoby dopravy.

Opatření:

3.1.1 Výstavba, rekonstrukce, modernizace a opravy státních, krajských, místních i účelových komunikací vč. doprovodné infrastruktury

3.1.2 Výstavba, modernizace, rekonstrukce a opravy železničních tratí vč. doprovodné infrastruktury

3.1.3 Rekonstrukce stávajících, případně výstavba nových míst pro parkování; doprovodná infrastruktura pro parkování, doprovodná zeleň

3.2. Podoblast: vodohospodářská technická infrastruktura

Specifický cíl: funkční síť vodovodů a kanalizací a čištění odpadních vod

Vybavenost sítěmi vodohospodářské technické infrastruktury je v oblasti podprůměrná. U vodovodů je negativem nejen nedostatečná zasiťovanost, hlavně horských obcí, ale i vysoké stáří a poruchovost vodovodů. Obce Kruh a Peřimov nemají vodovody pro veřejnou potřebu, v Peřimově existují spolkové vodovody. Investice vyžadují i vodojemy a úpravní vody.

Výrazně horší je vybavenost obcí kanalizací. Pouze 8 obcí má významnější podíl zástavby napojený na kanalizaci zaústěnou na ČOV. Poměrně časté jsou případy dešťové kanalizace, kam jsou svedeny i odpady z některých nemovitostí, někdy i bez předčištění. Problematické je u některých obcí rovněž stáří a poruchovost kanalizačních sítí. Stav některých ČOV rovněž vyžaduje investice.

Problémem rozvoje vodovodů a kanalizací je především v horské části složitý terén a rozptýlená zástavba, které kladou na další rozvoj sítě vysoké finanční nároky. Rozsáhlé rozvojové plány stanovené v Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací, sestávající z rozšiřování a propojování vodovodních a kanalizačních sítí a budování nových vodojemů a ČOV naráží na nedostatek finančních prostředků.

Cílem je zlepšování kvality a dostupnosti sítí vodovodů a kanalizací. Preferovat je třeba řešení, která budou nejen ekologicky příznivá, ale i inovativní, koncepční a ekonomicky rentabilní (moderní technologie v čištění vod, způsoby jímání a čištění vod v místech s rozptýlenou zástavbou, komplexní řešení míst s novou zástavbou). Nezbytná je i osvěta obyvatel k podpoře úspory vody. Navrhované aktivity budou mít synergický efekt i na ostatní sféry života, hlavně oblasti 1 Pracovní místa, podnikání, místní výroba a spotřeba (fungování firem), 2 Život v obcích, spolky, kultura, tradice, vedení obcí, péče o potřebné, spolupráce a komunikace (fungování občanské vybavenosti) a 5 Krajina, životní prostředí a přírodní zdroje (ochrana životního prostředí).

Opatření:

- 3.2.1 Výstavba, modernizace a rekonstrukce vodovodních sítí, vodních zdrojů, vodojemů a úpraven vody
- 3.2.2 Výstavba, modernizace a rekonstrukce kanalizačních sítí, ČOV, domovních a lokálních čistíren
- 3.2.3 Podpora technických opatření vedoucích k úsporám pitné vody
- 3.2.4 Osvěta obyvatel k podpoře úspory vody a ekologického a ekonomického čištění odpadních vod

3.3. Podoblast: veřejná doprava

Specifický cíl: vyhovující systém dopravní obslužnosti v odpovídající kvalitě

Poloha území a obtížné terénní podmínky kladou zvýšené nároky na obsluhu území veřejnou dopravou. Velký význam především o víkendech mají dálkové spoje a turistické autobusové linky. Problematická je dopravní obslužnost hlavně u některých obcí bez železnice a aktéři v území se kriticky vyjadřovali k absenci dobrého spojení ze severní části MAS do Jilemnice. Poloha na hranici Libereckého kraje způsobuje horší návaznost na sousední Královéhradecký kraj. U některých obcí je problémem velká vzdálenost železničních zastávek od obytné zástavby. Problém s dopravní obsluhou mají hlavně senioři.

Velké nedostatky nadále existují ve fyzickém stavu a vybavení autobusových a železničních stanic a zastávek.

K posílení role veřejné dopravy je třeba soustředit pozornost na udržení a zkvalitnění systému veřejné dopravy v rámci integrovaného systému IDOL, a to i v kooperaci se sousedním Královéhradeckým krajem, Ministerstvem dopravy (dálkové spoje) a provozovateli turistických linek. Dále je nutné posílit atraktivitu železnice (vč. výstavby nových zastávek) a zlepšit vybavení autobusových a železničních stanic a zastávek a zlepšit informovanosti o veřejné dopravě. Aktivita realizované v této podoblasti mají výsledný efekt i v oblasti 1 Pracovní místa, podnikání, místní výroba a spotřeba (dojíždění za prací), 2 Život v obcích, spolky, kultura, tradice, vedení obcí, péče o potřebné, spolupráce a komunikace (dostupnost škol, zdravotnických a sociálních zařízení, dosažitelnost složek IZS), přímá je však i souvislost s oblastí 4 Cestovní ruch (dostupnost území). Největšího integračního efektu pak tato tematika dosahuje v kombinaci s podoblastí 3.1 Dopravní infrastruktura.

Opatření:

3.3.1 Udržení a zkvalitnění systému veřejné dopravy – systém IDOL, kooperace s Královéhradeckým krajem, státem a provozovateli turistických linek, dopravní obsluha pro seniory a školní děti, využití a rozšíření závodové dopravy pro veřejnost

3.3.2 Výstavba, modernizace, rekonstrukce a využití železničních a autobusových stanic a zastávek

3.3.3 Propagace a informovanost o systému veřejné dopravy (spolupráce s informačními centry, provozovateli turistických aktivit, obecními úřady, podpora informačních systémů, nostalgické jízdy,...)

3.4. Podoblast: alternativní způsoby dopravy

Specifický cíl: kvalitní síť a vybavení cyklotras, cyklostezek a pěších cest s návazností na systém veřejné dopravy; nabídka alternativních forem osobní automobilové dopravy

Cyklistická doprava je v území zatím využívána hlavně k turistickým účelům. Důvodem je výšková členitost v severní části MAS a rovněž nedostatek kvalitních a bezpečných komunikací. Řada cyklotras je vedena po komunikacích, někdy i s velmi intenzivní dopravou. V oblasti neexistují samostatné cyklostezky ani cyklopruhy na silnicích. Hendikepem je rovněž chybějící návazná infrastruktura na železniční a autobusovou dopravu (bezpečné a kryté stojany na kola). V řadě obcí dosud schází chodníky podél frekventovaných komunikací vč. doprovodné infrastruktury (lavičky, koše). Vzhledem ke složitému terénu se jako inovativní sektor v oblasti jeví využití elektrokol.

Alternativní formy individuální dopravy jako car sharing (společné vlastnictví automobilů) a car pooling (spolujízda) v území oficiálně neexistují. Koncept car pooling (systém spolujízdy) je jistě některými občany spontánně využíván např. při dojíždění do zaměstnání.

Pro podporu alternativních systémů dopravy je tedy nutné přijmout soubor synergicky působících aktivit k podpoře infrastruktury i systému využití cyklistické (včetně elektrokol) a pěší dopravy a propagovat koncepty car sharing a car pooling. Zde přijímané aktivity mají přímou návaznost na podoblast 3.3 Veřejná doprava, ale i všechny ostatní oblasti, tedy 1 Pracovní místa, podnikání, místní výroba a spotřeba (dojíždění za prací), 2 Život v obcích, spolky, kultura, tradice, vedení obcí, péče o

potřebné, spolupráce a komunikace (dojíždění do škol), 4 Cestovní ruch (zpřístupnění atraktivit) i 5 Krajina, životní prostředí a přírodní zdroje (ochrana životního prostředí).

Opatření:

3.4.1 Výstavba, rekonstrukce a modernizace infrastruktury pro cyklistickou dopravu a její návaznost na veřejnou dopravu (cyklostezky, cyklotrasy, cyklopruhy, stojany na kola, značení cyklistických tras, systém pro elektrokola)

3.4.2 Výstavba, rekonstrukce a modernizace infrastruktury pro pěší dopravu vč. doprovodné infrastruktury (chodníky, pěší trasy, lavičky, koše, místní značení)

3.4.3 Propagace systémů car sharing a car pooling

3.5. Podoblast: ostatní technická infrastruktura

Specifický cíl: dostatečné pokrytí území inženýrskými a telekomunikačními sítěmi a jejich dostatečná kapacita a kvalita; infrastruktura podporující obnovitelné zdroje energie, úspory energií a zvyšování energetické soběstačnosti

Zásobování elektrickou energií je na poměrně dobré úrovni, negativem je často vrchní vedení elektřiny v zastavěném území a občasná nestabilita sítě. V souvislosti s rozvojem bytové výstavby, případně zón pro podnikání je třeba podporovat další rozšíření sítí elektrického vedení. Sítě plynovodů se vzhledem k dlouhodobě vysokým cenám tohoto média zřejmě nebudou rozšiřovat. Nutné jsou rekonstrukce a pravidelná údržba starších rozvodů.

Sítě veřejného osvětlení často nejsou zavedeny do všech zastavěných oblastí. Problémem je i vysoké stáří a velké množství typů svítidel, což má za následek ne hospodárny provoz a složitou údržbu.

Signál mobilních sítí je u všech 3 operátorů na většině území dobrý, ale existují oblasti i v zastavěném území, kde signál není vůbec nebo jen velmi slabý. Problémem obecního rozhlasu je vysoké stáří a poruchovost sítí, která v některých obcích vedla k opuštění tohoto informačního zdroje. Žádoucí je rozvoj a údržba i dalších telekomunikačních a datových sítí (pevné telefonní linky, internet, kabelová televize).

Z obnovitelných zdrojů energie je nejčastěji využívána vodní na řece Jizeře a solární ve formě panelů na střeších rodinných domů. Tato dvě média skýtají i do budoucna významný potenciál. Velmi vysoký potenciál a inovační prvek lze spatřovat v energetických úsporách bytových i nebytových objektů a využití alternativních zdrojů energie.

Pro zlepšení kvality života v území je třeba podporovat výstavbu a rekonstrukci jednotlivých sítí technické infrastruktury a využít vysokého potenciálu alternativních zdrojů energie a celkové úspory energií. Navrhované aktivity budou mít synergický efekt i na ostatní sféry života, především oblasti 1 Pracovní místa, podnikání, místní výroba a spotřeba (fungování firem, pokles provozních nákladů) a 2 Život v obcích, spolky, kultura, tradice, vedení obcí, péče o potřebné, spolupráce a komunikace (fungování občanské vybavenosti), ale i 5 Krajina, životní prostředí a přírodní zdroje (ochrana životního prostředí).

Opatření:

- 3.5.1 Výstavba, rekonstrukce a modernizace sítí elektrického vedení vč. doprovodné infrastruktury a kabelizace sítí
- 3.5.2 Výstavba, rekonstrukce a modernizace sítí plynovodů vč. doprovodné infrastruktury (regulační stanice, plynové zásobníky)
- 3.5.3 Výstavba, rekonstrukce a modernizace sítí veřejného osvětlení
- 3.5.4 Výstavba, rekonstrukce a modernizace telekomunikačních a datových sítí (sítě mobilních i pevných telefonů, internet, kabelová televize)
- 3.5.5 Výstavba, rekonstrukce a modernizace alternativních zdrojů energie
- 3.5.6 Úspory energií a využití alternativních zdrojů energie v bytových a nebytových objektech

6.4.4. Strategická oblast: Cestovní ruch

4. strategická oblast: Cestovní ruch

Strategický cíl: udržitelný cestovní ruch jako přínos pro území

Cestovní ruch významně ovlivňuje území MAS Přidte pobejt. Místní přírodní podmínky a kulturní a historické dědictví jsou základem atraktivity území pro návštěvníky; Krkonoše jsou turistickým zázemím nejen pro blízké obce a města, ale též pro Prahu a polské a německé příhraničí. Existence Krkonošského národního parku přispívá k vytváření „značky“, dále posilující atraktivitu horské části.

Z hlediska cestovního ruchu se zvláště silně uplatňuje rozdělení území MAS Přidte pobejt na horskou a podhorskou část. V horské části je soustředěna většina zařízení pro cestovní ruch včetně navazujících ubytovacích a stravovacích zařízení a dalšího souvisejícího vybavení. Logicky jsou též pracovní příležitosti související s cestovním ruchem vázány převážně na obce v horské části území. Dlouhodobě dochází k poklesu počtu přenocování zejména zahraničních návštěvníků Krkonoš.

Cestovní ruch v území generuje též některé problémy – sezónnost související s přetížením středisek zejména v zimním období, konflikty s veřejným zájmem na ochraně přírody a krajiny v některých lokalitách zejména v souvislosti s rozšiřováním technické vybavenosti, vysoké ceny nemovitostí v turisticky atraktivních lokalitách problematizující dostupnost bydlení pro místní obyvatele apod.

Do budoucna je zřejmou příležitostí promyšlené využívání potenciálu přírodního, kulturního a historického dědictví (lidová architektura, místní tradice a řemesla, místní výrobky apod.) ke zlepšení nabídky cestovního ruchu v málo navštěvovaných oblastech a k posílení nabídky mimo hlavní zimní sezónu. Pravděpodobně se území blíží limitu únosnosti, co se týče počtu a rozšíření sjezdových lyžařských areálů; další úsilí v této oblasti budiž soustředěno na zvyšování kvality poskytovaných služeb. V souvislosti s globálními změnami klimatu lze očekávat pokles počtu mrazivých dnů a tedy zhoršení podmínek pro lyžování. Významným přínosem bude posílení spolupráce poskytovatelů služeb a majitelů a provozovatelů atraktivit cestovního ruchu. Hlavním zájmem subjektů cestovního ruchu by měla být kvalita návštěvnického zážitku.

Pro využití potenciálu cestovního ruchu ve prospěch území a jeho obyvatel je třeba věnovat pozornost technické infrastruktuře, rozsahu a kvalitě služeb a promyšlenému marketingu. Pro ochranu nejcennějších částí přírodního prostředí, rozšíření ekonomických a dalších souvisejících pozitivních efektů na širší území a zlepšení kvality návštěvnického zážitku je důležité usilovat o prostorové rozšíření návštěvnosti na zatím málo navštěvovaná území MAS a prodloužení turistické sezóny o jarní a podzimní měsíce.

4.1. Podoblast: infrastruktura (lanovky, vleky, pěší trasy, hipostezky, cyklotrasy, skibusy, cyklobusy a komunikace důležité pro cestovní ruch)

Specifický cíl: dopravní infrastruktura odpovídající potřebám návštěvníků i místních obyvatel

Lyžařské areály pro sjezdové lyžování a snowboarding se nacházejí ve všech obcích v horské části území; pro běžecké lyžování jsou k dispozici strojově upravované trasy. V území je přes 500 km značených pěších turistických tras a síť cyklotras, chybí cyklostezky a hipostezky. Sezónní a víkendová dopravní obslužnost související s cestovním ruchem je zajišťována speciálními autobusovými spoji, cyklobusy a skibusy.

Pozitivní vývoj v podoblasti infrastruktury v cestovním ruchu souvisí s ochranou přírody a krajiny (podoblast 5.4), zajištěním bezpečnosti (obyvatel i návštěvníků území – podoblast 2.6) a alternativními způsoby dopravy (podoblast 3.4). Budování a obsluha informačních systémů pro cestovní ruch má vazbu na strategickou oblast 1 (pracovní místa, podnikání).

Opatření:

4.1.1 budování a údržba technické infrastruktury související se zimními a letními outdoorovými aktivitami s ohledem na principy udržitelného rozvoje a zachování krajinného rázu

4.1.2 rozvoj, značení, údržba a nabídka doplňkových služeb pro pěší turistiku, cykloturistiku, hipoturistiku

4.1.3 zajištění dopravní obslužnosti návštěvníků i místních obyvatel (skibusy, cyklobusy...)

4.2. Podoblast: služby

Specifický cíl: kvalitní služby podporující udržitelný cestovní ruch

Služby související s cestovním ruchem jsou soustředěny převážně do horské části území, naopak v podhůří chybí. V horském území je dostatek ubytovacích a stravovacích kapacit; problémem je jejich kvalita a cena, zejména ve srovnání s konkurenčními zahraničními středisky. Chybí zejména doplňkové služby (relaxační, wellness apod.) a služby pro specifické cílové skupiny (senioři, osoby s potřebou bezbariérového přístupu apod.).

V podhorské části je třeba dobudovat ubytovací i stravovací kapacity v návaznosti na podoblast 4.3. – prostorová a časová diverzifikace návštěvnosti.

V území funguje 6 turistických informačních center, soustředěných převážně do horské oblasti; v podhůří tyto služby chybí.

Pro zlepšení služeb v cestovním ruchu je třeba podporovat zlepšení kvality služeb, posílení ubytovacích a stravovacích kapacit v méně navštěvovaných částech území s cílem prostorového rozšíření návštěvnosti a prodloužení sezóny a posilovat komunikaci a spolupráci mezi poskytovateli služeb.

Synergického efektu lze dosáhnout zejména v propojení s oblastí podpory podnikatelského sektoru a vzniku a zachování pracovních míst (strategická oblast 1 Pracovní místa, podnikání, místní výroba a spotřeba), zkvalitnění vzdělávání (podoblast 2.1), posilováním obecní, meziobecní i meziregionální komunikace a spolupráce (podoblast 2.5) a místní výroby a spotřeby (podoblast 1.3).

4.3.6 podpora šetrných, alternativních forem cestovního ruchu (agroturistika apod.)

4.4. Podoblast: marketing

Specifický cíl: vyšší nebo stávající návštěvnost, rovnoměrněji rozprostřená během celého roku a do celého území MAS

Charakter území Krkonoš nabízí vynikající podmínky především pro turistiku a další letní i zimní outdoorové aktivity; Krkonoše jsou nejvýznamnějším územím nabízejícím příležitosti ke sjezdovému lyžování a snowboardingu v České republice. Území je bohaté drobnějšími památkami typické místní a lidové architektury, disponuje typickým krajinným rázem a atraktivním přírodním prostředím. Většina návštěvníků přijíždí ze vzdálenějších oblastí (více než 100 km); v létě převažují delší pobyty (3 – 7 dní), v zimě jednodenní návštěvnost. Dlouhodobě dochází k poklesu počtu návštěvníků Krkonoš, a to jak zahraničních, tak českých.

Z hlediska cestovního ruchu je třeba uvažovat o území MAS Přiděte pobejt jako součásti celého území Krkonoš a takto celostně přistupovat i k marketingu.

Krkonoše postrádají komplexní marketingovou strategii promyšleně propagující celé území, se specifikací cílových skupin a s jasnými marketingovými cíli, podporujícími dlouhodobou udržitelnost cestovního ruchu a jeho přínosy pro místní obyvatele. Důležitý je také vnitřní marketing - zprostředkování informací o významu cestovního ruchu pro místní obyvatele.

Marketing cestovního ruchu souvisí se strategickou oblastí 1 (podpora podnikání pracovní místa, místní výroba a spotřeba) a celou oblastí cestovního ruchu (strategická oblast 4); významná je souvislost s ochranou přírody a krajiny (podoblast 5.4), kvalitou dopravní infrastruktury a veřejné dopravy (podoblasti 3.1, 3.3 a 3.4) a s kvalitou života v obcích (strategická oblast 2).

Opatření:

4.4.1 zlepšení kvality destinačního managementu celého území Krkonoš

4.4.2 zpracování a implementace společné marketingové strategie pro území Krkonoš a Podkrkonoší

4.4.3 zajištění monitoringu a evaluace návštěvnosti včetně sledování kvality návštěvnického zážitku a hodnocení kvality služeb cestovního ruchu

4.4.4 zajištění cílené propagace území

4.4.5 rozšiřování a zkvalitňování rezervačního systému

4.4.6 vnitřní marketing cestovního ruchu směrem k obyvatelům území MAS Přiděte pobejt

4.4.7 zvýšení počtu turistických informačních center

6.4.5. Strategická oblast: Krajina, životní prostředí a přírodní zdroje

5. strategická oblast: Krajina, životní prostředí a přírodní zdroje

Strategický cíl: Harmonická, ekologicky stabilní a dlouhodobě udržitelně využívaná krajina a přírodní zdroje

Pro území MAS Přiděte pobejt je charakteristická půvabná krajina s typickým krajinným rázem, vysokým podílem lesních a zemědělských půd a významnými přírodními hodnotami na velké části

území. K ochraně těchto přírodních hodnot zde byl v roce 1963 vyhlášen Krkonošský národní park, zaujímající celou severní část území. Od roku 1992 jsou Krkonoše součástí sítě biosférických rezervací UNESCO v rámci programu Člověk a biosféra. Na území MAS se nacházejí lokality soustavy Natura 2000 – evropsky významná lokalita Krkonoše a ptačí oblast Krkonoše - a dvě přírodní památky. Příroda a krajina jsou významnou atraktivitou pro cestovní ruch.

Lesy na území MAS Přidte pobejt jsou ve správě Správy KRNAP (na území NP), ve správě Lesů ČR a v majetku obcí a menších vlastníků (mimo území NP). Lesní ekosystémy zejména na území KRNAP byly poškozeny dálkovými přenosy emisí a v současné době probíhá jejich dlouhodobá revitalizace.

Vysoký podíl zemědělské půdy má podobu trvalých travních porostů, rozsah orné půdy je výrazně vyšší v podhorské oblasti. Úbytky zemědělské půdy jsou minimální.

Zejména severní část území je významná jako zdroj vody a byla zde vyhlášena Chráněná oblast přirozené akumulace vod Krkonoše; kvalita povrchových i podzemních vod je nevyhovující.

Území se vyznačuje dobrou kvalitou ovzduší; došlo k poklesu dálkových přenosů znečištění a v území nejsou významní znečišťovatelé ovzduší; zdrojem znečištění jsou zejména lokální topeniště, spalující nekvalitní tuhá paliva.

Svoz a třídění odpadů je zabezpečeno ve všech obcích; skládky a spalovny se nacházejí mimo území MAS. Na území pěti obcí jsou evidovány staré ekologické zátěže.

Pro zlepšení současného stavu je třeba věnovat pozornost zejména zvyšování ekologické stability a biodiverzity v celém území; extenzivní zemědělství a lesní hospodaření soustředěné na posilování mimoprodukčních funkcí lesa jsou pro to vhodnými nástroji. Péče o krajinný ráz úzce souvisí s atraktivitou území pro cestovní ruch. Dále je třeba zvyšovat retenční schopnost krajiny, zamezit znečišťování vod, zkvalitnit nakládání s odpady včetně minimalizace jejich vzniku a posilovat environmentální povědomí místních obyvatel i návštěvníků.

5.1. Podoblast: zemědělství a lesnictví

Specifický cíl: vyšší míra potravinové soběstačnosti území; zachovány přirozené funkce krajiny; vyšší estetická hodnota krajiny

Lesní a zemědělské hospodaření zásadním způsobem ovlivňuje podobu a ekologickou stabilitu krajiny. Na území MAS se v tomto smyslu pozitivně projevuje vliv KRNAP, na jehož území (nikoli ale v ochranném pásmu) je zakázáno intenzivní hospodaření, používání pesticidů a těžkých zemědělských strojů; v KRNAP i v ochranném pásmu zemědělci dostávají finanční dotace na podporu přírodě blízkého hospodaření. Péče o lesy na území KRNAP směřuje k dosažení stanovištně přirozené skladby porostů. Dřevo těžené na území KRNAP je certifikováno značkou FSC (Forest Stewardship Council), dokládající, že v péči o lesy jsou respektovány principy udržitelného rozvoje.

Z hlediska zemědělství a lesnictví se projevují významné rozdíly mezi horskou a podhorskou částí území. V horské oblasti je podíl orné půdy pouze 7,6 %, ale naopak podíl lesů činí 56 %, v oblasti podhorské je podíl orné půdy 29,2 % a lesů pouze 27,6 %. Zcela vyrovnaný je v obou oblastech podíl trvalých travních porostů.

Zemědělstvím, lesnictvím a rybářstvím se zabývá 10 % ekonomických subjektů na území MAS. Zemědělství se věnuje větší počet podnikatelských subjektů; dlouhodobě dochází k poklesu počtu hospodařících zemědělců. V území existuje několik pil.

Úbytky zemědělské a lesní půdy nejsou v území problémem a do budoucna by bylo nanejvýš žádoucí tento stav zachovat.

Erozi jsou ohroženy zejména orné půdy v podhůří; současná protierozní opatření nejsou dostatečná.

Pro zlepšení současného stavu v oblasti zemědělství, lesnictví a péče o krajinu je třeba podporovat přírodě blízké lesní hospodaření a extenzivní zemědělství. Z ekonomického hlediska je důležité usilovat o vyšší míru zpracování produktů zemědělství i lesnictví v území.

Synergického efektu lze dosáhnout při integraci s opatřeními ve strategické oblasti 1 (stabilní podnikatelský sektor, pracovní místa a zejména místní výroba a spotřeba), podoblastech 5.4 (ochrana přírody a krajiny) a 2.1 (vzdělávání).

Opatření:

5.1.1 zvyšování druhové, prostorové a věkové diverzity lesních ekosystémů

5.1.2 péče o mimoprodukční funkce lesa

5.1.3 podpora udržitelného lesního hospodaření, zavedení osvědčených certifikačních systémů (FSC)

5.1.4 podpora zpracování dřeva a zemědělské produkce v území

5.1.5 podpora vhodných forem zejména extenzivní zemědělské činnosti, uplatnění agroenvironmentálních opatření

5.1.6 péče o místní rostlinný (plodiny, odrůdy ovocných dřevin) genofond

5.1.7 podpora včelařství

5.1.8 spolupráce producentů a odběratelů, podpora systémů místní výroby, spotřeby a distribuce zemědělské produkce

5.2. Podoblast: hospodaření s vodou v krajině

Specifický cíl: lepší retenční schopnost krajiny, prevence sucha a povodní

Území MAS Přidte pobejt je významnou zdrojovou oblastí pitné vody; na ochranu vodohospodářských funkcí krajiny byla vyhlášena Chráněná oblast přirozené akumulace vod Krkonoše.

Hlavními toky v území jsou Jizera, Jizerka a Oleška; podobně jako ve většině toků v povodí Labe je kvalita povrchových vod nevyhovující, zejména co se týče biologických charakteristik. Znečištěny jsou i podzemní vody v území, hlavně jako výsledek nevhodného používání hnojiv a vlivem starých ekologických zátěží.

Záplavová území se nacházejí podél největších vodních toků. Záplavami (stoletá voda) jsou ohroženy obytné plochy v Jablonci na Jizerou, Jilemnici – Hrabačově, Benecku – Dolních Štěpanicích a v Rokytnici nad Jizerou – Vilémově. Průmyslové plochy jsou ohroženy ve Víchově. Povodní byla v roce 2013 také zasažena obec Čistá u Horek.

Žádoucí činnosti v oblasti hospodaření s vodou v krajině se týkají ochrany lesního a půdního fondu, správy vodních toků, posilování retenčních schopností krajiny cestou přírodě blízkého lesního hospodaření, extenzivního zemědělství a revitalizace říčních ekosystémů; nezbytná je související environmentální výchova a osvěta. V souvislosti s globálními změnami klimatu je třeba do budoucna věnovat pozornost nejen povodním, ale též hrozbě nedostatku vody.

Pozitivního vývoje bude snáze dosaženo v kontaktu s realizací opatření v podoblastech 3.2 (vodohospodářská technická infrastruktura), 5.1 (zemědělství a lesnictví), 5.4 (ochrana přírody a krajiny); důležitou podmínkou je vzdělávání obyvatel (podoblasti 2.1 a 5.5); zřejmá je souvislost s podoblastí 2.6 (bezpečnost obyvatel i návštěvníků).

Opatření:

- 5.2.1 ochrana a omezení ztrát zemědělského půdního fondu a pozemků určených k plnění funkcí lesa
- 5.2.2 zajištění kvalitní správy vodních toků
- 5.2.3 posilování retenčních schopností krajiny
- 5.2.4 výchova a osvěta zejména místních obyvatel k tématu vody v krajině, prevence výkyvů ve vodním režimu (povodně, sucho), globální změny klimatu
- 5.2.5 realizace opatření na ochranu kvality povrchových i podzemních vod
- 5.2.6 příprava na globální změny klimatu

5.3. Podoblast: nakládání s odpady

Specifický cíl: předcházení vzniku odpadů, vyšší podíl recyklace odpadů, kvalitní infrastruktura

Nakládání s odpady je v souladu s platnou legislativou zajištěno v celém území MAS. Celkové množství odpadů na člověka je v území mírně pod průměrem v Libereckém kraji.

Ve všech obcích probíhá třídění odpadu na tři základní složky (papír, sklo, plasty) a sběr nebezpečných odpadů, téměř všude se separují též nápojové kartony. Celkově je třídění odpadu úspěšnější v horských obcích; v podhůří končí větší množství odpadů v nádobách na směsný odpad.

V území je evidováno 8 firem zabývajících se likvidací odpadu a 6 komunitních kompostáren. Skládka odpadu (Košťálov) a spalovna (Liberec) se nacházejí mimo území MAS.

Staré ekologické zátěže jsou evidovány v 5 obcích.

Pro zlepšení situace v nakládání s odpady je třeba věnovat pozornost minimalizaci vzniku odpadů, zkvalitnění a rozšíření systému separace odpadů a podpůrné veřejné osvětě.

K pozitivní změně v oblasti nakládání s odpady je nutné posilovat environmentální povědomí obyvatel a usilovat o změnu vzorců chování (podoblasti 5.5 a 2.1), využívat meziobecní spolupráci (podoblast 2.5). Zajímavé efekty může mít vazba na oblast podnikání a podpory vzniku pracovních míst (strategická oblast 1), nepochybná je souvislost s bezpečností obyvatel i návštěvníků (podoblast 2.6).

Opatření:

- 5.3.1 ekonomická a organizační optimalizace stávajících systémů sběru, třídění a recyklace odpadů s cílem minimalizace negativních dopadů v území; podpora minimalizace vzniku odpadů

5.3.2 investice do technického zázemí a vybavení pro nakládání s odpady (kompostárny, sběrné dvory, pro dané území vhodnější svozová technika a pro obyvatele dostupnější sběrová místa...)

5.3.3 monitoring a hodnocení efektivity systému nakládání s odpady

5.3.4 výchova a osvěta v oblasti minimalizace vzniku odpadů, nakládání s odpady a recyklace, propagace

5.4. Podoblast: ochrana přírody a krajiny

Specifický cíl: vyšší biodiverzita (přírodní rozmanitost) a ekologická stabilita krajiny

Krajina vyznačující se typickým krajinným rázem, kvalitní přírodní prostředí, přítomnost zvláště chráněných přírodních území a bohaté přírodní, kulturní a historické dědictví zásadním způsobem ovlivňuje přitažlivost území MAS Přidte pobejt pro trvale bydlící obyvatele i návštěvníky.

Nejvýznamnějším subjektem v oblasti ochrany přírody a krajiny na území MAS Přidte pobejt je Krkonošský národní park, do území zasahuje též CHKO Jizerské hory. Obce Benecko, Jestřabí v Krkonoších, Rokytnice nad Jizerou a Vítkovice leží celým svým územím v KRNP a jeho ochranném pásmu. Částí svého území leží v KRNP 8 obcí, v ochranném pásmu 11 obcí. Obce Paseky nad Jizerou a Vysoké nad Jizerou leží částí svého území i v Chráněné krajinné oblasti Jizerské hory. Na území MAS se nacházejí 2 maloplošná chráněná území – národní přírodní památka (NPP) Strážník a přírodní památka (PP) Nístějka, památné stromy a registrované významné krajinné prvky.

Nejvýznamnější problémy ochrany přírody a krajiny jsou lokalizovány do horské části území, kde dochází ke konfliktům mezi využíváním území pro cestovní ruch a veřejným zájmem na ochraně přírody a krajiny. Tématem se dlouhodobě zabývá Správa KRNP spolu se svými poradními orgány a další subjekty působící v území (Jilemnicko - svazek obcí, Krkonoše - svazek měst a obcí apod.). Problematické z hlediska ochrany přírody a krajiny mohou být rozvojové záměry obcí a podnikatelských subjektů; případné střety lze rozpoznat a řešit efektivní komunikací dotčených subjektů v rámci procesů územního plánování a/nebo rozhodování správních úřadů.

Ohrožením může být snižování finančních prostředků na správu chráněných území s negativními dopady na ochranu přírodně cenných území

Do budoucna je třeba věnovat pozornost ochraně krajinného rázu (chránit území před výraznými změnami krajinného reliéfu, před vytvářením nových krajinných dominant; minimalizovat vliv prvků infrastruktury na krajinný ráz, chránit místa významných výhledů a horizontů před rušivými prvky a podporovat zachování historických prvků kulturní krajiny) včetně zachování cestní sítě, realizovat opatření na podporu biodiverzity a ekologické stability, důsledně uplatňovat zájmy ochrany přírody a krajiny v procesu územního plánování a usilovat o otevřenost a efektivní komunikaci.

Synergické efekty lze očekávat zejména ve vazbě na vzdělávání obyvatel, návštěvníků, podnikatelských subjektů a veřejné správy (podoblasti 5.5, 2.5 a 2.1), zapojování veřejnosti do plánovacích a rozhodovacích procesů (podoblast 2.4) a uplatnění principů udržitelného rozvoje v procesu územního plánování a rozvoje obcí (podoblast 2.7). Ochrana přírody a krajiny úzce souvisí s cestovním ruchem (strategická oblast 4).

Opatření:

- 5.4.1 podpora zachování krajinného rázu
- 5.4.2 zvyšování diverzity nelesní krajiny
- 5.4.3 zajištění územní ochrany ekosystémů včetně neživé přírody a druhové ochrany rostlin a živočichů
- 5.4.4 uchování a rozšíření prostupnosti krajiny sítí zvykových cest, účelových a místních komunikací s ohledem na principy udržitelného rozvoje
- 5.4.5 vzdělávání a spolupráce různých typů subjektů v území (veřejná správa, neziskové organizace, podnikatelské subjekty) v oblasti ochrany přírody a krajiny

5.5. Podoblast: ekologická výchova a osvěta

Specifický cíl: růst ekologického povědomí uživatelů území, pozitivní změny chování

Ekologická výchova a osvěta je na území MAS Přidte pobejt zajišťována v rámci programů EVVO KRNP; v území neexistuje samostatně působící středisko ekologické výchovy. Na základních a středních školách je EVVO zajišťována prostřednictvím pedagogů – koordinátorů ekologické výchovy, školených v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Mateřské, základní a střední školy mají příležitost zapojit se do sítě EVVO na území Libereckého kraje - MRKEV (základní a střední školy) a MRKVIČKA (mateřské školy).

Environmentální vzdělávání na území MAS Přidte pobejt má sloužit k prohlubování povědomí místního obyvatelstva a návštěvníků o významu a potřebě ochrany přírody a krajiny (zde zejména existence KRNP a maloplošných chráněných území), vědomí spoluzodpovědnosti za současný a budoucí stav území a motivace k osobnímu zapojení do péče o přírodu, krajinu, životní prostředí a udržitelný rozvoj.

Podporované aktivity v oblasti EVVO by se měly týkat místních obyvatel i návštěvníků. Pro další rozvoj EVVO na školách všech typů je třeba nejen materiální vybavení, ale také vzdělávání pedagogických i nepedagogických pracovníků ve školství. Programy EVVO mohou vhodně doplňovat aktivity muzeí a knihoven; zřízení samostatného střediska ekologické výchovy by bylo významným přínosem.

Existuje velmi úzká vazba mezi EVVO a strategickou oblastí 2 (život v obcích, kultura, tradice, spolupráce, komunikace, rozvoj obcí); kvalitní EVVO pozitivně ovlivňuje oblast ochrany přírody a krajiny (podoblast 5.4), nakládání s odpady a hospodaření s vodou v krajině (podoblasti 5.2 a 5.3); dobře vedená EVVO vede ke snížení bezpečnostních rizik (podoblast 2.6) a souvisí se vzděláváním (podoblast 2.1 – vybavení škol, vzdělávání pedagogických i nepedagogických pracovníků škol). Inovativně pojaté programy EVVO mohou přispět k diverzifikaci cestovního ruchu (podoblast 4.3).

Opatření:

- 5.5.1 podpora EVVO na všech typech škol, včetně dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- 5.5.2 zapojení témat EVVO do nabídky pro návštěvníky (tematické exkurze, soutěže...) i místní obyvatele (součást celoživotního vzdělávání, tematické výstavy, nabídka exkurzí...)
- 5.5.3 zřízení samostatného střediska ekologické výchovy pro území MAS Přidte pobejt
- 5.5.4 zapojení témat EVVO do mimoškolních aktivit dětí a mládeže
- 5.5.5 zajištění technického zázemí a vybavení pro EVVO v území
- 5.5.6 nabídka programů EVVO v rámci činnosti muzeí, knihoven apod.

6.5.Návaznost na jiné strategické dokumenty

6.6.Zdroj inspirace – příklady dobré praxe

6.7.Integrační prvky

Integrace patří k základním charakteristikám tvorby a podoby strategie komunitně vedeného místního rozvoje (SCLLD) MAS Přidte pobejt.

Území MAS Přidte pobejt je specifické mj. svou polohou na východní hranici Libereckého kraje a odlišným charakterem horské a podhorské části MAS, velkými rozdíly v intenzitě cestovního ruchu mezi horskou a podhorskou částí MAS, spádovostí k vyšším centrům (část MAS spadá do Královéhradeckého kraje). Tvorba a realizace SCLLD je tak významným prvkem geografické integrace předmětného území.

Přes určité rozdíly ve výše uvedených rysech se ale území vyznačuje i některými integračními prvky, které lze označit jako administrativní (poloha v rámci jednoho okresu a s výjimkou Vysokého nad Jizerou i jednoho ORP Jilemnice), historické (tradiční oblast extenzivního zemědělství, textilu, sklářství), kulturní (kulturní dědictví – lidová architektura, písemnictví, lidové pověsti) a přírodní (zachovalý krajinný ráz a hodnotné přírodní podmínky).

Neméně důležitá je ale i integrace, již lze nazvat personální nebo organizační, tedy zapojení širokého okruhu aktérů v území do zpracování strategie a projednávání jednotlivých významných kroků komunitním způsobem při zachování transparentnosti a demokratického rozhodování. S tím souvisí i důraz na posilování komunikace a spolupráce mezi aktéry v území, uplatnění principu partnerství a výměny zkušeností. Stejný princip bude uplatněn i při implementaci, monitoringu a hodnocení naplňování strategie. Cílem strategie je dosažení pozitivní změny v území, formulované v jednotlivých strategických oblastech; jedním z nástrojů je konzistentní a koordinovaná příprava finanční podpory konečných příjemců v území z fondů Společného strategického rámce v programovém období 2014 – 2020.

Nezbytným prvkem je ale i integrace obsahová, kdy je strategická část stavěna tak, aby jednotlivá opatření byla cílena do oblastí s přidanou hodnotou, na podporu rozvoje místního potenciálu, vyvážený a udržitelný rozvoj území sledující rovnováhu všech 3 pilířů (ekonomického, ekologického a sociálního) a snížení regionálních disparit mezi horskou a podhorskou částí a hlavními centry (Jilemnice, Rokytnice nad Jizerou) a ostatními obcemi. Zásadní je potom integrace aktivit do logicky vymezených strategických oblastí a podoblastí.

Synergické efekty mezi strategickými oblastmi a podoblastmi jsou uvedeny u těchto podoblastí. Některé strategické podoblasti jsou primárně zaměřené na integraci. Těmi jsou především podoblasti 2.4 Spolupráce a komunikace v obci a 2.5 Vedení obce, meziobecní / regionální spolupráce.

Svým reálným výsledkem významný integrační efekt (ve smyslu fyzické integrace – přiblížení, usnadnění kontaktů) má i celá oblast 3. Doprava a infrastruktura, především podoblasti 3.1 Dopravní infrastruktura, 3.3 Veřejná doprava a 3.4 Alternativní způsoby dopravy a dále podoblast 4.1 Cestovní ruch (infrastruktura).

Na organizační a personální integraci jsou významně zaměřeny i zbylé podoblasti z oblasti 4. Cestovní ruch, řeší ji ale i celá oblast 2. Život v obcích, spolky, kultura, tradice, vedení obcí, péče o potřebné, spolupráce a komunikace, bydlení a rozvoj obcí a dále podoblasti 1.2 Dostatek pracovních příležitostí, 1.3 Místní výroba a spotřeba, 5.1 Zemědělství a lesnictví, 5.3 Nakládání s odpady a 5.4 Ochrana přírody a krajiny.

6.8. Inovativní prvky

Termín inovace, který patří k hojně používaným, pochází z latinského *innovare*, tedy činit něco nového, obnovovat. Netýká se však jen technické formy, na kterou se často zjednodušuje. Definice inovace uvedená v dokumentu OECD Oslo manuál z roku 1997 dělí inovace na technické a netechnické. Technické inovace jsou výrobkové a technologické inovace sestávající ze zavedení nových výrobků a technologií a podstatného technického zlepšení vyráběných výrobků a používaných technologií. Inovace se pokládá za realizovanou uplatněním nového nebo zlepšeného výrobku na trhu, nebo použitím nové nebo zlepšené výrobní technologie. Pod pojmem „výrobek“ se rozumí jak zboží, tak služba (produkt). Netechnické inovace jsou zejména organizační a podnikatelské (manažerské) inovace (např. implementace pokrokových metod řízení, zavedení významných změn organizační struktury, implementace nových nebo podstatných změn ve strategické orientaci společnosti či firmy), sociální inovace. (blíže viz Prnka a spol. 2003).

Při vytváření SCLLD se uplatnily a při realizaci a implementaci dále uplatní inovativní prvky. Inovativní byl při tvorbě strategie přístup zdola nahoru, kdy byl do rozhodování o směřování a koncepci strategie zapojen široký okruh účastníků z různých zájmových skupin (zástupci veřejné správy, neziskového sektoru, místní podnikatelé apod.). Součástí zapojení veřejnosti bylo dotazníkové šetření s představiteli obcí, řízené rozhovory s významnými aktéry v území a rovněž veřejná projednání zaměřená na celou strategii v důležitých fázích zpracování strategie a na 6 důležitých tématach, která pomohla získat názor širokého okruhu účastníků na nejvýznamnější problémy v území a jejich řešení.

Svým obsahem lze strategii označit jako inovativní. Podporuje přímo či nepřímo inovace výrobků, postupů i služeb. Příručka programu Leader ČR uvádí rysy, kterými se vyznačuje pilotní charakter rozvojových strategií. Pilotní charakter, tedy charakter průzkumový, úvodní, průkopnický, lze do značné míry ztotožnit s inovativním. Příručka definuje 4 hlediska:

- vznik nových produktů a služeb, které budou zahrnovat zvláštnosti dané oblasti (zde podoblasti 1.1 – podpora zavádění inovací ve firmách, 1.2 – podpora sociálního podnikání, 1.3 – podpora regionálních výrobků a služeb, 4.2 a 4.3 – nové služby v cestovním ruchu)
- nové metody, které umožňují kombinovat lidské, přírodní a/nebo finanční zdroje této oblasti, a tak dosáhnout lepšího využití místního potenciálu (2.4 - multifunkční využívání veřejné infrastruktury, 2.5 - zlepšení výkonu a činnosti veřejné správy, 2.1, 5.5 a průřezově - podpora vzdělávání a osvěty v různých oblastech a podpora nových vzdělávacích metod, průřezově – spolupráce v různých oblastech)
- kombinace a propojení ekonomických sektorů, které jsou tradičně oddělené (1.2, 2.1 – spolupráce škol a zaměstnavatelů, průřezově – spolupráce v různých oblastech, 1.3, 5.1 – propojení aktérů k podpoře místní výroby a spotřeby, 1.1 – využití brownfields, intenzifikace využití stávajících ploch)
- originální formy organizace a zapojení místního obyvatelstva do rozhodovacích procesů a do realizace projektů. (2.3 – občanská vybavenost, 2.4 – rozvoj obcí)

Při realizaci strategie na období 2007-2013 se inovativnost projektů posuzovala prostřednictvím projektových fichí. Podobný princip bude uplatněn i pro období 2014-2020. Inovativnost a prospěšnost projektu se mj. posuzovala podle těchto kritérií:

- využití vnitřního potenciálu území (vytváření podmínek pro zpracování místních produktů, vytvoření místní ekonomické sítě, spolupráce výrobců se službami, obohacení života v regionu, upevnění vztahů mezi lidmi v různých sociálních skupinách, podpora vzdělávání)
- podpora sportu pro šetrný cestovní ruch
- využití a zhodnocení kulturního dědictví v cestovním ruchu
- zaměření na infrastrukturu pro volný čas a cestovní ruch
- multifunkční řešení objektů
- využití stávajících budov
- zaměření na lepší péči o životní prostředí
- součinnost mezi subjekty a projekty z různých odvětví místního hospodářství
- registrace jako ekologického podnikatele
- realizace projektu za ohledu pravidel welfare
- zahrnutí území více obcí

6.9. Udržení stávající situace

6.10. Měřitelné indikátory přiřazené ke stanoveným cílům

7. Implementační část

7.1. Popis implementačního procesu na úrovni MAS a typy projektů a postupů implementace

7.2. Popis spolupráce mezi MAS na národní a mezinárodní úrovni a přeshraniční spolupráce

7.3. Popis integrovaného přístupu napříč programovými rámci

7.4. Výběr konkrétních opatření

7.5. Fiche definující jednotlivé oblasti podpory

7.6. Převedení cílů strategie do konkrétních typů projektů

7.7. Definice projektů realizovaných samotnou MAS v rámci Programového rámce

7.8. Měřitelné indikátory

7.9. Popis opatření pro řízení a sledování strategie

8. Literatura

- Analýza stavu dopravy na území Libereckého kraje, aktualizace 2013, Odbor dopravy Krajského úřadu Libereckého kraje, Liberec 2013
- Atlas ČSFR (1990). Geodetický a kartografický podnik Praha, s.p., Praha.
- ČSÚ Liberec
- Databáze brownfields Libereckého kraje, http://www.arr-nisa.cz/iware_cz/index.php?D=66
- Dotazníkové šetření na obcích
- Horizontální plán rozvoje venkova ČR pro období 2004-2006
- Internetové stránky obcí
- Internetové stránky provozovatelů jednotlivých skiareálů
- Internetové stránky významných podnikatelských subjektů
- Komunitní plán sociálních služeb regionu Jilemnicko, 2011
- Malý lexikon obcí ČR 2012, ČSÚ
- Ministerstvo vnitra ČR
- Plán péče Krkonošský národní park a jeho ochranné pásmo 2010-2020
- Plán péče o chráněnou krajinnou oblast Jizerské hory na období 2011-2020
- Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Libereckého kraje, Hydroprojekt cz a.s., 2012
- Průvodce po České republice – Krkonoše, 2003,
- Průvodce po České republice – Podkrkonoší, 2005
- Quitt, E. (1971): Klimatické oblasti Československa. Academia, Studia Geographica 16, GÚ ČSAV v Brně, 73 s.
- Registr ekonomických subjektů ČSÚ
- Roční zpráva o provozu ES ČR 2012
- Rozvojové záměry ČEZ Distribuce, a.s. pro období 2014-2018
- Strategický plán města Jilemnice 2008-2025
- Turistická mapa KČT 19 Český ráj 1:50 000. Praha 1996
- Turistická mapa KČT 22 Krkonoše 1:50 000. Praha 1996
- Turistická mapa KČT 23 Podkrkonoší 1:50 000. Praha 2009
- Územní energetická koncepce Libereckého kraje – aktualizace, Enviros, Liberec 2010.
- Územní plány obcí
- Veřejná databáze ČSÚ - <http://vdb.czso.cz/vdbvo/>
- Výstavba přenosové soustavy, ČEPS a.s.
- Základní údaje o významných energetických subjektech, ERÚ 2011
- Zápis a usnesení rady města Jablonec nad Jizerou z 11.4.2011
- <http://data.blog.ihned.cz/c1-58868120-mapa-dluhu-vsech-6-246-obecnich-uradu-hrozi-vasemu-mestu-ci-vesnici-krach> - data převzata z <http://wwwinfo.mfcr.cz/cgi-bin/ufis/iufismon/index.pl> - ÚFIS - Monitoring hospodaření obcí Ministerstva financí
- <http://www.busline.cz/cz/turisticke-autobusy-krkonose.html>
- http://www.calla.cz/atlas/?map_id=30#m
- <http://www.cykloserver.cz/cykloatlas>
- <http://www.czso.cz/>
- <http://www.czso.cz/slodb2011/redakce.nsf/i/home>
- http://www.czso.cz/csu/2013ediciplan.nsf/krajkapitola/23051-13-n+k3077_2013-25

- http://ekonomika.idnes.cz/posta-musi-byt-do-dvou-kilometru-od-domu-fd6-/ekoakcie.aspx?c=A131031_112711_ekoakcie_fih
- http://envis.praha-mesto.cz/plan_pov_hslabe_122009/WEB/zakl_udaje/PO_ANO_KRAJ.html
- <http://www.firmy.cz/>
- <http://geoportal.kraj-lbc.cz/>
- <http://geoportal.kraj-lbc.cz/odpadove-hospodarstvi>
- <http://www.greenway-jizera.cz/>
- <http://jizerskehory.ochranaprirody.cz/cinnost-pracoviste/ochrana-prirody/zonace-chko>
- <http://jizerskehory.ochranaprirody.cz/res/data/091/013084.pdf?seek=1>
- <http://www.icmjilemnice.cz/>
- <http://jizdnirady.idnes.cz/vlakyautobusymhdvse/spojeni/>
- <http://www.isnno.cz/EvidenceNNOV10001/gateway.htm>
- <http://maps.kraj-lbc.cz/mapserv/php/maps.php>
- <http://www.krkonose.eu>
- <http://www.krnap.cz/charakter-soucasnych-lesu>
- <http://www.liberecky-kraj.cz/>
- <http://mapa.czrea.org/instalace.php?PARAMETR=35&HODNOTA=22>
- <http://www.mapakriminality.cz/>
- <http://mapy.cz/>
- <http://www.maspridtepobejt.cz>
- <http://monitoring.czechtourism.cz/CzechTourism/zpravy.html>
- http://www.mzv.cz/warsaw/cz/zpravy_a_udalosti/partnerska_mesta_1.html
- <http://www.neziskovsky.cz/>
- <http://www.partnerskamesta.cz/mapa/default.aspx>
- <http://www.pla.cz/planet/projects/planovanirov/files/navrhpop/WEB/index.html>
- <http://www.policie.cz/clanek/krajske-reditelstvi-policie-lbk-kontakty-kontakty.aspx>
- http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/isko/ozko/2007-11mapy/index_CZ.html
- http://portal.chmi.cz/files/portal/docs/uoco/web_generator/plants/index_CZ.html
- <http://portal.justice.cz/Justice2/Uvod/uvod.aspx>
- <http://portal.mpsv.cz/>
- http://www.raft.cz/cechy/jizera.aspx?ID_reky=7
- <http://regionalni-rozvoj.kraj-lbc.cz/page4409>
- <http://www.regionalni-znacky.cz/krkonose/cs/certifikovane-produkty/?r=3>
- <http://rejskol.msmt.cz/>
- <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/mikroregiony>
- <http://www.risy.cz/cs>
- <http://www.rozpocetobce.cz/>
- <http://www.rsd.cz/>
- <http://www.skiregion.cz>
- <http://www.sukl.cz/>
- [http://www.sukl.cz/modules/apotheke/search.php?data\[search_for\]=&data\[search_where\]=in_town&data\[region\]=Semily&data\[filter\]=AND&search=Vyhledat](http://www.sukl.cz/modules/apotheke/search.php?data[search_for]=&data[search_where]=in_town&data[region]=Semily&data[filter]=AND&search=Vyhledat)
- <http://www.tv-adams.wz.cz/jizera-mve.html>
- <http://ucitse.vitej.net/redirect.php?soubor=369>

- <http://www.uur.cz/iLAS/ilas.asp>

9. Přílohy